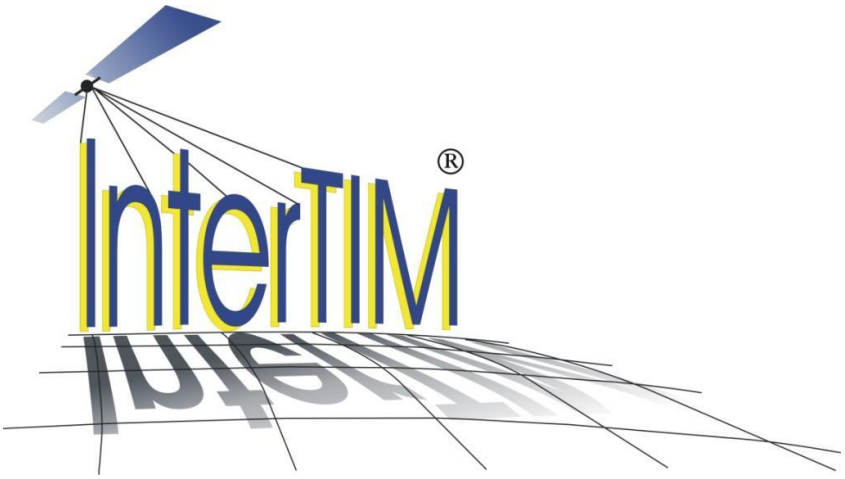
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

SPORZĄDZONA NA POTRZEBY

PLANU OGÓLNEGO GMINY GOŁDAP

2024/2026

ul. Noniewicza 85B/IV, 16-400 Suwałki, tel. (+48) 603312222,

Opracowanie wykonane przez zespół w składzie:

Główny projektant: dr inż. Ludmiła Pietrzak

mgr Dominik Derda

mgr inż. arch. Paweł Fiann

mgr inż. Elżbieta Hawrus

mgr inż. Tadeusz Kościuk

mgr inż. Bartosz Patkowski

mgr inż. Joanna Pietrzak

Spis treści:

1. Wprowadzenie 6

1.1 Cel i zakres opracowania 6
1.2 Informacja o zawartości i głównych celach planu ogólnego gminy Gołdap 8
1.3 Powiązanie opracowania z innymi dokumentami 8
1.4 Metoda opracowania 10
1.5 Podstawa prawna opracowania. 11
1.6 Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania 11
1.7 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu projektu na środowisko 12
1.8 Streszczenie w języku niespecjalistycznym 13

2 Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu 15

2.1 Istniejący stan środowiska 15
2.1.1 Położenie obszaru 15
2.1.2 Rzeźba terenu i warunki geologiczne 17
2.1.3 Gleby 23
2.1.4 Użytkowanie gruntów 24
2.1.5 Wody powierzchniowe 29
2.1.6 Wody podziemne 34
2.1.7 Klimat 36
2.1.8 Fauna i flora 37
2.1.9 Lasy 38
2.1.10 Złoża kopalin 42
2.2. Ochrona środowiska 44
2.3 Obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej 64
2.4 Ochrona dziedzictwa kulturowego 71
2.5 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu 93

3. Stan środowiska przyrodniczego na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem 95

3.1. Zanieczyszczenie powietrza 95
3.2. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych 98
3.3. Zagrożenie powodzią 101
3.4. Gospodarka odpadami 105
3.5. Gospodarka komunalna oraz infrastruktura techniczna 110
3.5.1 Sieć kanalizacyjna 110
3.5.2 System zaopatrzenia w wodę 113
3.5.3 Sieć gazowa 115
3.5.4 Oczyszczalnia ścieków 116
3.5.5 Sieć elektroenergetyczna i telekomunikacyjna 118
3.5.6 Sieć ciepłownicza 122
3.6. Zagrożenie ruchami masowymi ziemi 125
3.7. Hałas 127
3.8. Promieniowanie elektromagnetyczne 128
3.9. Podsumowanie 129
4. Charakterystyka ustaleń projektu planu 130
4.1. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami 133
5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody 136
6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu. 139
6.1 Uwzględnienie założeń ochrony środowiska w planie ogólnym 149
7. Przewidywane znaczące oddziaływania ustaleń planu na środowisko przyrodnicze 149
7.1 Oddziaływanie na klimat 149
7.2 Oddziaływanie na powietrze 149
7.3 Oddziaływanie na jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych 150
7.4 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną i krajobraz, rzeźbę terenu i świat roślin i zwierząt 152
7.5 Oddziaływanie na walory przyrodnicze 153

7.6 Oddziaływanie na gospodarkę odpadową 153
7.7 Oddziaływanie na zasoby naturalne 154
7.8 Oddziaływanie na klimat akustyczny 154
7.9 Oddziaływanie na tereny bezpośrednio sąsiadujące z obszarem objętym planem ogólnym 155
7.10 Oddziaływanie na zdrowie ludzi 156
7.11 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne 156
7.12 Ocena przewidywanego oddziaływania 156
8. Wpływ przewidzianych oddziaływań na rezerwaty przyrody, park krajobrazowy, obszary chronionego krajobrazu i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe 159
9. Wpływ przewidzianych oddziaływań na obszar Natura 2000 160
10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu planu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru 161
11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie 162
12. Spis rycin 164
13. Spis tabel 166
14. Spis wykresów 168
15. Spis załączników 169

1. Wprowadzenie

1.1 Cel i zakres opracowania

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu ogólnego gminy Gołdap.

Celem prognozy jest identyfikacja i ocena potencjalnych skutków w środowisku, jakie mogą mieć miejsce w przypadku realizacji ustaleń projektu planu, a także propozycja rozwiązań mających na celu ich minimalizację.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r., poz. 670 ze zm.). Zgodnie z art. 51:

1) zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.

2) określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;

- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

3) przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Powyższy zakres prognozy został uzgodniony z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Olsztynie pismem znak WSTŁ.411.14.2024.MJ z dnia 17.10.2024 r. oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Gołdapi pismem znak ZNS.9022.3.6.2024 z dnia 11.10.2024 r.

1.2 Informacja o zawartości i głównych celach planu ogólnego gminy Gołdap

Zawartość planu ogólnego określa art. 13a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r., poz. 538 ze zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r., poz. 2758 ze zm.). Zgodnie z zapisami wyżej wymienionej ustawy plan ogólny jest aktem prawa miejscowego, który sporządza się w celu ustalenia ogólnego przeznaczenia terenów oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy.

Teren przedmiotowego projektu planu poddanego strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko dotyczy obszaru objętego uchwałą Nr XC/632/2024 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 30 kwietnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Gołdap.

Objęcie planem obszaru, którego dotyczy niniejsza prognoza oraz jego realizacja ma na celu zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy i harmonijnego zagospodarowania jej przestrzeni oraz zadbanie o ład przestrzenny. Realizuje to poprzez określenie: polityki przestrzennej gminy; celów i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy; ustaleń dotyczących funkcji terenów dopuszczalnych do wyznaczenia w dokumentach niższego szczebla, czyli gdzie znajdą się tereny mieszkaniowe, rolne, przemysłowe i inne; ramowego ustalenia dotyczącego kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu; ustaleń dotyczących ochrony i kształtowania środowiska naturalnego, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego.

W oparciu o uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy wymienione w art. 13b ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zostało wyznaczonych 12 stref planistycznych.

1.3 Powiązanie opracowania z innymi dokumentami

W toku prac nad stworzeniem projektu planu ogólnego korzystano z następujących opracowań:

<u>W zakresie uwarunkowań i kierunków na poziomie lokalnym:</u>

- Raport o stanie gminy Gołdap za 2025 rok, Gołdap 27 maja 2026 r.;

- Gminny program opieki nad zabytkami gminy Gołdap na lata 2021-2024;
- Strategia rozwoju gospodarczego gminy Gołdap do roku 2030, Gołdap aktualizacja luty 2026;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Gołdap, Olsztyn maj 2022 r. ze zmianami;
- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Gołdap, Gołdap 2016 r.;
- Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Gołdap na lata 2024-2039, Gołdap 2024 r.;
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gołdap na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032, Gołdap wrzesień 2025 r.;
- Operat uzdrowiskowy Uzdrowisko Gołdap, wrzesień 2018 r.;
- Program rewitalizacji obszaru w gminie Gołdap (cittaslow), czerwiec 2016 r.;
- Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna" za 2020, 2021, 2022 i 2023 rok.

<u>W zakresie uwarunkowań i kierunków rozwoju na poziomie ponadlokalnym:</u>

- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gołdapskiego do roku 2030, Gołdap 2022 r.;
- Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2023-2028, Olsztyn styczeń 2025 r.;
- Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030 uchwalony Uchwałą Nr XXIV/382/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 lutego 2021 r.;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwalony Uchwałą Nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.;
- Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego „Warmińsko-Mazurskie 2030";
- Uchwała nr XVI/280/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 maja 2020 r. w sprawie Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej;

- Uchwała nr LI/772/23 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 czerwca 2023 r. w sprawie określenia aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L z dnia 22 grudnia 2000 r.) tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej;
- Pakiet klimatyczno–energetyczny (przyjęty przez Komisję Europejską w grudniu 2008 r.).
- Audyt Krajobrazowy województwa Warmińsko – Mazurskiego uchwalony Uchwałą nr XI/183/25 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 25 marca 2025 r.

1.4 Metoda opracowania

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki istniejącego stanu zasobów środowiska ze szczególnym uwzględnieniem obszarów prawnie chronionych.

Ocenę oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska takie jak: krajobraz, powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny, wody i gospodarkę odpadową z uwzględnieniem wzajemnych powiązań między tymi elementami oparto na dostępnych danych państwowego monitoringu środowiska.

Na podstawie wizji terenowej przeanalizowano potencjalne zagrożenia i uciążliwości, jakie mogą wystąpić na omawianym obszarze.

Zamierzeniem niniejszego opracowania była ocena oddziaływania na środowisko nowych inwestycji mogących powstać zgodnie z przeznaczeniami zawartymi w sporządzanym planie, a w przypadku niekorzystnych zmian propozycja zminimalizowania uciążliwego wpływu na środowisko.

1.5 Podstawa prawna opracowania.

Na potrzeby opracowania prognozy korzystano z następujących przepisów prawnych:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r. poz. 670 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., poz. 1688 ze zm.);
- Ustawa z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r., poz. 538 ze zm.);
- Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2026 r., poz. 1453);
- Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r., poz. 1315);
- Ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r., poz. 82 ze zm.);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2026 r. poz. 1335 ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2026 r., poz. 69);
- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2026 r., poz. 68 ze zm.);
- Uchwała Nr XC/632/2024 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 30 kwietnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Gołdap.

1.6 Metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający plan ogólny (burmistrz Gołdapi) zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji Rady Miejskiej przeprowadzić analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w tym skutki realizacji postanowień zawartych w projektowanym dokumencie.

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu planu ogólnego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do:

1) oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu:
   a) w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych - obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji,
   b) w odniesieniu do pozostałych terenów może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej powołane do badania stanu środowiska,
   c) w przypadku skarg mieszkańców na uciążliwość prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan, odpowiedni organ administracji samorządowej powinien przeprowadzić analizę realizacji planu i badanie skażenia środowiska;
2) przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska oraz ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków - powinny być przeprowadzane okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji planu ogólnego wykonywane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej.

Zaproponowane w projekcie planu ogólnego rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenu, sposobu jego zagospodarowania i warunków dla projektowanej zabudowy gwarantują prawidłowe funkcjonowanie omawianego obszaru.

Metoda analizy realizacji projektowanego dokumentu (projektu planu ogólnego) polega na ocenie potencjalnego oddziaływania oraz skuteczności przewidywanych w ustaleniach projektu planu działań zapobiegających, ograniczających i kompensujących negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i zdrowie ludzi.

1.7 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu projektu na środowisko

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym stanowi art. 51 ust. 2, pkt 1d) ustawy z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oceniane jest w kontekście granic międzynarodowych.

Ze względu na kierunki oraz zasięgi nowych rodzajów zagospodarowania terenu, na etapie niniejszej prognozy nie wskazuje się na możliwość negatywnego, również lokalnego, transgranicznego oddziaływania na środowisko realizacji ustaleń planu ogólnego, przy zachowaniu zgodności z zapisami planu oraz przepisami prawa. Takie oddziaływanie może zaistnieć w przypadku lokalizacji nowych inwestycji na obszarach przygranicznych, co będzie wymagało każdorazowo opracowania oceny oddziaływania na środowisko oraz potencjalnego transgranicznego oddziaływania na środowisko. Prawdopodobieństwo jednakże takiego rodzaju inwestycji jest niewielkie ze względu na położenie gminy w zasięgu licznych form ochrony przyrody oraz istnienia na obszarze miasta uzdrowiska. Ponadto należy wskazać, iż w obecnej sytuacji geopolitycznej nie jest zalecana realizacja obiektów w pobliżu granicy z Federacją Rosyjską ze względu na zachowanie pasa technicznego służącego obronności kraju.

1.8 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu planu ogólnego gminy Gołdap, sporządzonego w związku z uchwałą Nr XC/632/2024 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 30 kwietnia 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Gołdap.

Podstawą prawną na podstawie, której została sporządzona prognoza jest Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza dotyczy obszaru gminy Gołdap o powierzchni ok. 36 170 ha. Głównym jej celem jest określenie wpływu ustaleń planu na środowisko oraz propozycja rozwiązań, które wyeliminują lub ograniczą niekorzystne zmiany w środowisku. Należy wziąć pod uwagę, iż wymienione w planie funkcje odpowiadają uwarunkowaniom występującym na przedmiotowym obszarze. Zastosowanie się do zapisów ustaleń planu przy projektowaniu inwestycji, a następnie przy jej realizacji przyczyni się do zminimalizowania negatywnego oddziaływania na środowisko na obszarze objętym planem, jak również na terenach sąsiednich.

W granicach planu znajdują się formy ochrony przyrody, a są nimi:

- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Puszcza Romincka;
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Borecka;
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Borecka;

- Rezerwat przyrody Torfowisko na Tatarskiej Górze;
- Rezerwat przyrody Mechacz Wielki;
- Rezerwat przyrody Czarnówko;
- Park krajobrazowy Puszczy Rominckiej z otuliną;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Grabowo;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Jarki;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej;
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Gołdapska Struga;
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Tatarska Góra;
- Pomniki przyrody.

Ponadto występują tu obszary węzłowe w postaci korytarzy ekologicznych, lecz nie posiadają one statusu formy ochrony przyrody.

W związku z występowaniem na obszarze opracowania form ochrony przyrody, przeanalizowano wszystkie nakazy i zakazy wynikające przepisów odrębnych mogące wpływać na analizowany obszar. Na fragmentach planu, które przeznaczone zostały na funkcje inwestycyjne, nie zinwentaryzowano stanowisk roślin chronionych i zwierząt. Oznacza to, że plan ogólny w maksymalny możliwy sposób uwzględnia ochronę środowiska, natomiast ze względu na jego skalę należy każdorazowo określić uwarunkowania przyrodnicze w przypadku projektowanych inwestycji. W związku z tym nie przewiduje się oddziaływań bezpośrednich na te elementy środowiska (plan ogólny, jako dokument ramowy, wyznacza m.in. obszary teoretyczne do zabudowy, w przypadku realizacji dokumentów szczegółowych – miejscowych planów, wskazane jest upewnienie się co do aktualnego stanu siedlisk).

W prognozie przedstawiono również szczegółowy opis istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu. Oceniono oddziaływanie ustaleń planu na środowisko przyrodnicze biorąc pod uwagę uwarunkowania terenu (tj. położenie obszaru, strukturę zainwestowania, rzeźbę terenu i budowę geologiczną, gleby, klimat, warunki wodne i prawnie chronione elementy środowiska) oraz stan środowiska przyrodniczego (tj. jakość powietrza, jakość wód, klimat akustyczny i jakość gleb). Szczególną uwagę zwrócono przede wszystkim na oddziaływanie na takie komponenty jak: klimat,

powietrze, zasoby naturalne, rzeźbę terenu, florę, faunę, wody, różnorodność biologiczną, walory przyrodnicze, gospodarkę odpadami, klimat akustyczny, obszary sąsiednie oraz zdrowie ludzi.

Prognozuje się, że realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie będzie oddziaływała znacząco na obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, gdyż na terenie objętym planem nie wskazano ingerencji w środowisko naturalne w stopniu zagrażającym tym formom. Gmina, realizując politykę gospodarczo-mieszkaniową, zachowuje wytyczne zawarte w przepisach odrębnych dotyczących ochrony przyrody.

2 Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

2.1 Istniejący stan środowiska

2.1.1 **Położenie obszaru**

Gmina Gołdap położona jest w powiecie gołdapskim, w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego. Od zachodu graniczy z gminą Banie Mazurskie (powiat gołdapski), od południa z gminą Kowale Oleckie (powiat olecki), od wschodu z gminą Filipów (powiat suwalski) i gminą Dubeninki (powiat gołdapski), zaś od północy z obwodem kaliningradzkim należącym do Federacji Rosyjskiej. Powierzchnia gminy wynosi 36 170 ha, zaś zawierająca się w niej powierzchnia miasta Gołdap jest równa 1720 ha.

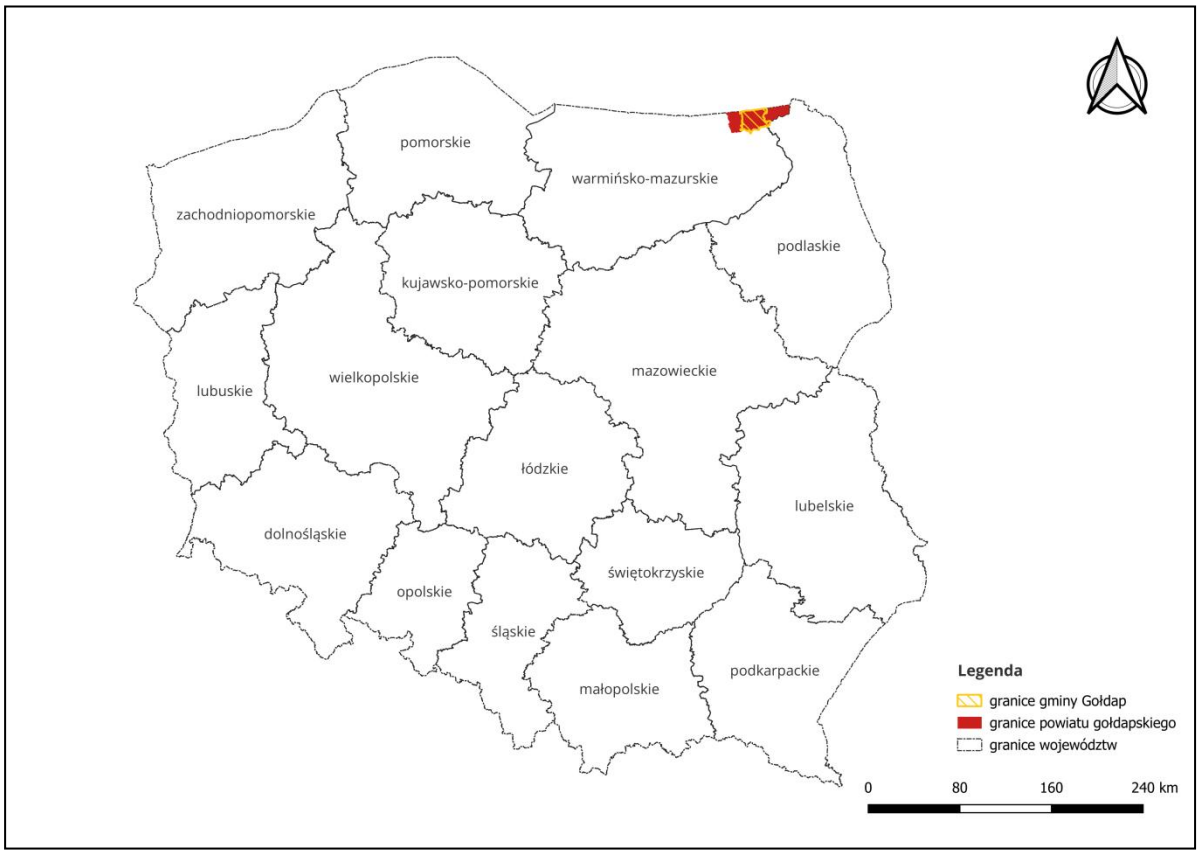
Obszar gminy tworzą 32 sołectwa: Bałupiany, Barkowo, Babki, Bitkowo, Botkuny, Dunajek, Dzięgiele, Galwiecie, Główka, Grabowo, Górne, Jabłońskie, Jany, Jeziorki Wielkie, Juchnajcie, Konikowo, Kośmidry, Kowalki, Kozaki, Łobody, Marcinowo, Nasuty, Niedrzwica, Osowo, Pietraszki, Pogorzel, Rożyńsk Wielki, Siedlisko, Skocze, Suczki, Wiłkajcie i Zatyki.

Miasto Gołdap stanowi regionalny ośrodek o funkcji społeczno-gospodarczej i turystyczno-uzdrowiskowej, a także wielofunkcyjny ośrodek gminny. Ponadto pełni funkcję ośrodka obsługi międzynarodowego ruchu tranzytowego, z uwagi na biegnącą tędy drogę krajową nr 65, łączącą Rosję z Białorusią.

Biorąc pod uwagę położenie fizycznogeograficzne, gmina Gołdap położona jest w podprowincji Pojezierza Wschodniobałtyckiego. Pod kątem podziału

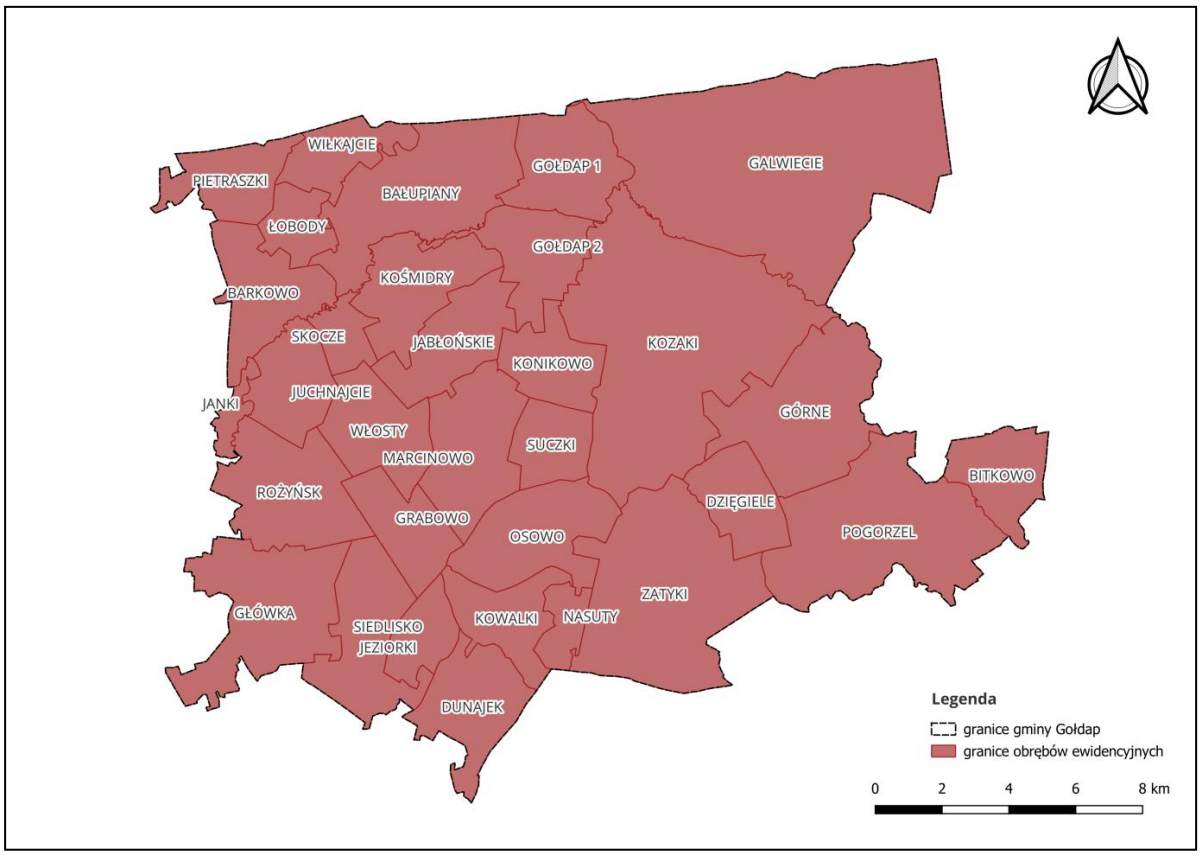
na makroregiony, zachodnia część gminy należy do makroregionu Pojezierze Mazurskie, zaś wschodnia do makroregionu Pojezierze Litewskie. Obszar gminy przynależy również do następujących mezoregionów: Puszcza Romincka, Wzgórza Szeskie, Kraina Węgorapy i Pojezierze Zachodniosuwalskie. Pod względem hydrograficznym gmina Gołdap leży na terenie dorzecza Pregoły oraz Wisły. Główną rzeką, zarówno dla Gołdapi jak i okalających miasto terenów wiejskich jest Gołdapa. Rzeka ta ma około 89 km długości. Na obszarze gminy znajdują się następujące jeziora: Gołdap, Kołki, Rakówek i Ostrówek.

Ryc. 1 Gmina Gołdap na tle województwa warmińsko-mazurskiego i powiatu gołdapskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Rejestru Granic

Ryc. 2 Obręby ewidencyjne na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Rejestru Granic

2.1.2 **Rzeźba terenu i warunki geologiczne**

Krajobraz gminy Gołdap jest znacznie zróżnicowany. Pod względem wysokości, najniżej położonym miejscem jest Kraina Węgorapy, której zewnętrzną strefę stanowi piaszczysty taras jeziorny. We wschodniej części Krainy Węgorapy występują morenowe wzgórza zbudowane z piasków i żwirów. Najwyżej położonym terenem na obszarze opracowania jest pasmo Wzgórz Szeskich.

Teren gminy Gołdap obejmuje trzy jednostki geomorfologiczne, mianowicie: wysoczyzna polodowcowa, taras nadzalewowy oraz taras zalewowy rzeki Gołdapa. Wysoczyzna polodowcowa położona jest w południowej i północnej części obszaru opracowania i posiada zróżnicowaną rzeźbę terenu. Deniwelacje na jej powierzchni sięgają 20 m w południowej części oraz 13 m w północnej. Taras nadzalewowy na obszarze gminy Gołdap ma szerokość od kilkudziesięciu metrów w południowej części obszaru opracowania do 400 m w północno-zachodniej części. Taras zalewowy rzeki Gołdapy ma zmienną szerokość, od kilkunastu metrów we wschodniej części

obszaru do 500 m w zachodniej. Na tym terenie wyraźnie odznaczają się obniżenia w formie zatok z połączeniem z rzeką.

Na obszarze gminy znajduje się również pasmo gór Szeskich, dzielące jej obszar na dwie części z północy na południe. Inne góry na obszarze gminy Gołdap to: Góra Rudzka (284 m n.p.m.), Góra Tatarska (308 m n.p.m.) i Piękna Góra (272 m n.p.m.).

Gmina Gołdap należy do czterech mezoregionów fizycznogeograficznych: Puszczy Rominckiej, Krainy Węgorapy, Wzgórz Szeskich i Pojezierza Zachodniosuwalskiego.

Północna część gminy Gołdap należy do mezoregionu Puszczy Rominckiej, który jako krajobraz młodoglacjalny charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu. Występują tutaj liczne wzgórza i wzniesienia polodowcowe przecinane dolinami i jeziorami. Obecna rzeźba terenu ukształtowana została ostatnim zlodowaceniem, zwanym zlodowaceniem Wisły, którego pozostałościami są takie formy jak: moreny, kemy, sandry, czy rynny polodowcowe. W krajobrazie mezoregionu wyróżniają się w szczególności rynny polodowcowe, czyli podłużne zagłębienia terenu o stromych brzegach i znacznej głębokości. Występują tutaj także niewielkie jeziora wytopiskowe, takie jak Ostrówek, Rakówek, czy Kociołek.

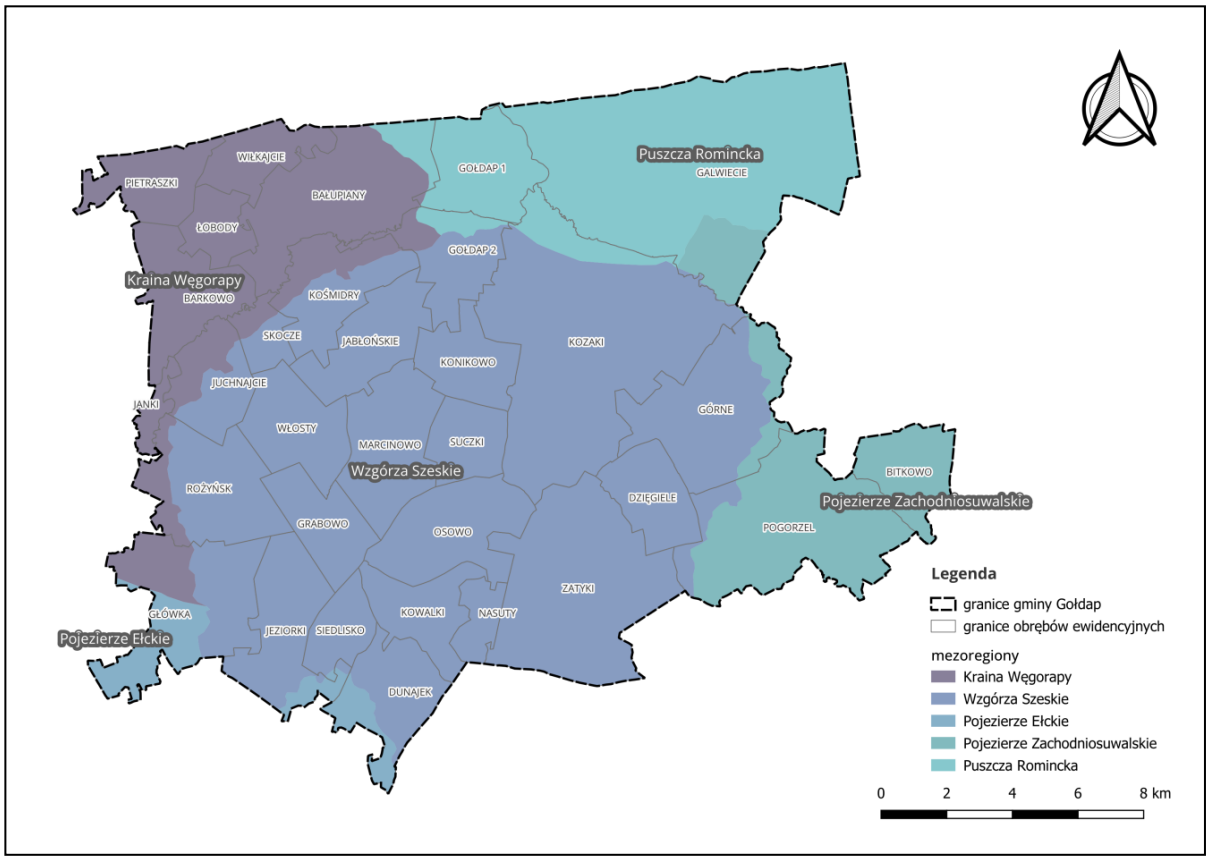
Południowo-wschodnia część gminy leży na obszarze mezoregionu Pojezierza Zachodniosuwalskiego. Jego krajobraz jest znacznie urozmaicony i charakteryzuje się występowaniem różnych rodzajów polodowcowych form ukształtowania terenu. Północną część Pojezierza stanowi wysoczyzna polodowcowa z licznymi wzgórzami kemów, moren oraz rynien jeziornych.

Południowa i centralna część gminy należy do mezoregionu Wzgórza Szeskie. Mezoregion ten leży na wyraźnym wzniesieniu terenu położonego na styku dużych lobów lodowcowych, mianowicie mazurskiego i niemeńskiego. Różnica wysokości pomiędzy Mezoregionem i terenami sąsiadującymi wynosi około 60 m.

Północno-zachodni fragment gminy leży na terenie mezoregionu Kraina Węgorapy. Charakteryzuje go i odróżnia od reszty mezoregionów występujących na obszarze opracowania praktycznie całkowity brak jezior oraz znacznie mniej urozmaicona rzeźba terenu.

Południowo-zachodni niewielki fragment gminy należy natomiast do mezoregionu Pojezierza Ełckiego, stanowiącego pagórkowaty i falisty obszar wysoczyzny morenowej. Występują na nim liczne fragmenty moren czołowych, stanowiących pozostałość faz najmłodszego zlodowacenia.

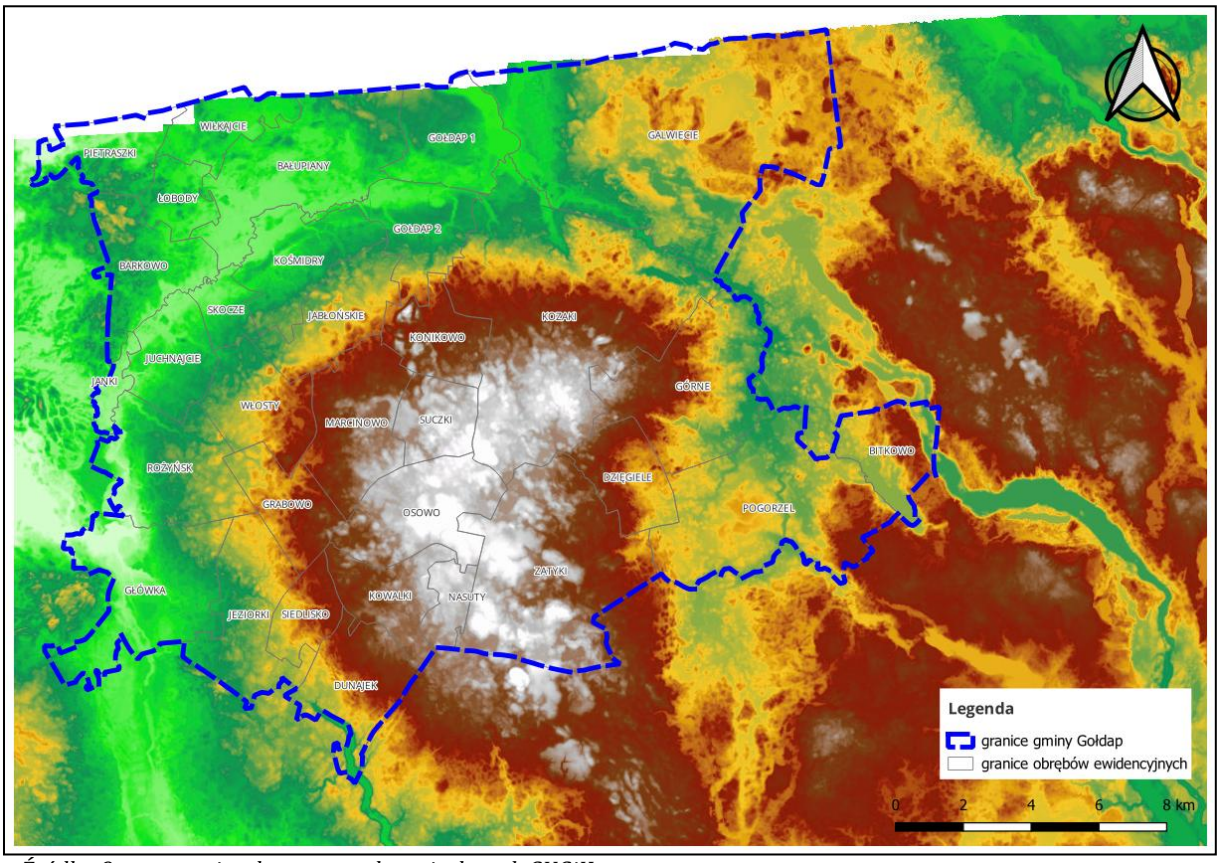
Ryc. 3 Mezoregiony na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG

Z pomocą zasobów GUGiK uzyskano obraz hipsometrii na obszarze gminy Gołdap. Obraz wykonany jest w skali kolorystycznej, gdzie najwyższe punkty oznaczone są kolorem białym, a kolejne obszary przechodzą w odcienie brązu, czerwieni, pomarańczu i żółci, aż do najniższych terenów, które przedstawiono w odcieniach zieleni. Jak można zauważyć na rycinie poniżej, najwyżej położone tereny (wysoczyzna morenowa) znajdują się w centralnej i centralno-południowej części obszaru opracowania, w szczególności dotyczy to obrębów Osowo i Suczki. Najniżej położone tereny znajdują się zaś na północnym zachodzie i zachodzie obszaru opracowania i są to doliny rzeczne.

Ryc. 4 Rzeźba terenu na terenie gminy Gołdap

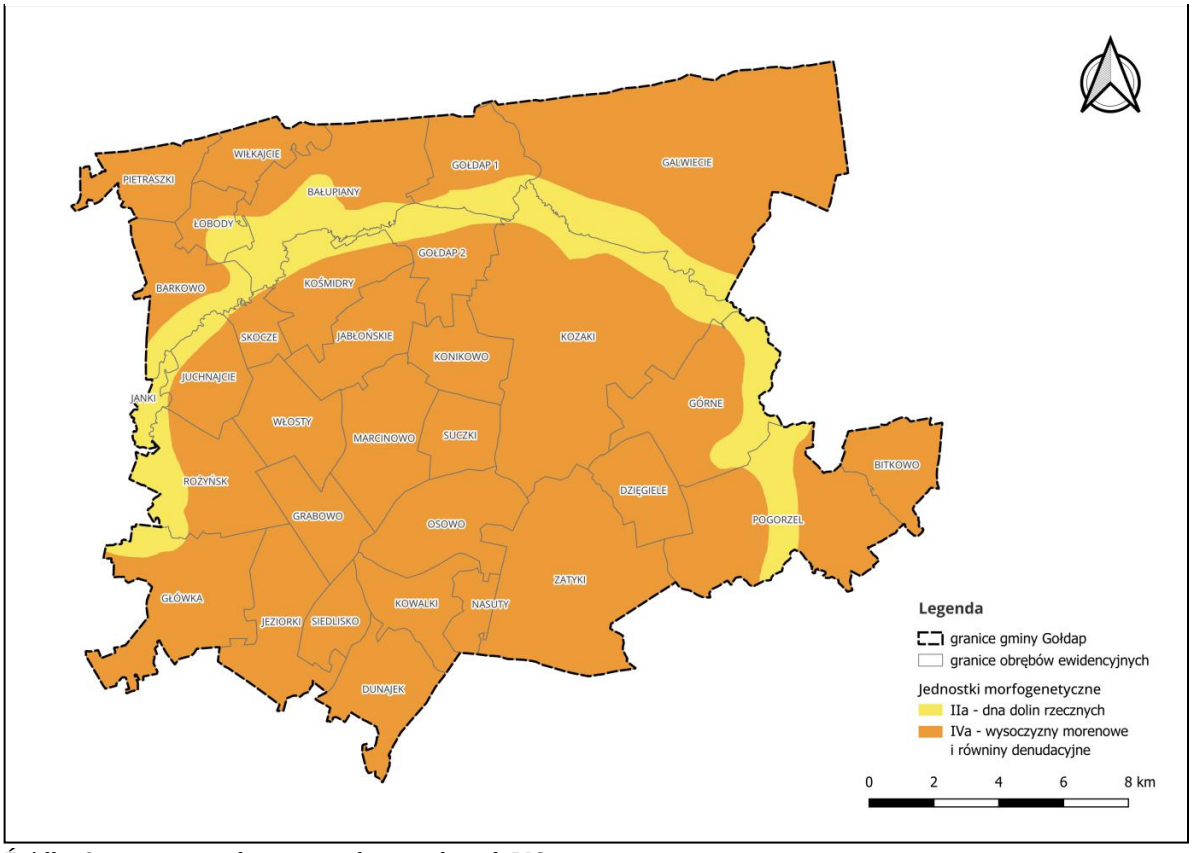
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUGiK

Teren gminy Gołdap położony jest w obrębie prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej, w części jednostki o nazwie obniżenie bałtyckie, w monoklinie kętrzyńskiej. Występuje tu budowa platformowa, gdzie na podłożu krystalicznym zalega pokrywa osadowa. Obszar gminy Gołdap zbudowany jest z utworów czwartorzędowych, których miąższość waha się od 150 m (dolina rzeki Gołdapy) do ponad 300 m

(Gołdapska Góra). Występujące na obszarze opracowania utwory czwartorzędowe zbudowane są przez osady zlodowacenia południowopolskiego, środkowopolskiego, interglacjału eemskiego i zlodowacenia północnopolskiego oraz przez przypowierzchniowe utwory holoceńskie. Teren gminy Gołdap uformowało w dużej mierze zlodowacenie bałtyckie. Jego powierzchnię pokrywają: plejstoceński materiał zwałowy (żwiry, piaski i gliny), materiał wodnolodowcowy (piaski, żwiry, pyły) oraz holoceński materiał w zagłębieniach bezodpływowych (torfy, namuły, gytie). Występują tutaj dwie charakterystyczne jednostki morfogenetyczne (przedstawione na rycinie poniżej):

- Dolina rzeki Gołdapy – wypełniona rzecznymi utworami piaszczysto-żwirowymi i utworami fluwioglacjalnymi zlodowacenia północnopolskiego;
- Wysoczyzna morenowa – zbudowana z glin, glin piaszczystych, glin pylastych, piasków pylastych, piasków gliniastych, mułków i iłów zastoiskowych.

Ryc. 5 Jednostki morfogenetyczne na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG

Największą powierzchnię terenu gminy Gołdap zajmują obszary występowania oczek morenowych w obrębie glin zwałowych (nr. 22). Znajdują się one głównie

w centralnej oraz centralno-zachodniej części obszaru opracowania. Pod względem warunków budowlanych, są one dostateczne lub dobre na terenach śródoczkowych, a w obrębie oczek złe - uzależnione od morfologii. Drugie w kolejności pod względem powierzchni są obszary glin zwałowych wysoczyzn morenowych o nachyleniu zboczy powyżej 3% (nr. 21) zajmujące centralną oraz północną część obszaru gminy Gołdap. Warunki budowlane na tym obszarze są dobre, uzależnione od morfologii i zawodnienia. Znaczną powierzchnię gminy zajmują również gliny zwałowe o nachyleniu zboczy 0-3% (nr. 20), zajmujące północną i wschodnią część obszaru opracowania. Charakteryzują się one dobrymi warunkami budowlanymi, pogarszającymi się w miarę wzrostu zawodnienia. Najmniejszą powierzchnię zajmują obszary gruntów jeziornych (nr. 24) o złych lub dostatecznych warunkach budowlanych uzależnionych od zawodnienia oraz obszary gruntów piaszczysto-żwirowych tarasów wyższych - powyżej 4-6 m (nr. 13) o dobrych warunkach budowlanych, polepszających się w miarę obniżania się zwierciadła wody gruntowej. Opisy obszarów wraz z warunkami budowlanymi zostały zawarte w tabeli poniżej.

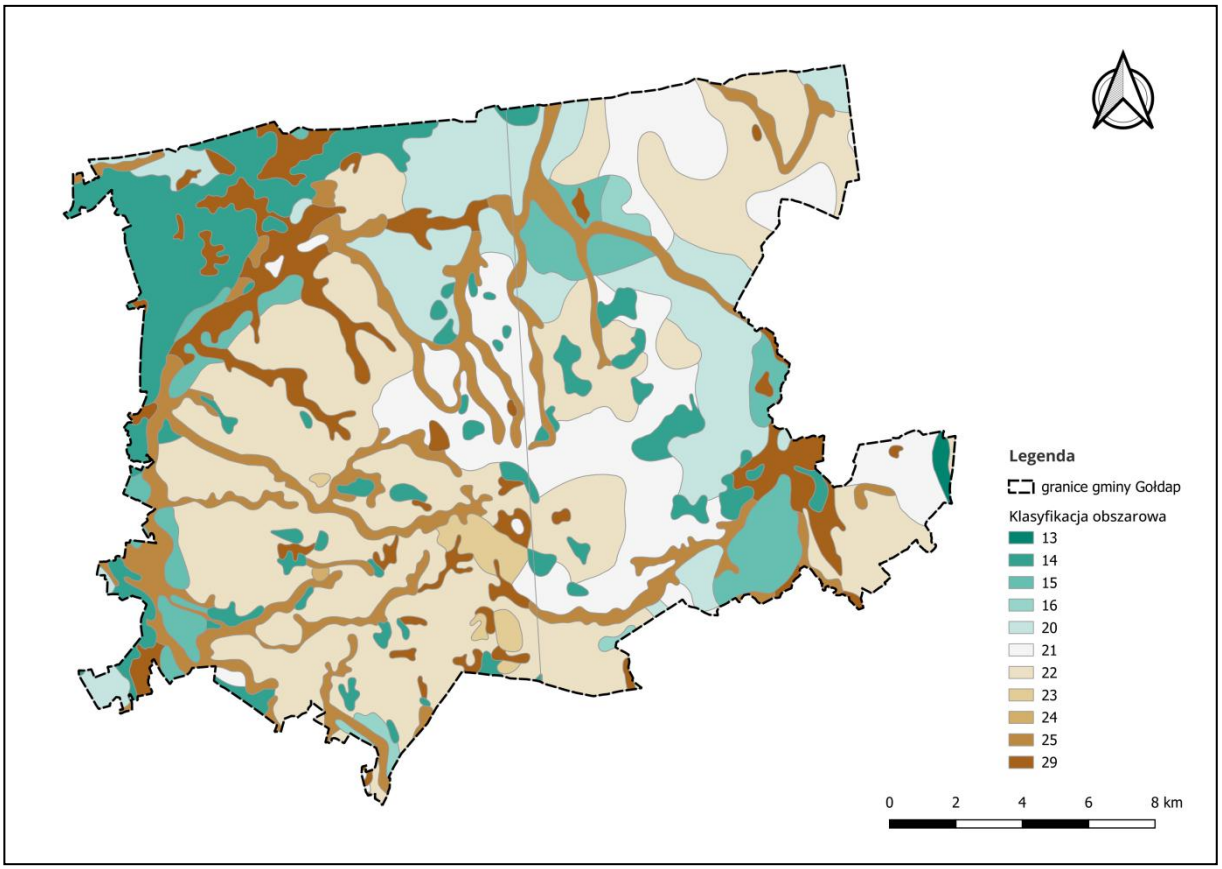
Tab. 1. Klasyfikacja przydatności gruntów wraz z warunkami budowlanymi na terenie gminy Gołdap

Numer	Obszar	Warunki budowlane
13	Obszar gruntów piaszczysto-żwirowych tarasów wyższych - powyżej 4-6 m	Warunki budowlane dobre; polepszają się w miarę obniżania się zwierciadła wody gruntowej
14	Obszar gruntów żwirowo-kamienistych moreny czołowej	Warunki budowlane dobre
15	Obszar gruntów piaszczysto-żwirowych akumulacji wodnolodowcowej i lodowcowej o nachyleniu zboczy 0-3%	Warunki budowlane dostateczne lub dobre; polepszają się ze wzrostem średnicy ziarna i obniżaniem się zwierciadła wody gruntowej
16	Obszar gruntów piaszczysto-żwirowych akumulacji wodnolodowcowej i lodowcowej o nachyleniu zboczy powyżej 3%	Warunki budowlane dostateczne; pogarszają się w miarę skomplikowania morfologii i zaburzeń glacitektonicznych
20	Obszar glin zwałowych o nachyleniu zboczy 0-3%	Warunki budowlane dobre; pogarszają się w miarę wzrostu zawodnienia
21	Obszar glin zwałowych wysoczyzn morenowych o nachyleniu zboczy powyżej 3%	Warunki budowlane dobre; uzależnione od morfologii i zawodnienia
22	Obszar występowania oczek morenowych w obrębie glin zwałowych	Warunki budowlane na terenach śródoczkowych dostateczne lub dobre a w obrębie oczek złe - uzależnione od morfologii

23	Obszar gruntów ilasto-pylastych zastoiskowych	Warunki budowlane dostateczne lub złe; uzależnione od zawodnienia
24	Obszar gruntów jeziornych	Warunki budowlane złe lub dostateczne - uzależnione od zawodnienia
25	Obszar gruntów piaszczysto-madowych tarasów niższych - poniżej 4-6 m	Warunki budowlane przeważnie złe
29	Obszar torfów i gruntów bagiennych	Warunki budowlane złe lub bardzo złe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG

Ryc. 6 Klasyfikacja przydatności gruntów na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG

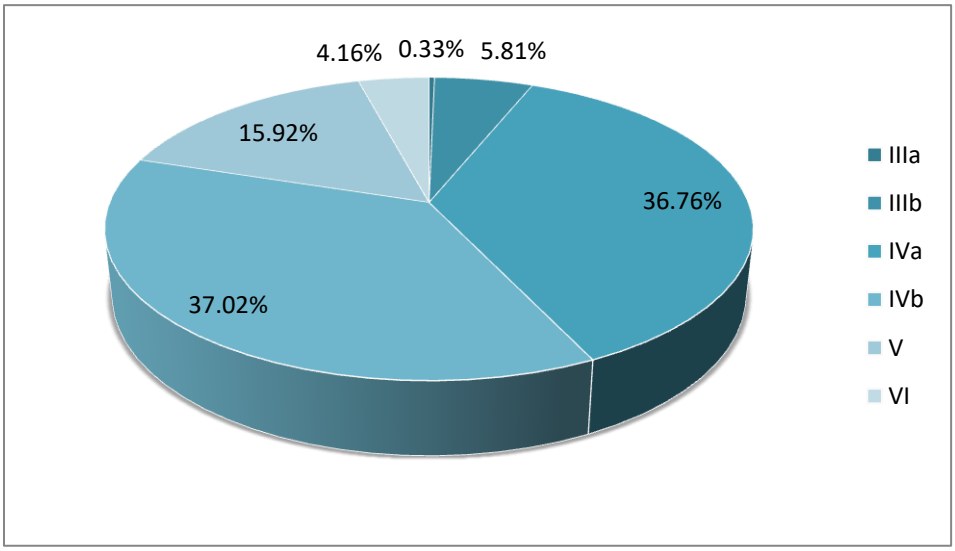
2.1.3 **Gleby**

Cały obszar gminy Gołdap położony jest w całości w zasięgu gleb bielicowo-brunatnoziemnych. Przeważają gleby wykształcone z glin, bielicowe oraz brunatne lekkie. Mniejszą powierzchnię zajmują gleby: bielice, brunatne na żwirach oraz ciężkie wykształcone z glin lub iłów. Występują tutaj również gleby powstałe przy nadmiernym uwilgotnieniu, takie jak czarne ziemie pobagienne na torfach obecne w dolinie Gołdapy.

Natomiast w licznych zagłębieniach, stanowiących pozostałości po jeziorach i oczkach wytopiskowych występują gleby torfowe.

Pod względem klas gleb na terenie gminy Gołdap, największy udział w ogólnej powierzchni gleb ornych zajmują kompleksy gleb dobrych klas IVa oraz IVb. Rozsiane są one na powierzchni całej gminy, jednakże największe ich skupiska występują w południowo-zachodniej części gminy, na obszarze obrębów: Jeziorki, Różyńsk, Siedlisko i Juchnajcie. Drugie w kolejności pod względem zajmowanej powierzchni są gleby słabe klas V i VI znajdujące się głównie w obrębach: Główka, Pogorzel, Barkowo oraz Kośmidry. Najmniejszą powierzchnię zajmują gleby bardzo dobre klas IIIa oraz IIIb, których największe skupisko znajduje się na terenie obrębu Bałupiany. Występuje tutaj również jeden niewielki kompleks klasyfikacyjny klasy IIb o powierzchni 0,001 ha. Procentowy udział poszczególnych klas gleb w ogóle powierzchni gleb ornych na obszarze gminy Gołdap został przedstawiony na wykresie poniżej:

Wykres 1 Zestawienie klas gruntów ornych na terenie gminy Gołdap

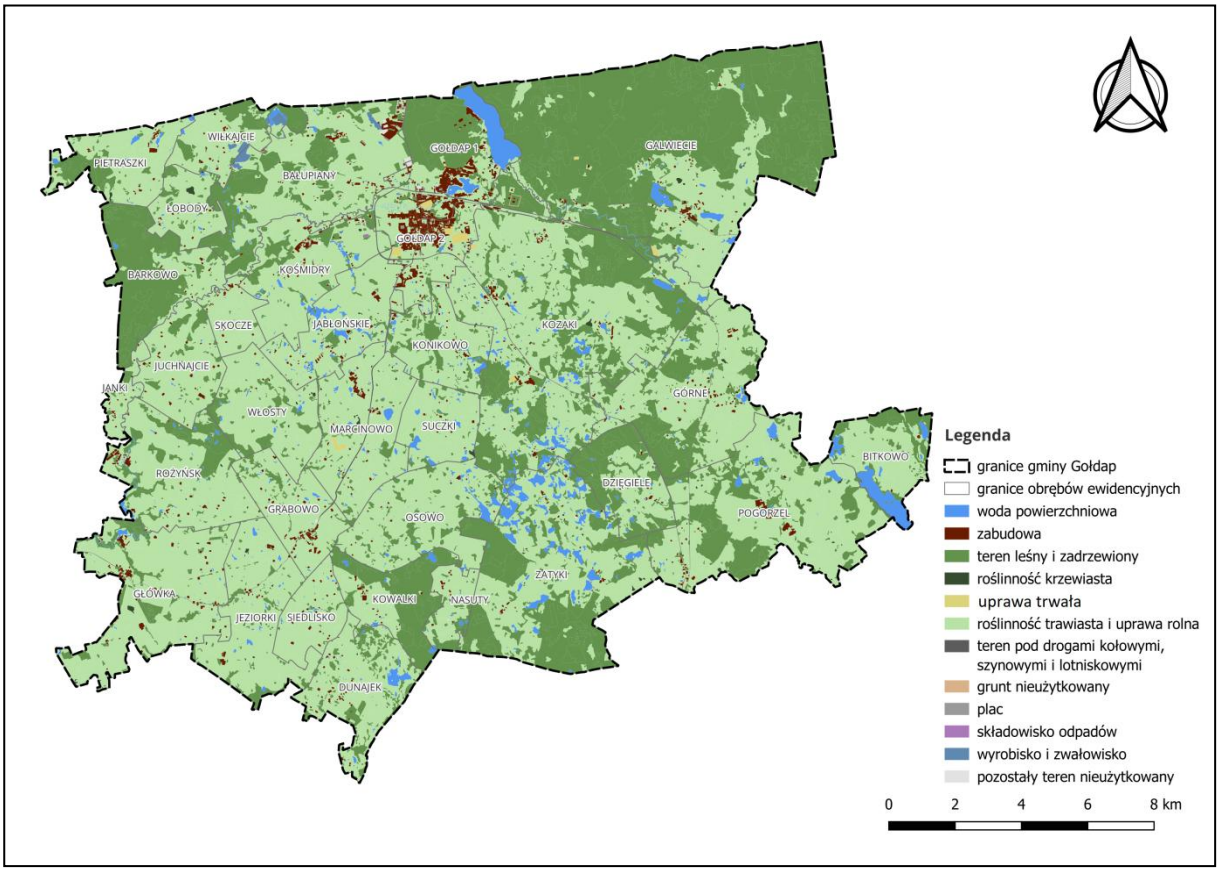
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Gołdapi

2.1.4 **Użytkowanie gruntów**

Gmina Gołdap jest gminą miejsko-wiejską, użytki rolne zajmują 24049,90 ha, czyli ponad 66% powierzchni gminy. Przeważają gleby klas IV, IVa, IVb, nieco mniej jest zaś gleb klas V i VI. Najmniejszą powierzchnię zajmują gleby klas II-IIIb. Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią jedynie 8,2% z czego największe ich skupisko

występuje na terenie obrębów Gołdap 1 i Gołdap 2. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 29% powierzchni Gminy, przy czym zlokalizowane są głównie w obrębach: Galwiecie i Gołdap 1 w północno-wschodniej części obszaru opracowania, Barkowo w północno-zachodniej części gminy oraz Kowalki i Zatyki w południowej części gminy. Lasy te w dużej mierze objęte są różnymi formami ochrony przyrody. Na całym obszarze gminy rozsiane są również większe i mniejsze zbiorniki wód stojących, a także cieki wodne. Rozmieszczenie form pokrycia terenu na terenie gminy Gołdap zostało przedstawione na rycinie poniżej:

Ryc. 7 Istniejący stan zagospodarowania i użytkowania terenu opracowania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUGiK

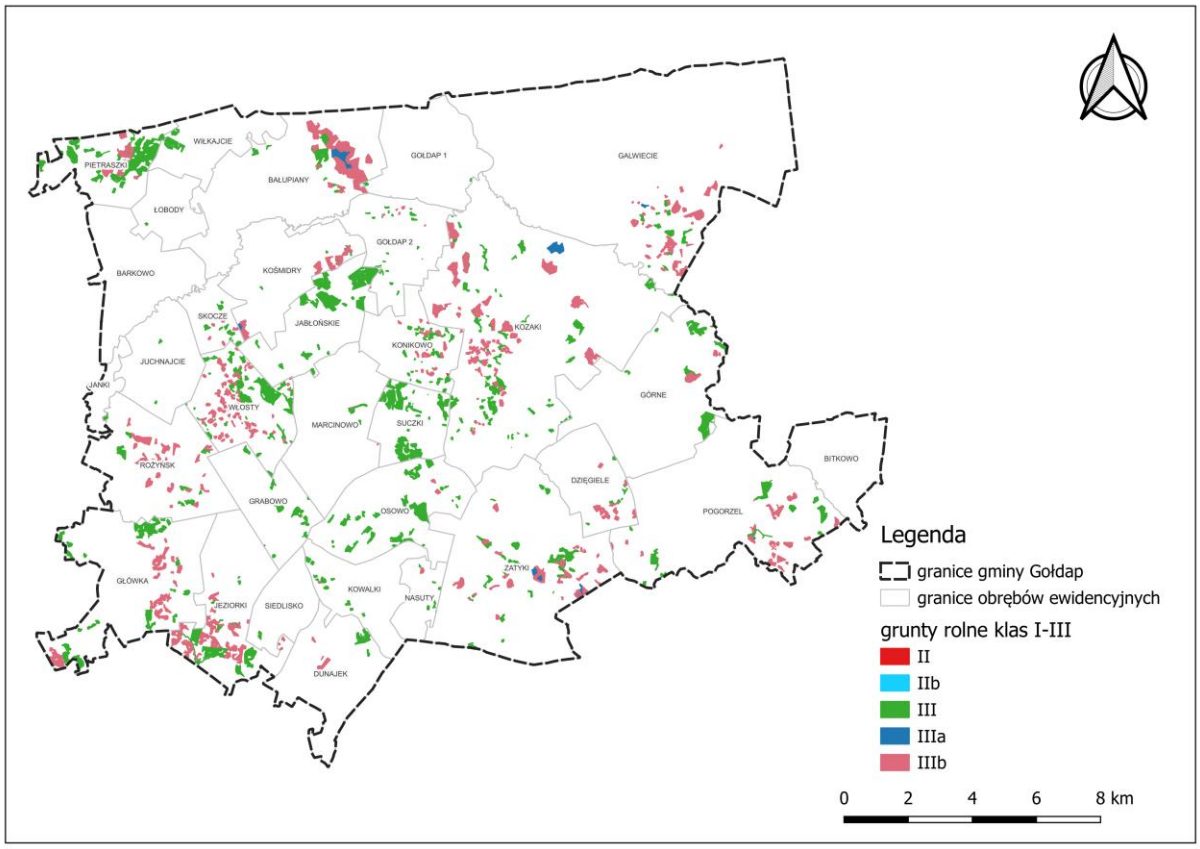
Największy udział pośród gruntów rolnych stanowią: PsIII, RIIIb oraz ŁIII, najmniejszy natomiast użytki rolne RIIb i Wsr-RIIIb. Największe zagęszczenie gruntów występuje w obrębach: Pietraszki, Bałupiany, Włosty, Jeziorki, Różyńsk i Kozaki. Łącznie grunty stanowią ok. 5% powierzchni gminy Gołdap (tabela poniżej).

Tab. 2. Zestawienie gruntów rolnych na terenie gminy Gołdap

Lp.	Użytek	Klasa	Powierzchnia w ha
1.	Br-Ł	III	0,5910
2.	Br-Ps	III	19,1290
3.	Br-R	IIIa	0,3680
4.	Br-R	IIIb	10,096
5.	Lzr-Ł	III	6,6790
6.	Lzr-Ps	III	7,4200
7.	Lzr-R	IIIb	6,0920
8.	Ł	II	0,3560
9.	Ł	III	147,0490
10.	Ps	III	718,6790
11.	R	IIb	0,0010
12.	R	IIIa	38,7060
13.	R	IIIb	689,2250
14.	S-Ps	III	0,4950
15.	W-Ł	III	3,7590
16.	W-Ps	III	1,7180
17.	W-R	IIIb	0,7660
18.	Wsr/Ls	III	0,8620
19.	Wsr-Ps	III	4,3400
20.	Wsr-R	IIIb	0,1080
Łącznie			1656,4390

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Gołdapi

Ryc. 8 Grunty rolne na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Gołdapi

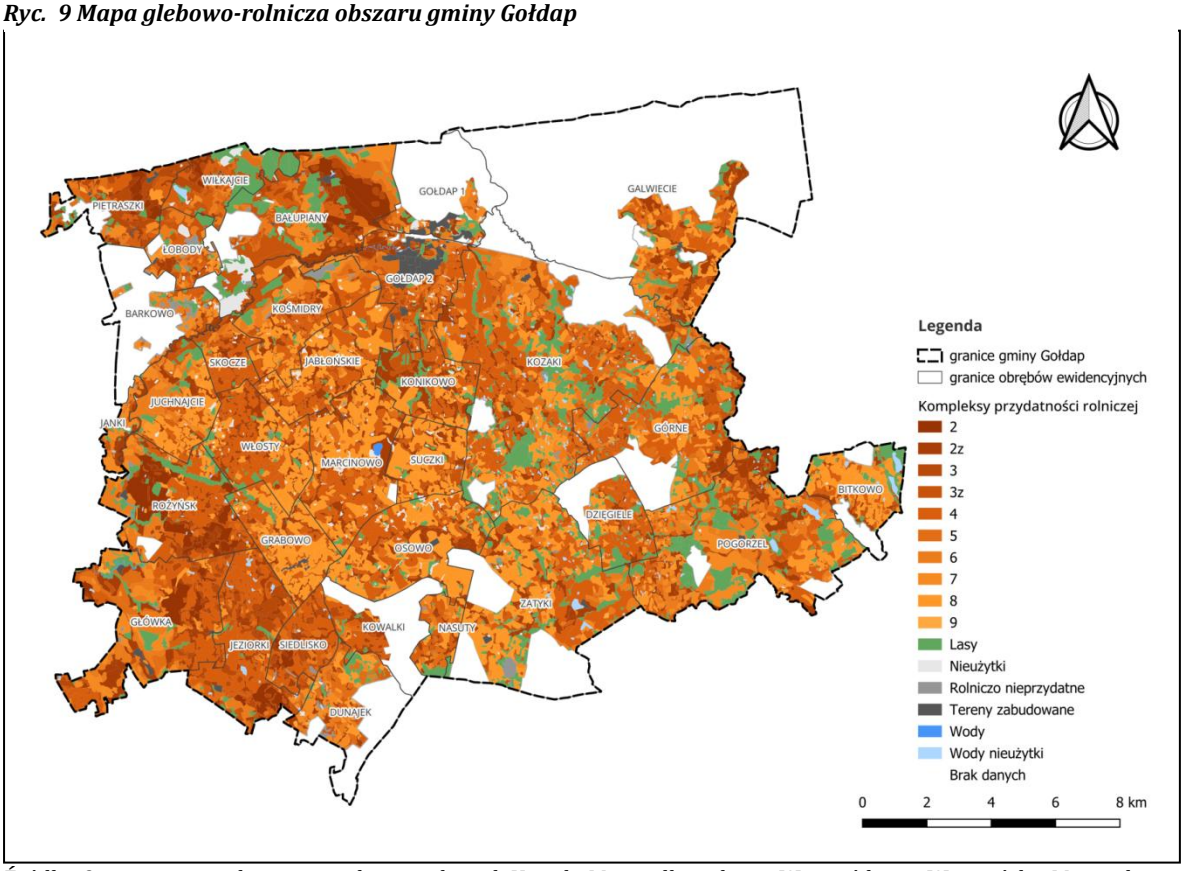
Pod względem kompleksów przydatności rolniczej, największą powierzchnię zajmują kompleksy żytni bardzo dobry (16,80 % pow. gminy) oraz zbożowo-pastewny mocny (14,36% pow. gminy). Kompleksy przydatności rolniczej pszenny dobry i pszenny wadliwy występują głównie w południowo-zachodniej, południowo-wschodniej i północnej części gminy Gołdap i stanowią odpowiednio 2,16% i 1,81% powierzchni gminy (tabela poniżej). Najgorsze kompleksy przydatności rolniczej, mianowicie zbożowo-pastewny mocny i zbożowo-pastewny słaby położone są głównie w centralnej i wschodniej części obszaru opracowania. Największa powierzchnia terenów zabudowanych występuje w obrębach miejskich. Pod względem kompleksów użytków zielonych, 2z – średnie zajmują powierzchnię 3543,08 ha, czyli 9,80% pow. gminy, natomiast 3z - słabe, zajmują powierzchnię 2337,07 ha, czyli 6,46% pow. gminy. Obszary, gdzie brak jest danych na Ryc. „Mapa glebowo-rolnicza obszaru gminy Gołdap", są to tereny pokryte lasami i w mniejszym stopniu wodami, zgodnie z danymi kompleksów klasyfikacyjnych Ewidencji Gruntów i Budynków udostępnionymi przez Starostwo Powiatowe w Gołdapi.

Tab. 3. Zestawienie powierzchni kompleksów przydatności rolniczej na terenie gminy Gołdap

Kompleks przydatności rolniczej	Nazwa	Powierzchnia w ha	Procentowy udział w pow. gminy
2	Pszenny dobry	781,0800	2,16
3	Pszenny wadliwy	655,5600	1,81
4	Żytni bardzo dobry	6077,1200	16,80
5	Żytni dobry	1311,7300	3,63
6	Żytni słaby	2335,2300	6,46
7	Żytni bardzo słaby	1617,4700	4,47
8	Zbożowo-pastewny mocny	5193,0000	14,36
9	Zbożowo-pastewny słaby	59,2200	0,16
2z	Użytki zielone średnie	3543,0800	9,80
3z	Użytki zielone słabe	2337,0700	6,46
Suma		**23910,5600**	**66,11**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Ryc. 9 Mapa glebowo-rolnicza obszaru gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego

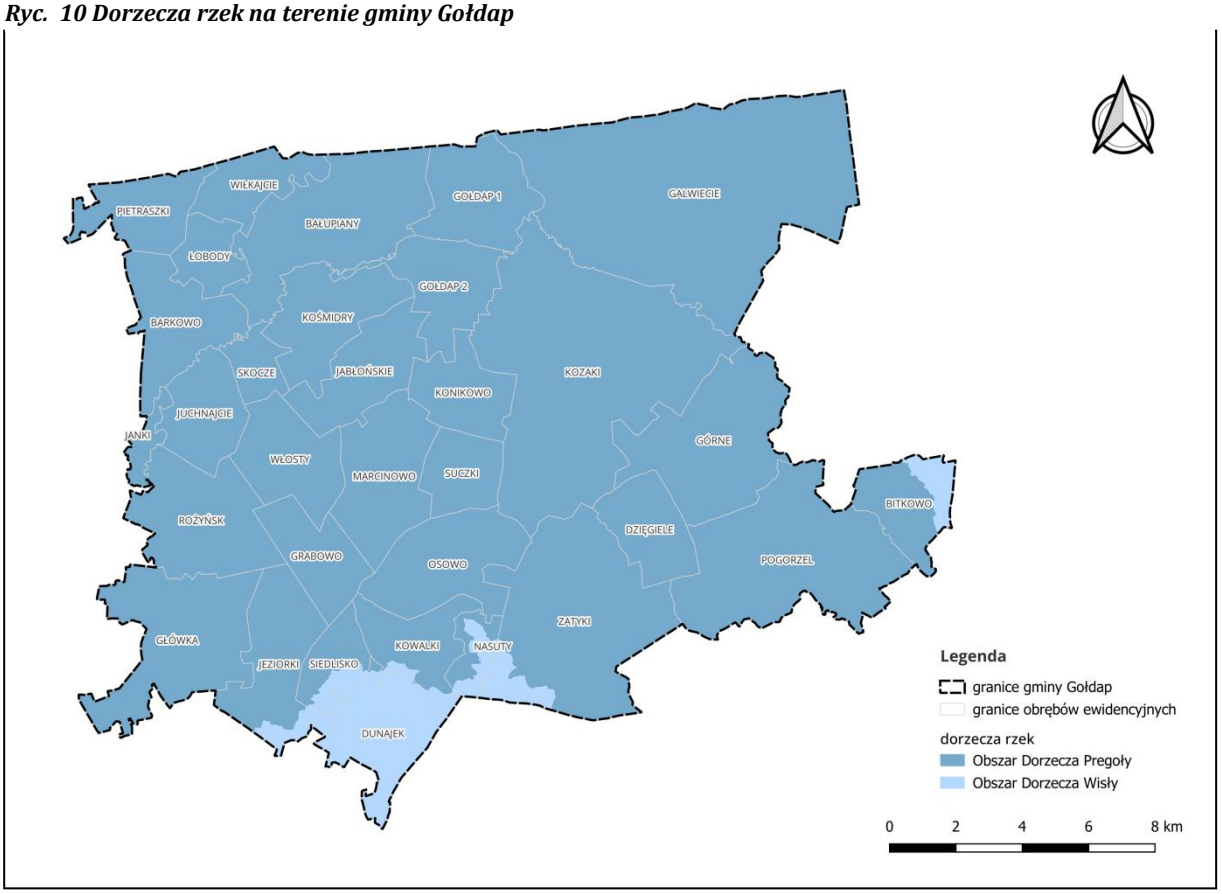
2.1.5 **Wody powierzchniowe**

Gmina Gołdap położona jest nad rzeką Gołdapą (ciekiem III rzędu), stanowiącą prawobrzeżny dopływ Węgorapy znajdującą się w dorzeczu Pregoły odprowadzającej swoje wody do Bałtyku. Czynnikiem determinującym kierunek odpływu wód powierzchniowych jest ukształtowanie terenu. Rzeka Gołdapa płynąc przez obszar gminy Gołdap silnie meandruje, co skutkuje naturalnym odcinaniem zakoli i powstawaniem charakterystycznych starorzeczy oraz podmokłych obniżeń terenu. Gołdapa, wraz ze swoimi dopływami odwadnia bezpośrednio północną i zachodnią część gminy.

Rzeka Jarka, stanowiąca górny odcinek rzeki Gołdapy odwadnia bezpośrednio wschodnią część gminy. Ze względu na niską przepuszczalność podłoża, rzeka ta ma charakter potoku górskiego, posiada spore spadki oraz znaczne reakcje na spływ wód opadowych i roztopowych. Źródła rzeki znajdują się we wschodniej części Szeskich Wzgórz.

Znaczna część obszaru gminy Gołdap znajduje się w obszarze dorzecza Pregoły, natomiast fragment wschodniej i południowej części obszaru należy do dorzecza Wisły (rycina poniżej).

Ryc. 10 Dorzecza rzek na terenie gminy Gołdap

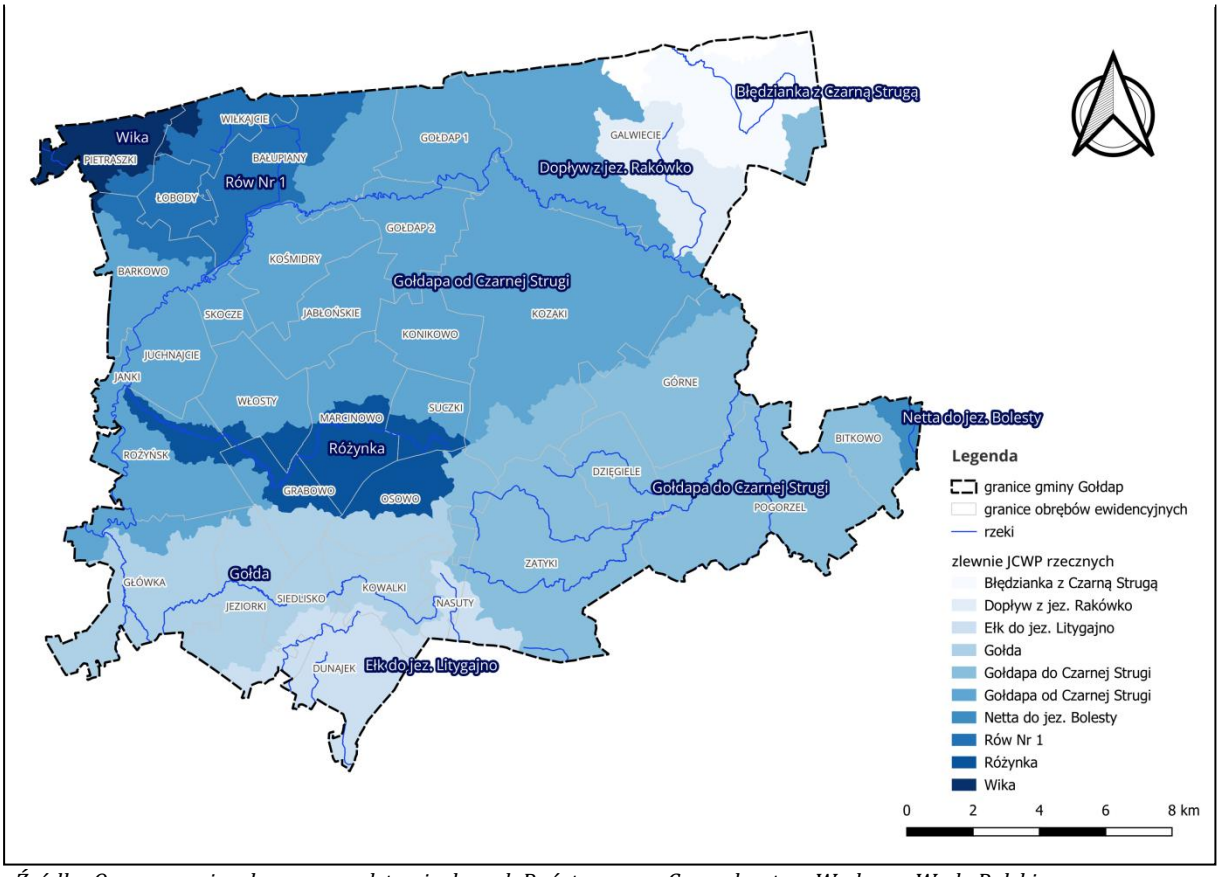
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

Na terenie gminy Gołdap występuje 10 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych:

- RW7000095824769 – Gołda - potok lub strumień nizinny, jego zlewnia zajmuje południowo-zachodnią część obszaru opracowania;
- RW2000182628539 - Ełk do jez. Litygajno - Rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy, jej zlewnia zajmuje południową część obszaru opracowania;
- RW700009582469 - Rów Nr 1 - potok lub strumień nizinny, jego zlewnia zajmuje północno-zachodnią część obszaru opracowania, zaliczany on jest do silnie zmienionej części wód;
- RW7000095824729 – Różynka - potok lub strumień nizinny, jego zlewnia zajmuje centralną część obszaru opracowania;
- RW70000958254 – Wika - potok lub strumień nizinny, jego zlewnia zajmuje północno-zachodnią część obszaru opracowania;

- RW700009582434 - Dopływ z jez. Rakówko - potok lub strumień nizinny, jego zlewnia zajmuje północno-wschodnią część obszaru opracowania;
- RW700011582479 - Gołdapa od Czarnej Strugi do oddzielenia się Starej Gołdapy – rzeka nizinna, jej zlewnia zajmuje centralną, największą powierzchnię obszaru opracowania;
- RW7000095824319 - Gołdapa do Czarnej Strugi - potok lub strumień nizinny, jego zlewnia zajmuje drugą największą powierzchnię obszaru opracowania w jego południowo-wschodniej części;
- RW2000182622379 - Netta do jez. Bolesty - rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy, jej zlewnia zajmuje niewielki fragment wschodniej części obszaru opracowania;
- RW700009582831 - Błędzianka do granicy państwa wraz z Czarną Strugą do granicy państwa - potok lub strumień nizinny, jego zlewnia zajmuje północno-wschodnią część obszaru opracowania.

Ryc. 11 Zlewnie JCWP rzek na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

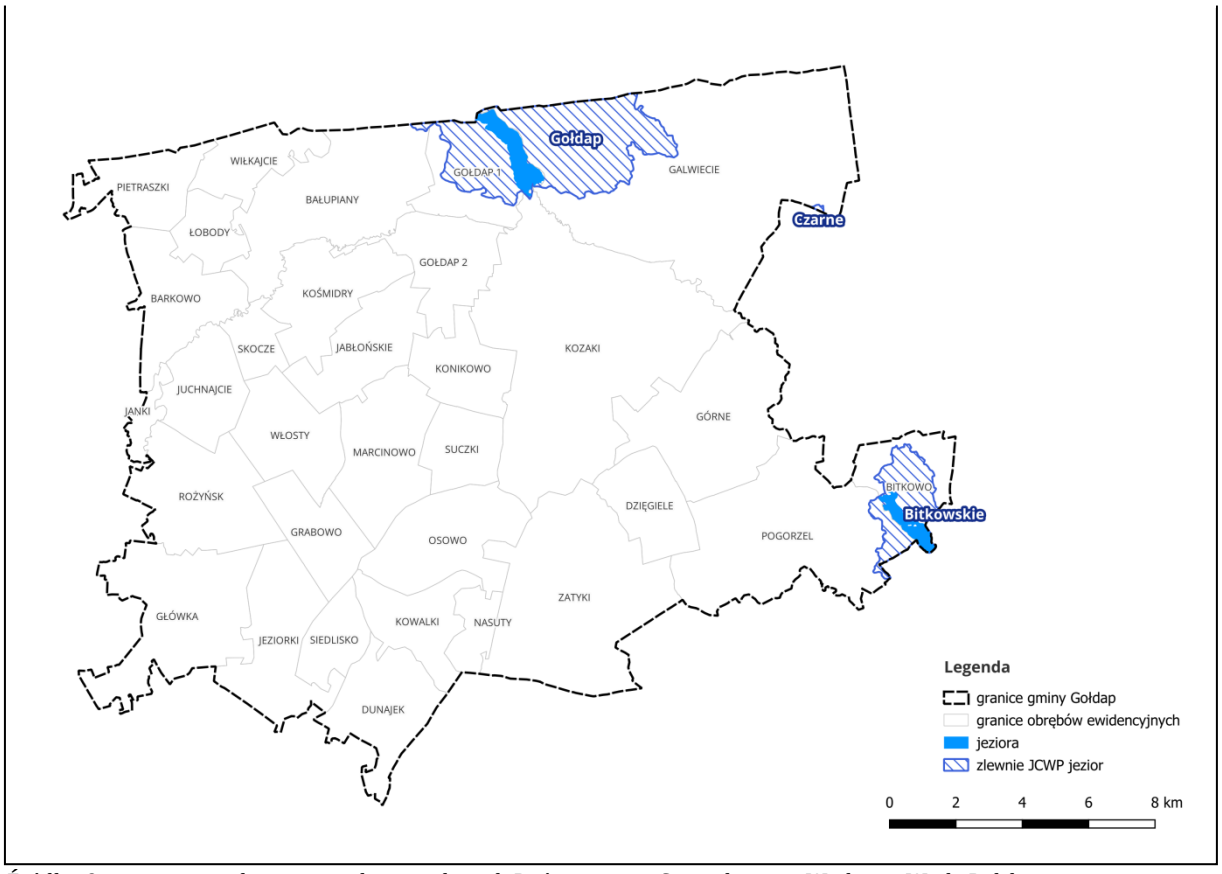
Istotnym elementem sieci hydrograficznej obszaru gminy są jeziora oraz zbiorniki wodne. Na obszarze występuje 12 jezior, z których największym jest jezioro Gołdap - rynnowe jezioro przepływowe pomiędzy rzekami Gołdapa i Jarka. Przeważająca jego powierzchnia znajduje się na terenie gminy Gołdap, natomiast niewielki fragment położony jest na terenie Obwodu Kaliningradzkiego. Na obszarze opracowania występuje znaczne zróżnicowanie charakteru oraz rozmieszczenia jezior, co spowodowane jest głównie działalnością lodowca najmłodszego zlodowacenia.

Na obszarze gminy Gołdap występują 3 jednolite części wód powierzchniowych jezior:

- LW30573 – Czarne - jezioro na podłożu wapiennym, o małej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane, o powierzchni 1,77 km^2 oraz powierzchni zlewni równej 9,77 km^2;
- LW30576 – Gołdap - jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane, o powierzchni 1,54 km^2 oraz powierzchni zlewni równej 27,42 km^2;
- LW30572 – Bitkowskie - Jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera[1], polimiktyczne, o powierzchni 0,94 km^2 oraz powierzchni zlewni równej 9,93 km^2.

[1] Oznacza iloraz powierzchni przyjmującej zanieczyszczenia (łączna powierzchnia zlewni i jeziora) i ilości rozcieńczającej je wody (pojemność jeziora)

Ryc. 12 Zlewnie JCWP jeziornych na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

Na terenie gminy występują również liczne niewielkie zbiorniki wodne, w dużej mierze stanowiące zarastające jeziorka o charakterze eutroficznym i dystroficznym.

Występują także znaczne powierzchnie obszarów podmokłych pochodzenia pojeziernego, w tym mokradła i siedliska hydrogeniczne. Największe tereny zajęte przez torfowiska znajdują się w Puszczy Rominckiej np. torfowisko wysokie Mechacz Wielki. Większe obszary torfowisk znajdują się również w okolicach Niedrzwicy i Boćwinki, natomiast mokradła stałe i okresowe położone są w dolinach rzek Gołdapy i Jarki.

Pod względem sztucznej sieci hydrograficznej, do której należą kanały, rowy melioracyjne i stawy, ich oddziaływanie ma znaczenie jedynie lokalne. Na terenach zmeliorowanych, rowy stanowią element odpływu powierzchniowego ze zlewni.

Istotnym elementem sieci hydrograficznej w skali lokalnej są także sztuczne zbiorniki wodne. Mogą one stanowić odbiorniki ścieków jak również zwiększyć retencyjność zlewni. Ze względu na ich niewielką powierzchnię, szczególnie istotna jest dbałość o ich stan, ponieważ mogą w krótkim czasie ulec procesom degradacji.

Na obszarze gminy Gołdap nie występują ustanowione obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych powierzchniowych ani podziemnych.

2.1.6 **Wody podziemne**

Przeważająca część gminy Gołdap położona jest w zasięgu JCWPd o numerze PLGW700021, zaś niewielkie jej fragmenty na południu oraz południowym-wschodzie położone są na obszarze JCWPd o numerze PLGW200032. Jednostka o numerze 21 znajduje się w granicach jednego piętra wodonośnego – czwartorzędu, natomiast jednostka nr. 32 znajduje się w granicach 3 pięter wodonośnych, mianowicie: czwartorzędu, paleogenu i jury.

Na obszarze PLGW700021 w wodonośnym piętrze czwartorzędu wyróżnia się 4 poziomy. Pierwszy z nich, Q1 jest najpłytszy i zasilany w sposób infiltracyjny w rejonach stref zasilania i tranzytu. Granice wododziałów podziemnych są znacznie zbliżone do granic działów morfologicznych, co ogranicza dopływ i odpływ podziemny poziomu Q1. Jedynym miejscem, gdzie lokalnie może dochodzić do przepływów transgranicznych w stronę doliny Pregoły jest północna granica obszaru, ponieważ została wyznaczona w sposób sztuczny wzdłuż granicy państwa. Główną bazą drenażu systemu krążenia wody są doliny Gołdapy i Węgorapy połączone z systemem wodnym Wielkich Jezior Mazurskich. Duże znaczenie w bilansie wodnym tej jednostki mają obszary podmokłości, charakteryzujące się wysokim potencjałem ewaporymetrycznym, mogące również posiadać funkcję lokalnych stref drenażu wód podziemnych.

Na obszarze PLGW200032 w piętrze wodonośnym czwartorzędu wyróżnia się 4 główne poziomy, z których najpłytszym jest Q1. Poziom ten zasilany jest infiltracyjnie w strefach zasilania i tranzytu. Główną bazę drenażu w przypadku tego poziomu stanowi Kotlina Biebrzańska, natomiast koryto rzeki Biebrzy z otaczającymi gruntami podmokłymi stanowi rozwiniętą dolinną strefę drenażową. Inne drogi drenażowe stanowią doliny głównych dopływów Biebrzy, rynny polodowcowe, Dolina Rospudy, a także jeziora przepływowe o genezie rynnowej.

Na terenie gminy Gołdap występują trzy piętra wodonośne. Pierwsze z nich, holoceńskie, nawiercone zostało na głębokości 3 m poniżej dna doliny Gołdapy. Wykazuje ono ścisły związek z wodami rzek, co objawia się znacznym wahaniem poziomu wód podziemnych powiązanym z wahaniami poziomu wód powierzchniowych. Największe zasoby wody występują w aluwialnych i organicznych utworach. Kolejne

piętro, to piętro plejstoceńskie, gdzie woda tworzy kilka poziomów wodonośnych w piaskach podścielających utwory ostatniego zlodowacenia. Występuje tu swobodne zwierciadło wody pozostające w kontakcie hydraulicznym ze zwierciadłem wody rzeki Gołdapy. Piętro to znajduje się w obrębie piaszczysto-żwirowych utworów dolinnych. Warstwa stanowi główne źródło zaopatrzenia w wodę gminy Gołdap. Trzecie piętro wodonośne, to piętro kredowe, wody podziemne występują tutaj w spękanych wapieniach, marglach, opokach i gezach posiadających niewielką przepuszczalność.

Główne informacje dotyczące Jednolitych Części Wód Powierzchniowych podziemnych, na których terenie znajduje się gmina Gołdap zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Tab. 4. JCWPd na terenie gminy Gołdap

Kod JCWPd	**PLGW700021**	**PLGW200032**
Powierzchnia w km^2	1803,90	7062,10
Obszar dorzecza	Pregoła	Wisła
Region wodny	Łyny, Węgorapy	Środkowej Wisły
Piętra wodonośne	1 - czwartorzędowe	3 – holoceńskie, plejstoceńskie, kredowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Służby Hydrogeologicznej

W obrębie utworów czwartorzędowych znajduje się Główny Zbiornik Wód Podziemnych o numerze 202 – Sandr Gołdap. Informacje dotyczące zbiornika zostały przedstawione w tabeli poniżej:

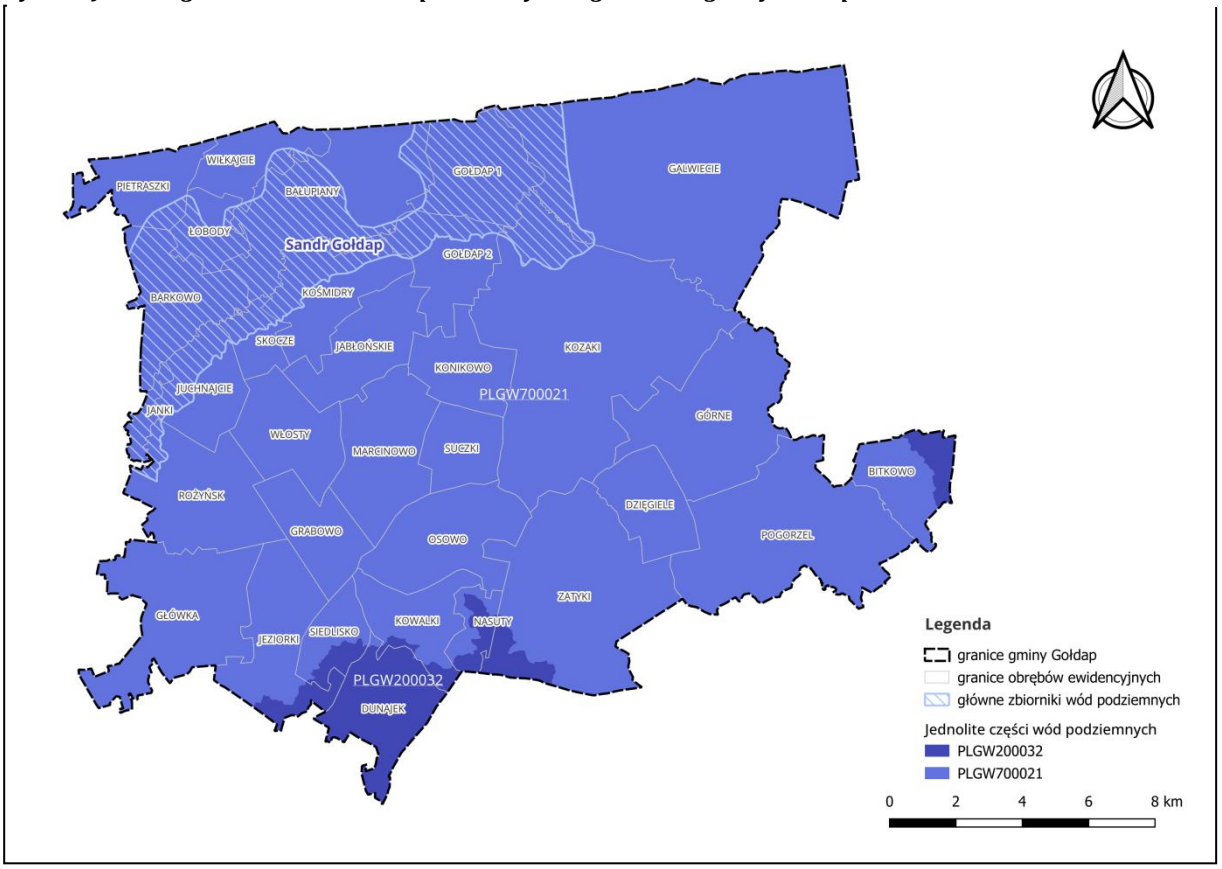
Tab. 5. Informacje dotyczące GZWP na terenie gminy Gołdap

Numer	202
Nazwa	Sandr Gołdap
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	prowincja Wisły: RNPN – Region Narwi, Pregoły i Niemna
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników Pojezierzy Pomorskiego i Mazurskiego (GZWP w paśmie pojezierzy)
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Niż Wschodniobałtycko-Białoruski (84): Pojezierze Litewskie (842.7), Pojezierze Mazurskie (842.8)
Powierzchnia	64,1 km^2
Typ zbiornika	Porowy
Stratygrafia	Czwartorzęd
Wodoprzewodność	II warstwa wodonośna 300-1000

Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m³/d × km²]	166,1
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m³/d]	10 650
Podatność zbiornika na antropopresję	Bardzo podatny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Informatora PSH Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce z 2017 roku

Ryc. 13 JCWPd i główne zbiorniki wód podziemnych w granicach gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG

2.1.7 **Klimat**

Gmina Gołdap znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego w Mazursko-Podlaskim regionie klimatycznym z silnymi wpływami klimatu kontynentalnego. Region pozostaje również pod wpływami sięgającego na wschód bloku klimatu kontynentalnego, co skutkuje bardziej surowymi warunkami klimatycznymi w porównaniu do reszty kraju. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec o średniej temperaturze dobowej wynoszącej ok. 17°C. Zima rozpoczyna się zazwyczaj pod koniec listopada i trwa aż do początku kwietnia, średnia temperatura powietrza waha się wtedy od -6,7°C do -2,7°C, a nierzadko spada poniżej -20°C. Do najchłodniejszych miesięcy można zaliczyć styczeń i luty. Pokrywa śnieżna zalega tutaj zwykle ok. 2,5 mies.

Ilość dni mroźnych lub z przymrozkami wynosi ok. 150. Pod względem opadów atmosferycznych, najwięcej ich przypada na czerwiec, lipiec i sierpień przy czym sięgają ok. 550-600 mm. Najmniejsze zaś opady występują w miesiącu luty oraz październik i listopad. Biorąc pod uwagę zachmurzenie, najwięcej dni o dużym zachmurzeniu występuje w miesiącach grudzień i styczeń (ok. 23-24 dni na miesiąc), zaś najmniej w miesiącach lipiec i sierpień (ok. 6-7 dni na miesiąc). Dni o dużym zachmurzeniu, oznaczają dni, kiedy zachmurzenie wynosi ponad 80%. Pod względem wiatrów, na terenie gminy Gołdap zdecydowanie dominują wiatry z kierunku zachodniego, a najmniej jest ich z kierunku wschodniego i północno-wschodniego. Najczęściej występują wiatry o sile 10-20 km/h, natomiast najmniej 30-40 km/h i więcej.

2.1.8 **Fauna i flora**

Flora

Teren puszczy Rominckiej oraz otaczających ją terenów ze względu na urozmaiconą rzeźbę terenu, różnorodność siedlisk gatunkowych oraz surowy klimat charakteryzuje się bardzo zróżnicowaną florą. Cechuje ją duży udział gatunków borealnych np. bagno zwyczajne, zimoziół północny, czy widłak jałowcowaty. Występują także liczne gatunki pod ochroną, zwłaszcza na obszarach torfowisk i lasów bagiennych. Spośród rzadkich gatunków roślin warto wymienić: turzycę szczupłą, turzycę ścisłą, turzycę skąpokwiatową, lipiennik Loesela, kukułkę Fuchsa, żłobik koralowy oraz mannę litewską. Zdecydowana większość występujących na terenie puszczy roślin naczyniowych to gatunki rodzime. Jednymi z najcenniejszych gatunków w puszczy są tzw. relikty glacjalne (pozostałości po okresie lodowcowym) takie jak: malina moroszka, brzoza niska oraz wielosił błękitny występujące w miejscach ze specyficznymi warunkami klimatycznymi i siedliskowymi (np. torfowiska). Można spotkać również gatunki tzw. reliktów puszczańskich, takie jak: jeżolist zwyczajny i miechera pierzasta.

Teren puszczy Boreckiej charakteryzuje się znacznym stopniem naturalności zbiorowisk roślinnych. Występuje tu około 320 gatunków roślin naczyniowych, w tym ok. 38 chronionych. Spośród rzadkich gatunków roślin można wymienić: sit torfowy, wielosił błękitny, stokłosa Benekena, czerwiec trwały, dziurawiec skąpolistny, podkolan zielonawy, listera sercowata, gnieźnik leśny, kotewka orzech wodny oraz cis pospolity.

Na pniach drzew występuje również około 90 gatunków porostów, wśród których warto wyróżnić duże porosty listkowe, szczególnie wrażliwe na zanieczyszczenie powietrza.

Fauna

Północno-wschodnia część gminy Gołdap znajduje się w granicach puszczy Rominckiej, gdzie oprócz często spotykanych ssaków leśnych takich jak sarny, lisy i borsuki występują również rzadziej spotykane gatunki. Warto tutaj wyróżnić m.in. duże drapieżniki, takie jak wilk i ryś, czy orzesznicę, ssaka z rodziny popielicowatych. Na terenach występują także łosie, jelenie, dziki, jenoty, wydry oraz spora populacja bobrów. Spośród rzadko spotykanych ptaków można natrafić na czarnego bociana oraz orła bielika. Liczne rzadkie i zagrożone wyginięciem gatunki żyją na mokradłach, a także na obrzeżach torfowisk wysokich i w borach bagiennych. Z kolei rozlewiska spowodowane działalnością bobrów stwarzają doskonałe warunki do rozrodu i żerowania różnych gatunków ssaków, ptaków wodno-błotnych, owadów i mięczaków wodnych oraz płazów.

Południowo-zachodnia część gminy Gołdap znajduje się w części w granicach Puszczy Boreckiej. Można tam spotkać takie ptaki jak: bielik, bocian czarny, żuraw zwyczajny, wilga złotawa, strzyżyk, czy dzięcioł duży. Spośród ssaków natomiast żyją tam m.in. kuny leśne, bobry, sarny, jelenie szlachetne i wilki. Puszcza Borecka jest również domem dla sporej populacji żubrów. Na terenach jeziornych oraz podmokłych występują m.in. rybitwy, żurawie i siewki rzeczne. W puszczy występują również sprzyjające warunki dla populacji płazów, takich jak żaba moczarowa. W wodach na terenie puszczy można spotkać około 26 gatunków ryb, w tym: sieja, sielawa, szczupak, płoć, czy leszcz.

Tereny otwarte obszaru gminy Gołdap, takie jak miedze, śródpolne zadrzewienia i mokradła stanowią ostoję licznych dzikich ptaków (srokosz, gąsiorek, słowik szary), owadów i ssaków.

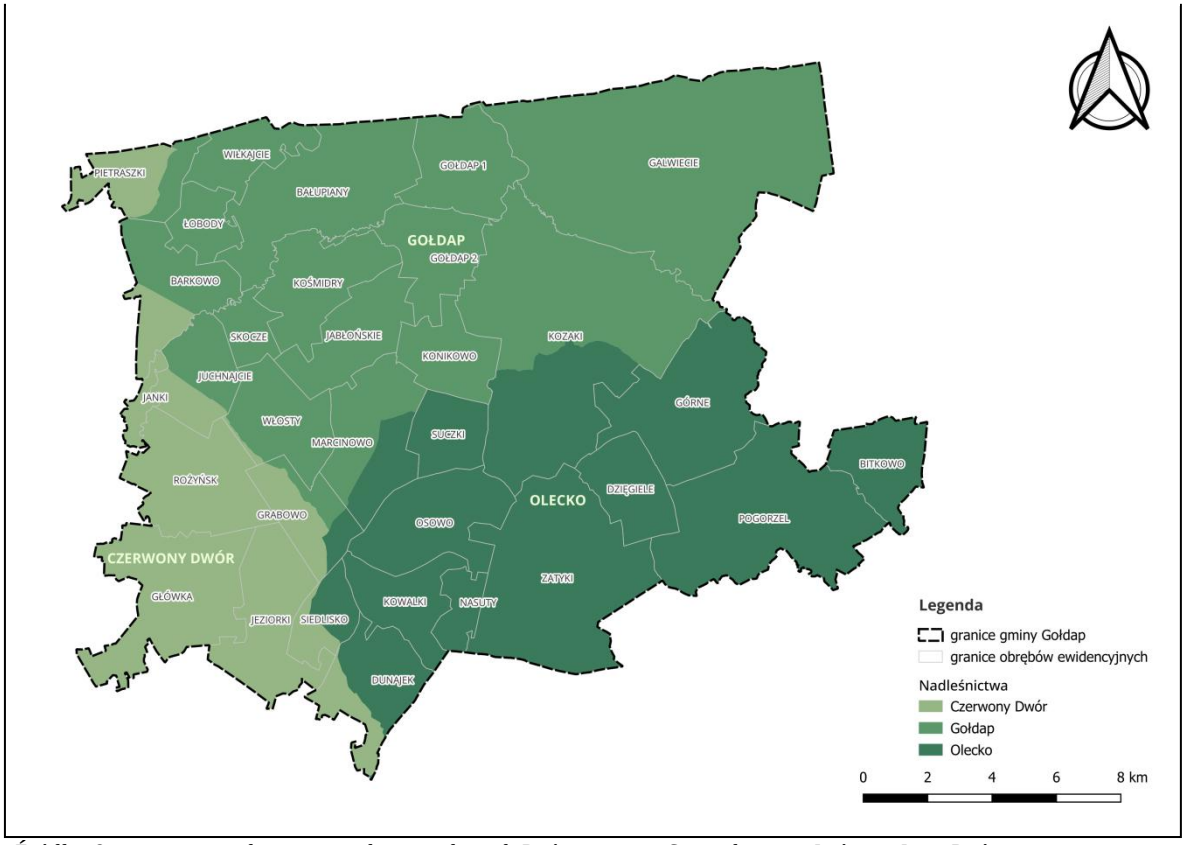
2.1.9 **Lasy**

Tereny leśne zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego w Gołdapi stanowią 29% powierzchni gminy Gołdap. Największe ich skupisko znajduje się na terenie obrębu Galwiecie, Barkowo, Zatyki i Kowalki. Największe kompleksy leśne na terenie gminy Gołdap stanowią: Puszcza Romincka, Puszcza Borecka, lasy na Wzgórzach Szeskich oraz Lasy Skaliskie.

Dominują lasy typu liściastego – grądy na glinach morenowych i utworach piaszczysto-gliniastych. Występują one głównie na terenach: Wzgórz Szeskich, Pojezierza Wschodniosuwalskiego, Pojezierza Zachodniosuwalskiego, Lasach Romnickich i Pagórkach Rogalskich. Tutejsze grądy (świeże, mieszane świeże i wilgotne) stanowią lasy liściaste z dużą domieszką świerka. Ze względu na znaczący udział lipy w występujących na obszarze grądach (lasów świeżych) zostały one wyodrębnione jako grąd lipowo-świerkowy. Na utworach z domieszką piasków oraz wałach piaszczystych kemów wykształciły się subkontynentalne bory sosnowe i świerkowe oraz kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe. Największe ich zgrupowania występują w Niecce Skaliskiej, Niecce Gołdapskiej oraz północno-wschodniej części Puszczy Rominckiej. Z kolei w obniżeniach terenu, takich jak obniżenia międzymorenowe, zagłębienia wytopiskowe oraz zastoiska występują leśne zbiorowiska bagienne, w tym lasy mieszane bagienne, bory mieszane bagienne i bory bagienne. Duży udział w tych typach lasów posiadają zespoły borealnej świerczyny na torfie. Na obszarze gminy występują również olsy porzeczkowe o niewielkiej powierzchni, a także olsy torfowcowe, bory bagienne i olsy torfowcowe. Występują również sukcesyjne i regeneracyjne postacie tych zespołów leśnych, takie jak brzezina bagienna, czy biel (las sosnowo-brzozowy). Zbiorowiska lasów wilgotnych (subborealne grądy typu niskiego), wilgotne lasy dębowo-świerkowe oraz sosnowe bory trzęślicowe stanowią strefę przejścia pomiędzy zbiorowiskami lasów bagiennych, a zbiorowiskami lasów świeżych. W dolinach wszelkich rzek, strumieni i cieków wodnych występują łęgi olszowo-jesionowe, z kolei w strefach przejścia do zbiorowisk lasów świeżych występują łęgi wiązowo-jesionowe. Doliny potoków o charakterze górskim na podłożu piaszczysto-żwirowym i kamienistym porastają podgórskie łęgi jesionowe.

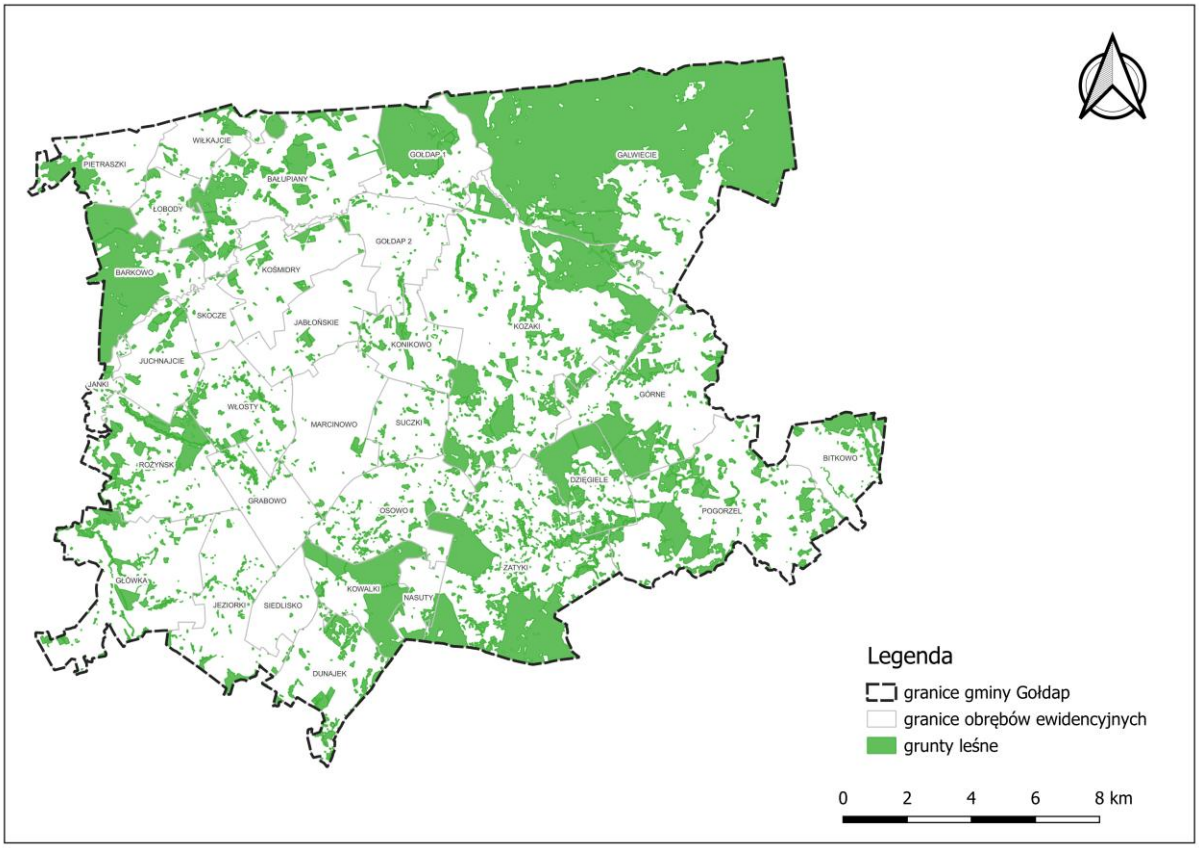
Teren gminy Gołdap znajduje się na terenie trzech nadleśnictw: Gołdap, Olecko oraz Czerwony Dwór.

Ryc. 14 Nadleśnictwa zlokalizowane na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe

Ryc. 15 Lasy na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Gołdapi

Poza lasami należącymi do Nadleśnictw, na terenie gminy występują również lasy będące w administracji osób prywatnych (wg danych GUS w roku 2023 powierzchnia lasów prywatnych wynosiła 2 477,91 ha).

Lasy ochronne

W swoich granicach gmina Gołdap posiada lasy ochronne o typach: badawcze, cenne fragmenty rodzimej przyrody, glebochronne, nasienne, ostoje zwierząt, uzdrowiskowe i wodochronne. Lasy ochronne zajmują łączną powierzchnię 4 998,75 ha, z czego najwięcej występuje lasów wodochronnych oraz cennych fragmentów rodzimej przyrody, a najmniej jest badawczych oraz nasiennych. Powierzchnie poszczególnych typów ochronnych lasu na terenie gminy Gołdap zostały przedstawione w tabeli poniżej:

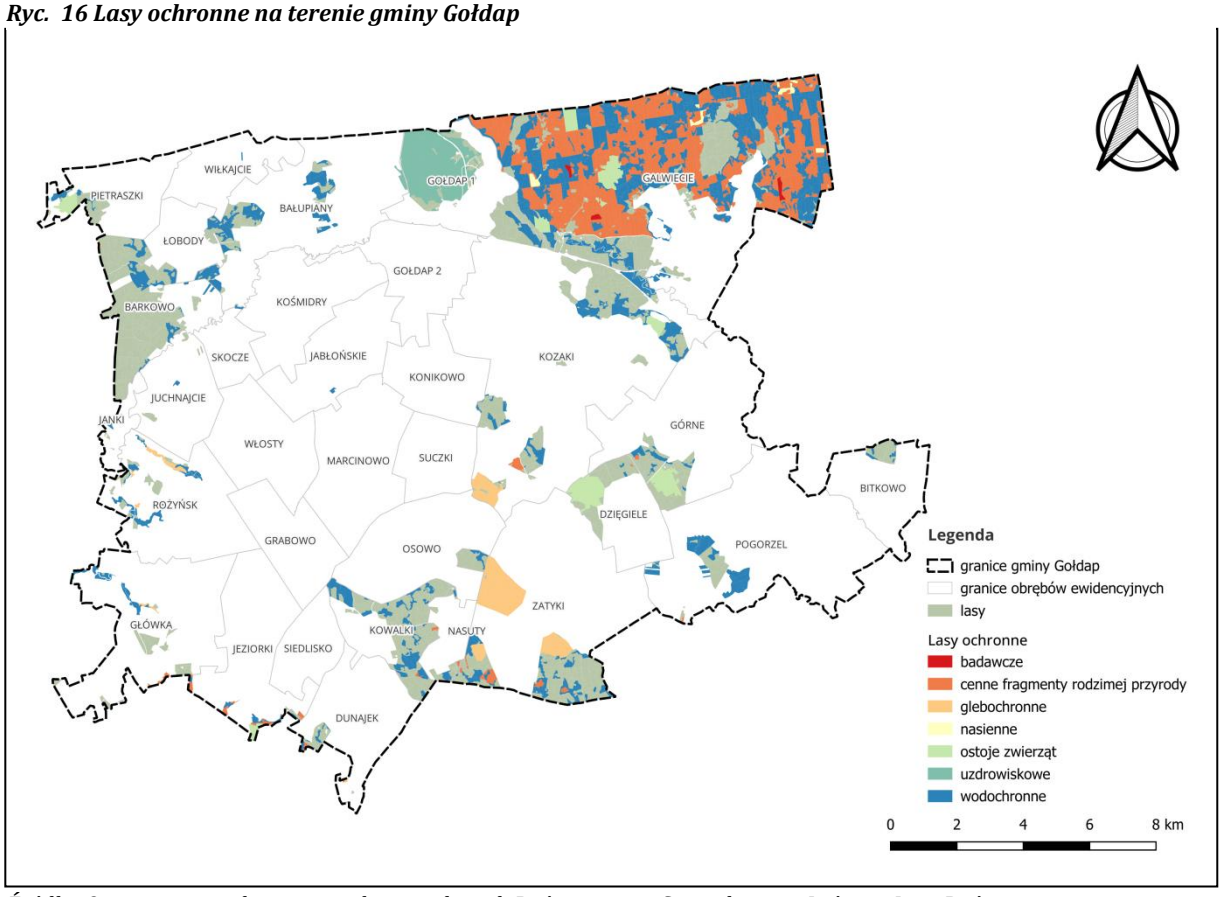
Tab. 6. Typy ochronne lasów na terenie gminy Gołdap

Typ ochronny lasu	**Powierzchnia [ha]**
Badawcze	16,6580
Cenne fragmenty rodzimej przyrody	1778,9190
Glebochronne	297,4830
Nasienne	31,0490
Ostoje zwierząt	280,6570
Uzdrowiskowe	378,7600
Wodochronne	2215,2240
Suma	**4 998,7500**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe

Lasy ochronne uzdrowiskowe znajdują się w obrębie miejskim Gołdap 1, cenne fragmenty rodzimej przyrody oraz największe skupiska wodochronnych położone są w północno-wschodniej części obszaru, natomiast glebochronne zajmują centralno-południową część obszaru gminy. Lasy te stanowią 61% powierzchni wszystkich lasów zgodnie z danymi Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Ryc. 16 Lasy ochronne na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe

2.1.10 **Złoża kopalin**

Zgodnie z „Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2023 r." opublikowanym przez Ministerstwo Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, na terenie gminy Gołdap występuje 26 udokumentowanych złóż kopalin, z których 2 posiadają status złóż zagospodarowanych, 8 złóż rozpoznanych szczegółowo, 2 są eksploatowane okresowo, 3 posiadają status zaniechanej eksploatacji złoża, co do jednego brakuje informacji dot. statusu, a 10 złóż jest skreślonych z bilansu zasobów. Największą powierzchnię posiada złoże Niedrzwica i Wiłkajcie-Niedrzwica III, gdzie wydobywany jest torf. Najmniejszą powierzchnię posiada złoże Niedrzwica III i Niedrzwica 5, gdzie okresowo wydobywany jest torf. Na terenie gminy Gołdap eksploatowane są następujące złoża: piaski i żwiry, piaski kwarcowe do produkcji cegły wapienno-piaskowej, surowce ilaste ceramiki budowlanej, torfy oraz wody lecznicze – wody mineralne. Na obszarze gminy znajdują się zarówno złoża, tereny jak i obszary górnicze. Szczegółowe informacje dotyczące poszczególnych złóż kopalin zawarto w tabeli poniżej:

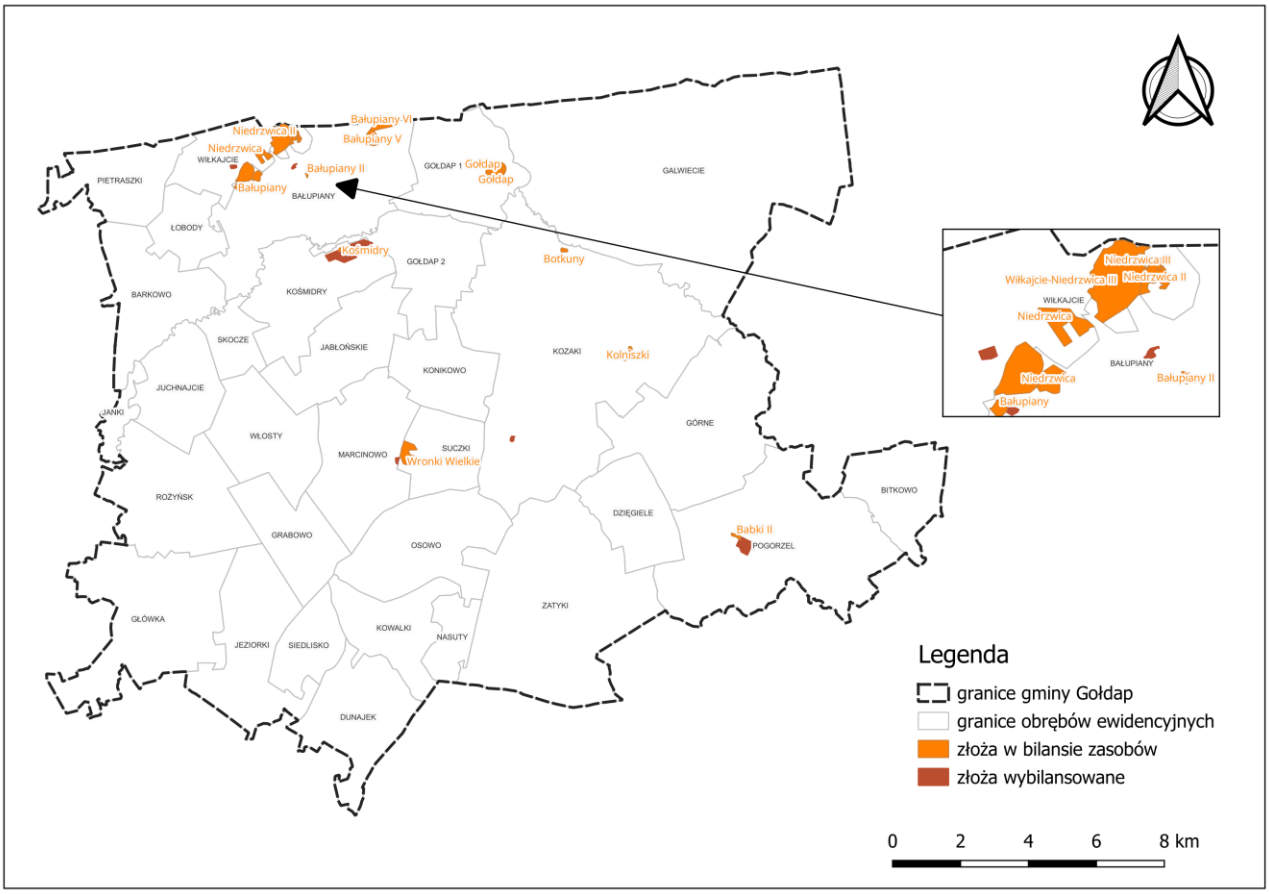
Tab. 7. Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Gołdap

Lp.	Kod (ID)	Nazwa Złoża	Kopalina	Status	Pow. złoża	Rekultywacja
1	6905	Niedrzwica	torfy	złoże zagospodarowane	36,7393 ha	-
2	19943	Niedrzwica 5	torfy	złoże zagospodarowane	0,2591 ha	wodny
3	5167	Babki II	piaski i żwiry	złoże rozpoznane szczegółowo	2,3030 ha	leśny
4	5749	Bałupiany II	piaski i żwiry	złoże rozpoznane szczegółowo	0,6379 ha	rolniczy
5	20882	Bałupiany VI	piaski i żwiry	złoże rozpoznane szczegółowo	11,0343 ha	-
6	12312	Botkuny	piaski i żwiry	złoże rozpoznane szczegółowo	1,8971 ha	rolniczo-wodny
7	5899	Kolniszki	piaski i żwiry	złoże rozpoznane szczegółowo	4,2318 ha	rolniczy
8	16039	Niedrzwica 4	torfy	złoże rozpoznane szczegółowo	1,7310 ha	leśny
9	6946	Niedrzwica II	torfy	złoże rozpoznane szczegółowo	7,0671 ha	wodny
10	2489	Wronki Wielkie	surowce ilaste ceramiki budowlanej	złoże rozpoznane szczegółowo	19,6520 ha	leśny
11	18114	Bałupiany V	piaski i żwiry	złoże eksploatowane okresowo	10,4645 ha	rolniczy
12	10225	Niedrzwica III	torfy	złoże eksploatowane okresowo	0,0407 ha	wodny
13	3959	Bałupiany	piaski i żwiry	eksploatacja złoża zaniechana	2,4474 ha	-
14	10323	Kośmidry	piaski i żwiry	eksploatacja złoża zaniechana	2,0202 ha	leśny
15	11628	Kozaki	piaski i żwiry	złoże skreślone z bilansu zasobów	-	leśny
16	8774	Wiłkajcie-Niedrzwica III	torfy	eksploatacja złoża zaniechana	36,6332 ha	-
17	16353	Gołdap	wody lecznicze – wody mineralne	-	-	-
18	3960	Babki	piaski i żwiry	złoże skreślone z bilansu zasobów	-	rolniczy
19	10024	Bałupiany III	piaski i żwiry	złoże skreślone z bilansu zasobów	-	rolniczo-leśny
20	11469	Bałupiany IV	piaski i żwiry	złoże skreślone z bilansu zasobów	-	rolniczo-wodny
21	18173	Bałupiany V-1	piaski i żwiry	złoże skreślone z bilansu zasobów	-	rolniczy
22	11470	Kośmidry II	piaski i żwiry	złoże skreślone z bilansu zasobów	-	rolniczo-leśny
23	17638	Kośmidry III	piaski i żwiry	złoże skreślone z bilansu zasobów	-	rolniczo-wodny
24	15805	Marcinowo	surowce ilaste ceramiki budowlanej	złoże skreślone z bilansu zasobów	-	rolniczo-leśny

25	2759	PRG Gołdap II	piaski kwarcowe d/p cegły wapienno-piaskowej	złoże skreślone z bilansu zasobów	-	-
26	11468	Wiłkajcie	piaski i żwiry	złoże skreślone z bilansu zasobów	-	rolniczo-leśny

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG

Ryc. 17 Złoża bilansowe i wybilansowane na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PIG i GUGiK

2.2. Ochrona środowiska

Na obszarze gminy Gołdap występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000
  - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Puszcza Romincka PLH280005
  - Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Borecka PLH280016
  - Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Borecka PLB280006
- Rezerwaty przyrody
  - Rezerwat przyrody Torfowisko na Tatarskiej Górze

    - Rezerwat przyrody Mechacz Wielki
    - Rezerwat przyrody Czarnówko
- Park krajobrazowy
    - Park krajobrazowy Puszczy Rominckiej
- Obszary chronionego krajobrazu
    - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy
    - Obszar Chronionego Krajobrazu Grabowo
    - Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich
    - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Jarki
    - Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej
- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
    - Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Gołdapska Struga
    - Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Tatarska Góra
- Pomniki przyrody

Obszary Natura 2000

Na obszarze gminy Gołdap znajdują się 3 obszary Natura 2000, których charakterystykę przedstawiono poniżej:

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Puszcza Romincka PLH280005

Obszar Natura 2000 Puszcza Romincka został ustanowiony Decyzją Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE) (Dz. Urz. UE L 12 z 15.01.2008) oraz Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Puszcza Romincka (PLH280005) (Dz. U. z 2022 r., poz. 400). Obszar ten nie posiada planu zadań ochronnych, zgodnie z obwieszczeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie nr WOPN.082.2.4.1.2019.AB z dnia 17.04.2019 r., przystąpiono do sporządzenia projektu PZO.

Obszar Natura 2000 Puszcza Romincka zajmuje powierzchnię 14 754,34 ha i znajduje się na terenie gmin Gołdap (gmina miejsko-wiejska) i Dubeninki (gmina

wiejska). Pod względem położenia na obszarze gminy Gołdap, zajmuje jej północno-wschodnią część na terenie obrębów Galwiecie i Gołdap 1.

Jak wynika z danych zawartych w SDF w obszarze o znaczeniu dla Wspólnoty Natura 2000 Puszcza Romincka PLH280005 przedmiotami ochrony są następujące siedliska przyrodnicze: 6430 ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae* i ziołorośla nadrzeczne Convolvuletalia sepium, 7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny *Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*, 91D0 bory i lasy bagienne *Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugoSphagnetum, Sphagno girgensohnii - Piccetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne, 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe *Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinosoincanae* i olsy źródliskowe, 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmetum*. Z kategorią „D" w SDF wymienione są siedliska: 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhentherion elatioris*, 7220 źródliska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*, oraz 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk. Ponadto Standardowy Formularz Danych podaje jako przedmioty ochrony następujące gatunki roślin i zwierząt: rzepik szczeciniasty, sierpowiec błyszczący, mopek, kumak nizinny, wilk, bóbr europejski, wydra, ryś, traszka grzebieniasta i poczwarówka zwężona. W Standardowym Formularzu Danych (SFD) z kategorią „D" w obszarze wymieniony jest: lipiennik *Loesela* i sójka gruboskorupowa skójka gruboskorupowa *Unio crassus.*

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Borecka PLH280016

Obszar Natura 2000 Ostoja Borecka został ustanowiony Decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C (2008) 8039) (2009/93/WE) (Dz. Urz. UE L 43 z 13.02.2009) oraz Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 12 stycznia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Borecka (PLH280016) (Dz. U. z 2022 r., poz. 327). Obszar ten nie posiada planu zadań ochronnych, zgodnie z obwieszczeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z 9 kwietnia 2024 r., znak: WOPN.6320.2.2024.AB wyłożono projekt PZO dla tego obszaru.

Obszar Natura 2000 Ostoja Borecka zajmuje powierzchnię 25 340,14 ha i znajduje się na terenie gmin: Wydminy (gmina wiejska), Gołdap (gmina miejsko-wiejska), Kruklanki (gmina wiejska), Pozezdrze (gmina wiejska), Kowale Oleckie (gmina wiejska), Świętajno (gmina wiejska) oraz Banie Mazurskie (gmina wiejska). Pod względem położenia na obszarze gminy Gołdap, Ostoja Borecka zajmuje jej południową część, na terenie obrębów Dunajek, Jeziorki oraz Główka.

Najważniejszy walor przyrodniczy specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Borecka PLH280016 stanowią dobrze zachowane lasy liściaste z lipą drobnolistną, grabem, klonem zwyczajnym i wiązem górskim, tzw. grądy subkontynentalne spotykane tu również w formie zboczowej. Zgodnie z danymi zawartymi w Standardowym Formularzu Danych (SDF) przedmiotami ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Borecka PLH280016 są siedliska: 3140 twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami *Charetea*, 3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami *Nymphaeion, Potamion*, 3160 naturalne dystroficzne zbiorniki wodne, 6510 górskie i niżowe łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion*, 7110 torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), 9170-2 grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum*, 91D0 bory i lasy bagienne (w tym sosnowy bór bagienny 91D0-2 i borealna świerczyna bagienna 91D0-5), 91E0-3 łęgi jesionowo-olszowe. Ponadto przedmiotami ochrony tego obszaru są takie gatunki jak: mopek *Barbastella barbastellus*, wilk *Canis lupus*, bóbr europejski *Castor fiber*, ryś *Lynx lynx*, żubr *Bison bonasus*, lipiennik Loesela *Liparis loeselii*, rzepik szczeciniasty *Agrimonia pilosa*.

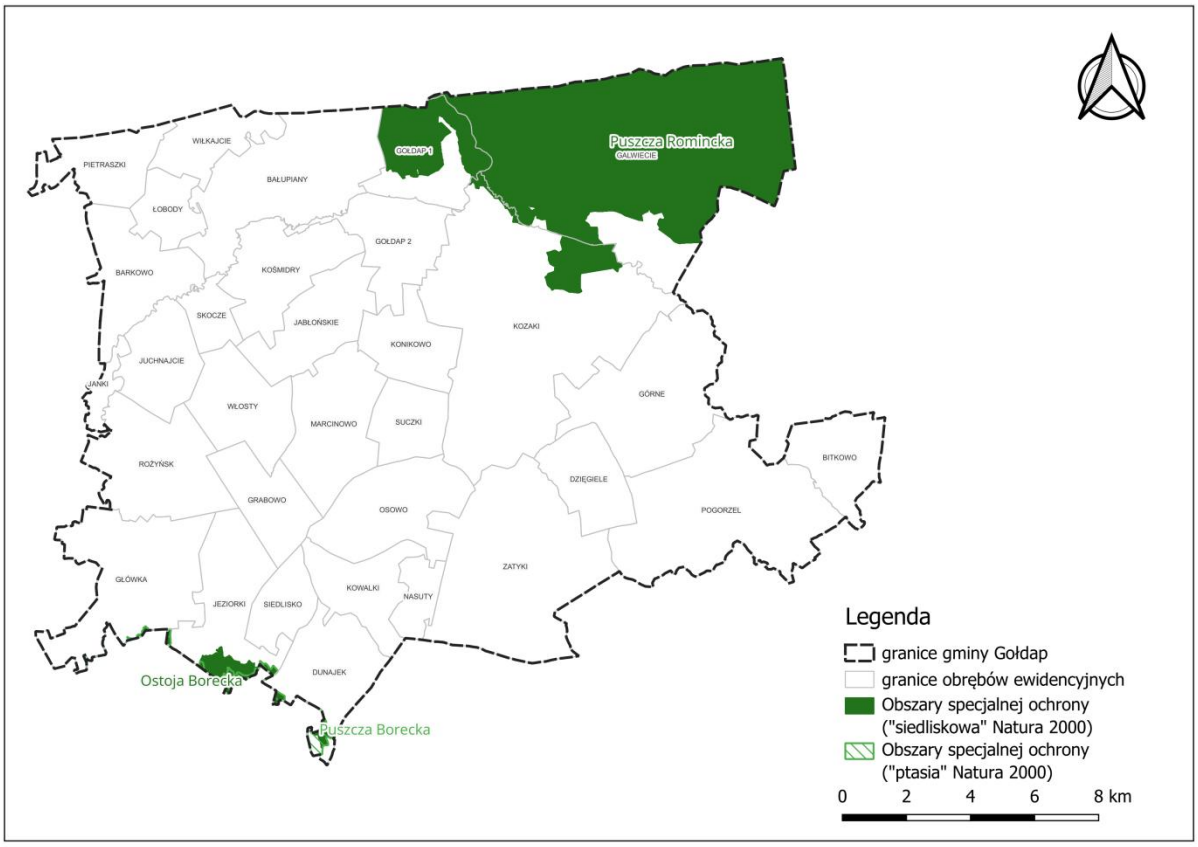
Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Borecka PLB280006

Obszar Natura 2000 Puszcza Borecka został ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313) oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 179, poz. 1275) zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 zmienionym Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133). Obszar ten nie posiada planu zadań ochronnych.

Obszar Natura 2000 Puszcza Borecka zajmuje powierzchnię 18 962,76 ha i znajduje się na terenie gmin: Wydminy (gmina wiejska), Gołdap (gmina miejsko-wiejska), Kruklanki (gmina wiejska), Pozezdrze (gmina wiejska), Kowale Oleckie (gmina wiejska), Świętajno (gmina wiejska), Banie Mazurskie (gmina wiejska). Pod względem położenia na obszarze gminy Gołdap, zajmuje jej południowy fragment na terenie obrębów Dunajek, Jeziorki i Główka.

Obszar obejmuje zwarty kompleks leśny należący do Puszczy Boreckiej z lasami liściastymi i mieszanymi. W obniżeniach terenu występują bagniste typy lasu oraz otwarte mokradła. Do ptaków będących przedmiotem ochrony zalicza się: bocian czarny *Ciconia nigra*, gągoł *Bucephala clangula*, trzmielojad *Pernis apivorus*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, rybołów *Pandion haliaeetus*, jarząbek *Bonasa bonasia*, zielonka *Porzana parva*, żuraw *Grus grus*, samotnik *Tringa ochropus*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*, dzięcioł trójpalczasty *Picoides tridactylus*, muchołówka mała *Ficedula parva*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*.

Ryc. 18 Obszary Natura 2000 na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Rezerwaty przyrody

Na obszarze gminy Gołdap występują trzy rezerwaty przyrody, których charakterystyka została przedstawiona poniżej:

Rezerwat przyrody Torfowisko na Tatarskiej Górze

Rezerwat przyrody Torfowisko na Tatarskiej Górze został ustanowiony Zarządzeniem Nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 15 marca 2012 r. w sprawie uznania obszaru za rezerwat przyrody "Torfowisko na Tatarskiej Górze" (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2012 r. poz. 1095) zmienionym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 9 czerwca 2020 r. zmieniające zarządzenie w sprawie rezerwatu przyrody (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2020 r. poz. 2514). Rezerwat ten nie posiada planu zadań ochronnych.

Rezerwat przyrody Torfowisko na Tatarskiej Górze stanowi rezerwat torfowiskowy (torfowisk przejściowych) o fitocentrycznym typie ochrony i podtypie zbiorowisk nieleśnych. Rezerwat zajmuje powierzchnię 1,96 ha w południowej części obrębu Kozaki. Nie wyznacza się dla niego otuliny. Głównym celem ochrony jest zachowanie

kompleksu torfowisk przejściowych i wysokich oraz zbiornika dystroficznego wraz ze stanowiskiem turzycy skąpokwiatowej - *Carex pauciflora*, rosiczki długolistnej - *Drosera anglica* oraz innych gatunków roślin chronionych.

Rezerwat przyrody Mechacz Wielki

Rezerwat przyrody Mechacz Wielki został ustanowiony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 lipca 1974 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1974 r. Nr 28, poz. 172) oraz Zarządzeniem Nr 67 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 2 listopada 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Mechacz Wielki" (Dz. Urz. Warm.-Maz. z 2010 r. Nr 182, poz. 2311). Rezerwat ten nie posiada planu zadań ochronnych.

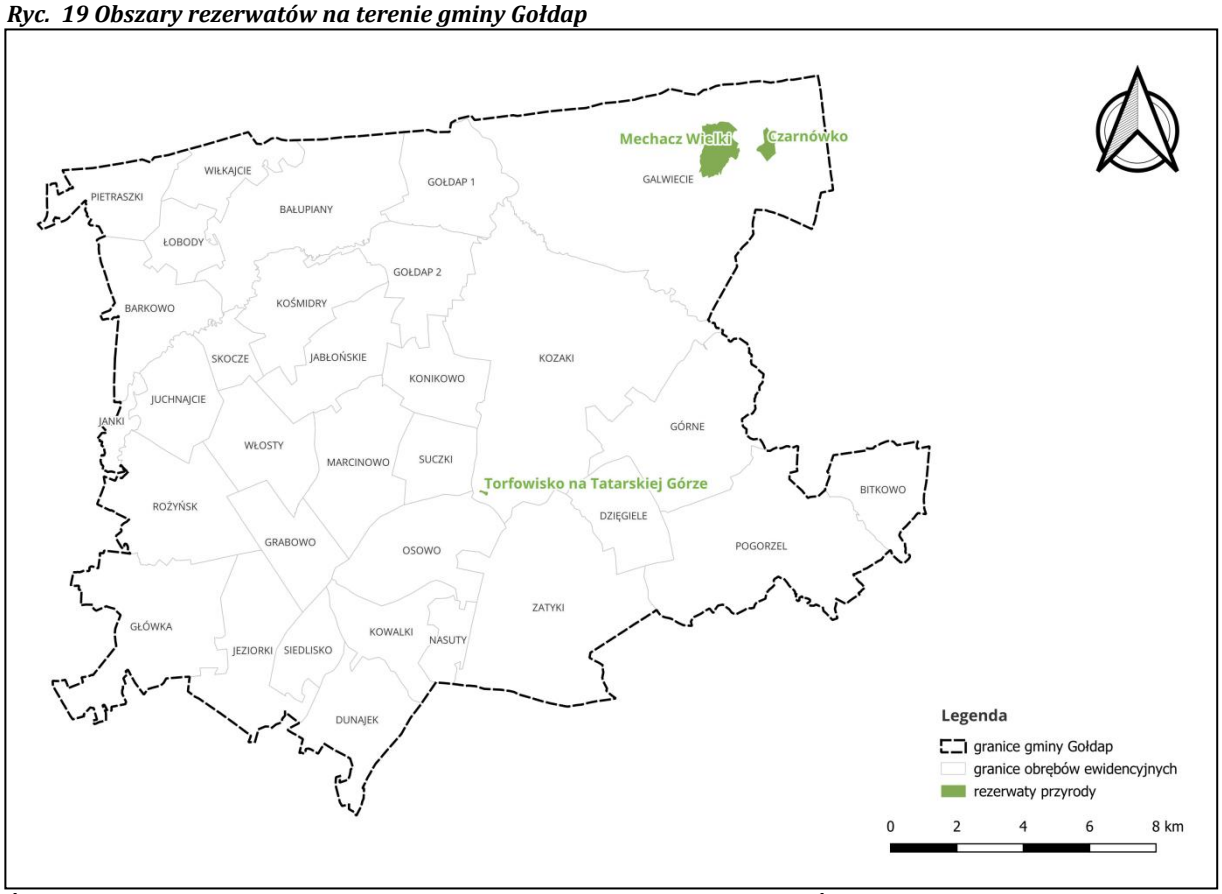
Rezerwat przyrody Mechacz Wielki jest rezerwatem torfowiskowym (torfowisk wysokich) zajmującym powierzchnię 146,72 ha. Położony jest w północno-wschodniej części gminy Gołdap na terenie obrębu Galwiecie. Pod względem ochrony jest ona typu fitocentrycznego zbiorowisk nieleśnych. Dla rezerwatu nie wyznaczono otuliny. Celem ochrony jest zachowanie torfowiska wysokiego wraz z borem bagiennym i stanowiskami wielu rzadkich gatunków roślin. Rezerwat chroni torfowiska stanowiące jeden z najlepiej wykształconych i zachowanych kompleksów tego typu na terenie Polski. Jego obszar zajmuje głównie torfowisko wysokie, ale także częściowo torfowiska niskie i przejściowe. W centralnej części rezerwatu znajduje się mszar wysokotorfowiskowy ze starymi, karłowatymi sosnami o wysokości kilku metrów, natomiast wokół mszaru występuje bór bagienny. Obrzeża torfowiska porastają borealne świerczyny na torfie i olsy. Występują tu takie gatunki chronione jak: manna litewska, malina moroszka, rosiczka okrągłolistna, bagno zwyczajne i bażyna czarna. Spośród rzadkich gatunków fauny warto wymienić natomiast ważkę żagnicę torfowcową.

Rezerwat przyrody Czarnówko

Rezerwat przyrody Czarnówko został ustanowiony Zarządzeniem Nr 15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie uznania obszaru za rezerwat przyrody "Czarnówko" (Dz. Urz. Warm.-Maz. z 2014 r. poz. 1280). Rezerwat ten nie posiada planu zadań ochronnych.

Rezerwat przyrody Czarnówko jest rezerwatem leśnym o typie ekosystemu leśnym i borowym i podtypie borów nizinnych. Posiada on fitocentryczny typ ochrony zbiorowisk leśnych. Rezerwat zajmuje powierzchnię 32,15 ha, przy czym nie wyznacza się dla niego otuliny. Położony jest w północno-wschodniej części gminy Gołdap na terenie obrębu Galwiecie. Obejmuje on obszar torfowisk położonych w kotlinowym obniżeniu terenu pośród kemów i moren czołowych. Występują tutaj takie siedliska leśne jak: bór bagienny, borealna świerczyna na torfie i borealna brzezina bagienna. W centrum obszaru występuje również mszar wysokotorfowiskowy z karłowatym drzewostanem sosnowym. Celem ochrony rezerwatu zawartym w zarządzeniu ustanawiającym powstanie rezerwatu jest zachowanie fragmentu borealnej świerczyny bagiennej - *Sphagno girgensohnii-Piceetum*, boru sosnowego bagiennego - *Vaccinio uliginosi-Pinetum* i torfowiska wysokiego - *Sphagnetum magellanici* ze stanowiskami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, takich jak: manna litewska - *Glyceria lithuanica*, turzyca skąpokwiatowa - *Carex pauciflora*, turzyca szczupła - *Carex disperma*, turzyca życicowa - *Carex loliacea*, fiołek torfowy - *Viola epipsila*, listera sercowata - *Listera cordata*, widłak wroniec - *Huperzia selago*.

Ryc. 19 Obszary rezerwatów na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Parki krajobrazowe

Park krajobrazowy Puszczy Rominckiej

Park krajobrazowy Puszczy Rominckiej został ustanowiony Rozporządzeniem Nr 6/98 Wojewody Suwalskiego z dnia 14 stycznia 1998 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej (Dz. Urz. Woj. Suwalskiego z 1998 r. Nr 2, poz. 8). Aktualnie zasady ochrony Parku, jego granice oraz granice otuliny określa Uchwała Nr XLV/659/22 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2023 r., poz. 665).

Teren parku krajobrazowego zajmuje powierzchnię 14 865,11 ha, natomiast otulina 7 695,6899 ha na obszarze gmin Gołdap (gmina miejsko-wiejska) i Dubeninki (gmina wiejska). Park wraz z otuliną zajmuje północno-wschodnią część gminy Gołdap. Ponad 70% powierzchni parku stanowi Puszcza Romincka charakteryzująca się dużym udziałem gatunków borealnych i górskich. Szczególną cechą tego obszaru jest również zróżnicowana, polodowcowa rzeźba terenu z licznymi wzniesieniami i podmokłymi zagłębieniami.

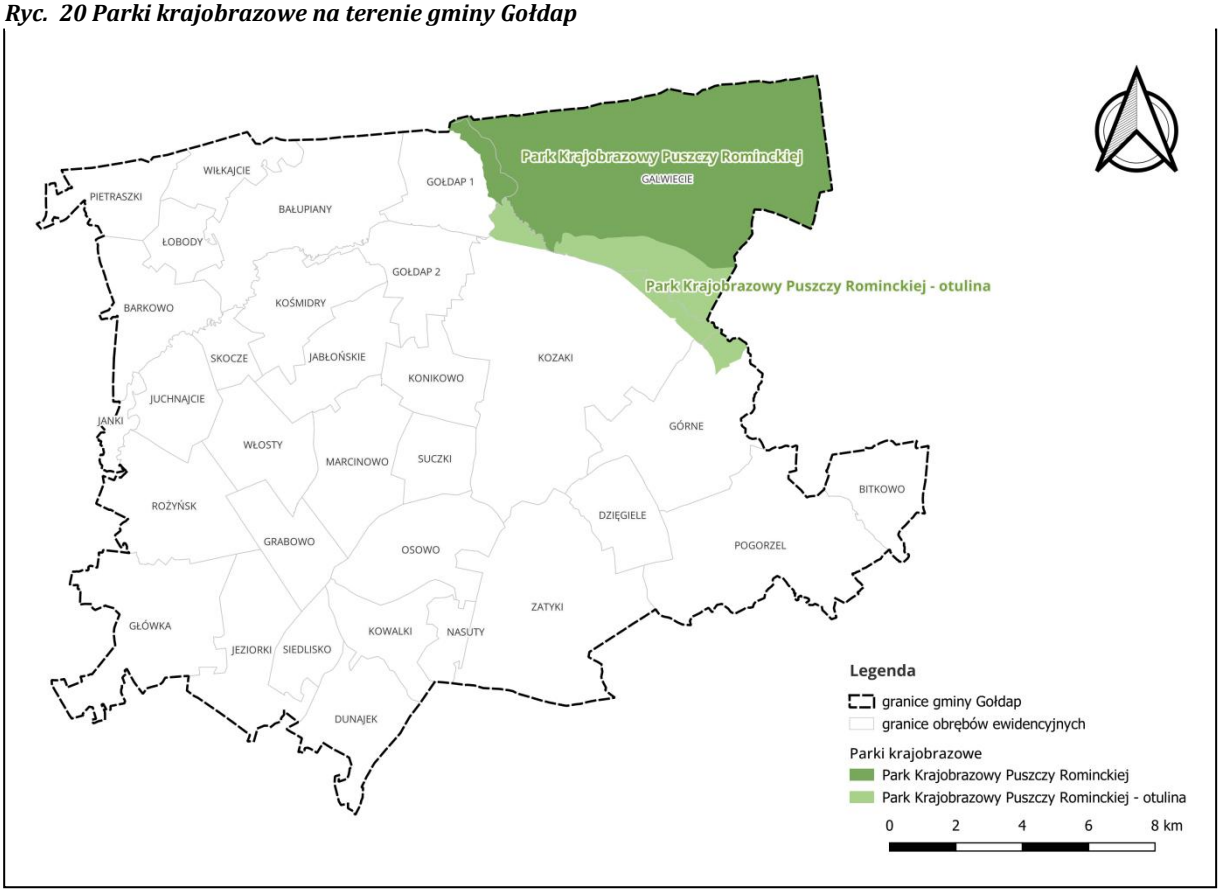
Plan ochronny parku został ustanowiony Rozporządzeniem nr 49 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 4 grudnia 2006 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2006 r. Nr 192, poz. 2679). Wskazuje on ustalenia do aktów planistycznych prawa miejscowego oraz planu zagospodarowania województwa dotyczące: kształtowania zabudowy, komunikacji, infrastruktury technicznej, przestrzeni turystyczno-rekreacyjnej, rybactwa i łowiectwa. Wskazane w akcie cele ochrony przyrody Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej przedstawiono w tabeli poniżej:

Tab. 8. Cele ochrony przyrody Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej

Zakres ochrony	Cele szczegółowe
Środowisko przyrodnicze	- zachowanie kompleksu leśnego Puszczy Rominckiej - zachowanie bogactwa szaty roślinnej obejmującej liczną grupę gatunków roślin chronionych i rzadko występujących oraz zbiorowisk roślinnych - zachowanie bogactwa gatunkowego fauny, w szczególności gatunków chronionych oraz różnorodności zoocenoz - zachowanie bogactwa przyrodniczego terenów nieleśnych, w szczególności obszarów podmokłych oraz ekstensywnie użytkowanych łąk - zachowanie powierzchni ziemi i jej struktur geomorfologicznych oraz gleb - zwiększenie skuteczności ochrony obiektów i obszarów prawnie chronionych
Wartości kulturowe	- zachowanie swoistego charakteru zabudowy wiejskiej - zachowanie tradycyjnego układu przestrzennego wsi - promowanie rozwoju sztuki i kultury ludowej, w szczególności rękodzielnictwa ludowego - zachowanie obiektów wpisanych do rejestru zabytków - zachowanie drewnianych kapliczek i krzyży
Krajobraz	- zachowanie ukształtowanej w procesie historycznym struktury krajobrazu – zabudowy, terenów otwartych i lasów - zachowanie krajobrazu przyrodniczego wykształconego przez określone typy zbiorowisk roślinnych - promowanie tradycyjnych form zabudowy i zagospodarowania - zachowanie miejsc i punktów widokowych o wysokich walorach krajobrazowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Rozporządzenia nr 49 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 4 grudnia 2006 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej

Ryc. 20 Parki krajobrazowe na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Obszary chronionego krajobrazu

Na obszarze gminy Gołdap występuje 5 Obszarów Chronionego Krajobrazu, które zajmują łącznie prawie 64% powierzchni gminy. Ich charakterystykę przedstawiono poniżej:

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy

Obszar zajmuje powierzchnię 30 728,59 ha i obejmuje tereny gmin: Budry (gmina wiejska), Węgorzewo (gmina miejsko-wiejska), Gołdap (gmina miejsko-wiejska) i Banie Mazurskie (gmina wiejska). Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy zajmuje północno-zachodni fragment gminy Gołdap.

Ustalenia związane z ochroną obszaru zawarte są w Uchwale Nr XIV/262/25 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 czerwca 2025 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2025 r., poz. 2776). Dotyczą one następujących zagadnień: czynnej ochrony ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych, w szczególności zachowania ciągłości lasów, ochrony łąk, torfowisk, zadrzewień, cieków i zbiorników wodnych oraz ograniczania działań degradujących krajobraz i stosunki wodne. Uchwała wprowadza też zakazy, m.in. niszczenia siedlisk dzikich zwierząt, likwidowania zadrzewień i zbiorników wodnych, wydobywania kopalin oraz budowy nowych obiektów w pasie 100 m od wód, z przewidzianymi wyjątkami.

Obszar Chronionego Krajobrazu Grabowo

Obszar zajmuje powierzchnię 3 672,30 ha i znajduje się w całości w granicach gminy Gołdap, w jej centralno-zachodniej części.

Ustalenia dotyczące ochrony obszaru zawarte są w Uchwale Nr XIV/263/25 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 czerwca 2025 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Grabowo (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2025 r., poz. 2777). Ustalenia dotyczą czynnej ochrony ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych, w szczególności zachowania lasów, mokradeł, torfowisk, użytków zielonych, zadrzewień, korytarzy ekologicznych oraz zwiększania retencji wodnej. Dokument

wprowadza też zakazy m.in. niszczenia siedlisk zwierząt, likwidacji zadrzewień i zbiorników wodnych, wydobywania kopalin, trwałego przekształcania rzeźby terenu oraz budowy nowych obiektów w pasie 100 m od wód, z określonymi wyjątkami.

Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich

Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich zajmuje powierzchnię 12 458,57 ha i obejmuje tereny gminy Gołdap (gmina miejsko-wiejska) i Kowale Oleckie (gmina wiejska). Na terenie gminy, obszar ten zajmuje jej centralną i południową część.

Ustalenia dotyczące ochrony obszaru zawarte są w Uchwale Nr XX/330/25 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 grudnia 2025 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2025 r., poz. 5247). Ustalenia koncentrują się na czynnej ochronie ekosystemów leśnych, nieleśnych i wodnych, m.in. zachowaniu naturalnych siedlisk, retencji wodnej, korytarzy ekologicznych, zadrzewień, torfowisk i zbiorników wodnych. Uchwała wprowadza też zakazy ograniczające działania mogące szkodzić środowisku, w tym niszczenie siedlisk, zadrzewień i obszarów wodno-błotnych, wydobycie kopalin oraz zabudowę w pasie 100 m od wód, z określonymi wyjątkami.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Jarki

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Jarki zajmuje powierzchnię 5 932,92 ha i obejmuje tereny gmin: Dubeniniki (gmina wiejska) i Gołdap (gmina miejsko-wiejska). Na terenie gminy Gołdap obszar ten zajmuje jej wschodnią część.

Ustalenia dotyczące ochrony obszaru zawarte są w Uchwale Nr XVIII/305/25 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 października 2025 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Jarki (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2025 r. poz. 4081). Ustalenia obejmują głównie zasady czynnej ochrony ekosystemów leśnych, nieleśnych lądowych i wodnych oraz wskazuje działania służące zachowaniu bioróżnorodności, retencji wodnej i korytarzy ekologicznych. Wprowadza też zakazy m.in. niszczenia siedlisk, zadrzewień, naturalnych zbiorników wodnych, znaczącego

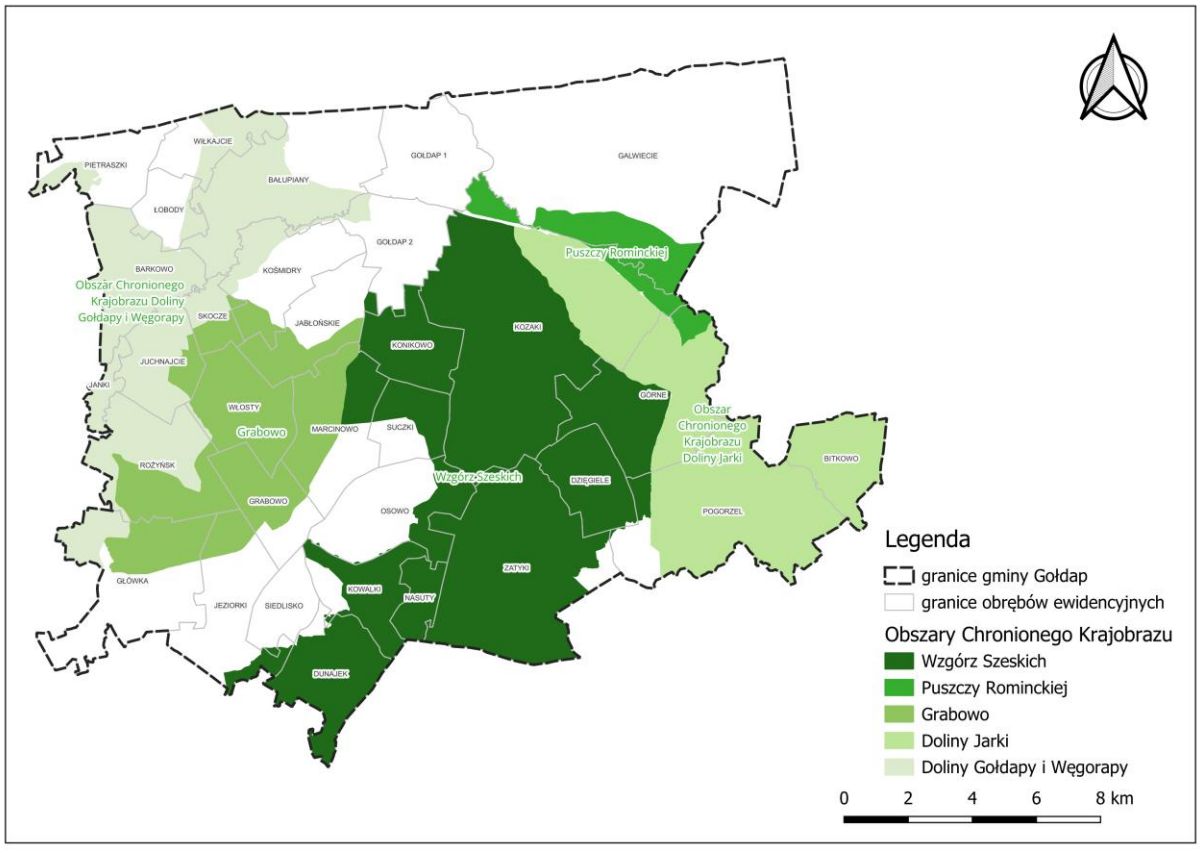
przekształcania terenu oraz nowej zabudowy w pasie 100 m od wód, z przewidzianymi wyjątkami.

Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej

Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej zajmuje powierzchnię 7 677,75 ha i obejmuje tereny gminy Gołdap (gmina miejsko-wiejska) i Dubeninki (gmina wiejska). Obszar ten zajmuje północno-wschodnią część gminy Gołdap.

Ustalenia dotyczące ochrony obszaru zawarte są w Uchwale Nr XLV/660/22 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2023 r. poz. 666). Uchwała ustanawia zasady czynnej ochrony ekosystemów leśnych, lądowych i wodnych. Wskazuje również zakazy, wśród których można wymienić m.in. zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu z pewnymi wyjątkami, zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych również z wyjątkami, czy zakaz zabijania dziko występujących zwierząt.

Ryc. 21 Obszary Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Na obszarze gminy Gołdap występują 2 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, których charakterystyka została opisana poniżej:

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Gołdapska Struga

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Gołdapska Struga został ustanowiony Rozporządzeniem Nr 132 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 20 lipca 1999 w sprawie uznania za zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 1999 r. Nr 46, poz. 866), w którego miejsce weszła w życie uchwała nr XXVIII/237/2020 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 27 października 2020 r. w sprawie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Gołdapska Struga.

Zespół zajmuje powierzchnię 183 ha i znajduje się w całości na terenie gminy Gołdap na terenie obrębu miejskiego Gołdap 2 oraz wiejskiego Konikowo. Na szczególną uwagę zasługuje tutaj jar potoku zachowujący naturalny charakter przełomowy. Występuje tutaj drzewostan głównie składający się z dębu, lipy, klonu, jesionu i wiązu

górskiego. Można tu spotkać również jeden z reliktów górskich, mianowicie parzydło leśne. Jeżeli chodzi zaś o ornitofaunę, występują tutaj: błotniak stawowy, pliszka żółta oraz różne gatunki dzięciołów.

Pośród celów ochrony w rozporządzeniu wymienione zostały:

- Zachowanie w stanie naturalnym łąk, bagien, starorzeczy, zbiorników wodnych śródlądowych oraz terenów zalesionych;
- Zachowanie w stanie nienaruszonym jaru potoku, szczególnie w dolnym trzykilometrowym jego biegu;
- Zachowanie i zapobiegnięcie utracie wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych;
- Utrzymanie struktury przestrzennej terenów z uwzględnieniem swoistych cech miejscowych krajobrazu;
- Ochrona gatunków roślin i zwierząt, zróżnicowanych siedlisk przyrodniczych.

Wymienia się również zakazy dotyczące m.in. wylewania gnojowicy, uszkadzania i zanieczyszczania gleby, umieszczania tablic reklamowych, czy wydobywania dla celów gospodarczych skał, torfu i skamieniałości.

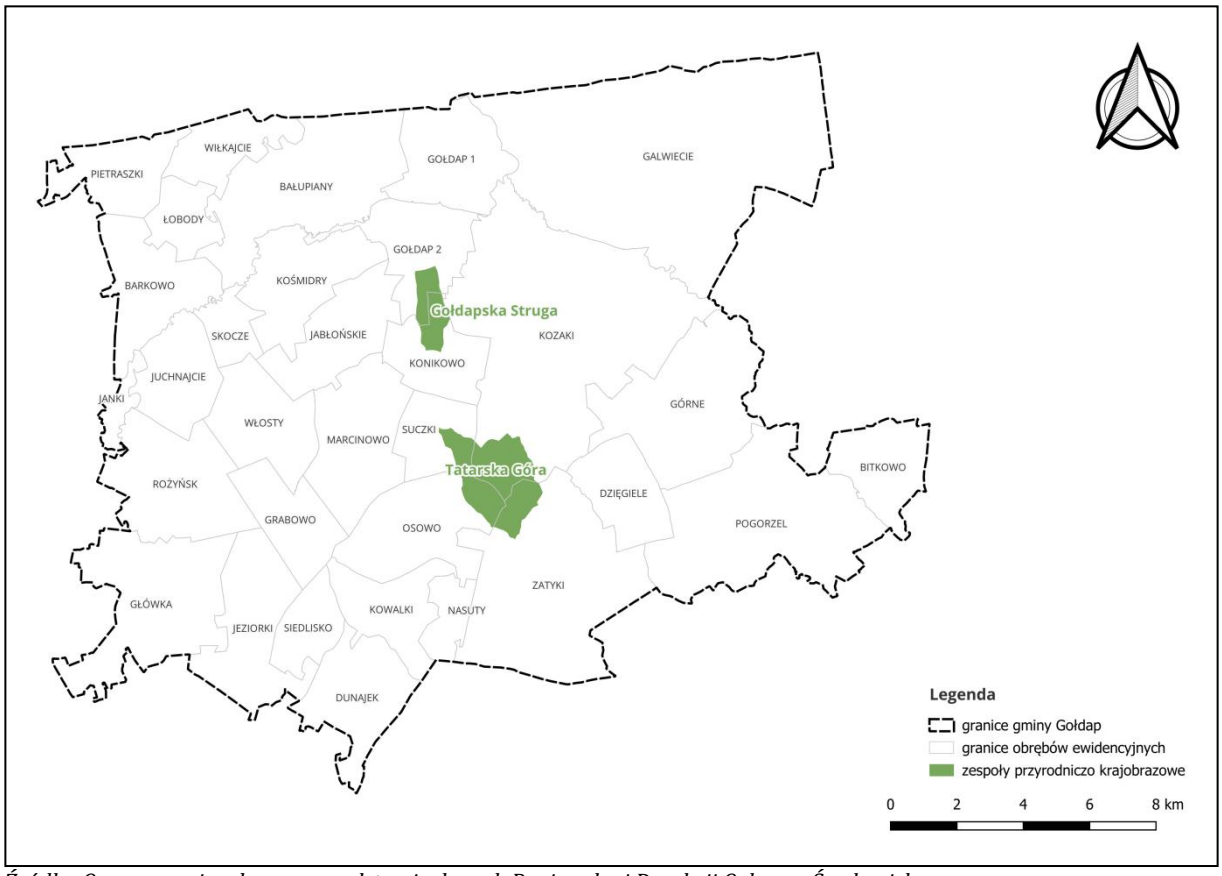
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Tatarska Góra

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy Tatarska Góra został ustanowiony Rozporządzeniem Nr 133 Wojewody Warmińsko - Mazurskiego z dnia 20 lipca 1999 r. w sprawie uznania za zespół przyrodniczo – krajobrazowy (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 1999 r. Nr 46, poz. 867).

Zespół zajmuje powierzchnię 575 ha i znajduje się w całości na terenie gminy Gołdap, w jej centralnej części na obszarach obrębów: Suczki, Kozaki, Osowo i Zatyki. Teren objęty przez tą formę ochrony przyrody stanowi jedno z najwyższych wzniesień morenowych w obrębie Wzgórz Szeskich. Rzeźbę terenu kształtuje tutaj morena czołowa. Na obszarze zespołu znajduje się również dystroficzne jeziorko wytopiskowe w podszczytowej części wzniesienia. W otoczeniu jeziorka występują torfowiska wysokie i przejściowe oraz zespoły łąkowe. Obszar porastają głównie lasy grądowe (drzewostany z udziałem grabu, lipy i klonu). W niższych miejscach znajdują się również olsy z olszą szarą i jesionem wyniosłym. Rzadziej występują grupy starych sosen i świerków. Występują tutaj również gatunki roślin charakterystyczne dla lasów górskich np. tojad mocny. Biorąc pod uwagę natomiast faunę zespołu, jest ona

reprezentowana przez liczne gatunki ssaków i ptaków, w tym: ptaki drapieżne, wodno-błotne i śpiewające.

Ryc. 22 Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Gołdap występuje 16 pomników przyrody, w tym 12 jednoobiektowych i 4 wieloobiektowe. Łącznie tą formą ochrony przyrody objętych jest 35 pojedynczych obiektów. Na obszarze znajduje się 29 pomników będących drzewami i 2 pomniki stanowiące głazy narzutowe. Największe ich nagromadzenie znajduje się na terenie obrębu miejskiego Gołdap 2 oraz wiejskiego Galwiecie. Pomniki przyrody znajdują się również na obszarach obrębów Juchnajcie, Kozaki oraz Dunajek. Spośród drzew, ochroną objęte są następujące gatunki: dąb szypułkowy - *Quercus robur*, lipa drobnolistna - *Tilia cordata*, buk pospolity (buk zwyczajny) - *Fagus sylvatica*, topola biała - *Populus alba*, jesion wyniosły - *Fraxinus excelsior*, klon pospolity (klon zwyczajny) - *Acer platanoides*, żywotnik olbrzymi - *Thuja plicata (Thuja gigantea)* i jarząb szwedzki - *Sorbus intermedia*. Zestawienie pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Gołdap zostało przedstawione poniżej:

Tab. 9. Pomniki przyrody na terenie gminy Gołdap

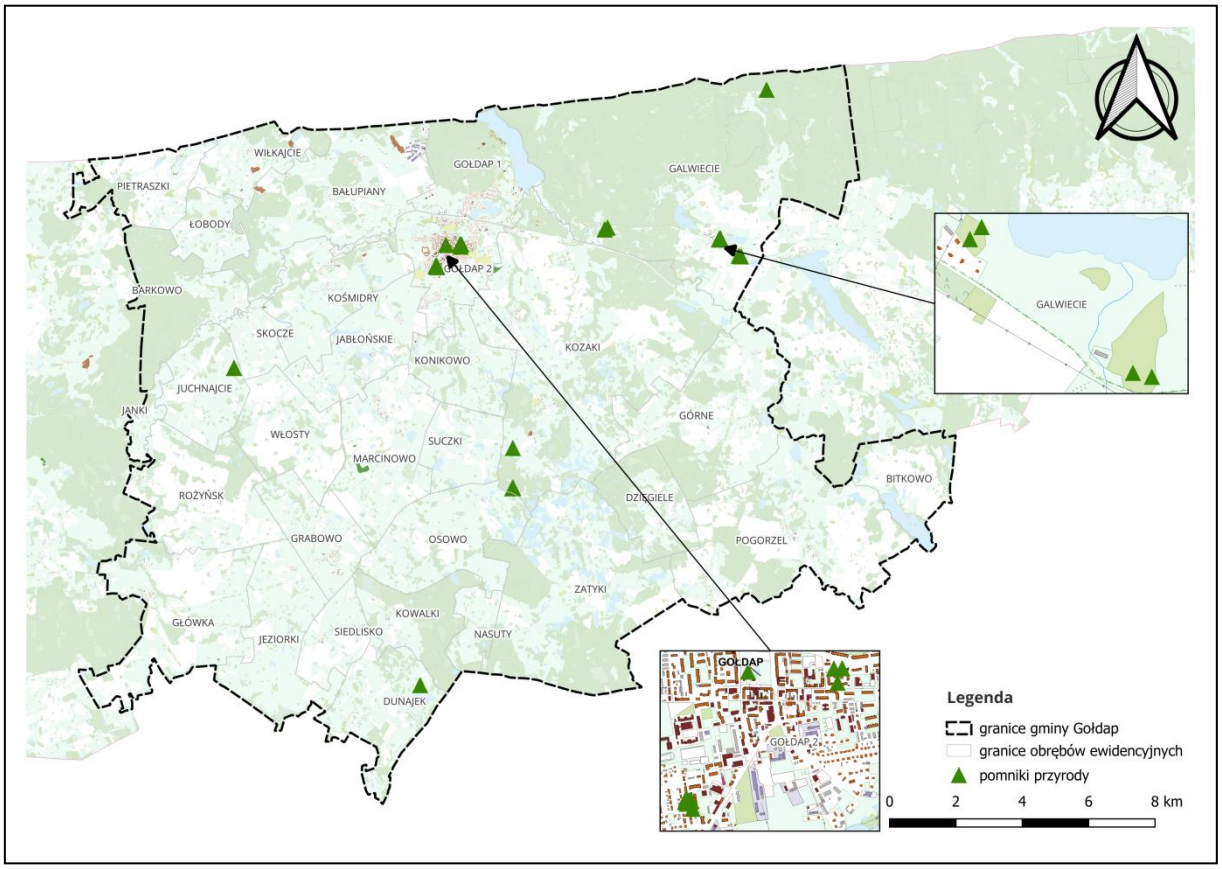
Rodzaj tworu - drzewo						
Kod	**Typ pomnika**	**Gatunek drzewa**	**Wysokość [m]**	**Pierśnica [cm]**	**Obwód [cm]**	**Akt prawny**
2533	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - *Quercus robur*	26	99	311	Decyzja Nr 34 Wojewody Suwalskiego z dnia 5 maja 1977 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 8 poz. 39 z 1977 r.)
571	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - *Quercus robur*	26	119	375	Uchwała nr XC/633/2024 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 30 kwietnia 2024 r. w sprawie pomników przyrody na terenie gminy Gołdap (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Z 2024 r. poz. 2985)
572	wieloobiektowy	Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*	11	289	92	Decyzja Nr 34 Wojewody Suwalskiego z dnia 5 maja 1977 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 8 poz. 39 z 1977 r.)
			10	258	82	
			25	305	97	
573	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - *Quercus robur*	26	120	377	Decyzja Nr 34 Wojewody Suwalskiego z dnia 5 maja 1977 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 8 poz. 39 z 1977 r.)
574	jednoobiektowy	Dąb szypułkowy - *Quercus robur*	26	128	401	Decyzja Nr 34 Wojewody Suwalskiego z dnia 5 maja 1977 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody (Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 8 poz. 39 z 1977 r.)
576	jednoobiektowy	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - *Fagus sylvatica*	28	151	474	Orzeczenie Nr 41/78 Wojewody Suwalskiego z dnia 4 listopada 1978 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody i ich skupień (Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 11, poz. 46 z 29.12.1978 r.)
577	wieloobiektowy	Dąb szypułkowy - *Quercus robur*	25	212	67	Orzeczenie Nr 41/78 Wojewody Suwalskiego z dnia 4 listopada 1978 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody i ich skupień (Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 11, poz. 46 z 29.12.1978 r.)
			25	253	81	
			25	202	64	
			25	203	65	
579	jednoobiektowy	Topola biała - *Populus alba*	38	208	692	Orzeczenie Nr 41/78 Wojewody Suwalskiego z dnia 4 listopada 1978 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody i ich skupień (Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 11, poz. 46 z 29.12.1978 r.)

583	jednoobiektowy	Jesion wyniosły - *Fraxinus excelsior*	26	94	295	Zarządzenie Nr 22/84 Wojewody Suwalskiego z dnia 24 kwietnia 1984 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody i ich skupień (Dz. Urz. WRN w Suwałkach nr 7 poz. 26 z 1984 r.)
584	jednoobiektowy	Klon pospolity (Klon zwyczajny) - *Acer platanoides*	23	95	300	Zarządzenie Nr 22/84 Wojewody Suwalskiego z dnia 24 kwietnia 1984 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody i ich skupień (Dz. Urz. WRN w Suwałkach nr 7 poz. 26 z 1984 r.)
586	jednoobiektowy	Żywotnik olbrzymi - *Thuja plicata (Thuja gigantea)*	16	55	174	Zarządzenie Nr 22/84 Wojewody Suwalskiego z dnia 24 kwietnia 1984 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody i ich skupień (Dz. Urz. WRN w Suwałkach nr 7 poz. 26 z 1984 r.)
587	wieloobiektowy	Jarząb szwedzki - *Sorbus intermedia*	12	182	58	Rozporządzenie Nr 32/96 Wojewody Suwalskiego z dnia 26 czerwca 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody i ich skupień (Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 49 poz. 139 z 27.06.1996 r.)
			12	226	72	
			12	207	66	
			12	201	64	
			12	170	54	
			12	185	59	
			12	188	60	
			12	192	61	
			12	198	63	
			12	258	82	
			12	245	78	
588	jednoobiektowy	Klon pospolity (Klon zwyczajny) - *Acer platanoides*	24	104	328	Rozporządzenie Nr 222/98 Wojewody Suwalskiego z dnia 14 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody i ich skupień (Dz. Urz. Woj. Suwalskiego Nr 74 poz. 510 z 1998 r.)
591	jednoobiektowy	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - *Fagus sylvatica*	25	131	413	Rozporządzenie Nr 193 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 października 1999 r. w sprawie uznania obiektów za pomniki przyrody oraz o skreślenie obiektów z listy pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 71 poz. 1204 z 27.10.1999 r.)

Rodzaj tworu – głaz narzutowy		
Kod	**Typ pomnika**	**Akt prawny**
589	Wieloobiektowy (6 głazów)	Rozporządzenie Nr 193 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 października 1999 r. w sprawie uznania obiektów za pomniki przyrody oraz o skreślenie obiektów z listy pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 71 poz. 1204 z 27.10.1999 r.)
590	jednoobiektowy	Rozporządzenie Nr 193 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 października 1999 r. w sprawie uznania obiektów za pomniki przyrody oraz o skreślenie obiektów z listy pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego Nr 71 poz. 1204 z 27.10.1999 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Ryc. 23 Pomniki przyrody na terenie gminy Gołdap

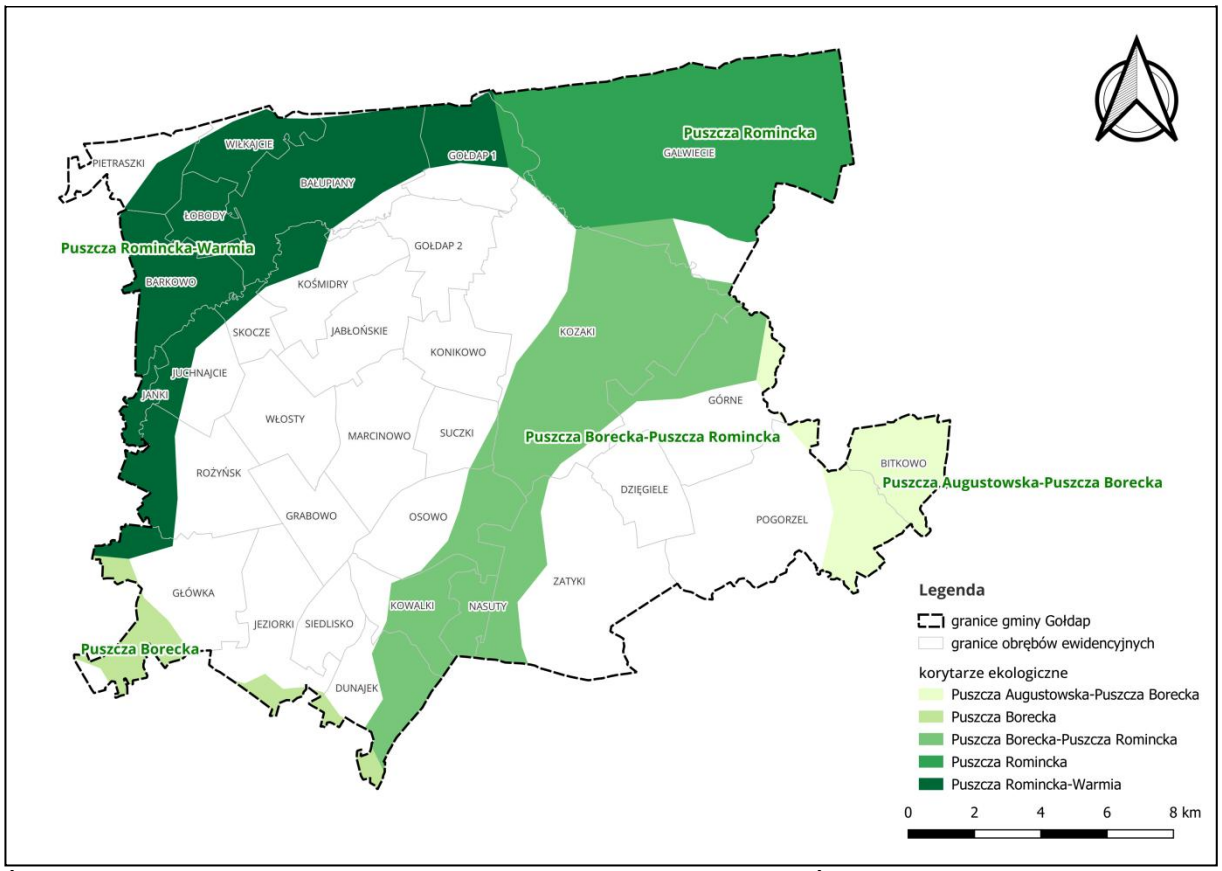

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Inne obszary cenne przyrodniczo – korytarze ekologiczne

Korytarze ekologiczne są obszarami umożliwiającymi migrację organizmów między siedliskami chroniącymi je przed segmentacją. Pełnią one istotną rolę w zachowaniu bioróżnorodności tych siedlisk oraz umożliwiają zachowanie i prawidłowe funkcjonowanie lokalnej populacji zwierząt i roślin, dlatego też ich ochrona jest wskazana. Na obszarze gminy Gołdap znajduje się pięć korytarzy ekologicznych, których łączna powierzchnia stanowi 49% powierzchni gminy. Przez północną część gminy przebiegają korytarze Puszcza Romincka oraz Puszcza Romincka - Warmia. Przy wschodniej granicy obszary przebiega korytarz Puszcza Augustowska-Puszcza Borecka, natomiast przy zachodniej korytarz Puszcza Borecka. Przez centralny obszar gminy przebiega korytarz puszcza Borecka - Puszcza Romincka. Największy obszar gminy zajmuje korytarz Puszcza Borecka – Puszcza Romincka oraz Puszcza Romincka -Warmia. Rozmieszczenie korytarzy ekologicznych na terenie gminy Gołdap zostało przedstawione na rycinie poniżej:

Ryc. 24 Korytarze ekologiczne na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

2.3 Obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej

Na terenie gminy Gołdap znajduje się obszar uzdrowiska Gołdap wraz z jego obszarem ochrony uzdrowiskowej. Obszar charakteryzuje się: korzystnym stanem sanitarnym powietrza, unikalnymi walorami klimatycznymi, obecnością złóż borowiny oraz wód leczniczych, niskim poziomem hałasu, a także niskim poziomem pól elektromagnetycznych.

Dokumenty stanowiące podstawę prawną funkcjonowania Uzdrowiska Gołdap:

Decyzja Nr 5 Ministra Zdrowia z dnia 1 września 2008 r.

Jej zapisy potwierdzają możliwość prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze uznanym za uzdrowisko Gołdap oraz właściwości lecznicze naturalnych surowców i klimatu (kierunki lecznicze: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne, choroby dolnych dróg oddechowych, choroby kobiece)

W uzasadnieniu decyzji Minister Zdrowia potwierdził, że uzdrowisko Gołdap spełnia następujące warunki:

- Posiada udokumentowane złoże naturalnych surowców leczniczych – borowinę;
- Posiada klimat o właściwościach leczniczych;
- Działalność w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego w Gołdapi prowadzą: szpital uzdrowiskowy „Wital" z zakładem przyrodoleczniczym i sanatorium „Wital" z zakładem przyrodoleczniczym;
- Obszar spełnia określone w przepisach o ochronie środowiska wymagania środowiska;
- Posiada zadowalającą infrastrukturę techniczną.

Świadectwo z dnia 27 czerwca 2008 r. wydane przez Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk w Warszawie

Świadectwo zostało wydane na prośbę burmistrza Gołdapi zawartą w piśmie z dnia 30 lipca 2008 r. znak GPO.8635/1/08. Przy opracowaniu wykorzystano materiały meteorologiczne od roku 1961. Badania terenowe klimatu wykonano w okresie 28 marca – 23 maja 2008 r. Zgodnie z wynikami ww. badań stwierdzono, że uzdrowisko Gołdap spełnia warunki stawiane miejscowościom uzdrowiskowym pod względem

stosunków termicznych, a najlepszy okres do klimatoterapii jest od początku maja do połowy września. Natężenie hałasu zbadano w dniach 27-28 marca i 24 maja 2008 r., a dane dotyczące poziomu zanieczyszczenia powietrza uzyskano z miejscowej stacji pomiarowej. Badania dot. pól elektromagnetycznych wykonał Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku. Stwierdzono, że poziom zanieczyszczenia powietrza, normy hałasu oraz poziomy pól elektromagnetycznych są spełnione.

Uchwała Nr XXVIII/162/08 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 24 listopada 2008 r. Ustanowiła statut uzdrowiska Gołdap. Została uchylona.

Decyzja nr 69 Ministra Zdrowia z dnia 11 kwietnia 2013 r.

Decyzja została wydana na prośbę burmistrza Gołdapi z dnia 25 marca 2013 r. znak GPO.uzdrowisko.3.2013 - zmieniająca decyzję Ministra Zdrowia nr 5 z dnia 1 września 2008 (MZ-OZU-520-15136/1/GR/08 w zakresie:

- zmiany powierzchni i przebiegu stref ochrony uzdrowiskowej A, B i C w uzdrowisku Gołdap;
- zwiększenia liczby kierunków leczniczych dla uzdrowiska Gołdap o choroby: choroby układu nerwowego, choroby kardiologiczne i nadciśnienie, choroby układu trawienia.

Uchwała Nr XXXVI/237/2013 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 29 maja 2013 r. w sprawie nadania statutu uzdrowisku Gołdap

Uchwała została podjęta po uzyskaniu decyzji nr 69 Ministra Zdrowia z dnia 11 kwietnia 2013 r. Uchwała zawiera informacje dotyczące: powierzchni uzdrowiska, stref ochronnych i ich charakterystyki, złóż surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu.

Ustawa ustala zasady ochrony funkcji leczniczej w uzdrowisku:

1) Nie dopuszcza się lokalizowania stałych punktów sprzedaży pamiątek, wyrobów ludowych, produktów regionalnych lub towarów o podobnym charakterze na terenie Parku Zdrojowego i Parku Kinezyterapeutycznego. Na pozostałym terenie możliwe jest prowadzenie takiej sprzedaży w formie stałych punktów sprzedaży.
2) W zakresie formy i miejsca lokalizacji tablic i urządzeń reklamowych:

a) dopuszcza się umieszczanie informacji komercyjnej w postaci znaków i szyldów na budynkach mieszczących działalność, której ten znak dotyczy, oraz tablic informacyjnych umieszczanych na bramach wejściowych działki, będącej miejscem prowadzenia działalności;
b) dopuszcza się umieszczanie reklam na wolno stojących nośnikach o maksymalnej wysokości nośnika wraz z tablicą do 6 m i powierzchni tablicy reklamowej do 10 m^2, za wyjątkiem terenów położonych w strefie A ochrony uzdrowiskowej oraz w układzie urbanistycznym, wpisanym do rejestru zabytków pod nr rej. 16 (decyzja nr KL.WKZ 534/16/d/79 z dnia 19.02.1979r);
c) zabrania się umieszczania reklam na urządzeniach infrastruktury technicznej;
d) znaki i szyldy mogą być oświetlone wyłącznie światłem o stałym natężeniu, z wykluczeniem stosowania znaków świetlnych pulsacyjnych lub ruchomych.

3) Zabrania się lokalizowania nowych i rozbudowy istniejących hodowli bezściółkowych w celu zwiększenia w nich obsady stada na terenie całego uzdrowiska Gołdap.

Decyzja Ministra Zdrowia Nr OZU.533.51.2018 z dnia 23 maja 2018 r.

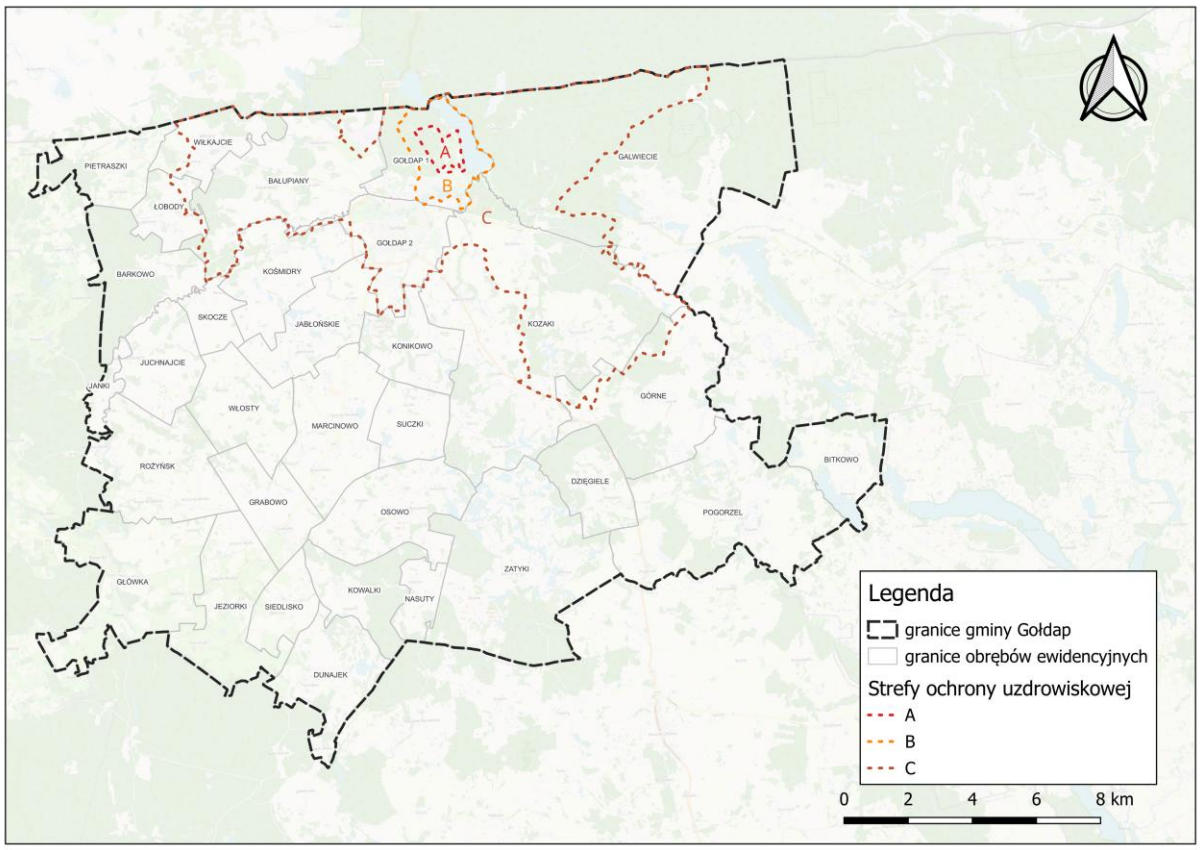
Decyzja została wydana na prośbę burmistrza Gołdapi z dnia 15 marca 2018 r. znak GPO.OU.1.2018. Zmieniono granice stref B i C ochrony uzdrowiskowej, co jest związane ze zmianą granic administracyjnych sołectw (po uchwale Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 27 czerwca 2017 r. Nr XLI/270/2017 w sprawie podziału sołectwa Bałupiany i utworzenia sołectwa Niedrzwica oraz uchwały Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 13 lutego 2018 r. nr XLI/350/2018 zmieniającej uchwałę w sprawie podziału sołectwa Bałupiany i utworzenia sołectwa Niedrzwica). Decyzja ta zmienia decyzję nr 5 z dnia 1 września 2008 r. w zakresie przebiegu granic stref ochrony uzdrowiskowej B i C zmienioną decyzją Nr 69 Ministra Zdrowia z dnia 11 kwietnia 2013 r.

Uchwała Nr XLII/332/2021 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 28 września 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie nadania statutu uzdrowisku Gołdap (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z dnia 8 listopada 2021 roku, poz. 4258)

Ustala ona następujące strefy ochronne:

- Strefę „A” o powierzchni 131,5 ha, posiadającą 82%-owy wskaźnik terenów zielonych;
- Strefę „B” o polu powierzchni 476,1 ha, posiadającą 75%-owy wskaźnik terenów zielonych (biologicznie czynnych);
- Strefę „C” o powierzchni 7 386,3 ha, posiadającą 83%-owy wskaźnik terenów biologicznie czynnych.

Ryc. 25 Granice stref ochronnych uzdrowiska Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika do uchwały Nr XLII/332/2021 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 28 września 2021 r.

Operat uzdrowiskowy

Zgodnie z wymaganiami zawartymi w art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2025 r., poz. 1135) gmina Gołdap sporządziła operat uzdrowiskowy dla Uzdrowiska Gołdap we wrześniu 2018 roku.

Obszar uzdrowiska Gołdap obejmuje miejscowości miasto Gołdap i sołectwa: Bałupiany, Botkuny, Niedrzwica i Wiłkajcie. Wydzielono na jego terenie trzy strefy ochronne:

- **Strefa ochrony uzdrowiskowej „A" -** przeznaczona do prowadzenia działalności lecznictwa uzdrowiskowego z zachowaniem określonych warunków dot. powierzchni zabudowy, wskaźników terenów zieleni (wynosi tutaj 82%) itp. Strefa obejmuje swoim zasięgiem wszystkie zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego.
- **Strefa ochrony uzdrowiskowej „B" -** strefa ta obejmuje fragment obszaru miasta i gminy przylegające do strefy A. Stanowi teren ochronny dla strefy ochronnej uzdrowiskowej „A". Teren strefy przeznaczony jest do celów: budownictwa mieszkaniowego, usług dla mieszkańców, budowy zaplecza techniczno-gospodarczego, niezbędnych dla funkcjonowania obszaru lecznictwa uzdrowiskowego oraz dla lokalizacji urządzeń np. sportowych i turystycznych.
- **Strefa ochrony uzdrowiskowej „C" -** strefa obejmuje obszar miasta Gołdap i sołectwa Bałupiany, Botkuny, Niedrzwica i Wiłkajcie. Strefa pełni funkcję otuliny uzdrowiska. Do jej głównych zadań należą: ochrona krajobrazu, ochrona właściwości leczniczych klimatu, ochrona przed hałasem, ochrona przed wprowadzaniem na obszar bezpośrednio przylegający do uzdrowiska funkcji oraz zarezerwowaniem terenów pod urządzenia sportowe i rekreacyjne.

Na obszarze gminy Gołdap funkcjonują dwa podmioty zarejestrowane w rejestrze Wojewody jako Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej: Sanatorium Uzdrowiskowe WITAL (3 budynki) z 395 miejscami hotelowymi wraz z zakładem przyrodoleczniczym oraz Szpital Uzdrowiskowy WITAL (1 budynek) z 85 miejscami wraz z zakładem przyrodoleczniczym. Oba zakłady położone są w parku leśnym w odległości 150 m od siebie. Sanatorium posiada zdolność zabiegową 2229 zabiegów na 7,35 h, natomiast Szpital ma zdolność 674 zabiegów na 7,35 h. W ramach sanatorium działa również

Centrum Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży – Marzenia, zlokalizowane w Niedrzwicy. Działa również park zdrojowy z pijalnią wód mineralnych i leczniczych oraz tężnia solankowa.

Funkcjonują następujące urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego:

- Pijalnia uzdrowiskowa;
- Mazurska tężnia solankowa;
- Basen rehabilitacyjny;
- Park uzdrowiskowy;
- Ścieżka ruchowa (ścieżka zdrowia).

Decyzją nr 69 Ministra Zdrowia z dnia 11 kwietnia 2013 r. ustala się kierunki leczenia w uzdrowisku:

- Choroby ortopedyczno-urazowe;
- Choroby układu nerwowego;
- Choroby reumatologiczne;
- Choroby dolnych dróg oddechowych;
- Choroby układu trawienia;
- Choroby kobiece;
- Choroby kardiologiczne i nadciśnienie.

Świadectwo potwierdzające właściwości lecznicze klimatu DI-070 wydane przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie Państwowy Instytut Badawczy w dniu 14 sierpnia 2018 r. stwierdza co następuje:

- Parametry sanitarne powietrza nie przekraczają obowiązujących norm prawnych;
- Poziom hałasu nie przekracza obowiązujących norm prawnych;
- Poziom pól elektromagnetycznych nie przekracza obowiązujących norm prawnych;
- Warunki bioklimatyczne spełniają wymogi Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 kwietnia 2006 r. w sprawie zakresu badań niezbędnych do ustalenia właściwości leczniczych naturalnych surowców leczniczych i właściwości leczniczych klimatu, kryteriów ich oceny oraz wzoru świadectwa potwierdzającego te właściwości (Dz. U. z 2018 r., poz. 605).

W ramach wydania świadectwa dokonano ogólnej oceny: warunków klimatycznych (solarnych, termiczno-wilgotnościowych, opadów i zjawisk atmosferycznych,

wietrznych), warunków biotermicznych (uniwersalny wskaźnik obciążeń cieplnych, dopuszczalny poziom aktywności fizycznej), pogody z punktu widzenia klimatoterapii, stanu sanitarnego powietrza, klimatu akustycznego i pola elektromagnetycznego. Stwierdzono, że klimat i bioklimat Gołdapi posiada korzystne właściwości lecznicze i profilaktyczne.

Złoża surowców leczniczych

Na terenie uzdrowiska występują również dwa surowce uznane za lecznicze, mianowicie: torf leczniczy (borowina) oraz wody chlorowo-sodowe. Wydobywane są odpowiednio w następujących miejscach:

Obszar górniczy i teren górniczy „Niedrzwica III"

Złoże Niedrzwica II, którego częścią jest obszar górniczy i teren górniczy Niedrzwica III posiada powierzchnię 70 020 m^3. Obszar złoża, to teren podmokły z płytkimi rowami melioracyjnymi w zlewni rzeki Gołdap. Teren znajduje się w rozległym zagłębieniu terenu porośniętym rzadkim borem i olszyną bagienną. Powstał w wyniku zarośnięcia zbiornika wodnego. Z obszaru złoża Niedrzwica II wydzielono część z obszarem i terenem górniczym złoża o nazwie Niedrzwica III. Złoże na tym terenie zajmuje powierzchnię 0,4 ha, natomiast powierzchnia terenu górniczego Niedrzwica III wynosi 0,16 ha. Właściwości lecznicze borowiny z tego złoża oraz przydatność w leczeniu uzdrowiskowym potwierdza świadectwo Nr BL – 2/2017/HU – 81 wydane przez Państwowy Zakład Higieny Zakład Tworzyw Uzdrowiskowych dnia 19 września 2017 r. Koncesje na wydobycie ze złoża Niedrzwica III posiada Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Wital Ryszard Tymofiejewicz, Luiza Pawłowska Spółka Jawna. Wydobycie odbywa się metodą odkrywkową, systemem ścianowym przy użyciu koparki podsiębiernej.

Obszar górniczy i teren górniczy „Gołdap Zdrój 1" i „Gołdap Zdrój 2"

Charakterystyka złóż wód i przydatność w leczeniu uzdrowiskowym potwierdzają następujące świadectwa:

- Świadectwo potwierdzające właściwości lecznicze wody z odwiertu GZ-1' w miejscowości Gołdap Nr HU-82/WL/2017 – stwierdzono, że spełnia

wymagania dla leczniczej wody mineralnej 0,55 chlorkowo-sodowe; woda może być wykorzystywana do kuracji pitnej;

- Ocena wydana 4 października 2017 r. Nr HU/82-2/2017 – stwierdza, że woda z odwiertu GZ-2 jest 0,12 mineralną wodą wodorowęglanowo-chlorkowo-sodową. Woda z ujęcia służy do przygotowania solanki w tężni.

Koncesje na wydobycie wody z tych złóż posiada Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

2.4 Ochrona dziedzictwa kulturowego

Formami ochrony prawnej zabytków, zgodnie z art. 7 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami są:

- wpis do rejestru zabytków;
- wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa;
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego;
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Rejestr zabytków

Wykaz obiektów i zespołów obiektów wpisanych do rejestru zabytków w granicach gminy Gołdap zamieszczono w tabeli poniżej:

Tab. 10. Zespoły i obiekty wpisane do rejestru zabytków

Lp.	Miejscowość	lokalizacja	obiekt zabytkowy	rodzaj obiektu	Numer i data decyzji
1	Gołdap	część miasta Gołdap	układ urbanistyczny wg opisu w decyzji	układ urbanistyczny	A-182, 10 listopada 1956 NR KULT.V-2B/69- 30-56
2	Gołdap	-	Cmentarz żołnierzy rosyjskich z I wojny światowej	cmentarz	A-3369, 6 czerwca 1992 WKZ 534/910/D/92

Lp.	Miejscowość	lokalizacja	obiekt zabytkowy	rodzaj obiektu	Numer i data decyzji
3	Gołdap	-	kościół ewangelicki ob. rzymskokatolicki p.w. NMP Matki Kościoła	kościół ewangelicki /ruina/ wieża gotycka	A-9/S, 13 lutego 1979 KL.WKZ 534/9/D/79; A-137, 22 marca 1956 NR KULT. V-2B-10-49- 56
4	Gołdap	ul. Wojska Polskiego	kościół par. p.w. św. Leona	kościół	nr rej. 527 z 07.10.1986 r.
5	Gołdap	ul. Cmentarna	Cmentarz ewangelicki	kościół	A-3810, 16 marca 1995 WKZ 534/1025/D/95
6	Gołdap	ul. Cmentarna	Cmentarz żydowski	cmentarz	A-3809, 16 marca 1995 WKZ 534/1026/D/95
7	Gołdap	ul. Jaćwieska 004 A	magazyn zbożowy	magazyn	A-36623, 1 stycznia 1994 WKZ 534/985/D/94
8	Gołdap	ul. Mazurska 011	budynek mieszkalny	budynek mieszkalny	A-535/S, 30 grudnia 1986 KL.WKZ
9	Gołdap	ul. Mazurska 009	budynek mieszkalny	budynek mieszkalny	A-530/S, 7 października 1986 KL.WKZ 534/530/D/86
10	Gołdap	ul. Mazurska 005	budynek mieszkalny	budynek mieszkalny	A-528/S, 7 października 1986 KL.WKZ 534/528/D/86
11	Gołdap	ul. Mazurska 007	budynek mieszkalno-usługowy	budynek mieszkalno-usługowy	A-529/S, 7 października 1986 KL.WKZ 534/529/D/86
12	Gołdap	ul. Partyzantów/ Wolności	zespół dawnych koszar piechoty Hrabiego Donhoffa	koszary	A-4468, 14 czerwca 2007 IZAR(JD)-4100/5-91/06/07
13	Gołdap	Plac Zwycięstwa 015	dom	dom	A-3680, 23 marca 1994 WKZ 534/991/D/94
14	Gołdap	Plac Zwycięstwa 014	dom	dom	A-3678, 23 marca 1994 WKZ 534/989/D/94
15	Gołdap	Plac Zwycięstwa 020	dom	dom	A-4183, 21 czerwca 2000 SOZ.IZN- 5340/237/2000
16	Gołdap	ul. Suwalska /Paderewskiego	wieża ciśnień	wieża ciśnień	A-3208, 8 listopada 1991 WKZ 534/858/D/91
17	Gołdap	ul. Suwalska	cmentarz wojenny z I wojny światowej	cmentarz	A-328/S, 10 marca 1983 KL.WKZ 534/328/D/83
18	Gołdap	ul. Tatyzy 009	budynek mieszkalny	budynek mieszkalny	A-533/S, 7 października 1986 KL.WKZ 534/328/D/83
19	Gołdap	ul Wojska Polskiego	kościół parafialny p.w. Św. Leona	kościół	A-1713, 7 października 1986 KL.WKZ 534/527/D/86

Lp.	Miejscowość	lokalizacja	obiekt zabytkowy	rodzaj obiektu	Numer i data decyzji
20	Gołdap	ul. Wolności 015	dom	dom	A-3679, 23 marca 1994 WKZ 534/990/D/94
21	Gołdap	ul. Wolności 13	dom	dom	A-3677, 23 marca 1994 WKZ 534/988/D/94
22	Gołdap	ul. Wolności 11	dom	dom	A-3681,23 marca 1994 WKZ 534/987/D/94
23	Botkuny	-	dwa wiadukty kolejowe	wiadukty kolejowe	A-1289, 15 maja 1979 KL.WKZ 534/34/79
24	Bronisze	-	cmentarz ewangelicki	cmentarz	A-2609, 11 stycznia 1989 KL.WKZ 534/637/D/89
25	Dzięgiele	-	cmentarz ewangelicki	cmentarz	A-3226, 20 listopada 1991 WKZ 534/876/D/91
26	Gieraliszki	-	zespół dworsko-parkowy (dwór, piwnica, obora, budynek gospodarczy)	zespół dworsko-parkowy	A-3836, 4 września 1995 WKZ 534/1034/D/95
27	Górne	-	kościół, ruina	kościół	A-199, 25 stycznia 1957 NR KULT.V-2B-17- 94-57
28	Grabowo	-	cmentarz wojenny żołnierzy niemieckich z II wojny światowej	cmentarz	A-1018/S, 13 lutego 1985 WKZ 534/1018/D/95
29	Grabowo	-	kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Różańcowej	kościół	A-1690, 30 czerwca 1986 KL.WKZ 534/511/D/86
30	Niedrzwica	-	park dworski wraz z przyległym terenem zabudowy gospodarczej	park dworski	A-1981,31 marca 1987 KL.WKZ 534/D/87
31	Podgórz	-	cmentarz ewangelicki	cmentarz	A-951, 15 marca 1993
32	Rakówko	-	park dworski wraz z przyległym	park dworski	A-3204, 4 listopada 1991 WKZ 534/855/D/91
33	Wilkasy	-	park dworski	park dworski	A-2588, 15 listopada 1988 KL.WKZ 534/188/D/88
34	Wronki Wielkie - Podgórze	-	cmentarz ewangelicki	cmentarz	A-3463, 15 kwietnia 1993 WKZ.534/951/D/93
35	Wronki Wielkie	-	cmentarz żołnierzy radzieckich z II wojny światowej	cmentarz	A-3283, 26 lutego 1992 WKZ 534/905/D/92

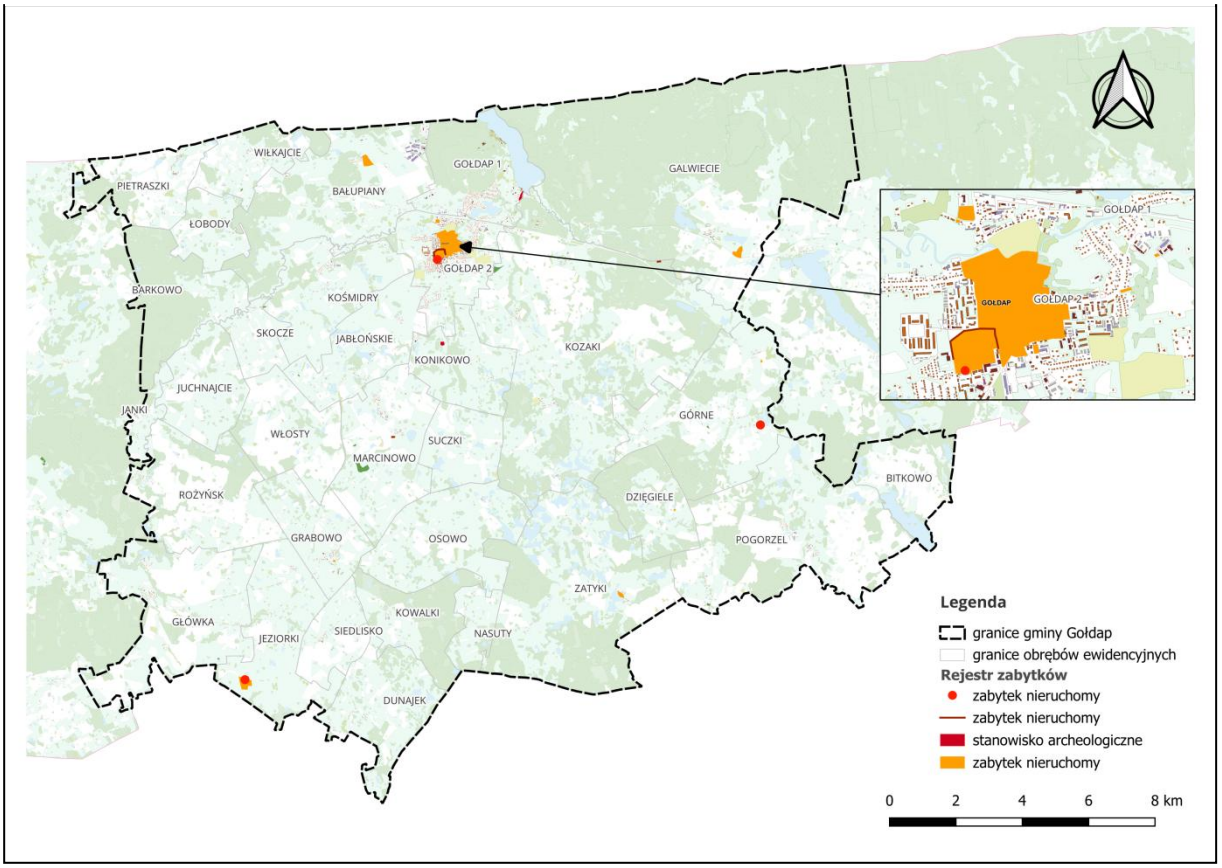
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków

W granicach gminy znajdują się następujące zabytki archeologiczne wpisane do wojewódzkiego rejestru zabytków archeologicznych:

- stanowisko C-114 zespół osadnictwa pradziejowego ze schyłkowego paleolitu i mezolitu oraz wczesnej epoki brązu - decyzja z dnia 10.10.1966 r. (obszar AZP 12- 78, nr M. 1, Nr Ob. 1);
- stanowisko C-035 grodzisko - decyzja z dnia 20.10.1966 r. (obszar AZP 13-78, nr M. 1, Nr Ob. 4).

Lokalizacja zabytków nieruchomych i stanowisk archeologicznych na terenie gminy Gołdap oraz obrębów ewidencyjnych została przedstawiona poniżej:

Ryc. 26 Zabytki nieruchome i stanowiska archeologiczne ujęte w rejestrze zabytków

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NID

Gminna Ewidencja Zabytków

Wykaz zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków został przedstawiony poniżej:

Tab. 11. Zabytki ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków

Lp.	Zabytek
1	Babki - cmentarz ewangelicki, założono - 2 poł. XIX w. (A-1/1949)
2	Babki (Młynniki) - cmentarz ewangelicki, założono - 2 XIX w. (A-81/1949)
3	Bałupiany - dom w zespole budynków służby drogowej, pocz. XX w. (B-4/1949)
4	Bałupiany - dom w zespole budynków służby drogowej, pocz. XX w. (B-5/1949)
5	Bałupiany - cmentarz ewangelicki, ok. 1800 r. (A-3/1949)
6	Barkowo- cmentarz ewangelicki, założono - 2 poł. XIX w. (A-4/1949)
7	Bitkowo (Slepowo)- cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w. (A-5/1949)
8	Boćwinka - Dom mieszkalny w zespole kolejowym przy nieczynnej linii kolejowej. (B-18/1949)
9	Boćwinka - Budynek gospodarczy w zespole kolejowym przy nieczynnej linii kolejowej (B-19/1949)
10	Boćwinka - cmentarz ewangelicki, rodzinnym. (A-7/1949)
11	Boćwinka Młyn -dwór w zespole dworsko-parkowym XIX/XX w. (B-21/1949)
12	Boćwinka Młyn - park w zespole dworsko-parkowym XIX/XX w. (B-22/1949)
13	Botkuny - dworzec przy nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Żytkiejmy, ok. 1910 r. (B-23/1949)
14	Botkuny - budynek gosp. w zespole stacji przy nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Żytkiejmy, ok. 1910 r. (B- 24/1949)
15	Botkuny - Botkuny -budynek gospodarczy w zespole stacji przy nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Żytkiejmy, ok. 1910 r. (B-25/1949)
16	Botkuny - para mostów kolejowe nad rzeką Jarką na nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Żytkiejmy, ok. 1910 r. (B-26/1949)
17	Botkuny - para mostów kolejowych nad drogą gruntową na nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Żytkiejmy, ok. 1910 r.
18	Botkuny - most kolejowy nad drogą kołową Gołdap - Dubeninki na nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Żytkiejmy, ok. 1910 r. (B-27/1949)
19	Botkuny - most kolejowych nad drogą gruntową na nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Żytkiejmy, ok. 1930 r. (B- 28/1949)
20	Botkuny - mostów kolejowych nad ciekiem wodnym na nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Żytkiejmy, ok. 1930 r. (B-29/1949)
21	Botkuny - most kolejowy nad ciekiem wodnym na nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Żytkiejmy, ok. 1930 r. (B- 30/1949)
22	Botkuny - cmentarz ewangelicki, 2 ćw. XIX w. (A-8/1949)
23	Bronisze - park w zespole podworskim XIX/XX w. (B-42/1949)
24	Bronisze - cmentarz ewangelicki, ok. 1800 r. (A-9/1949)
25	Czarnówko - cmentarz ewangelicki, ok. 2 poł. XIX w. (A-10/1949)
26	Czarnówko - cmentarz ewangelicki, XIX w. (A-11/1949)
27	Czarnówko - cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w. (A-12/1949)
28	Dąbie - park w zespole podworskim. (B-43/1949)
29	Dąbie - cmentarz ewangelicki, ok. 2 poł. XIX w. (A-13/1949)
30	Dunajek -budynek szkolny w zespole szkoły, pocz. XX w. (B-81/1949)
31	Dunajek - budynek gospodarczy w zespole szkoły, pocz. XX w. (B-82/1949)
32	Dunajek - cmentarz ewangelicki, ok. 1900 r. (A-14/1949)
33	Dunajek - cmentarz ewangelicki, założono - 1 poł. XIX w. (A-15/1949)
34	Dunajek - Blenda - cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w. (A-16/1949)
35	Dunajek - Kozie Góry - cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w. (A-17/1949)
36	Dunajek - Wierzbianka - cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w. (A-18/1949)
37	Dzięgiele - cmentarz ewangelicki, 1 ćw. XIX w. (A-19/1949)
38	Galwiecie - dwór ok. poł. XIX w. (B-94/1949)

Lp.	Zabytek
39	Galwiecie - park ok. poł. XIX w. (B-95/1949)
40	Galwiecie - cmentarz ewangelicki, ok. 1800 r. (A-20/1949)
41	Galwiecie - cmentarz ewangelicki rodzinny, ok. 2 poł. XIX w. (A-21/1949)
42	Gieraliszki - dwór w zespole dworsko-parkowym, 2 poł. XIX w. (B-102/1949)
43	Gieraliszki - obora w zespole dworsko-parkowym, 2 poł. XIX w. (B-103/1949)
44	Gieraliszki - obora w zespole dworsko-parkowym, 2 poł. XIX w. (B-104/1949)
45	Gieraliszki - magazyn w zespole dworsko-parkowym, 2 poł. XIX w. (B-105/1949)
46	Gieraliszki - park w zespole dworsko-parkowym, 2 poł. XIX w. (B-106/1949)
47	Gieraliszki - cmentarz ewangelicki rodzinny, k. XIX w. (A-22/1949)
48	Gieraliszki - cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w. (A-23/1949)
49	Główka - cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w. (A-24/1949)
50	Gołdap - Kościół ewangelicki ob. par. rzym.-kat. p.w. NMP Matki Kościoła, mur 1578 r., ul. Żeromskiego. (B- 124/1949)
51	Gołdap - Plebania ob. dom, ul. Żeromskiego 4, XIX/XX w. (B-125/1949)
52	Gołdap - Kościół p.w. św. Leona , 1894 r., ul. Wojska Polskiego. (B-126/1949)
53	Gołdap - dom, ul. Armii Krajowej 4, XIX/XX w. (B-128/1949)
54	Gołdap - dom, ul. Armii Krajowej 6, XIX/XX w. (B-129/1949)
55	Gołdap - dom, ul. Armii Krajowej 8, XIX/XX w. (B-130/1949)
56	Gołdap - dom, ul. Armii Krajowej 10, XIX/XX w. (B-132/1949)
57	Gołdap - dom, ul. Armii Krajowej 11, XIX/XX w. (B-133/1949)
58	Gołdap - dom, ul. Armii Krajowej 12, XIX/XX w. (B-134/1949)
59	Gołdap - dom, ul. Armii Krajowej 36, XIX/XX w. (B-135/1949)
60	Gołdap - dom, ul. Armii Krajowej 38, XIX/XX w. (B-136/1949)
61	Gołdap - dom, ul. Górna 11, k. XX w. (B-137/1949)
62	Gołdap - dom, ul. Górna 13, k. XX w. (B-138/1949)
63	Gołdap - dom, ul. Górna 15, XIX/XX w. (B-139/1949)
64	Gołdap - dom, ul. Górna 17, XIX/XX w. (B-140/1949)
65	Gołdap - dom, ul. ul. Jaćwieska 4a, XIX/XX w. (B-141/1949)
66	Gołdap - dom, ul. Jaćwieska 6, XIX/XX w. (B-142/1949)
67	Gołdap - dom, ul. Jaćwieska 8, XIX/XX w. (B-143/1949)
68	Gołdap - dom, ul. Jaćwieska 9, XIX/XX w. (B-144/1949)
69	Gołdap - dom, ul. Jaćwieska 11, XIX/XX w. (B-145/1949)
70	Gołdap - dom, ul. Jaćwieska 14a, XIX/XX w. (B-146/1949)
71	Gołdap - dom, ul. Jaćwieska 14b, XIX/XX w. (B-147/1949)
72	Gołdap - dom, ul. Jaćwieska 14c, XIX/XX w. (B-148/1949)
73	Gołdap - dom, ul. Jaćwieska 14d, XIX/XX w. (B-149/1949)
74	Gołdap - dom, ul. Jaćwieska 19, XIX/XX w. (B-150/1949)
75	Gołdap - dom, ul. Królewiecka 11, XIX/XX w. (B-151/1949)
76	Gołdap - dom, ul. Kolejowa 7, XIX/XX w. (B-152/1949)
77	Gołdap - dom, ul. Kolejowa 9, XIX/XX w (B-153/1949)
78	Gołdap - dom, ul. Kolejowa 11, XIX/XX w (B-154/1949)
79	Gołdap - dom, ul. Kościuszki 1, okres międzywojenny. (B-155/1949)
80	Gołdap - dom, ul. Kościuszki 3, okres międzywojenny. (B-156/1949)
81	Gołdap - dom, ul. Kościuszki 4, okres międzywojenny.(B-157/1949)

Lp.	Zabytek
82	Gołdap - dom, ul. Kościuszki 5, okres międzywojenny. (B-158/1949)
83	Gołdap - dom, ul. Kościuszki 6, okres międzywojenny.(B-159/1949)
84	Gołdap - dom, ul. Kościuszki 8-12, okres międzywojenny. (B-160/1949)
85	Gołdap - dom, ul. Kościuszki 14, okres międzywojenny. (B-161/1949)
86	Gołdap - dom, ul. Kościuszki 16, okres międzywojenny. (B-162/1949)
87	Gołdap - dom, ul. Kościuszki 18, okres międzywojenny. (B-163/1949)
88	Gołdap - dom, ul. Kościuszki 20, okres międzywojenny. (B-164/1949)
89	Gołdap - dom, ul. Lipowa 1, okres międzywojenny. (B-165/1949)
90	Gołdap - dom, ul. Lipowa 2, okres międzywojenny.(B-166/1949)
91	Gołdap - dom, ul. Lipowa 3, okres międzywojenny. (B-167/1949)
92	Gołdap - dom, ul. Lipowa 5, okres międzywojenny. (B-168/1949)
93	Gołdap - dom, ul. Lipowa 8a, okres międzywojenny. (B-169/1949)
94	Gołdap - dom, ul. 11 Listopada 2, okres międzywojenny. (B-170/1949)
95	Gołdap - dom, ul. 11 Listopada 3 / 3a, okres międzywojenny. (B-171/1949)
96	Gołdap - dom, ul. 11 Listopada 5, okres międzywojenny. (B-172/1949)
97	Gołdap - dom, ul. 11 Listopada 7, okres międzywojenny. (B-173/1949)
98	Gołdap - dom, ul. 11 Listopada 16, okres międzywojenny. (B-174/1949)
99	Gołdap - dom, ul. 11 Listopada 18, okres międzywojenny. (B-175/1949)
100	Gołdap - dom, ul Malarska 5, okres międzywojenny. (B-176/1949)
101	Gołdap - dom, ul Malarska 7, XIX/XX w. (B-177/1949)
102	Gołdap - dom, ul Mazurska 4, XIX/XX w. (B-178/1949)
103	Gołdap - dom, ul Mazurska 5, XIX/XX w. (B-179/1949)
104	Gołdap - dom, ul Mazurska 7, XIX/XX w. (B-180/1949)
105	Gołdap - dom, ul. Mazurska 9, XIX/XX w. (B-181/1949)
106	Gołdap - dom, ul. Mazurska 10, XIX/XX w. (B-182/1949)
107	Gołdap - dom, ul. Mazurska 11, XIX/XX w. (B-183/1949)
108	Gołdap - dom, ul. Mazurska 12, okres międzywojenny. (B-184/1949)
109	Gołdap - dom, ul. Mazurska 20, XIX/XX w. (B-185/1949)
110	Gołdap - dom, ul. Mazurska 22, XIX/XX w. (B-186/1949)
111	Gołdap - dom, ul. Mazurska 23, XIX/XX w. (B-187/1949)
112	Gołdap - dom, ul. Mazurska 27, XIX/XX w. (B-188/1949)
113	Gołdap - dom, ul. Paderewskiego 11, XIX/XX w. (B-189/1949)
114	Gołdap - dom, ul. Paderewskiego 24, okres międzywojenny. (B-190/1949)
115	Gołdap - dom, ul. Partyzantów 20, XIX/XX w. (B-191/1949)
116	Gołdap - dom, ul. Partyzantów 26, XIX/XX w. (B-192/1949)
117	Gołdap - dom, ul. Partyzantów 28, okres międzywojenny. (B-193/1949)
118	Gołdap - dom, ul. Plac Zwycięstwa 12, okres międzywojenny. (B-194/1949)
119	Gołdap - dom, ul. Plac Zwycięstwa 14, okres międzywojenny. (B-195/1949)
120	Gołdap - dom, ul. Plac Zwycięstwa 15, okres międzywojenny. (B-196/1949)
121	Gołdap - dom, ul. Plac Zwycięstwa 20, okres międzywojenny. (B-197/1949)
122	Gołdap - Zespół Szkół Ogólnokształcących, ul. ks. J. Popiełuszki 2, XIX/XX w. (B-198/1949)
123	Gołdap - dom, ul. Przytorowa 1, XIX/XX w. (B-199/1949)
124	Gołdap - budynek gosp. , ul. Przytorowa 1, XIX/XX w. (B-200/1949)
125	Gołdap - dom, ul. Przytorowa 3, XIX/XX w. (B-201/1949)

Lp.	Zabytek
126	Gołdap - budynek gosp., ul. Przytorowa 3, XIX/XX w. (B-202/1949)
127	Gołdap - dom, ul. Przytorowa 5, XIX/XX w. (B-203/1949)
128	Gołdap - Szkoła Podstawowa nr 1, ul. Szkolna 4, XIX/XX w. (B-204/1949)
129	Gołdap - dom, ul. Tatyzy 7, XIX/XX w. (B-205/1949)
130	Gołdap - dom, ul. Tatyzy 9, XIX/XX w. (B-206/1949)
131	Gołdap - dom, ul. Warsztatowa 2, okres międzywojenny. (B-207/1949)
132	Gołdap - dom, ul. Wojska Polskiego 2, , XIX/XX w. (B-208/1949)
133	Gołdap - dom, ul. Wolności 11, XIX/XX w. (B-209/1949)
134	Gołdap - dom, ul. Wolności 13, XIX/XX w. (B-210/1949)
135	Gołdap - dom, ul. Wolności 15, okres międzywojenny. (B-211/1949)
136	Gołdap - dom, ul. Żeromskiego 11, okres międzywojenny. (B-212/1949)
137	Gołdap - dworzec w zespole stacji kolejowej, XIX/XX w., okres międzywojenny. (B-213/1949)
138	Gołdap - magazyn spedycji kolejowej w zespole stacji kolejowej, XIX/XX w. (B-214/1949)
139	Gołdap - szalet w zespole stacji kolejowej, XIX/XX w., okres międzywojenny. (B-215/1949)
140	Gołdap - wieża wodna w zespole stacji kolejowej, XIX/XX w., okres międzywojenny. (B-216/1949)
141	Gołdap - wieża wodna w zespole stacji kolejowej, XIX/XX w., okres międzywojenny. (B-217/1949)
142	Gołdap - nastawnia w zespole stacji kolejowej, XIX/XX w. (B-218/1949)
143	Gołdap - nastawnia w zespole stacji kolejowej, XIX/XX w. (B-219/1949)
144	Gołdap - pozostałości lokomotywowni w zespole stacji kolejowej, XIX/XX w. (B-220/1949)
145	Gołdap - pozostałości stacji naweglania w zespole stacji kolejowej, XIX/XX w. (B-221/1949)
146	Gołdap - rampa w zespole stacji kolejowej, XIX/XX w. (B-222/1949)
147	Gołdap - koszarowiec w zespole koszar piechoty /gimnazjum/, XIX/XX w. (B-222/1949)
148	Gołdap - koszarowiec w zespole koszar piechoty /biblioteka/, XIX/XX w. (B-224/1949)
149	Gołdap - koszarowiec w zespole koszar piechoty, XIX/XX w. (B-225/1949)
150	Gołdap - koszarowiec w zespole koszar piechoty, okres międzywojenny. (B-226/1949)
151	Gołdap - koszarowiec w zespole koszar piechoty, XIX/XX w. (B-227/1949)
152	Gołdap - koszarowiec w zespole koszar piechoty, Partyzantów 27 XIX/XX w. (B-228/1949)
153	Gołdap - kasyno w zespole koszar piechoty, 1909 r. (B-229/1949)
154	Gołdap - budynek administracyjny w zespole koszar piechoty, XIX/XX w. (B-230/1949)
155	Gołdap - budynek administracyjny w zespole koszar piechoty, XIX/XX w. (B-231/1949)
156	Gołdap - wieża w zespole koszar piechoty XIX/XX w. (B-232/1949)
157	Gołdap - magazyn w zespole koszar piechoty, XIX/XX w. (B-233/1949)XIX w.
158	Gołdap - magazyn w zespole koszar piechoty, XIX w. XIX/XX w. (B-234/1949)
159	Gołdap - magazyn w zespole koszar piechoty, XIX/XX w. (B-235/1949)
160	Gołdap - magazyn w zespole koszar piechoty, XIX/XX w. (B-236/1949)
161	Gołdap - magazyn w zespole koszar piechoty,. okres międzywojenny. (B-237/1949)
162	Gołdap - magazyn w zespole koszar piechoty,. okres międzywojenny. (B-238/1949)
163	Gołdap - magazyn w zespole koszar piechoty,. okres międzywojenny. (B-239/1949)
164	Gołdap - schron w zespole koszar piechoty,. okres międzywojenny. (B-240/1949)
165	Gołdap - koszarowiec w zespole koszar strzelców pancernych, okres międzywojenny. (B-241/1949)
166	Gołdap - koszarowiec w zespole koszar strzelców pancernych, okres międzywojenny. (B-242/1949)

Lp.	Zabytek
167	Gołdap - koszarowiec w zespole koszar strzelców pancernych, okres międzywojenny. (B-243/1949)
168	Gołdap - koszarowiec w zespole koszar strzelców pancernych, okres międzywojenny. (B-244/1949)
169	Gołdap - koszarowiec w zespole koszar strzelców pancernych, okres międzywojenny. (B-245/1949)
170	Gołdap - Szpital, ul. Słoneczna 7, XIX/XX w. (B-246/1949)
171	Gołdap - młyn, XIX/XX w. (B-247/1949)
172	Gołdap - wieża wodna, ul. Paderewskiego , XIX/XX w. XIX/XX w. (B-284/1949)
173	Gołdap - zapora przeciwczołgowa, ul. Mazurska, 1944 r. (B-285/1949)
174	Gołdap - Kochtopfe schron polowy, ul. Gąbińska. 1944 r. (B-286/1949)
175	Gołdap - wartownia w Kwaterze Dowództwa Wojsk Lotniczych OKL„Robinson", ok. 1940 r. (B-248/1949)
176	Gołdap - wartownia w Kwaterze Dowództwa Wojsk Lotniczych OKL„Robinson", ok. 1940 r. (B-249/1949)
177	Gołdap - ciężki schron przeciwlotniczy w Kwaterze Dowództwa Wojsk Lotniczych OKL„Robinson", ok. 1940 r. (B- 251/1949)
178	Gołdap - ciężki schron przeciwlotniczy w Kwaterze Dowództwa Wojsk Lotniczych OKL„Robinson", ok. 1940 r. (B- 252/1949)
179	Gołdap - schron sztabowy w Kwaterze Dowództwa Wojsk Lotniczych OKL„Robinson", ok. 1940 r. (B- 253/1949)
180	Gołdap - schron sztabowy w Kwaterze Dowództwa Wojsk Lotniczych OKL„Robinson" ok. 1940 r.(B-254/1949)
181	Gołdap - zbiornik przeciwpożarowy w Kwaterze Dowództwa Wojsk Lotniczych OKL„Robinson", ok. 1940 r. (B- 255/1949)
182	Gołdap - zbiornik przeciwpożarowy w Kwaterze Dowództwa Wojsk Lotniczych OKL„Robinson", ok. 1940 r. (B- 256/1949)
183	Gołdap - schron ceglany w Kwaterze Dowództwa Wojsk Lotniczych OKL„Robinson", ok. 1940 r, (B-257/1949)
184	Gołdap - schron przeciwlotniczy w Kwaterze Dowództwa Wojsk Lotniczych OKL„Robinson", ok. 1940 r. (B- 258/1949)
185	Gołdap - hamownia silników w Kwaterze Dowództwa Wojsk Lotniczych OKL„Robinson" ok. 1940 r. (B- 259/1949)
186	Gołdap - schron magazynowy i ruiny dwóch schronów magazynowych w Kwaterze Dowództwa Wojsk Lotniczych OKL „Robinson" ok. 1940 r. (B-260/1949)
187	Gołdap - cmentarz ewangelicki /I/, ok. 1800 r. (A-25/1949)
188	Gołdap - cmentarz ewangelicki /II/, 2 ćw. XIX w. (A-26/1949)
189	Gołdap - cmentarz ewangelicki /III/, po 1850 r. (A-27/1949)
190	Gołdap - cmentarz wojenny z 1 wojny światowej - 1914 r. (A-28/1949)
191	Gołdap - cmentarz żołnierzy rosyjskich z 1 wojny światowej - 1914 r. (A-29/1949)
192	Gołdap - stary cmentarz żydowski - 1 poł. XIX w. (A-30/1949)
193	Gołdap - nowy cmentarz żydowski - 2 poł. XIX w. (A-31/1949)
194	Gołdap - cmentarz komunalny - 1961 r. (A-32/1949)
195	Gołdap - cmentarz parafialny rzymskokatolicki, 1945 r. (A-33/1949)
196	Gołdap /Kumiecie/- cmentarz ewangelicki , ok. 1800 r. (A-34/1949)
197	Gołdap /Kumiecie/- nagrobek gen. Hansa Jeschonnka, 1943 r. (A-35/1949)
198	Gołdap /Mruczek/ - cmentarz ewangelicki, ok. 1900 r. (A-36/1949)
199	Górne - ruiny kościoła ewangelickiego, 1612-1617, przebud. 1840 r. (B-295/1949)
200	Górne - budynek szkolny w zespole szkoły, mur. pocz. XX w. (B-296/1949)
201	Górne - budynek gospodarczy w zespole szkoły, mur. pocz. XX w. (B-297/1949)

Lp.	Zabytek
202	Górne - dworzec w zespole dworca kolejowego przy nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Ełk. (B-298/1949)
203	Górne - budynek spedycji kolejowej w zespole dworca kolejowego przy nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Ełk. (B-299/1949)
204	Górne - budynek szaletu w zespole dworca kolejowego przy nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Ełk. (B- 300/1949)
205	Górne - cmentarz ewangelicki, 1 poł. XIX w. (A-37/1949)
206	Górne (Przeczka) - cmentarz ewangelicki, 1 poł. XIX w. (A-37/1949)
207	Grabowo - kościół ewangelicki ob. kościół par. rzym.-kat. p, w. MB Różańcowej ok. 1590 r. (B-302/1949)
208	Grabowo - plebania nr 60. (B-305/1949)
209	Grabowo - budynek szkolny w zespole szkoły pocz. XX wieku i okres międzywojenny (B-303/1949)
210	Grabowo - budynek gospodarczy w zespole szkoły pocz. XX wieku i okres międzywojenny (B-304/1949)
211	Grabowo - dawna karczma, pocz. XX w. (B-306/1949)
212	Grabowo - dworzec w zespole stacji przy nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Węgorzewo 1897 r. (B-308/1949)
213	Grabowo - dom w zespole stacji przy nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Węgorzewo 1897 r. (B-309/1949)
214	Grabowo - budynek gospodarczy w zespole stacji przy nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Węgorzewo 1897 r. (B-310/1949)
215	Grabowo - budynek gospodarczy w zespole stacji przy nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Węgorzewo 1897 r. (B-311/1949)
216	Grabowo - budynek gospodarczy w zespole stacji przy nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Węgorzewo 1897 r.
217	Grabowo - rampa w zespole stacji przy nieczynnej linii kolejowej Gołdap- Węgorzewo 1897 r. (B-312/1949)
218	Grabowo - mosty drogowy nad linią kolejową na nieczynnej linii kolejowej Gołdap- Węgorzewo 1897 r. (B- 313/1949)
219	Grabowo - cmentarz ewangelicki, ok. 1800 r. (A-39/1949)
220	Grabowo - cmentarz ewangelicki, ok. poł. XIX w. (A-40/1949)
221	Grabowo - cmentarz ewangelicki, ok. II poł. XIX w. (A-41/1949)
222	Grabowo - cmentarz ewangelicki, ok. II poł. XIX w. (A-42/1949)
223	Grabowo - cmentarz ewangelicki / przykościelny/, ok. 1700 r. (A-43/1949)
224	Grabowo - cmentarz wojenny żołnierzy niemieckich z II wojny światowej, ok. 1944 r. (A-44/1949)
225	Grygieliszki - Hajnówek Leśniczówka - cmentarz ewangelicki, założono - ok. 2 poł. XIX w. (A-45/1949)
226	Jabramowo - park, XIX/XX w. (B-320/1949)
227	Jabramowo (Nowe Botkuny), cmentarz ewangelicki, XIX w. (A-48/1949)
228	Jabłońskie most kolejowy nad droga gruntową na nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Węgorzewo 1897 r. (B- 321/1949)
229	Jabłońskie - cmentarz ewangelicki, założono - ok. 1800 r. (A-46/1949)
230	Jabłońskie (Marcinowa Wólka)- cmentarz ewangelicki, XIX w. (A-47/1949)
231	Janowo - cmentarz ewangelicki, założono - ok. 2 poł. XIX w., (A-49/1949)
232	Janowo(w kierunku Jabramowa) - cmentarz ewangelicki, ok. 2 poł. XIX w., (A-123/1949)
233	Janowo (Niegocin)- cmentarz ewangelicki, XIX w., (A-50/1949)
234	Janowo (Rożyńsk)- cmentarz ewangelicki, XIX w., (A-51/1949)
235	Janowo (Wronki Małe)- cmentarz ewangelicki, XIX w., (A-52/1949)
236	Jany - cmentarz ewangelicki, ok. 2 poł. XIX w., (A-53/1949)

Lp.	Zabytek
237	Jeziorki Wielkie- cmentarz ewangelicki, poł. XIX w. (A-54/1949)
238	Jeziorki Wielkie- cmentarz ewangelicki, pocz. XX w. (A-55/1949)
239	Jeziorki Wielkie - cmentarz ewangelicki, poł. XIX w. (A-56/1949)
240	Jeziorki Wielkie - cmentarz ewangelicki,. II poł. XIX w. (A-57/1949)
241	Jeziorki Małe- cmentarz ewangelicki, II poł. XIX w. (A-58/1949)
242	Jeziorki Małe- cmentarz ewangelicki, rodzinny, II poł. XIX w. (A-59/1949)
243	Jeziorki Małe- cmentarz ewangelicki, rodzinny, II poł. XIX w. (A-60/1949)
244	Juchnajcie - dom nr 8 ob. kaplica pocz. XX w. (B-337/1949)
245	Juchnajcie - dom nr 9 pocz. XX w. (B-338/1949)
246	Juchnajcie - cmentarz ewangelicki, założono - ok. 1800 r. (A-61/1949)
247	Juchnajcie - cmentarz ewangelicki, II poł. XIX w. (A-62/1949)
248	Juchnajcie - cmentarz ewangelicki, II poł. XIX w. (A-63/1949)
249	Jurkiszki - cmentarz ewangelicki, założono - II poł. XIX w. (A-64/1949)
250	Kalniszki - cmentarz ewangelicki, II poł. XIX w. (A-65/1949)
251	Kalniszki (Borki)- cmentarz ewangelicki, XIX w. (A-66/1949)
252	Kamionki - cmentarz ewangelicki, 1800 r. (A-67/1949)
253	Kolniszki - cmentarz ewangelicki, II poł. XIX w., (A-68/1949)
254	Kośmidry -cmentarz ewangelicki, ok. II poł. XIX w., (A-69/1949)
255	Kowalki -cmentarz ewangelicki, XIX/XX w. (A-70/1949)
256	Kowalki -cmentarz ewangelicki, XIX w. (A-71/1949)
257	Kowalki (Jakobieny)-cmentarz ewangelicki, XIX w. (A-72/1949)
258	Kozaki - cmentarz ewangelicki, założono - 1 poł. XIX w. (A-73/1949)
259	Kozaki - cmentarz ewangelicki, rodzinny, XIX w. (A-74/1949)
260	Łobody - cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w. (A-75/1949)
261	Łobody - cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w. (A-76/1949)
262	Marcinowo -cmentarz ewangelicki, ok. 1800 r. (A-77/1949)
263	Marcinowo -cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w. (A-78/1949)
264	Marcinowo - cmentarz ewangelicki, XIX w. (A-79/1949)
265	Mażucie - dom nr 6 XIX/XX w. (B-369/1949)
266	Mażucie - magazyn XIX/XX w. (B-370/1949)
267	Mażucie - park, XIX/XX w. (B-371/1949) (B-370/1949)
268	Mażucie - cmentarz ewangelicki, ok. II poł. XIX w. (A-80/1949)
269	Morzęty - cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w. (A-81/1949)
270	Morzęty - cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w. (A-83/1949)
271	Nasuty - budynek szkolny w zespole szkoły, pocz. XX w. (B-372/1949)
272	Nasuty - budynek gospodarczy w zespole szkoły, pocz. XX w. (B-373/1949)
273	Nasuty - cmentarz ewangelicki, ok. 1850 r. (A-84/1949)
274	Nasuty - cmentarz ewangelicki, pocz. XX w. (A-85/1949)
275	Nasuty - cmentarz ewangelicki, pocz. XIX w. (A-86/1949)
276	Nasuty (Aleksandrowo) - cmentarz ewangelicki, XIX w. (A-87/1949)
277	Niedrzwica - gorzelnia w zespole podworskim, okres międzywojenny (B-471/1949)
278	Niedrzwica - park, XIX/XX w. (B-380/1949)
279	Niedrzwica - cmentarz ewangelicki, XIX w. (A-88/1949)
280	Niedrzwica - cmentarz ewangelicki, XIX w. (A-89/1949)

Lp.	Zabytek
281	Nowa Boćwinka -cmentarz ewangelicki, ok. 1800 r. (A-90/1949)
282	Nowe Boćwinka - cmentarz ewangelicki, rodzinny XIX/XX w. (A-91/1949)
283	Osowo -cmentarz ewangelicki, ok. II poł. XIX w. (A-92/1949)
284	Osowo - cmentarz ewangelicki, XIX w. (A-93/1949)
285	Osowo (Głazowo) - cmentarz ewangelicki, ok. poł. XIX w. (A-94/1949)
286	Pietrasze - cmentarz ewangelicki, ok. II poł. XIX w. (A-95/1949)
287	Pietraszki - cmentarz ewangelicki, ok. II poł. XIX w. (A-96/1949)
288	Pietraszki (Czerwone)- cmentarz ewangelicki, XIX w. (A-97/1949)
289	Pogorzel - szkoła, pocz. XX w. (B-406/1949)
290	Pogorzel - dworzec w zespole stacji przy nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Olecko - Ełk 1870 r. (B-407/1949)
291	Pogorzel - dom w zespole stacji przy nieczynnej linii kolejowe Gołdap-Olecko - Ełk 1870 r. (B-408/1949)
292	Pogorzel - budynek gospodarczy w zespole stacji przy nieczynnej linii kolejowe Gołdap-Olecko - Ełk 1870 r. (B- 409/1949)
293	Pogorzel - cmentarz ewangelicki, ok. 1800 r. (A-98/1949)
294	Rakówek - spichlerz w zespole podworskim, poł. XIX w. (B-410/1949)
295	Rakówek - obora w zespole podworskim, poł. XIX w. (B-411/1949)
296	Rakówek - park w zespole podworskim, poł. XIX w. (B-412/1949)
297	Rakówek - most kolejowy nad droga gruntową na nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Żytkiejmy, ok. 1910 r. (B- 414/1949)
298	Rakówek - most kolejowy nad droga gruntową na nieczynnej linii kolejowej Gołdap-Żytkiejmy, ok. 1910 r. (B- 415/1949)
299	Regiele - Regellen, Glaubitz, cmentarz ewangelicki, poł. XIX w. (A-99/1949)
300	Regiele - cmentarz ewangelicki, rodzinny, XIX w. (A-100/1949)
301	Rostek - park dom z zespole podworskim XIX/XX w. (B-416/1949)
302	Rożyńsk Mały - budynek gospodarczy w zespole podworskim, XIX/XX w. (B-419/1949)
303	Rożyńsk Mały - budynek gospodarczy w zespole podworskim XIX/XX w. (B-420/1949)
304	Rożyńsk Mały - budynek gospodarczy w zespole podworskim XIX/XX w. (B-421/1949)
305	Rożyńsk Mały - stodoła w zespole podworskim XIX/XX w. (B-423/1949)
306	Rożyńsk Mały - młyn wodny w zespole podworskim, XIX/XX w. (B-424/1949)
307	Rożyńsk Mały - cmentarz ewangelicki, ok. 1800 r. (A-101/1949)
308	Rożyńsk Wielki - cmentarz ewangelicki, założono - ok. 1800 r. (A-102/1949)
309	Rudzie - cmentarz ewangelicki, ok. II poł. XIX w. (A-103/1949)
310	Samoniny - cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX w. (A-107/1949)
311	Siedlisko - budynek szkolny w zespole szkoły pocz. XX w. (B-440/1949)
312	Siedlisko - cmentarz ewangelicki, ok. II poł. XIX w. (A-104/1949)
313	Skocze - budynek szkolny w zespole szkoły okres międzywojenny. (B-454/1949)
314	Skocze - budynek dawnej gospody pocz. XX w. (B-455/1949)
315	Skocze - cmentarz ewangelicki, ok. II poł. XIX w. (A-105/1949)
316	Sokoły - cmentarz ewangelicki, ok. II poł. XIX w. (A-106/1949)
317	Suczki - cmentarz ewangelicki, II poł. XIX w. (A-108/1949)
318	Szyliny - cmentarz ewangelicki, XIX w. (A-109/1949)
319	Tatary - cmentarz ewangelicki, XIX w. (A-110/1949)
320	Użbale - grób żołnierski, niemiecki, z I wojny światowej, 1914 r. (A-111/1949)
321	Wilkasy -park dworski, XIX/XX w. (B-462/1949)

Lp.	Zabytek
322	Wilkasy -cmentarz ewangelicki, XIX/XIX w. (A-112/1949)
323	Wilkasy -cmentarz ewangelicki, rodzinny, k. XIX/XX w.(?) (A-113/1949)
324	Wiłkajcie - cmentarz ewangelicki, ok. II poł. XIX w. (A-114/1949)
325	Włosty - cmentarz ewangelicki, XIX w. (A-115/1949)
326	Wronki Wielkie -cmentarz ewangelicki, założono - ok. 1850 r. (A-116/1949)
327	Wronki-Podgórze -cmentarz ewangelicki, założono - ok. 1800 r. (A-83/1949)
328	Wronki Wielkie - cmentarz żołnierzy radzieckich z II wojny światowej l. 40. 50. X w. (A-117/1949)
329	Wrotkowo - cmentarz ewangelicki, II poł. XIX w. (A-119/1949)
330	Zatyki - Budynek szkolny w zespole szkoły(B-464/1949)
331	Zatyki - Budynek gospodarczy w zespole szkoły(B-465/1949)
332	Zatyki - cmentarz ewangelicki, II poł. XIX w. (A-120/1949)
333	Żelazki - cmentarz ewangelicki, ok. II poł. XIX w. (A-121/1949)
334	Żelazki - cmentarz ewangelicki, rodzinny, ok. II poł. XIX w. (A-122/1949)

Źródło: Opracowanie własna na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta i Gminy Gołdap

W granicach gminy znajdują się następujące zabytki archeologiczne wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków:

Tab. 12. Zabytki archeologiczne Gminnej Ewidencji Zabytków

Nr	Nazwa lokalna	Obszar AZP	Nr M.	Nr Ob.	Funkcja	Chronologia
1	Babki	14-80	1	1	cmentarzysko	wczesne średniowiecze
2	Babki	14-80	1	9	Osada ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze okres nowożytny
3	Babki	14-80	2	10	ślad osadnictwa	epoka kamienia
4	Bałupiany	12-77	1	11	grodzisko	wczesne średniowiecze
5	Bałupiany	12-78	2	4	osada	okres wędrówek ludów
6	Bałupiany	12-78	3	5	osada (?)	środkowa epoka kamienia
7	Bałupiany	12-78	4	21	ślad osadnictwa osada	epoka kamienia-epoka brązu XVII-XVIII w.
8	Bałupiany	12-78	5	22	osada	XVI-XVII w.
9	Bałupiany	12-78	6	23	ślad osadnictwa	2 poł. XIII-1poł. XIV w.
10	Bałupiany	12-78	7	24	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia 2 poł. XVI-XVIII w.
11	Barkowo	13-77	1	3	osada	środkowa epoka kamienia
12	Barkowo	13-77	2	14	osada	XVI-XVII w.
13	Barkowo	13-77	3	15	ślad osadnictwa osada	wczesne średniowiecze XVI w.
14	Barkowo	13-77	4	16	ślad osadnictwa osada osada	pradzieje XVI w. XIX w.
15	Barkowo	13-77	5	17	ślad osadnictwa ślad osadnictwa osada osada	pradzieje XIV w. XVI-XVII w. XVII-XVIII w.
16	Boćwinka	15-77	3	57	ślad osadnictwa osada	wczesne średniowiecze XVI w.
17	Botkuny	13-79	1	1	?	okres wpływów

Nr	Nazwa lokalna	Obszar AZP	Nr M.	Nr Ob.	Funkcja	Chronologia
						rzymskich
18	Botkuny	13-79	2	15	ślad osadnictwa osada	okres wędrówek ludów 2 poł. XVI w. - 1 poł. XVII w.
19	Botkuny	13-79	3	16	ślad osadnictwa osada	późne średniowiecze poł. XVI w.
20	Botkuny	13-79	4	17	Osada ślad osadnictwa	2 poł. XV - XVI w. XIX w.
21	Botkuny	13-79	5	18	ślad osadnictwa osada	późny okres wpływów rzymskich 2 poł. XVI w.
22	Botkuny	13-79	6	19	ślad osadnictwa ślad osadnictwa osada	okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze 2 poł. XVI w.
23	Bronisze	13-80	1	5	ślad osadnictwa	mezolit - wczesna epoka brązu
24	Bronisze	13-80	2	6	Obozowisko ślad osadnictwa	epoka kamienia mezolit-epoka żelaza
25	Bronisze	13-80	3	7	obozowisko (?)	mezolit - wczesna epoka brązu
26	Bronisze	13-80	4	8	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
27	Bronisze	13-80	5	9	ślad osadnictwa	epoka kamienia
28	Dąbie	15-77	1	1	ślad osadnictwa osada ślad osadnictwa	mezolit - epoka żelaza okres wpływów rzymskich - okres wędrówek późne średniowiecze
29	Dąbie	15-77	2	7	ślad osadnictwa	późny okres wpływów rzymskich - okres wędrówek ludów (?)
30	Dąbie	15-77	3	8	obozowisko – osada osada	mezolit - epoka brązu okres wpływów rzymskich - okres wędrówek ludów
31	Dąbie	15-77	4	9	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia-epoka żelaza nieokreślona
32	Dąbie	15-77	5	11	ślad osadnictwa	epoka kamienia
33	Dąbie	15-77	6	12	obozowisko - osada (?) ślad osadnictwa	epoka kamienia - epoka żelaza okres nowożytny
34	Dąbie	15-77	7	13	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia mezolit-epoka żelaza
35	Dąbie	15-77	8	14	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	nieokreślona późne średniowiecze
36	Dąbie	15-77	9	15	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia-epoka żelaza okres nowożytny
37	Dąbie	15-77	10	16	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	okres wpływów rzymskich - okres wędrówek ludów nieokreślona późne średniowiecze
38	Dąbie	15-77	11	17	ślad osadnictwa	epoka kamienia

Nr	Nazwa lokalna	Obszar AZP	Nr M.	Nr Ob.	Funkcja	Chronologia
					ślad osadnictwa	późne średniowiecze - okres nowożytny
39	Dąbie	15-77	12	20	ślad osadnictwa cmentarzysko (?)	epoka kamienia okres wędrówek ludów
40	Dąbie	15-77	13	21	ślad osadnictwa	późny paleolit
41	Dąbie	15-77	14	22	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa osada osada osada	epoka kamienia mezolit -epoka żelaza wczesna epoka żelaza (?) wczesne średniowiecze późne średniowiecze okres nowożytny
42	Dąbie	15-77	15	23	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia późne średniowiecze
43	Dąbie	15-77	16	24	ślad osadnictwa	epoka kamienia
44	Dąbie	15-77	17	25	osada	okres wędrówek ludów - okres wpływów rzymskich
45	Dąbie	15-77	18	26	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	nieokreślona późne średniowiecze
46	Dąbie	15-77	19	32	obozowisko - osada	epoka kamienia - epoka żelaza
47	Dąbie	15-77	20	33	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	mezolit - epoka żelaza, okres wędrówek ludów - okres wpływów rzymskich
48	Dąbie	15-77	21	34	ślad osadnictwa	epoka kamienia
49	Dąbie	15-77	22	53	ślad osadnictwa	epoka kamienia
50	Dąbie	15-77	23	54	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia - epoka żelaza późne średniowiecze - okres nowożytny
51	Dąbie	15-77	24	55	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia okres nowożytny
52	Dąbie	15-77	25	56	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia mezolit - epoka żelaza okres nowożytny
53	Dąbie	15-77	26	58	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	nieokreślona okres nowożytny
54	Dąbie	15-77	27	59	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia późne średniowiecze
55	Dąbie	15-77	28	60	ślad osadnictwa	mezolit - epoka żelaza
56	Dąbie	15-77	29	61	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	późny paleolit - mezolit nieokreślona wczesne średniowiecze okres nowożytny
57	Dąbie	15-77	30	62	obozowisko ślad osadnictwa ślad osadnictwa	Mezolit wczesne średniowiecze okres nowożytny
58	Dąbie	15-77	31	63	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	mezolit - epoka żelaza nieokreślona okres nowożytny
59	Dąbie	15-77	32	64	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia okres nowożytny
60	Dąbie	15-77	33	65	ślad osadnictwa	mezolit - epoka żelaza
61	Dąbie	15-77	34	66	ślad osadnictwa	mezolit

Nr	Nazwa lokalna	Obszar AZP	Nr M.	Nr Ob.	Funkcja	Chronologia
62	Dąbie	15-77	35	67	ślad osadnictwa	mezolit
63	Dąbie	15-77	36	68	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	mezolit - epoka żelaza późne średniowiecze
64	Dąbie	15-77	37	69	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia wczesne średniowiecze okres nowożytny
65	Dunajek	15-78	1	20	ślad osadnictwa	epoka kamienia
66	Dunajek	15-78	2	21	ślad osadnictwa	mezolit
67	Dunajek	15-78	3	22	osada (?)	późne średniowiecze - okres nowożytny
68	Dunajek	15-78	4	23	ślad osadnictwa	epoka kamienia
69	Dunajek	15-78	5	33	ślad osadnictwa osada	mezolit - epoka żelaza późne średniowiecze - okres nowożytny
70	Dunajek	15-78	6	34	kopce, kurhany (?)	nieokreślona
71	Dunajek	15-78	7	35	osada	późne średniowiecze - okres nowożytny
72	Dunajek	15-78	8	36	osada	późne średniowiecze - okres nowożytny
73	Dunajek	15-78	9	37	osada	późne średniowiecze - okres nowożytny
74	Dunajek	15-78	10	38	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	mezolit - epoka żelaza późne średniowiecze
75	Dunajek	16-78	11	6	znalezisko luźne	okres wpływów rzymskich
76	Dunajek	16-78	12	32	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	okres wpływów rzymskich - okres wędrówek ludów okres nowożytny
77	Dunajek	16-78	13	33	ślad osadnictwa	okres wpływów rzymskich - okres wędrówek ludów
78	Galwiecie	12-79	1	5	Osada ślad osadnictwa ślad osadnictwa	Średniowiecze XVI w. XVIII - XIX w.
79	Galwiecie	12-79	2	6	osada	2 poł. XVI w.
80	Galwiecie	12-79	3	7	osada	pradzieje
81	Galwiecie	12-79	4	3	ślad osadnictwa osada	neolit XVI w.
82	Galwiecie	12-79	5	8	ślad osadnictwa	2 poł. XVI w. - 1 poł. XVII w.
83	Galwiecie	12-79	6	11	osada	XVI w.
84	Galwiecie	12-80	7	4	ślad osadnictwa	mezolit - epoka żelaza
85	Gieraliszki	15-77	1	27	osada	późne średniowiecze - okres nowożytny
86	Gieraliszki	15-77	2	31	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	okres wpływów rzymskich (?) wczesne średniowiecze (?)
87	Gieraliszki	15-77	3	37	ślad osadnictwa	mezolit - epoka żelaza
88	Gieraliszki	15-77	4	38	ślad osadnictwa	mezolit - epoka żelaza
89	Gołdap	12-78	1	1	Osada osada	schyłkowy paleolit i mezolit wczesna epoka brązu
90	Gołdap	12-78	2	2	osada	schyłkowy paleolit

Nr	Nazwa lokalna	Obszar AZP	Nr M.	Nr Ob.	Funkcja	Chronologia
						i mezolit
91	Gołdap	12-78	3	3	Osada osada	późny paleolit 2 poł. XVI-XVII w.
92	Gołdap	12-78	4	1	osada	mezolit, neolit
93	Gołdap	12-78	5	2	osada	epoka brązu
94	Gołdap	12-78	7	10	osada	2 poł. XVI -XVII w.
95	Gołdap	12-78	8	11	osada	2 poł. XVII - XIX w.
96	Gołdap	12-78	9	31	osada	XVI -XVII w.
97	Gołdap	12-78	10	32	ślad osadnictwa	późny okres wpływów rzymskich - okres wędrówek ludów
98	Gołdap	12-78	11	34	ślad osadnictwa osada	2 poł. XVI -XVII w.
99	Gołdap	13-78	12	1	ślad osadnictwa	epoka brązu
100	Gołdap	13-78	13	11	ślad osadnictwa osada	neolit lub wczesna epoka brązu 2 poł. XVI - XVII w.
101	Gołdap	13-78	14	12	ślad osadnictwa	2poł. XVI -XVII w. oraz XIX w.
102	Gołdap	13-78	15	13	ślad osadnictwa osada ślad osadnictwa	epoka kamienia - wczesna epoka brązu 2 poł. XVI -XVII w. XIX w.
103	Gołdap	13-78	16	14	osada	neolit - wczesna epoka brązu
104	Gołdap	13-78	17	15	osada	XVII w.
105	Gołdap	13-78	18	16	ślad osadnictwa	neolit lub wczesna epoka brązu
106	Gołdap	12-79	19	3	ślad osadnictwa	mezolit
107	Gołdap	12-79	20	4	ślad osadnictwa	mezolit (?)
108	Gołdap	12-79	21	8	ślad osadnictwa osada	XIV - XV w. 2 poł. XVI w.
109	Gołdap	12-79	22	9	ślad osadnictwa	mezolit (?)
110	Gołdap	12-79	23	10	Osada osada	mezolit (?) XVI w.
111	Gołdap	12-79	24	11	osada	XVII w.
112	Gołdap	12-79	25	12	osada	XVI w. - 1 poł. XVII w.
113	Gołdap	12-79	26	13	osada	XVI w. - 1 poł. XVII w.
114	Gołdap	12-79	27	14	osada	XVII w. - XVIII w.
115	Gołdap	12-79	28	15	osada	ślad osadnictwa
116	Gołdap	12-79	29	16	ślad osadnictwa osada	średniowiecze 2 poł. XVI w.
117	Gołdap	13-79	30	4	ślad osadnictwa	XVI -XVII w.
118	Gołdap	13-79	31	12	ślad osadnictwa	XVI w.
119	Gołdap	13-79	33	21	cmentarzysko	późny okres wpływów rzymskich
120	Górne	13-80	1	4	ślad osadnictwa	epoka kamienia
121	Główka	15-77	1	3	cmentarzysko ciałopalne	epoka żelaza
122	Główka	15-77	2	35	ślad osadnictwa	mezolit - wczesna epoka brązu (?)
123	Główka	15-77	3	36	osada	okres wpływów rzymskich - okres wędrówek ludów
124	Główka	15-77	4	50	ślad osadnictwa	mezolit

Nr	Nazwa lokalna	Obszar AZP	Nr M.	Nr Ob.	Funkcja	Chronologia
125	Główka	15-77	5	51	ślad osadnictwa osada (?)	epoka kamienia - epoka brązu późne średniowiecze - okres nowożytny
126	Główka	15-77	6	52	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze późne średniowiecze okres nowożytny
127	Główka	14-77	8	9	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	wczesna epoka brązu okres wpływów rzymskich - okres wędrówek ludów okres nowożytny
128	Główka	14-77	9	10	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	neolit - wczesna epoka żelaza pradzieje
129	Główka	15-77	10	11	ślad osadnictwa	okres nowożytny
130	Główka	15-77	11	12	ślad osadnictwa	okres nowożytny
131	Główka	15-77	12	13	osada	średniowiecze (XIII-XIV w.) okres nowożytny (XVIII-XIX w.)
132	Główka	15-77	13	8	ślad osadnictwa	okres wpływów rzymskich - okres wędrówek ludów
133	Główka	15-77	14	18	ślad osadnictwa	pradzieje
134	Grabowo	14-78	1	5	osada	okres nowożytny (XVII-XX w.)
135	Grabowo	14-78	2	6	osada	okres nowożytny (XIX-XX w.)
136	Grabowo	14-78	3	7	osada	okres nowożytny (XVII-XIX w.)
137	Grygieliszki	12-77	1	6	osada	XVII-XVIII w.
138	Grygieliszki	12-77	2	7	osada	XVI-XVII w.
139	Jabłońskie	13-78	1	5	osada	XVI - XVII w.
140	Jabłońskie	13-78	2	6	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	paleolit (?) ?
141	Jabłońskie	13-78	3	7	ślad osadnictwa osada	epoka kamienia 2 poł. XVI - XVII w.
142	Jabłońskie	13-78	4	8	Osada osada	XIV – XV w. 2 poł. XVI
143	Janowo	13-78	1	17	osada	2 poł. XVI - XVII w.
144	Janowo	13-78	2	18	ślad osadnictwa	neolit lub wczesna epoka brązu
145	Jany	13-77	1	6	Osada ślad osadnictwa	pradzieje XVI - XVII w.
146	Jany	13-77	2	18	ślad osadnictwa	pradzieje
147	Jany	13-77	3	20	osada	XVI - poł. XVII w.
148	Jany	13-77	4	21	Osada Osada osada	Pradzieje XVI - XVII w. XIX w.
149	Jany	13-77	5	22	Osada ślad osadnictwa	neolit - wczesna epoka brązu późne średniowiecze
150	Jeziorki Wielkie	15-77	1	45	ślad osadnictwa	epoka kamienia
151	Jeziorki Wielkie	15-77	2	46	ślad osadnictwa	mezolit epoka żelaza

Nr	Nazwa lokalna	Obszar AZP	Nr M.	Nr Ob.	Funkcja	Chronologia
152	Jeziorki Wielkie	15-77	3	47	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	późny paleolit okres nowożytny
153	Jeziorki Wielkie	15-77	4	48	ślad osadnictwa	późne średniowiecze
154	Jeziorki Wielkie	15-77	5	49	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	późne średniowiecze okres nowożytny
155	Juchnajcie	13-77	1	1	cmentarzysko	okres wędrówek ludów
156	Juchnajcie	13-77	2	2	osada	młodsza epoka żelaza
157	Juchnajcie	13-77	3	19	osada	XVIII-XIX w.
158	Juchnajcie	13-77	4	23	osada	XV (?)-XVI w
159	Juchnajcie	13-77	5	24	Osada osada	XV w. XVI-XVII w.
160	Juchnajcie	13-77	6	25	osada	XV-XVI w.
161	Juchnajcie	13-77	7	26	osada	XVI w.
162	Juchnajcie	13-77	8		osada	XV w.
163	Juchnajcie	13-77	9	31	ślad osadnictwa	wczesna epoka żelaza ew. okres wpływów rzymskich
164	Juchnajcie	13-77	10	32	ślad osadnictwa osada	schyłkowy neolit - wczesna epoka brązu późny okres wpływów rzymskich
165	Kołki	13-79	1	5	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	okres wpływów rzymskich - wczesne średniowiecze XVI w.
166	Kołki	13-79	2	6	Osada osada	Mezolit XVI-XVII w.
167	Kołki	13-79	3	7	ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze
168	Kolniszki	13-79	1	2	grodzisko	?
169	Kolniszki	13-79	2	13	osada	XVII w.
170	Kolniszki	13-79	3	14	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	późne średniowiecze (XV w.) XVII w.
171	Konikowo	13-78	1	4	grodzisko (?)	(?)
172	Konikowo	13-78	2	9	ślad osadnictwa	1 poł. XVI w.
173	Konikowo	13-78	3	10	osada	XI w.
174	Kośmidry	12-78	1	33	Osada ślad osadnictwa	późny okres wpływów rzymskich XIV w.
175	Kowalki	15-78	1	12	ślad osadnictwa	epoka kamienia
176	Kowalki	15-78	2	13	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	mezolit - epoka żelaza okres nowożytny
177	Kowalki	15-78	3	14	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia mezolit - epoka żelaza okres nowożytny
178	Kowalki	15-78	4	15	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	mezolit - epoka żelaza okres nowożytny
179	Kozaki	13-79	1	21	osada	2 poł. XVI w.
180	Kozaki	13-79	2	22	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	średniowiecze (?) 2 poł. XVI w. XVIII w.
181	Kozaki	13-79	3	23	osada	pocz. XVII - kon. XVIII w.

Nr	Nazwa lokalna	Obszar AZP	Nr M.	Nr Ob.	Funkcja	Chronologia
182	Kozaki	14-78	5	12	osada	okres nowożytny (XIX w.)
183	Łobody	12-77	1	8	Osada ślad osadnictwa	XVI w. kon. XIX w.
184	Marcinowo	14-78	1	1	grodzisko	?
185	Marcinowo	14-78	2	3	znalezisko luźne	okres wpływów rzymskich - okres wędrówek ludów
186	Marcinowo	14-78	3	4	osada	okres nowożytny (XVIII-XIX w.)
187	Nasuty	15-78	1	6	osada	późne średniowiecze - okres nowożytny
188	Nasuty	15-78	2	16	ślad osadnictwa	epoka kamienia
189	Nasuty	15-78	3	17	ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa ślad osadnictwa	Mezolit Nieokreślona wczesne średniowiecze późne średniowiecze - okres nowożytny
190	Nasuty	15-78	4	18	Osada osada	późne średniowiecze okres nowożytny
191	Nasuty	15-78	5	19	ślad osadnictwa	mezolit - epoka żelaza
192	Niedrzwica	12-78	1	6	osada (?)	okres wpływów rzymskich -okres wędrówek ludów
193	Niedrzwica	12-78	2	7	osada (?)	XVIII w.
194	Niedrzwica	12-78	3	8	osada	XVI-XVII w.
195	Niedrzwica	12-78	4	12	osada	XVII - XVIII w.
196	Niedrzwica	12-78	5	13	ślad osadnictwa	?
197	Niedrzwica	12-78	6	14	ślad osadnictwa osada ślad osadnictwa	XV-XV w. XVII- XVIII w. XVIII-XIX w.
198	Niedrzwica	12-78	7	15	osada	2 poł. XVI w.
199	Niedrzwica	12-78	8	16	osada	2 poł. XV w - 1 poł. XVI w.
200	Niedrzwica	12-78	9	17	osada	2 poł. XV w - 1 poł. XVI w.
201	Niedrzwica	12-78	10	18	ślad osadnictwa	?
202	Niedrzwica	12-78	11	19	ślad osadnictwa	XV w - XVI w
203	Niedrzwica	12-78	12	20	Osada osada	epoka kamienia - wczesna epoka brązu 2 poł. XV w - XVI w
204	Niedrzwica	12-78	13	25	osada	późny okres wpływów rzymskich - okres wędrówek ludów
205	Niedrzwica	12-78	14	26	ślad osadnictwa	epoka kamienia
206	Niedrzwica	12-78	15	27	ślad osadnictwa osada osada	epoka kamienia późny okres wpływów rzymskich 2 poł. XV w - XVI w
207	Niedrzwica	12-78	16	28	osada	XV w.
208	Niedrzwica	12-78	17	29	osada	XIX w.
209	Niedrzwica	12-78	18	30	ślad osadnictwa osada	XV w. XVI - XVIII w.
210	Osowo	14-78	1	2	grodzisko	?
211	Osowo	14-78	2	8	osada	okres nowożytny (XVIII-XX w.)

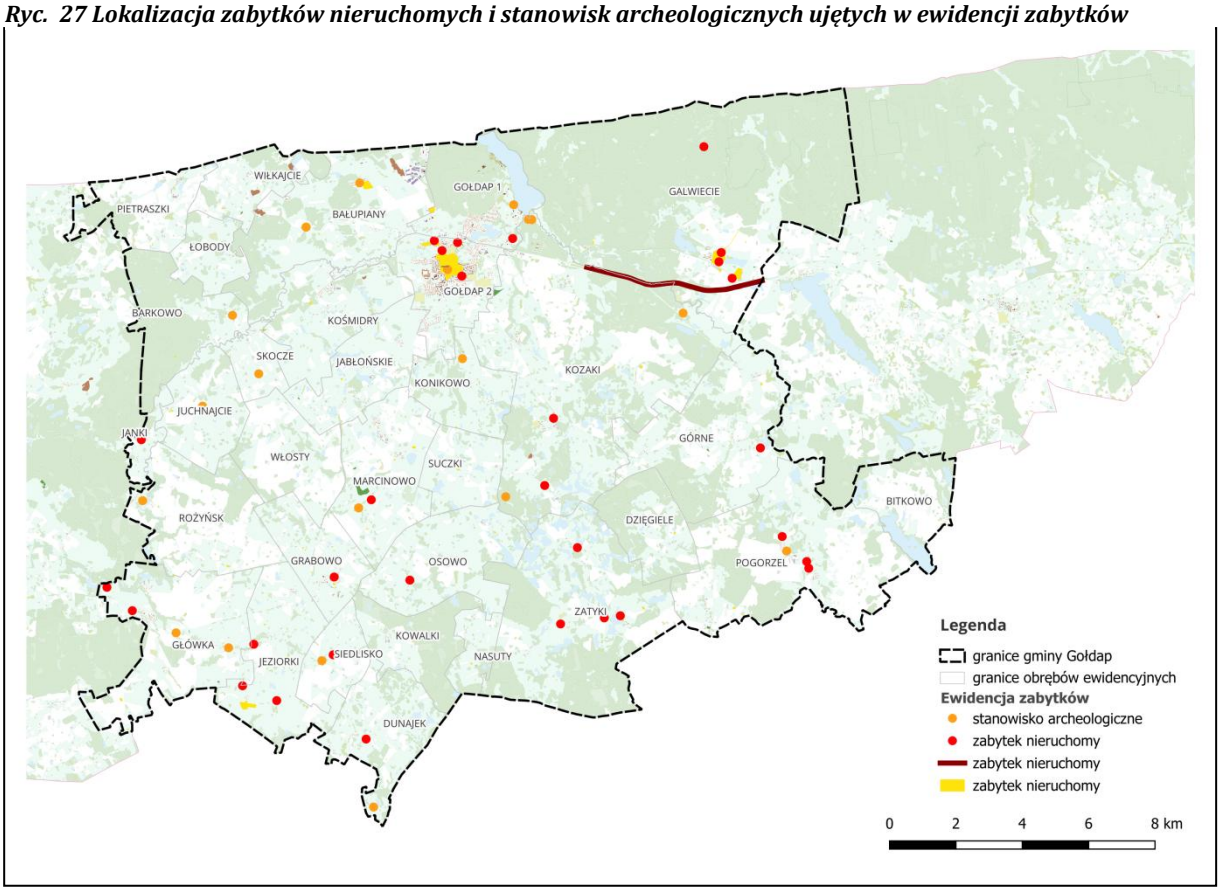
Nr	Nazwa lokalna	Obszar AZP	Nr M.	Nr Ob.	Funkcja	Chronologia
212	Osowo	14-78	3	8	osada	okres nowożytny (XVIII-XX w.)
213	Osowo	14-78	4	10	osada	okres nowożytny (XVIII-XIX w.)
214	Osowo	14-78	5	11	osada	okres nowożytny (XVIII-XIX w.)
215	Okrasin	15-77	1	2	cmentarzysko kurhanowe	wczesny okres wpływów rzymskich
216	Pietraszki	12-77	1	5	osada	XVI-XVII w.
217	Podbrodzie	13-78	1	20	ślad osadnictwa osada	XV w. 2 poł. XVI-XVII w.
218	Rostek	13-78	1	2	Gród gród	XII w., XIV w.
219	Rostek	13-78	2	3	Osada osada	późny okres wpływów rzymskich VII-XI w.
220	Rożyńsk	14-77	1	4	cmentarzysko	późny okres wpływów rzymskich - okres wędrówek ludów
221	Rożyńsk	14-77	2	5	ślad osadnictwa cmentarzysko	Neolit późny okres wpływów rzymskich -okres wędrówek ludów VII-XI w.
222	Rożyńsk	14-77	3	19	ślad osadnictwa	okres nowożytny (XVIII-XX w.)
223	Rożyńsk	14-77	4	20	Osada osada	okres wpływów rzymskich -okres wędrówek ludów okres nowożytny (XVIII-XIX w.)
224	Rożyńsk	14-77	5	14	bruk kamienny	okres nowożytny (XVIII-XX w.)
225	Rożyńsk	14-77	6	21	osada	okres nowożytny (XVIII-XX w.)
226	Rożyńsk	14-77	7	22	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	pradzieje okres nowożytny
227	Rudzie	15-78	1	3	osada	późne średniowiecze, okres nowożytny
228	Rudzie	15-78	2	4	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze okres nowożytny
229	Rudzie	15-78	3	5	ślad osadnictwa ślad osadnictwa osada	epoka kamienia wczesne średniowiecze okres nowożytny
230	Rudzie	15-78	4	7	ślad osadnictwa (?) ślad osadnictwa	epoka kamienia mezolit - epoka żelaza
231	Rudzie	15-78	5	8	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	epoka kamienia późne średniowiecze
232	Samoniny	12-77	1	9	osada	XVII-XVIII w.
233	Samoniny	12-77	2	10	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	neolit (?) XVII-XVIII w.
234	Siedlisko	15-78	1	2	znalezisko luźne	późny paleolit
235	Siedlisko	15-77	2	28	ślad osadnictwa osada	mezolit - epoka żelaza późne średniowiecze
236	Siedlisko	15-77	3	29	osada	Średniowiecze

Nr	Nazwa lokalna	Obszar AZP	Nr M.	Nr Ob.	Funkcja	Chronologia
					ślad osadnictwa	okres nowożytny
237	Siedlisko	15-77	4	30	ślad osadnictwa osada	późne średniowiecze okres nowożytny
238	Siedlisko	15-77	5	39	ślad osadnictwa osada	epoka kamienia późne średniowiecze - okres nowożytny
239	Siedlisko	15-77	6	40	osada	późne średniowiecze - okres nowożytny
240	Siedlisko	15-77	7	41	ślad osadnictwa osada	mezolit - epoka żelaza późne średniowiecze - okres nowożytny
241	Siedlisko	15-77	8	42	osada	późne średniowiecze - okres nowożytny
242	Siedlisko	15-77	9	43	ślad osadnictwa osada (?) osada	epoka kamienia - epoka brązu wczesne średniowiecze późne średniowiecze - okres nowożytny
243	Siedlisko	15-77	10	44	osada	późne średniowiecze - okres nowożytny
244	Siedlisko	15-78	11	9	osada	okres nowożytny (od XVII w.)
245	Siedlisko	15-78	12	10	ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze (?)
246	Siedlisko	15-78	13	11	ślad osadnictwa	mezolit - epoka żelaza
247	Skocze	13-77	1	4	ślad osadnictwa	epoka kamienia
248	Skocze	13-77	2	12	ślad osadnictwa	neolit - epoka żelaza
249	Skocze	13-77	3	13	ślad osadnictwa ślad osadnictwa	XVI-XVII w. XIX-XX w.
250	Skocze	13-77	4	27	ślad osadnictwa osada ślad osadnictwa	Pradzieje XV-XVII w. XIX w.
251	Skocze	13-77	5	28	ślad osadnictwa osada	epoka kamienia - wczesna epoka brązu XVI-XVII w.
252	Skocze	13-77	6	29	ślad osadnictwa osada	XII - XIII w. XVI - XVII w.
253	Włosty	13-77	1	33	Osada osada	XV w. XVI -XVII w.
254	Zatyki	14-79	1	1	ślad osadnictwa	mezolit - epoka żelaza
255	Żelazki	14-80	1	6	ślad osadnictwa	epoka kamienia
256	Żelazki	14-80	2	7	ślad osadnictwa	epoka kamienia
257	Żelazki	14-80	3	8	osada (?) osada	wczesne średniowiecze późne średniowiecze - okres nowożytny
258	Żelazki	14-80	4	12	osada	epoka kamienia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków

Lokalizacja zabytków nieruchomych oraz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Gołdap oraz obrębów ewidencyjnych została przedstawiona poniżej:

Ryc. 27 Lokalizacja zabytków nieruchomych i stanowisk archeologicznych ujętych w ewidencji zabytków

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych NID

2.5 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W niniejszym punkcie określono kierunki możliwej intensywności niepożądanych przekształceń i degradacji środowiska, na które może mieć wpływ brak realizacji ustaleń planu ogólnego. W sytuacji, gdy ustalenia projektu planu nie zostaną zrealizowane należy spodziewać się pewnych niekorzystnych zmian w funkcjonowaniu środowiska.

Skutkiem braku planu może być m.in.:

- Lokalizacja zabudowy na terenach, gdzie występuje ryzyko powodzi;
- Lokalizacja nowych inwestycji zabudowy mieszkaniowej w bliskim otoczeniu terenów wojskowych oraz kolejowych (gdzie odczuwalne mogą być znaczne drgania, przekroczone poziomy hałasu oraz zanieczyszczenie powietrza);
- Przekształcenie terenów o dużych walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
- Zachowanie niewystarczającej powierzchni biologicznie czynnej;

- Zubożenie różnorodności biologicznej poprzez nadmierną antropopresję;
- Wzrost zanieczyszczenia wód i gleby z terenów nowo zainwestowanych z powodu braku ustaleń odnośnie gospodarki ściekowej;
- Realizacja inwestycji mogących wywierać transgraniczne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze;
- Realizacja inwestycji mających znaczny wpływ na stan środowiska przyrodniczego w bliskim otoczeniu uzdrowiska Gołdap, co może przyczynić się do niespełnienia norm środowiskowych wymaganych dla obszarów uzdrowisk.

Z kolei pozostawienie terenu przy obecnym zagospodarowaniu (tereny uprawiane rolniczo) powodować może m.in. zmniejszenie bioróżnorodności, zanieczyszczenie nawozami i środkami ochrony roślin gleb i wód gruntowych.

Należy pamiętać, że założeniem projektowanego planu jest poprawa stanu środowiska, uporządkowanie sytuacji planistycznej, przemyślane i zaplanowane zagospodarowanie terenu, a tym samym pozytywny wpływ jego ustaleń na zdrowie człowieka i jego otoczenie.

3. Stan środowiska przyrodniczego na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

W obrębie analizowanego obszaru nie są prowadzone regularne badania jakości powietrza atmosferycznego, wód gruntowych i podziemnych oraz gleb. Jednak obserwacje z inwentaryzacji terenowej dotyczące stanu zagospodarowania terenu, stopnia antropopresji, a także stanu środowiska umożliwiają następujące wnioski:

- wszystkie komponenty środowiska są ze sobą powiązane – stan jednych oddziałuje na jakość drugich, np. stan sanitarny powietrza atmosferycznego ma wpływ na jakość gleb a ten z kolei na stan jakości wód gruntowych. Jednakże bez konkretnych badań nie da się określić jak duże są te wpływy,
- przypuszcza się, że stan jakości wód podziemnych nie wpływa na stan szaty roślinnej,
- w przypadku znaczącego zanieczyszczenia gleby istnieje ryzyko zubożenia szaty roślinnej oraz obniżenia jakości wód gruntowych.

3.1. Zanieczyszczenie powietrza

Województwo warmińsko-mazurskie podzielone jest na trzy strefy stosowane m.in. do celów oceny stanu środowiska przyrodniczego, mianowicie: miasto Olsztyn, miasto Elbląg i strefa warmińsko-mazurska. Strefa miasto Olsztyn (PL2801) posiada powierzchnię 88 km^2 i zamieszkuje ją 168 212 mieszkańców. Kolejna strefa to miasto Elbląg (PL2802) zajmująca powierzchnię 80 km^2 i zamieszkiwana przez 113 567 mieszkańców. Obie te strefy zostały zaklasyfikowane jedynie według kryteriów dot. ochrony zdrowia ludzi w Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim na 2023 rok. Ostatnia strefa, to strefa warmińsko-mazurska zajmująca powierzchnię 24 006 km^2, jest zamieszkiwana przez 1 084 651 mieszkańców i posiada klasyfikację zarówno według kryteriów dot. ochrony zdrowia ludzi jak i ochrony roślin.

Pod względem ochrony zdrowia ludzi, dla strefy warmińsko-mazurskiej, na której obszarze znajduje się gmina Gołdap wskaźniki SO_2, NO_2, C_6H_6, CO, O_3, PM10, Pb, As, Cd i Ni uzyskały poziom A, co oznacza nieprzekroczenie średniorocznego poziomu dopuszczalnego; wskaźnik PM2,5 uzyskał natomiast poziom A dla fazy I oraz poziom A1

dla fazy II (nieprzekraczające dopuszczalnych wartości). Wskaźnik B(a)P uzyskał wartość C oznaczającą przekroczenie dopuszczalnego poziomu docelowego. Obszar przekroczenia B(a)P zajmował 27,7 km^2 (0,1% powierzchni strefy) i był zamieszkiwany przez 21 055 osób, co stanowiło 1,9% mieszkańców strefy. Pod względem osiągnięcia poziomu celu długoterminowego, wszystkie wskaźniki za wyjątkiem ozonu zostały spełnione. Powierzchnia obszaru przekroczenia wskaźnika ozonu wyniosła 17 984,9 km^2 (74,9% powierzchni strefy) i była zamieszkiwana przez 874 819 osób (80,7% liczby mieszkańców strefy). Wysokie stężenie benzo(a)pirenu zawartego w pyle zawieszonym PM10 zarejestrowano w szczególności w okresach grzewczych (styczeń-marzec, październik-grudzień).

Tab. 13. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2023 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi

Kod strefy	Nazwa strefy	SO_2	NO_2	C_6H_6	CO	O_3[1)]	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5[2)]
PL2801	miasto Olsztyn	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1
PL2802	miasto Elbląg	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1
PL2803	strefa warmińsko-mazurska	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

[1)] Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

[2)] Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefy uzyskały klasę A.

Źródło: Opracowanie na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za 2023 rok.

Objaśnienia:

A – poziom stężeń zanieczyszczeń na terenie strefy nieprzekraczający średniorocznego poziomu docelowego

C – poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną średniorocznego poziomu docelowego

Tab. 14. Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2023 w województwie warmińsko – mazurskim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia ludzi

Kod strefy	Nazwa strefy	Typ normy	Czas uśredniania (parametr)	Powierzchnia obszaru przekroczenia [km²]	Udział w powierzchni strefy [%]	Liczba mieszkańców obszaru przekroczenia	Udział w liczbie mieszkańców strefy [%]
Benzo(a)piren w pyle zawieszonym PM10 — ochrona zdrowia ludzi							
PL2803	strefa warmińsko-mazurska	poziom docelowy	śr. roczna	27,7	0,1	21055	1,9
Ozon — ochrona zdrowia ludzi							
PL2801	miasto Olsztyn	poziom celu długoterminowego	śr. 8-godz.	63,9	72,6	124519	74,0
PL2802	miasto Elbląg	poziom celu długoterminowego	śr. 8-godz.	78,4	98	113560	100
PL2803	strefa warmińsko-mazurska	poziom celu długoterminowego	śr. 8-godz.	17984,9	74,9	874819	80,7

Źródło: Opracowanie na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za 2023 rok.

Biorąc pod uwagę kryteria określone w celu ochrony roślin tzn. SO_2, NO_x i O_3, wszystkie uzyskały poziom A (poziom stężeń zanieczyszczeń na terenie strefy nieprzekraczający średniorocznego poziomu docelowego). Z kolei analiza osiągnięcia poziomu celu długoterminowego wykazała, że pod względem wskaźnika O_3 strefa warmińsko-mazurska uzyskała klasę D2 oznaczającą przekroczenie tego poziomu. Powierzchnia obszaru przekroczenia wynosiła 21 588,9 km² (89,9% powierzchni strefy), z czego 20 983,1 km² stanowiło obszary ekosystemów (tereny naturalne i rolne).

Tab. 15. Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2023 w województwie warmińsko–mazurskiej z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony roślin

Kod strefy	Nazwa strefy	Typ normy	Czas uśredniania (parametr)	Powierzchnia obszaru przekroczenia [km²]	Udział w powierzchni strefy [%]	Powierzchnia obszarów ekosystemów objętych przekroczeniem [km²]*
Ozon – ochrona roślin						
PL2803	strefa warmińsko-mazurska	poziom celu długoterminowego	AOT40	21588,9	89,9	20983,1

** Jako obszary ekosystemów uwzględniono tereny naturalne (obejmujące lasy i ekosystemy naturalne, obszary podmokłe oraz obszary wodne) oraz tereny rolne. Nie włączono terenów antropogenicznych (np. zabudowa miejska, tereny przemysłowe, komunikacyjne, budowy itp.). Wartość oszacowana na podstawie zasobów bazy Corine Land Cover 2018.*

Źródło: Opracowanie na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za 2023 rok.

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są przestarzałe i nieefektywne indywidualne źródła ciepła (piece gazowe, piece

węglowe i ogrzewanie elektryczne). Istotnym emiterem zanieczyszczeń są również funkcjonujące w mieście Gołdap stare, niezmodernizowane kotłownie (indywidualne i lokalne). Źródła te powodują w szczególności tzw. niską emisję, czyli emisję na wysokości do 40 m skutkującą przekroczeniami stężeń benzo(a)pirenu zawartego w pyle zawieszonym PM10. Innym istotnym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest system transportowy (samochodowy, kolejowy i komunikacja miejska), emitowane są: tlenek i dwutlenek węgla, węglowodory, tlenki azotu, pyły zawierające metale ciężkie oraz pyły ze ścierania się nawierzchni dróg i opon samochodowych.

W 2023 roku w gminie Gołdap działał Punkt Informacyjny Programu „Czyste Powietrze" udzielającego dofinansowanie termomodernizacji oraz wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe. Udzielił on 1676 konsultacji, zorganizował 4 spotkania informacyjne dla mieszkańców, a za jego pośrednictwem złożono 32 wnioski. W ostatnich latach w gminie realizowane były również działania z zakresu termomodernizacji budynków, gruntowych modernizacji źródeł ciepła (w tym części kotłowni), modernizacji instalacji zakładów przemysłowych oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii.

3.2. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe

Spośród dziesięciu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych występujących na obszarze gminy Gołdap jedna ma dobry stan ekologiczny, dwie umiarkowany, jedna słaby i jedna zły, pozostałe nie posiadają badań biologicznych. Pod względem stanu chemicznego, siedem posiada stan poniżej dobrego, a co do trzech występuje brak danych. Jeśli chodzi o ogólny stan JCWP rzecznych siedem posiada zły stan, a w trzech jest brak danych (tabela poniżej).

Tab. 16. Zestawienie oceny stanu JCWP rzecznych

Kod i nazwa	Stan/ potencjał ekologiczny	Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Wskaźniki determinujące stan chemiczny	Stan ogólny
RW2000182628539 Ełk do jez. Litygajno	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	nie dotyczy	brak danych	związki tributylocyny; nie dotyczy	brak danych
RW2000182622379 Netta do jez. Bolesty	dobry	nie dotyczy	poniżej dobrego	nie dotyczy; bromowane difenyloetery, rtęć	zły

RW700009582831 Błędzianka do granicy państwa wraz z Czarną Strugą do granicy państwa	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak danych fizykochemicznych w JCWP)	nie dotyczy	poniżej dobrego	związki tributylocyny; bromowane difenyloetery, rtęć	zły
RW7000095824319 Gołdapa do Czarnej Strugi	umiarkowany	OWO; ichtiofauna	poniżej dobrego	nie dotyczy; bromowane difenyloetery, rtęć, heptachlor	zły
RW700011582479 Gołdapa od Czarnej Strugi do oddzielenia się Starej Gołdapy	słaby	OWO; ichtiofauna	poniżej dobrego	benzo(a)piren; bromowane difenyloetery, heptachlor	zły
RW700009582434 Dopływ z jez. Rakówko	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	azot ogólny; fitoplankton, fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna	poniżej dobrego	nie dotyczy; bromowane difenyloetery	zły
RW70000958254 Wika	zły	nie dotyczy; makrobezkręgowce, ichtiofauna	poniżej dobrego	benzo(a)piren; bromowane difenyloetery, rtęć	zły
RW7000095824729 Różynka	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	azot ogólny; nie dotyczy	brak danych	nie dotyczy	brak danych
RW700009582469 Rów Nr 1	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	fosfor ogólny; makrofity, bezkręgowce, ichtiofauna	brak danych	nie dotyczy	brak danych
RW7000095824769 Gołda	umiarkowany	OWO; fitobentos, ichtiofauna	poniżej dobrego	benzo(a)piren, benzo(g,h,i)perylen; bromowane difenyloetery, heptachlor	zły

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

Zidentyfikowane presje znaczące, będące wynikiem analizy znaczących oddziaływań na JCWP rzecznych zostały przedstawione w tabeli poniżej. Pośród czynników determinujących stan JCWP rzecznych na terenie gminy Gołdap występują (punktowe bądź rozproszone): rolnictwo; leśnictwo; nawożenie i depozycja oraz źródła bytowe i komunalne; prostowanie koryta - rzeki główne; budowle piętrzące - rzeki główne; górnictwo - rzeki główne; źródła przemysłowe; rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski oraz nieznane (substancje zakazane).

Tab. 17. Zidentyfikowane presje znaczące na JCWP rzecznych

Nazwa/presja	CHEM	CHEM_B	OCH	BIO_HM	FIZ	BIO_FIZ
Ełk do jez. Litygajno	+	-	+	-	-	-
Netta do jez. Bolesty	-	+	+	-	-	-

Błędzianka do granicy państwa wraz z Czarną Strugą do granicy państwa	+	+	+	-	-	-
Gołdapa do Czarnej Strugi	-	+	+	+	+	-
Gołdapa od Czarnej Strugi do oddzielenia się Starej Gołdapy	+	+	+	+	+	-
Dopływ z jez. Rakówko	-	+	+	+	+	+
Wika	+	+	-	+	-	-
Różynka	-	-	+	-	+	+
Rów Nr 1	-	-	+	+	+	+
Gołda	+	+	+	+	+	+
Objaśnienia: - CHEM – na elementy chemiczne - CHEM_B - na elementy chemiczne (biota) - OCH - na obszary chronione - BIO_HM - na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii - FIZ - na elementy fizykochemiczne - BIO_FIZ - na elementy biologiczne zależne od fizykochemii						

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

Pod względem oceny stanu JCWP jeziornych występujących na terenie gminy Gołdap, LW30576 Gołdap posiada zły stan ekologiczny, natomiast stanu dwóch pozostałych jednostek nie określono z powodu braku danych. Wszystkie jednostki posiadają natomiast dobry stan chemiczny wód. Stan ogólny JCWP Gołdap określono jako zły, stanu dwóch pozostałych jednostek nie określono ze względu na brak danych (tabela poniżej)

Tab. 18. Zestawienie oceny stanu JCWP jeziornych

Kod i nazwa	**Stan/ potencjał ekologiczny**	**Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny**	**Stan chemiczny**	**Wskaźniki determinujące stan chemiczny**	**Stan (ogólny)**
LW30573 Czarne	brak danych	nie dotyczy	dobry	nie dotyczy	brak danych
LW30576 Gołdap	zły	przezroczystość; nie dotyczy	dobry	Benzo(a)piren; nie dotyczy	zły
LW30572 Bitkowskie	brak danych	nie dotyczy	dobry	nie dotyczy	brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

Zidentyfikowane presje znaczące, będące wynikiem analizy znaczących oddziaływań na JCWP jeziornych zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Tab. 19. Zidentyfikowane presje znaczące na JCWP jeziornych

Nazwa/presja	CHEM	OCH	FIZ	BIO_FIZ
Czarne	-	+	-	-
Gołdap	+	+	+	+
Bitkowskie	**Nie dotyczy**			
Objaśnienia: - CHEM – na elementy chemiczne - OCH - na obszary chronione - FIZ - na elementy fizykochemiczne - BIO_FIZ - na elementy biologiczne zależne od fizykochemii				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

Wody podziemne

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, chemiczny, ilościowy oraz ogólny stan JCWPd zarówno jednostki o kodzie GW700021, jak i GW200032 występujących na obszarze opracowania, oceniono na dobry. Nie wskazano rodzajów presji determinujących stan wód w obrębie jednostek. Zgodnie z badaniami wykonanymi w 2022 roku przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska stan JCWPd na terenie gminy Gołdap jest dobry przy dostatecznej wiarygodności oceny. Stan wód jednostki nr 21 określono na podstawie próbek pobranych z 9 punktów pomiarowych, z czego 4 otrzymały klasę II, 3 klasę III i 2 klasę IV. Natomiast stan wód jednostki nr 32 określono na podstawie próbek z 6 punktów pomiarowych, w 3 z nich miały klasę II, 2 klasę III i 1 klasę IV.

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Państwowego Inspektora Sanitarnego w Gołdapi w piśmie „Ocena jakości wody" z dnia 28.05.2024 znak HK.9020.4.11.2024 stwierdzono przydatność wody do spożycia. Woda odpowiada wymaganiom sanitarnym pod względem określonych parametrów mikrobiologicznych oraz organoleptycznych i fizykochemicznych.

3.3. Zagrożenie powodzią

Do obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne należą:

a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;

c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne;
d) pas techniczny.

Powodzie mogą powodować duże straty w sferze materialnej (zniszczenia lub uszkodzenia budynków i infrastruktury, zniszczenia pól uprawnych i pastwisk, uszkodzenia roślin). W przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej usytuowanych/usługowej znajdującej się w zasięgu ponadnormatywnego stanu wód, zagrożone jest również bezpieczeństwo, mienie a nawet życie zamieszkałej tam ludności.

Gmina Gołdap znajduje się na obszarze:

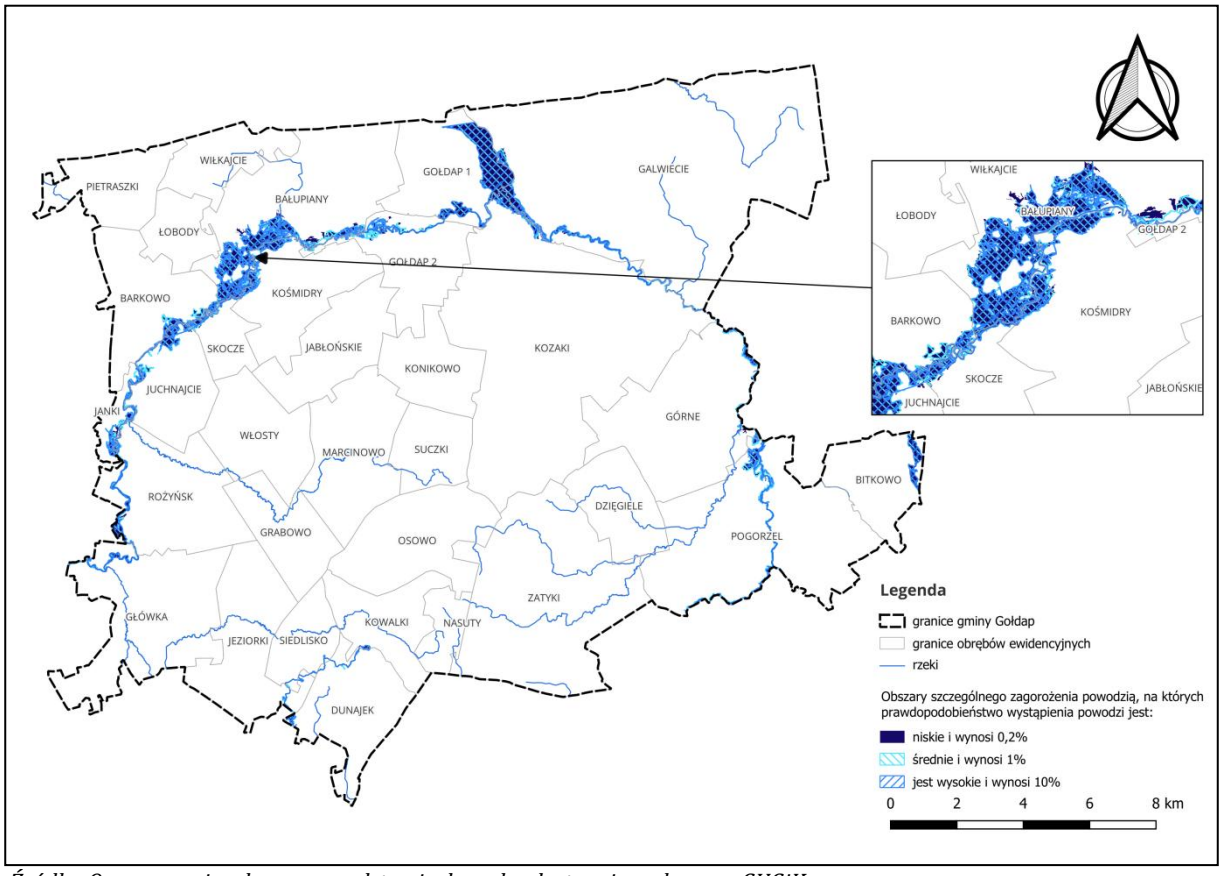
- szczególnego zagrożenia o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi p=10% (tj. prawdopodobieństwo powodzi raz na 10 lat);
- szczególnego zagrożenia o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi p=1% (tj. prawdopodobieństwo powodzi raz na 100 lat);
- dla którego prawdopodobieństwo powodzi jest niskie i wynosi p=0,2% (tj. prawdopodobieństwo powodzi raz na 500 lat).

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne zakazuje się: gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych oraz innych substancji lub materiałów mogących zanieczyścić wody, a także prowadzenia przetwarzania odpadów (zwłaszcza ich składowania), jak również lokalizowania nowych cmentarzy.

Teren gminy Gołdap znajduje się na terenie dwóch dorzeczy (Wisły i Pregoły), stąd też obowiązują odpowiednio dwa plany zarządzania ryzykiem powodziowym. Dla dorzecza Pregoły obowiązuje Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Pregoły (Dz. U. z 2022 r., poz. 2715). Dla dorzecza Wisły obowiązuje natomiast Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U z 2022 r., poz. 2739). Plany te określają cele główne i szczegółowe dotyczące ograniczenia i zarządzania ryzykiem powodziowym.

Cele główne zarówno dla planu dotyczącego dorzecza Wisły jak i Pregoły są jednakowe, zalicza się do nich: zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego, obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego i poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym. Do realizacji tych celów wskazano działania takie jak m.in.: ochrona i zwiększenie retencji na gruntach leśnych, wodno-błotnych, zadrzewionych i zakrzewionych; ochrona lub zwiększanie retencji zlewniowej na gruntach rolnych; ochrona lub zwiększenie retencji dolin rzecznych; działania edukacyjne; opracowanie szczegółowych dokumentów do realizacji celów głównych; rozwój systemów ostrzegania przed powodzią i inne.

Ryc. 28 Ryzyko możliwości wystąpienia powodzi w granicach gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GUGiK

Tereny z największą powierzchnią ryzyka wystąpienia powodzi znajdują się w północno-wschodniej i północno-centralnej części obszaru gminy Gołdap. Dotyczy to zwłaszcza następujących Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzecznych: Rów Nr1, Gołdapa od Czarnej Strugi do oddzielenia się Starej Gołdapy oraz Gołdapa

od Czarnej Strugi. Natomiast pod względem JCWP jeziornych, tereny zalewowe znajdują się w okolicach jeziora Gołdap.

W granicach gminy Gołdap, poza zagrożeniem wystąpienia powodzi, mogą zaistnieć podtopienia terenu. Dochodzić do tego może głównie na terenach z płytko zalegającą wodą gruntową, zagłębieniach terenu oraz na obszarach ulokowanych w dnach dolin rzecznych. Bezpośrednim czynnikiem wprowadzającym takowy stan są zazwyczaj wzmożone opady lub topniejący śnieg, lecz mogą one zostać również wywołane na skutek wahań poziomu wody gruntowej.

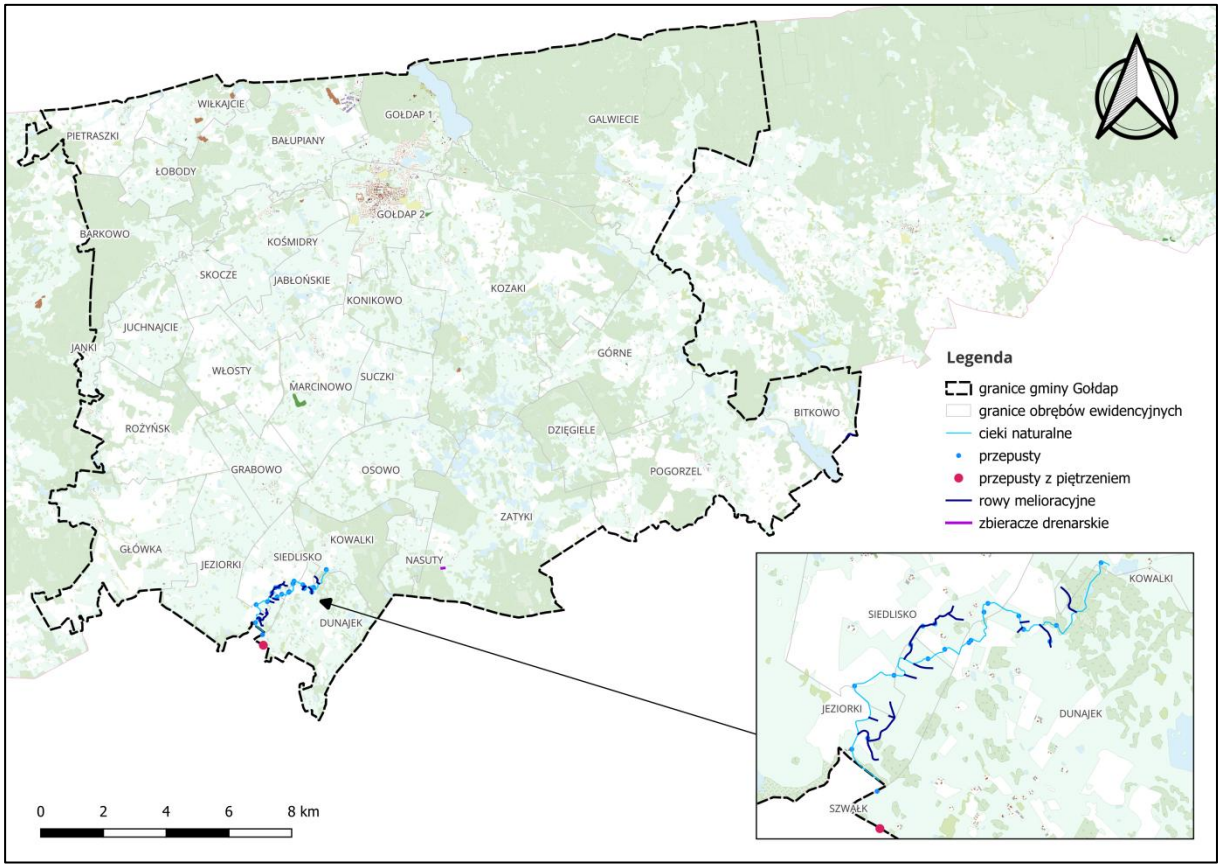
W związku z powyższym nie zaleca się realizacji zabudowy na terenach zagrożonych powodzią.

Zgodnie z danymi Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, na obszarze gminy Gołdap brak jest ustanowionych obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych (podziemnych i powierzchniowych).

Teren opracowania nie posiada w swoich granicach ewidencjonowanych wałów przeciwpowodziowych oraz ich stref ochronnych.

Na terenie gminy Gołdap znajdują się urządzenia melioracji wodnych i zmeliorowane grunty (zewidencjonowane i niezewidencjonowane). Ich ewidencja prowadzona jest przez właściwy organ zarządzający melioracjami. W myśl art. 195 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. Z kolei art. 192 ust. 1 zakazuje m.in. niszczenia lub uszkadzania urządzeń wodnych, utrudniania przepływu w związku z wykonywaniem lub utrzymywaniem urządzeń wodnych, z tego względu należy zachować szczególną ostrożność przy wykonywaniu prac ziemnych w pobliżu rowów i rurociągów drenarskich tak aby ich nie uszkodzić. W przypadku lokalizowania inwestycji w pobliżu ww. urządzeń lub na terenach objętych systemem melioracji należy stosować się do przepisów odrębnych w tym zakresie oraz w miarę potrzeb określić warunki gruntowe.

Ryc. 29 Obszary zmeliorowane oraz urządzenia melioracyjne na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez PGWWP

3.4. Gospodarka odpadami

Zgodnie z projektem planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2023-2028 na terenie województwa warmińsko-mazurskiego operuje 5 Związków Międzygminnych zajmujących się gospodarką odpadami: Związek Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko" w Ostródzie, Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna" w Działdowie, Mazurski Związek Międzygminny – Gospodarka Odpadami w Giżycku, Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna" w Ełku (na terenie którego znajduje się gmina Gołdap) oraz porozumienia międzygminne. W ich obrębach zlokalizowane zostały tzw. instalacje komunalne, zapewniające przede wszystkim: mechaniczno-biologiczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i wydzielanie z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub w części do odzysku. Funkcjonują również instalacje odpowiedzialne za składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego

przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Na terenie województwa funkcjonuje aktualnie 6 instalacji służących do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, które posiadają wystarczającą wydajność w stosunku do masy odpadów komunalnych, która jest obecnie odbierana i zbierana. Jeśli chodzi o prognozy dotyczące ilości odbieranych odpadów, w perspektywie do 2028 roku obecne instalacje również będą wystarczające. Na terenie województwa zlokalizowanych jest 8 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady powstające w procesach przetwarzania odpadów komunalnych. Na terenie tych składowisk gromadzone są odpady powstające w procesach przetwarzania odpadów komunalnych: w miejscowościach Elbląg, Braniewo, Wysieka, Spytkowo, Siedliska, Rudno, Zakrzewo i Różanki. Obiekty te spełniają wymogi ochrony środowiska. Ich wolna pojemność wynosi 1 704 126 m^3 (według stanu na 31.12.2022 r.) i jest ona wystarczająca dla zaspokojenia potrzeb województwa w okresie nie krótszym niż do 2028 r., a nawet w perspektywie do 2034 r.

Wszyscy mieszkańcy województwa są objęci systemem odbioru odpadów komunalnych, a zbiórka, stosownie do obowiązujących przepisów, prowadzona jest w sposób selektywny.

Zgodnie z Uchwałą Nr XLII/334/2021 Rady Miejskiej w Gołdapi z dnia 28 września 2021 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2021 r. poz. 4259) ustala się odbiór odpadów z zamieszkanych nieruchomości w sposób selektywny z podziałem na frakcje: papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne, bio, popiół oraz odpady zmieszane. Dodatkowo każdy mieszkaniec gminy Gołdap może przekazać bezpłatnie do „Stacji przeładunkowej wraz z Punktem Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów“ w miejscowości Kośmidry inne odpady, w tym m.in. zużyte baterie i akumulatory, odpady budowlane i rozbiórkowe, czy zużyte opony. Odpady takie jak przeterminowane leki, czy odpady medyczne natomiast można wyrzucać do przeznaczonych do tego pojemników zlokalizowanych we wszystkich aptekach na terenie gminy Gołdap.

Ze stacji przeładunkowej Punktu Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów w miejscowości Kośmidry, odpady trafiają do instalacji komunalnej PGO „EkoMAZURY” Sp. z o.o. w Siedliskach k. Ełku. Funkcjonuje tam instalacja komunalna mechaniczno-

biologicznego przetwarzania odpadów. Przetwarzanie odpadów podzielone jest tam na dwie części: mechaniczna o zdolności przerobowej 59 000 Mg/rok (w tym 41 000 Mg/rok dla zmieszanych odpadów komunalnych) oraz biologiczna o zdolności przerobowej 33 000 Mg/rok. Znajduje się tam również składowisko odpadów innych niż obojętne i obojętne, kwatera II ze zdolnością przerobową 654 000 m^3 i pojemnością pozostałą 600 374,58 m^3. Eksploatację rozpoczęto z 2012 roku, natomiast data zakończenia eksploatacji nie została wskazana.

Zgodnie z planem gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2023-2028 planowana jest rozbudowa PSZOK w miejscowości Kośmidry polegająca na rozbudowie stacji przeładunkowej, dostosowaniu do wymagań p-poż. oraz wykonaniu zadaszenia i instalacji fotowoltaicznej. Planowana jest również modernizacja i rozbudowa instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów PGO „EkoMAZURY" polegająca na: modernizacji linii sortowniczych i biologicznego przetwarzania odpadów, rozbudowie instalacji o segment produkcji RDF oraz budowie instalacji do odprowadzania gazów ze składowiska.

Zgodnie z analizą stanu gospodarki odpadami na terenie Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna" za 2020, 2021, 2022 i 2023, w gminie Gołdap według sprawozdań podmiotów odbierających odpady zebrano odpady z podziałem na kategorie papier i tektura, tworzywa sztuczne i metale, szkło, biodegradowalne, zmieszane, budowlane, wielkogabarytowe, popiół, urządzenia AGD i pozostałe. Jak można zauważyć w tabeli poniżej, najwięcej na przestrzeni przedstawionych lat zebrano opadów zmieszanych, natomiast najmniej zebrano odpadów z kategorii urządzenia AGD, pozostałe i budowlane. Biorąc pod uwagę segregację odpadów (procentowy udział odpadów zmieszanych), największy spadek nastąpił pomiędzy rokiem 2020 i 2021 (z 81,2% do 59,7% ilości wszystkich zebranych odpadów). W kolejnych latach 2022 i 2023 ilość ta była zbliżona do stanu z roku 2021 (tabela poniżej).

Tab. 20. Zestawienie ilości odpadów odebranych w gminie Gołdap z podziałem na rodzaje w latach 2020-2023

Rok	**2020**		**2021**		**2022**		**2023**	
Ilości	**Mg**	**%**	**Mg**	**%**	**Mg**	**%**	**Mg**	**%**
Papier i tektura	88,34	1,4	257,30	4,4	277,54	4,8	259,06	4,5
Tworzywa sztuczne i metale	237,64	3,9	777,68	13,4	846,44	14,6	981,76	17,1
Szkło	91,24	1,5	299,74	5,1	283,50	4,9	254,22	4,4

Biodegradowalne	219,06	3,6	467,66	8,0	393,18	6,8	414,42	7,2
Zmieszane	4 971,80	81,2	3 474,18	59,7	3 517,70	60,6	3 497,42	60,8
Budowlane	27,84	0,5	3,44	0,1	20,80	0,4	29,16	0,5
Wielkogabarytowe	192,42	3,1	191,22	3,3	150,42	2,6	166,84	2,9
Popiół	281,22	4,6	343,98	5,9	308,21	5,3	142,62	2,5
Urządzenia AGD	6,62	0,1	2,32	0,0	2,61	0,0	1,50	0,0
Pozostałe	3,14	0,1	5,72	0,1	4,18	0,1	8,98	0,2
Razem	6 119,32		5 823,24		5 804,58		5 755,98	

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna" za 2020, 2021, 2022 i 2023 rok

Pod względem ilości odpadów na 1 mieszkańca, spory spadek, bo o aż 12 kg na rok nastąpił pomiędzy rokiem 2020 i 2021. W latach 2022 i 2023 ilość ta wzrastała, najpierw o 3 kg/rok, a następnie jeszcze 2 kg/rok (tabela poniżej).

Tab. 21. Ilość odpadów odebranych w gminie Gołdap na 1 mieszkańca z podziałem na rodzaje w latach 2020-2023

Rok	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Ilość odpadów na mieszkańca	313 kg	301 kg	304 kg	306 kg
Wzrost/spadek w stosunku do poprzedniego roku	**-**	↘	↗	↗

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna" za 2023 rok

Biorąc pod uwagę całkowitą ilość odpadów komunalnych wytworzonych w ciągu roku, w 2023 r. wynosiła ona 5 978,14 t, w tym 4 663,58 t z gospodarstw domowych oraz 1 314,56 t z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji). Ogólna ilość odpadów w gminie w latach 2021-2023 posiada tendencję spadkową (tabela poniżej).

Tab. 22. Odpady komunalne zebrane w ciągu roku

Nazwa	**ogółem**			**z gospodarstw domowych**			**z innych źródeł**		
	2021	**2022**	**2023**	**2021**	**2022**	**2023**	**2021**	**2022**	**2023**
	[t]	**[t]**	**[t]**	**[t]**	**[t]**	**[t]**	**[t]**	**[t]**	**[t]**
Powiat gołdapski	7 900,63	7 600,18	6 970,77	6 373,87	5 965,61	5 435,46	1 526,76	1 634,57	1 535,31
gmina Gołdap	6 860,56	6 593,66	5 978,14	5 541,90	5 198,77	4 663,58	1 318,66	1 394,89	1 314,56

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne

w kompostowniku przydomowym w 2023 roku wyniosła 1 584, co stanowi wzrost o 42 w stosunku do poprzedniego roku. Z kolei ilość osób zamieszkujących nieruchomości zabudowane budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym w 2023 roku wyniosła 4 754, co stanowi wzrost w stosunku do roku 2022 o 131 osób. Procentowo ilość osób kompostujących do ilości osób zgłoszonych według deklaracji w 2023 roku wyniosła 31%, co jest wzrostem w stosunku do poprzedniego roku o 7%.

Biorąc pod uwagę osiągnięte poziomy dotyczące ograniczania ilości i wzrostu poziomu recyklingu odpadów przekazywanych do składowania w Związku Międzygminnym „Gospodarka Komunalna" w 2023 roku przedstawiają się następująco:

- Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania – od 2021 roku spadał, a w 2023 roku osiągnął poziom 0%, przy ustalonym poziomie do osiągnięcia wynoszącym max. 35%;
- Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w 2023 roku wyniósł 26,59%, co oznacza, że nie osiągnięto wymaganego na ten rok poziomu min. 35%;
- Poziom składowania odpadów komunalnych w 2023 roku wyniósł 35,58%. Ustalone wymagane poziomy składowania odpadów rozpoczynają się od 2025 roku (30%), jednakże biorąc pod uwagę tendencję spadkową w stosunku do lat 2021 i 2022 można przypuszczać, że poziom ten zostanie osiągnięty.

Wykonanie programu usuwania azbestów i wyrobów zawierających azbest dla Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna" na dzień 15.04.2024 r. zainwentaryzowanych było 3 225 466 kg, unieszkodliwione 1 180 563 kg, natomiast do unieszkodliwienia pozostało 1 459 518 kg. Pod względem wykonania programu usuwania folii rolniczych, w 2022 roku złożonych zostało 14 wniosków i usunięto 13,94 Mg folii rolniczych, natomiast w 2023 było 20 wniosków i usunięto 11 Mg folii rolniczych.

W analizie stanu gospodarki odpadami na terenie Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna" za 2023 rok wskazuje się następujące działania mające na celu poprawę stanu gospodarki odpadami w gminach:

- Objęcie systemem gospodarki odpadami wszystkich nieruchomości niezamieszkałych;

- Kontynuacja działań mających na celu rozbudowę Punktów Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów i instalacji komunalnej MBP o możliwość przyjmowania odpadów zbieranych selektywnie;
- Uwzględnienie w zapisach przetargów zapisów dotyczących obowiązku przekazywania wszystkich odpadów do Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Siedliskach k. Ełku;
- Upowszechnienie stosowania kompostowników;
- Podejmowanie działań edukacyjnych związanych z segregacją odpadów biodegradowalnych.

3.5. Gospodarka komunalna oraz infrastruktura techniczna

3.5.1 Sieć kanalizacyjna

Na terenie gminy Gołdap zadania związane odbiorem ścieków realizowane są przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. z siedzibą w Gołdapi przy ulicy Sikorskiego 9A. Pomiędzy 01.01.2023 r. oraz 31.12.2023 r. długość kanalizacji sanitarnej zwiększyła się o 7,1 km, docelowa wydajność wzrosła o 81,1 m^3 na dobę natomiast ilość przepompowni wzrosła o 6 (tabela poniżej).

Tab. 23. Dane dotyczące sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Gołdap

Dane	Stan na dzień 01.01.2023 r.	Stan na dzień 31.12.2023 r.
Długość kanalizacji sanitarnej z przyłączami	138,3 km	145,4 km
Oczyszczalnie ścieków	7 szt. o docelowej wydajności 3 269,3 m^3/dobę (Gołdap, Galwiecie, Bronisze, Babki, Wilkasy, Boćwinka, Mażucie)	7 szt. o docelowej wydajności 3 350,4 m^3/dobę (Gołdap, Galwiecie, Bronisze, Babki, Wilkasy, Boćwinka, Mażucie)
Przepompownie	61 szt.	67 szt.
Odprowadzający ścieki	2 583	2 597

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Raportu o Stanie Gminy za 2023 rok

Oczyszczalnie ścieków na terenie gminy Gołdap:

- Gołdap – oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków biogennych. Obsługuje miejscowości: Gołdap, Grabowo, Wronki Wielkie, Rostek, Kozaki, Jabramowo, Niedrzwica, Kośmidry, Botkuny, Jurkiszki i Kolniszki;

- Babki – oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków biogennych. Obsługuje miejscowości: Babki, Żelazki i Pogorzel;
- Galwiecie – oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków biogennych;
- Boćwinka – oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków biogennych, obsługuje miejscowości: Boćwinka, Boćwiński Młyn, Rożyńsk Mały, Dąbie i Okrasin;
- Wilkasy;
- Bronisze;
- Mażucie.

Budynki mieszkalne podłączone do sieci kanalizacyjnej stanowią 49,4%, co jest wzrostem o 0,4% w stosunku do poprzedniego roku. Na terenie miejskim stanowią one 70,2%, a na wiejskim 27,6%. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2023 roku wyniosła 14 622, co stanowiło spadek w stosunku do poprzedniego roku o ponad 100 osób (tabela poniżej). Stan ten wynika prawdopodobnie ze spadku ilości mieszkańców gminy pomiędzy 2022 i 2023 rokiem. Korzystający z instalacji kanalizacyjnych w 2023 r. stanowili 76,8% ogółu ludności. W 2023 roku wystąpiło 790 awarii, czyli o 74 mniej niż w roku 2022. W 2023 roku odprowadzono 523,7 dam^3 ścieków bytowych, i 523 dam^3 ścieków oczyszczonych.

Tab. 24. Korzystający z sieci kanalizacyjnej w latach 2014-2023

powiat gołdapski	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	18 084	18 087	18 114	17 467	17 634	17 555	16 985	16 910	16 797	16 654
gm. Gołdap	15 379	15 411	15 469	15 219	15 339	15 305	14 872	14 831	14 745	14 622

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

W 2023 roku na terenie gminy Gołdap w zakresie sieci kanalizacyjnej realizowano takie zadania jak: przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Babki oraz budowa sieci kanalizacyjnej dla miejscowości Pogorzel wraz ze zrzutem ścieków kolektorem tłocznym do miejscowości Babki.

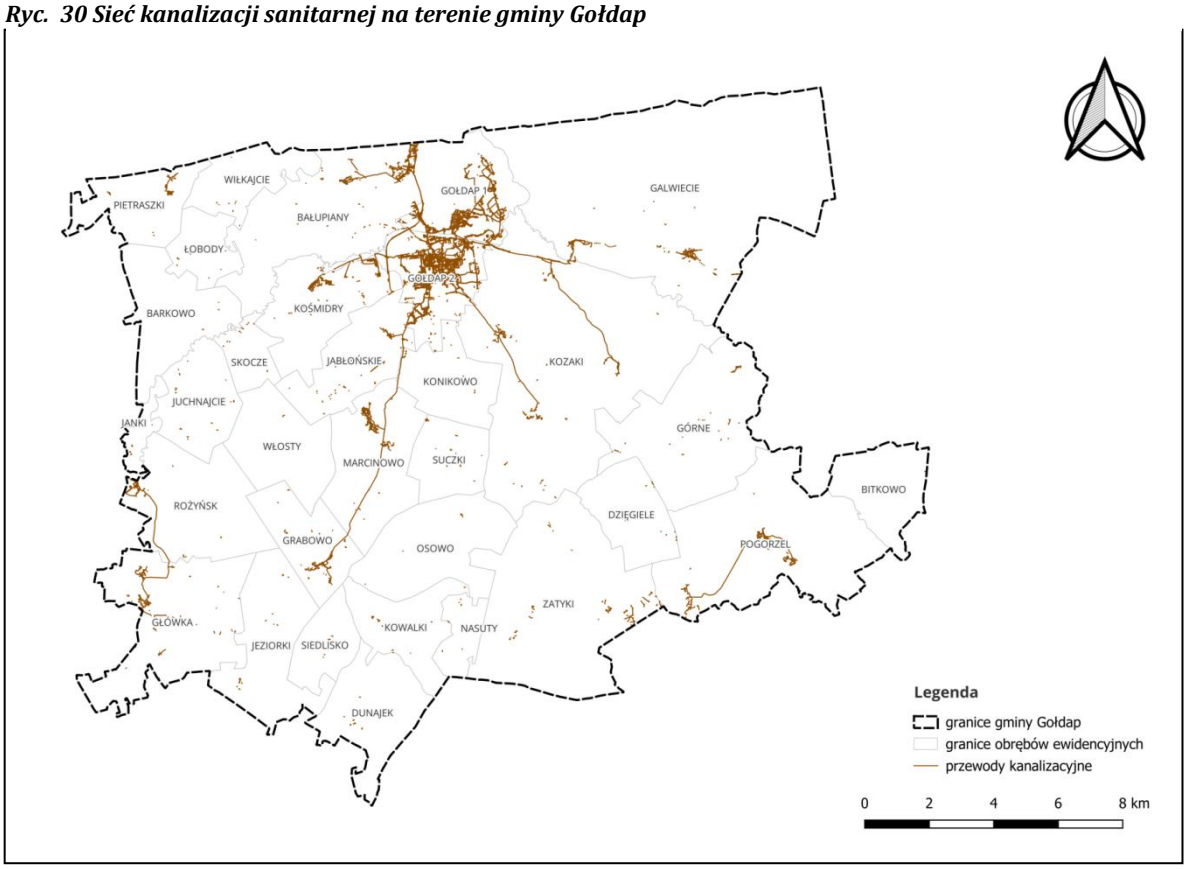
W mieście Gołdap funkcjonuje system kanalizacji rozdzielczej. Kanalizacja deszczowa odprowadza wody opadowe bez oczyszczania do rzeki Gołdapy. Istniejące kanały będące częścią sieci kanalizacyjnej sanitarnej gminy Gołdap posiadają średnice

od 180 do 500 mm. Przy głównej przepompowni ścieków zlokalizowany jest punkt przyjęć ścieków z wozów asenizacyjnych.

Na terenie gminy Gołdap funkcjonuje Stacja Uzdatniania wody w Gołdapi, której udzielone zostało pozwolenie na odprowadzanie popłucznych i oczyszczonych wód opadowych i roztopowych z jej terenu do rzeki Gołdapa zgodnie z Decyzją Starosty Gołdapskiego z dnia 11.12.2017 r. (BiOŚ.6341.26.2017). Odprowadzanie wód popłucznych ze stacji wodociągowej do rzeki Gołdapa odbywa się przez wylot na działce 43/1 (obręb Gołdap 2), przy czym maksymalna ilość odprowadzanych ścieków wynosi: max. 20 m^3/h, śr. 20 m^3/dobę oraz max. 10 950 m^3/rok. Natomiast wprowadzanie wód opadowych i roztopowych ujętych systemem kanalizacji deszczowej z działek o nr 700/6 i 700/7 (obręb Gołdap 2) odbywa się z zachowaniem następujących wskaźników ilościowych: max 137,52 m^3/h, śr. 2,11 m^3/dobę oraz 771,6 m^3/rok.

Odprowadzanie wód głębinowych zanieczyszczonych trichloroetylenem i tetrachloroetylenem ze studni 1A zlokalizowanej na terenie ujęcia wody w Gołdapi na działce nr 700/7 (ob. Gołdap 2) odbywa się zgodnie z pozwoleniem Dyrektora Zarządu Zlewni w Giżycku Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 19.02.2021 r. (BI.ZUZ.3.4210.163.2020.2021.AJ). Pozwolenie wskazuje ilości ścieków jakie mogą zostać odprowadzone (max. 0,01944 m^3/s, śr. 560 m^3/d, dop. 204400 m^3/rok) oraz najwyższe dopuszczalne wartości substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego.

Ryc. 30 Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Gołdapi.

3.5.2 System zaopatrzenia w wodę

Za dostarczanie wody na terenie gminy Gołdap odpowiedzialne jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Gołdapi. Zaopatrzenie gminy w wodę odbywa się z 16 ujęć wód podziemnych zlokalizowanych w Gołdapi oraz okolicznych wsiach. Długość sieci wodociągowej wraz z przyłączami według stanu na dzień 01.01.2023 r. wynosiła 355,8 km, natomiast na dzień 31.12.2024 r. wynosiła 358,6 km, co stanowiło wzrost o 2,8 km. Na terenie gminy Gołdap funkcjonuje 7 ujęć wody w miejscowościach: Gołdap, Kolniszki, Górne, Pogorzel, Kozaki, Kowalki, Boćwinka (tabela poniżej).

Tab. 25. Dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie gminy Gołdap

Dane	Stan na dzień 01.01.2023 r.	Stan na dzień 31.12.2023 r.
Długość sieci wodociągowej z przyłączami	355,8 km	358,6 km
Ujęcia wody	8 szt. (Gołdap, Kolniszki, Górne, Pogorzel, Kozaki, Kowalki, Boćwinka i Mażucie)	7 szt. (Gołdap, Kolniszki, Górne, Pogorzel, Kozaki, Kowalki, Boćwinka)
Odbiorcy wody	3 288	3 305

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Raportu o Stanie Gminy za 2023 rok

Budynki mieszkalne podłączone do sieci wodociągowej w 2023 roku stanowiły 77,4%, co stanowiło wzrost o 0,7% w stosunku do roku 2022, przy czym na obszarze miejskim wartość ta wynosiła 89,8%, a na terenie wiejskim 64,4%. Pod względem użytkowników sieci wodociągowej, w 2023 roku stanowili oni 92,7% mieszkańców (97,3% w mieście, 82,4% na wsi). Liczba mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej, począwszy od roku 2015 do 2023 wzrosła łącznie o prawie 700 osób, co przedstawia tabela poniżej.

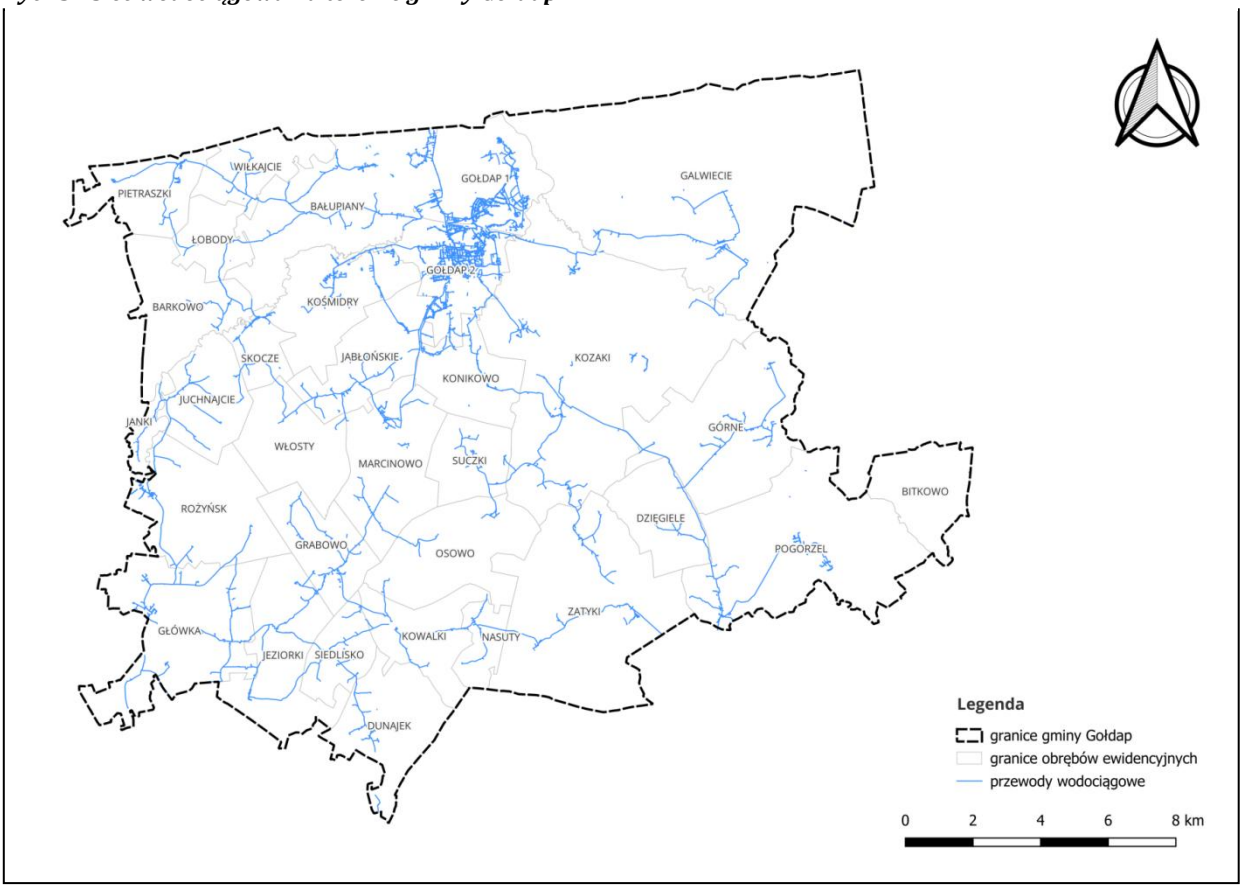
Tab. 26. Korzystający z sieci wodociągowej w latach 2014-2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
powiat gołdapski	84 642	84 346	84 348	84 152	83 891	83 672	81 409	80 760	80 271	79 877
gm. Gołdap	6 004	5 989	6 093	6 189	6 214	6 239	6 476	6 525	6 673	6 700

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Działania Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółki z o.o. w Gołdapi w 2023 roku polegały na zaopatrzeniu w wodę mieszkańców w miejscowościach nieposiadających dostępu do sieci wodociągowej. Zrealizowano zadanie wybudowania sieci wodociągowej Jeziorki Wielkie – Siedlisko. Inną inwestycją, dla której PWiK sporządziło dokumentację techniczną była budowa sieci wodociągowej Bałupiany-Niedrzwica-Łobody-Wiłkajcie-Somaniny-Mażucie-Pietraszki oraz budowa przepompowni wody przy ul. Gumbińskiej w Gołdapi. Nowa przepompownia wpłynie na podniesienie ciśnienia oraz zwiększenie wydajności w hydrantach przeciwpożarowych na terenie podstrefy Gołdap i przejścia granicznego. W 2023 roku wymieniono również ponad 700 wodomierzy na nowe z systemem zdalnego odczytu.

Ryc. 31 Sieć wodociągowa na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Gołdapi

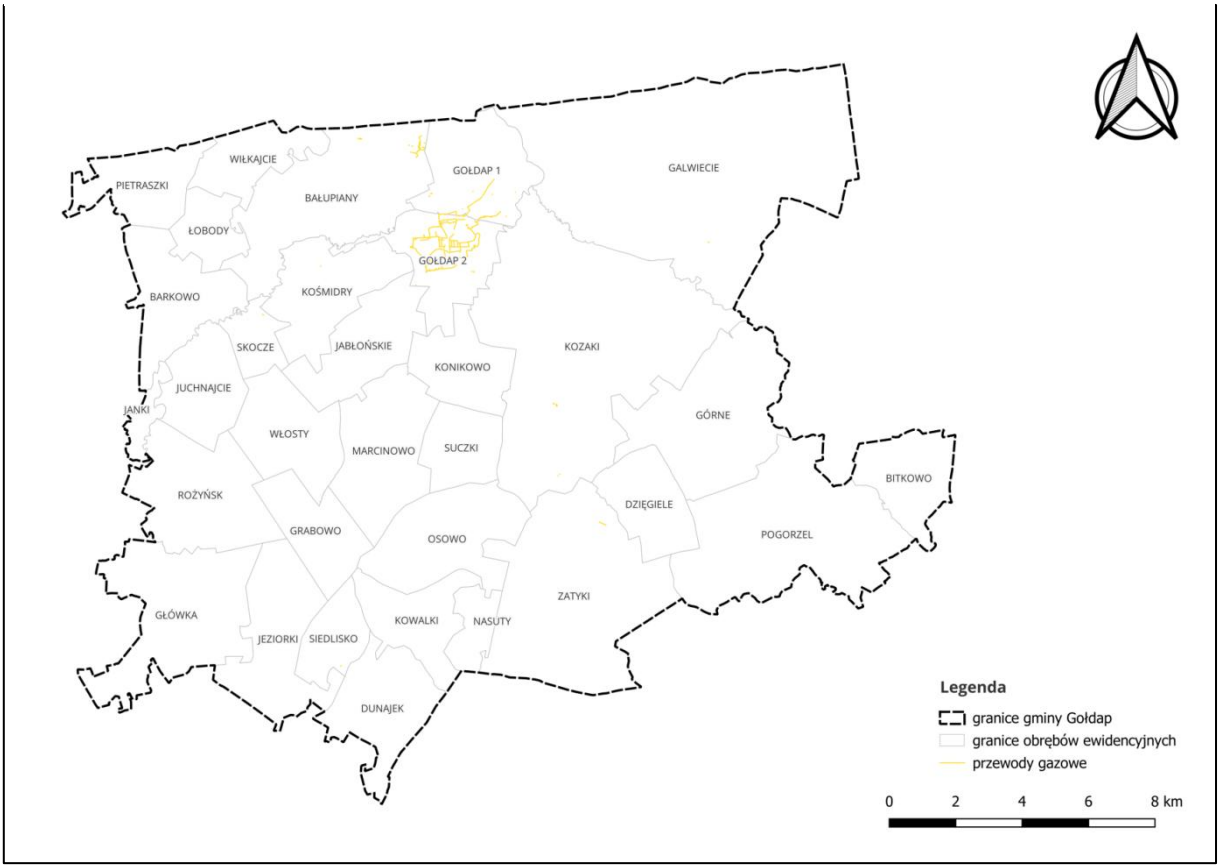
3.5.3 Sieć gazowa

Na obszarze gminy brak jest sieci gazowej rozdzielczej gazu ziemnego. Na terenie nie występują gazociągi wysokiego ani średniego ciśnienia, nie zakłada się również zadań inwestycyjnych w tym zakresie na terenie gminy. Gmina Gołdap nie jest podłączona do krajowego systemu sieci gazowej.

Na obszarze gminy funkcjonuje lokalny system gazowniczy w zarządzie Zakładu Budowlanego Stanisław Andrysiewicz. Jego głównym elementem jest stacja regazyfikacyjna skroplonego gazu ziemnego. Korzystający z instalacji w % ogółu ludności na terenie gminy Gołdap w 2023 roku stanowili 0,8%, co stanowiło spadek o 0,1% w stosunku do poprzedniego roku. Długość czynnej sieci gazowej wynosiła 7 112 m i pozostawała ona niezmienna od 2021 roku. W roku 2023 występowało 60 czynnych przyłączy do budynków, w tym 52 do mieszkalnych i 8 do niemieszkalnych. Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań przez gospodarstwa domowe w 2023 roku wynosiło 837,6 MWh, natomiast ludność korzystająca z sieci gazowej wynosiła 145 osób

(w tym wszyscy odbiorcy znajdowali się na terenie miasta Gołdap). W planach Przedsiębiorstwa Budowlanego Stanisław Andrysiewicz nie ma zaplanowanych inwestycji w zakresie rozbudowy sieci gazowej, a potencjalna rozbudowa następuje na wniosek klienta. Największe zagęszczenie sieci kanalizacji gazowej występuje na terenie obrębu Gołdap 2 i Gołdap 1. Krótkie odcinki znajdują się również na obszarze obrębów Bałupiany, Kozaki i Zatyki.

Ryc. 32 Sieć gazowa na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Gołdapi

3.5.4 Oczyszczalnia ścieków

Na terenie gminy Gołdap funkcjonuje oczyszczalnia ścieków Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. do której zakresu działalności wchodzi m.in. odbiór ścieków, ich oczyszczenie i eksploatacja oczyszczalni ścieków. Poza zbiorczą kanalizacją sanitarną na terenie gminy stosowane są indywidualne metody oczyszczania ścieków komunalnych w postaci przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych.

W roku 2023 odprowadzono 25 dam^3 z czego 17 dam^3 do sieci kanalizacyjnej, a 8 dam^3 bezpośrednio do wód lub ziemi (są to ścieki oczyszczone). Ludność korzystająca z oczyszczalni w 2023 roku wynosiła 16 773, co stanowiło 87,6% ogółu ludności.

Na obszarze gminy funkcjonują następujące oczyszczalnie ścieków:

1) Oczyszczalnia ścieków w mieście Gołdap

Składa się z części mechanicznej, biologicznej i osadowej i obsługuje miejscowości: Gołdap, Grabowo, Wronki, Rostek, Kozaki, Jabramowo, Niedrzwica, Kośmidry, Botkuny, Jurniszki i Kolniszki. Przy głównej przepompowni ścieków zlokalizowanej przy ul. Żeromskiego znajduje się punkt przyjęć ścieków z wozów asenizacyjnych. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Gołdapy. Na odpływie zlokalizowana jest komora pomiarowa ze złączką Venturiego i urządzeniem rejestrującym przepływ ścieków. Przepustowość oczyszczalni wynosi 4000 m^3/d przy średnim domowym dopływie ścieków wynoszącym 1900 m^3/d. Ilości ścieków oczyszczanych w oczyszczalni wynoszą ok 1898 m^3/d, z czego ścieki bytowo-gospodarcze stanowią 98,4%, a ścieki przemysłowe 1,6%.

2) Oczyszczalnia ścieków w miejscowości Babki

Oczyszczalnia ścieków w Babkach jest typu mechaniczno-biologicznego z podwyższonym usuwaniem związków biogennych i obsługuje miejscowości: Babki, Żelazki i Pogorzel. Po modernizacji wykonanej w 2023 roku pracuje w technologii SBR z zastosowaniem nisko obciążonego osadu czynnego ze stabilizacją tlenową oraz biologiczną denitryfikacją i defosfatacją. Ilość przetwarzanych ścieków wynosi 84 m^3/d. Odbiornikiem ścieków jest rów melioracyjny, a następnie rzeka Jarka.

3) Oczyszczalnia ścieków w miejscowości Galwiecie

Oczyszczalnia ścieków w Galwieciach jest to oczyszczalnia typu mechaniczno-biologicznego pracująca w technologii SBR. Ilość przetwarzanych ścieków wynosi 72 m^3/d. Odbiornikiem ścieków jest rów melioracyjny, a następnie rzeka Jarka.

4) Oczyszczalnia ścieków w miejscowości Wilkasy

Oczyszczalnia ścieków w Wilkasach jest oczyszczalnią przepływową typu mechaniczno-biologicznego z podwyższonym usuwaniem związków biogennych. Ilość przetwarzanych ścieków wynosi 12 m^3/d. Odbiornikiem ścieków jest rzeka Dzięgielka stanowiąca dopływ rzeki Jarka.

5) Oczyszczalnia ścieków w miejscowości Bronisze

Oczyszczalnia ścieków w Broniszach jest oczyszczalnią przepływową typu mechaniczno-biologicznego z podwyższonym usuwaniem związków biogennych. Ilość przetwarzanych ścieków wynosi 4 m^3/d. Odbiornikiem ścieków jest rów melioracyjny.

6) Oczyszczalnia ścieków w miejscowości Mażucie

Oczyszczalnia ścieków w Mażuciach jest typu mechaniczno-biologicznego z podwyższonym usuwaniem związków biogennych działająca w technologii SBR. Ilość przetwarzanych ścieków wynosi 13,2 m^3/d. Odbiornikiem ścieków jest rów melioracyjny.

7) Oczyszczalnia ścieków w miejscowości Boćwinka

Oczyszczalnia ścieków w Boćwince jest typu mechaniczno-biologicznego z podwyższonym usuwaniem związków biogennych działająca w technologii SBR. Ilość przetwarzanych ścieków wynosi 40 m^3/d. Odbiornikiem ścieków jest ciek Alina stanowiący dopływ rzeki Gołdapa. Oczyszczalnia została przebudowana w 2010 roku i obsługuje miejscowości Boćwinka, Boćwiński Młyn, Rożyńsk Mały, Dąbie i Okrasin.

3.5.5 Sieć elektroenergetyczna i telekomunikacyjna

Sieć elektroenergetyczna

Energia elektryczna na terenie gminy Gołdap dostarczana jest ze stacji 110/15kV GPZ Gołdap znajdującej się we wschodniej części miasta Gołdap. Stacja GPZ Gołdap jest zasilana z trzech stron linii Gołdap-Wronki-Banie Mazurskie, Gołdap-Filipów i Gołdap-Olecko. Ze stacji GPZ wyprowadzone są linie SN 15 kV, które na obszarze miasta posiadają głównie przebieg podziemny, natomiast na obszarze gminy napowietrzny. W okolicach odbiorców energii elektrycznej znajdują się również stacje transformatorowo-rozdzielcze 15/0,4 kV. Na terenie gminy znajduje się także PGO Wronki o napięciu 110/15 kV odbierający energię wytworzoną przez Farmę Wiatrową Gołdap/Wronki.

Na terenie gminy znajduje się 227 stacji transformatorowych średniego i niskiego napięcia, w tym 171 stacji słupowych oraz 56 stacji wnętrzowych. Łączna długość linii elektroenergetycznych wynosi ok 665 km. Długość linii średniego napięcia wynosi 297 km (19,26% w technologii kablowej), natomiast długość sieci niskiego napięcia wynosi 273 km (23% w technologii kablowej). Stopień skablowania jest zatem niski i wymaga poprawy ze względu na niską awaryjność linii kablowych.

Na obszarze gminy znajdują się urządzenia elektroenergetyczne w zarządzie PGE:

- Linia 110 kV Filipów – Gołdap;
- Linia 110 kV Gołdap – Wronki-Banie Mazurskie;
- Linia 110 kV Gołdap – Olecko;
- Stacje transformatorowe 15/0,4 kV;
- Linie 15 kV i niskiego napięcia.

PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białystok planuje następujące inwestycje:

- Stacje transformatowe 15/0,4 kV;
- Linie 15 kV i niskiego napięcia.

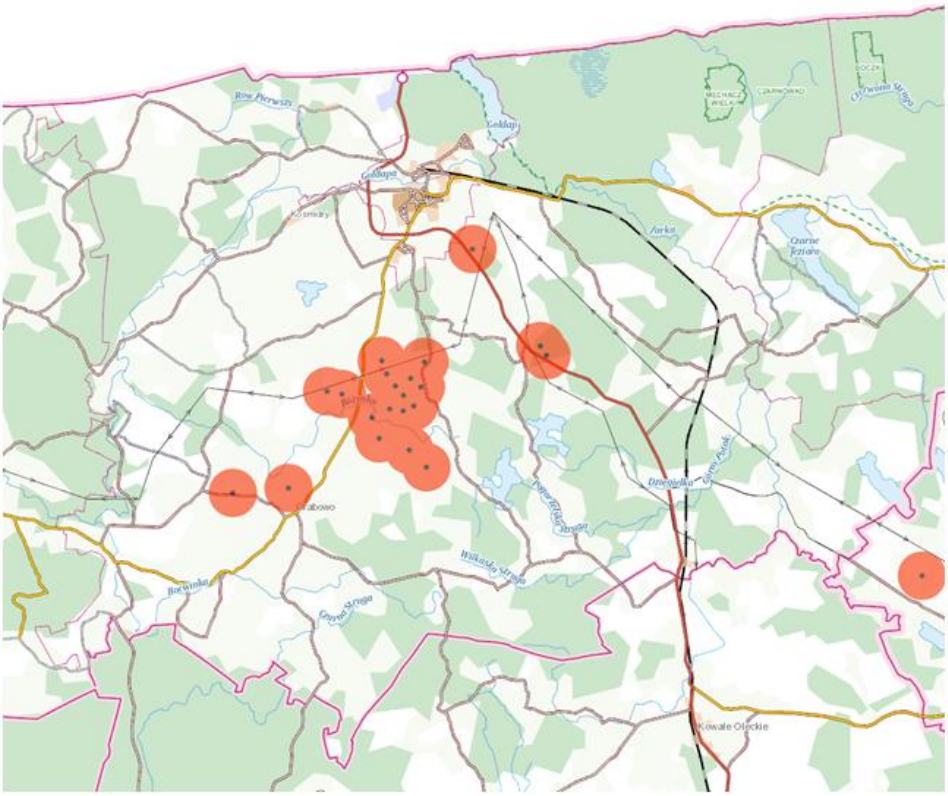
Lokalizacja planowanych inwestycji uzależniona jest od potrzeb rozwoju sieci związanego z przyłączaniem nowych odbiorców oraz modernizacją sieci.

W 2023 roku ilość odbiorców energii elektrycznej na terenie gminy Gołdap wynosiła 5 221, co w stosunku do poprzedniego roku stanowiło wzrost o 53. Zużycie energii elektrycznej w tym samym roku wyniosło 9 069,57 MWh i było ono nieznacznie mniejsze w stosunku do roku 2022. Zużycie energii na 1 mieszkańca w 2023 r wyniosło 685,57 kWh, natomiast na 1 odbiorcę 1 737,09 kWh.

Pod względem produkcji energii elektrycznej, według stanu na dzień 11.12.2023 r. do sieci elektroenergetycznej przyłączone było 604 instalacji OZE, gdzie wśród największych można wymienić: farmę wiatrową Gołdap/Wronki – 16 szt. o łącznej mocy 48 MW; farmę wiatrową Jabramowo – 1szt. o mocy 0,9 MW; farmę wiatrową Rożyńsk Wielki – 1szt. o mocy 0,48 MW; farmę wiatrową Kozaki – 2szt. o mocy jednostkowej 1,2 MW każda – łącznie 2,4 MW oraz farmę wiatrową Grabowo – 1szt. o mocy 0,6 MW.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych „W przypadku lokalizowania, budowy lub przebudowy elektrowni wiatrowej odległość tej elektrowni od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej jest równa lub większa od dziesięciokrotności całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej, chyba że plan miejscowy określa inną odległość, wyrażoną w metrach, jednak nie mniejszą niż 700 metrów”. Strefy te zostały przedstawione na rycinie poniżej:

Ryc. 33 Lokalizacja wiatraków i stref wyłączonych z zabudowy mieszkaniowej na terenie gminy

Źródło: https://mapy.geoportal.gov.pl/

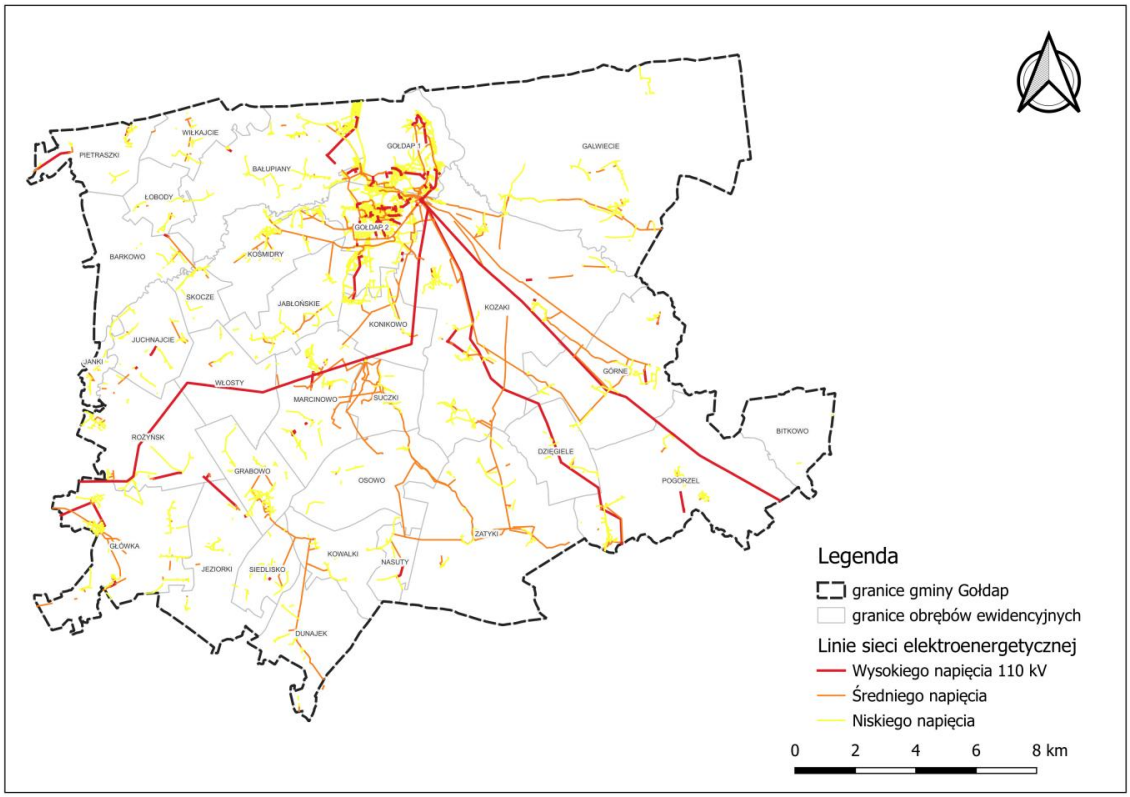
Dodatkowo gmina Gołdap produkuje energię elektryczną w instalacjach fotowoltaicznych na budynku hangaru przy Promenadzie Zdrojowej oraz na Szkole Podstawowej nr 1 i nr 2.

Dane dotyczące przebiegu sieci elektroenergetycznych na terenie gminy Gołdap udostępnione przez Starostwo Powiatowe w Gołdapi są niekompletne, stąd też dokładny opis rozmieszczenia tych sieci jest niemożliwy.

Sieć telekomunikacyjna

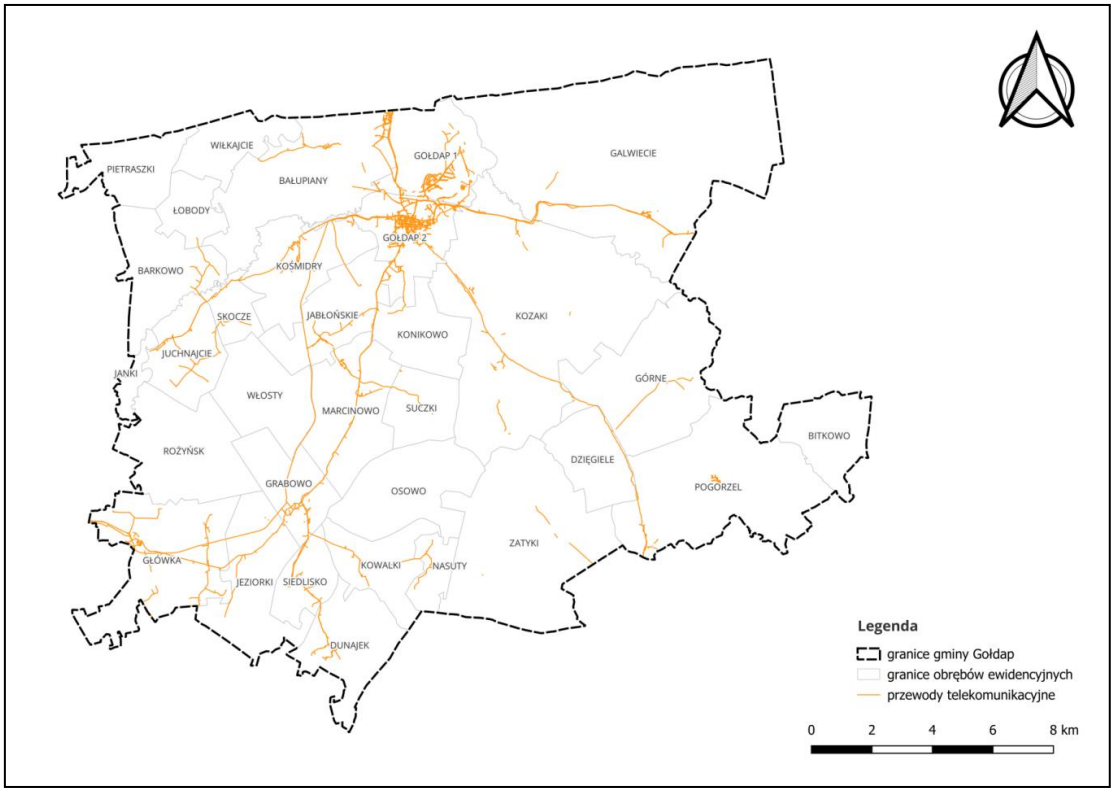
Głównym operatorem sieci telefonicznych na terenie gminy Gołdap jest Orange S.A. Najlepiej wyposażony w systemy łączności jest obszar miasta Gołdap, ale również wsie: Boćwinka, Grabowo, Galwiecie, Kozaki, Jabramowo, Juchnajcie i Skocze. Na terenie gminy nie występuje sieć szerokopasmowa. Ze względu na znaczne rozproszenie zabudowy nie planuje się rozbudowy sieci telekomunikacyjnej kablowej na terenach wiejskich.

Ryc. 34 Sieć elektroenergetyczna na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Gołdapi i Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)

Ryc. 35 Sieć telekomunikacyjna na terenie gminy Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Gołdapi

3.5.6 Sieć ciepłownicza

Największe zagęszczenie sieci ciepłowniczych na terenie gminy Gołdap występuje na obszarze miasta. Jest ono zaopatrywane w energię cieplną z 71 źródeł ciepła o łącznej mocy 57 MW, natomiast wykorzystana moc to 40 MW. Biorąc natomiast pod uwagę bilans istniejących obiektów z uwzględnieniem budynków komunalnych ogrzewanych piecami wynosi on 50 MW.

Zaopatrzenie odbiorców na terenie gminy Gołdap w energię cieplną jest realizowane przy wykorzystaniu:

- Ciepła sieciowego wytworzonego w ciepłowni przy ul. Żeromskiego 59;
- Ciepła sieciowego wytwarzanego w kotłowni przy ul. Okrzei 8A;
- Ciepła sieciowego wytwarzanego w kotłowni przy ul. Żeromskiego 13a;
- Węgla kamiennego spalanego w kotłowniach obsługujących obszary lokalne lub pojedyncze obiekty;
- Węgla spalanego w piecach i kotłowniach indywidualnych;
- Oleju opałowego, gazu ziemnego, gazu LPG;
- Źródeł energii odnawialnej.

Główny system ciepłowniczy miasta Gołdapi opiera się na działaniu ciepłowni przy ul. Żeromskiego, a także sieci ciepłowniczej zaopatrującej centralną część miasta stanowiącej własność Zakładu Budowlanego Stanisław Andrysiewicz.

Eksploatacją systemów cieplnych zasilających budownictwo mieszkaniowe w mieście Gołdap zajmują się: Spółdzielnia Mieszkaniowa w Gołdapi (4 kotłownie), Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej (11 kotłowni) oraz Romincka Spółdzielnia Mieszkaniowa (2 kotłownie). W mieście Gołdap nie istnieje faktyczny system cieplny ze względu na znaczne rozproszenie i dużą ilość kotłowni. Sieci posiadają charakter lokalny.

Kotłownie eksploatowane przez Spółdzielnię posiadają kotły z paleniskami węglowymi z rusztem stałym. Proces spalania i uzdatniania wody nie jest zautomatyzowany. Kotłownie te posiadają następującą moc: kotłownia ul. Żeromskiego - 3,6 MW, kotłownia ul. Górna 5 - 2,4 MW, kotłownia ul. E. Plater - 2,25 MW, a kotłownia ul. Armii Krajowej - 4,61 MW.

Biorąc natomiast pod uwagę kotłownie zarządzane przez PEC, 11 z nich przeszło w ostatnich latach gruntowną modernizację. Kotłownie te posiadają zautomatyzowany proces spalania z regulacją pogodową. Największe kotłownie PEC posiadają moc:

kotłownia ul. Żeromskiego 3 - 2,65 MW, kotłownia ul. Wąska 11 - 2,0 MW, kotłownia Plac Zwycięstwa 10- 1,3 MW i kotłownia ul. Warszawska 1 - 1,1 MW.

Większe kotłownie znajdujące się na terenie gminy Gołdap, których celem jest ogrzewanie obiektów budowlanych zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Tab. 27. Wykaz kotłowni na terenie gminy Gołdap

Lp.	Nazwa jednostki	Adres jednostki	Typ paliwa	Zużycie paliwa	J.m.
1	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	1 Maja 25, 19-500 Gołdap	kotły opalane drewnem o mocy cieplnej <= 5 MW (pellet)	50	Mg
2	KISIELEWSKI JÓZEF ZENON PPH "GICOR"	Gołdap, GUMBIŃSKA 15, 19-500 GOŁDAP	kocioł z rusztem stałym, z ciągiem sztucznym o mocy <=5MW, bez urządzenia odpyl.	57,28	Mg
3	KISIELEWSKI JÓZEF ZENON PPH "GICOR"	Gołdap, GUMBIŃSKA 15, 19-500 GOŁDAP	olej lekki (zaw.siarki nie większa niż 0,5%)	5,628	Mg
4	Tymofiejewicz Lucyna Tymofiejewicz Ryszard Spółka Jawna	Gołdap, Wczasowa 7, 19-500 Gołdap	olej lekki (zaw.siarki nie większa niż 0,5%)	6,48	Mg
5	PPHU TRYT Mariusz Tryt	Gołdap, Gumbińska 19, 19-500 Gołdap	kocioł z rusztem stałym, z ciągiem naturalnym o mocy cieplnej <=5 MW	10,2	Mg
6	PW "WITAL" Oliwia Smith	Gołdap, Wczasowa 7, 19-500 Gołdap	kotły opalane drewnem o mocy cieplnej <= 5 MW	261,64	Mg
7	A&G Koperty Sp. z o.o. Gołdapska Fabryka Kopert	Strefowa 3 , 19-500 Gołdap	olej lekki (zaw.siarki nie większa niż 0,5%)	37,915	Mg
8	GOMAR SP. Z O.O. GOŁDAP	WARSZAWSKA 11, 19-500 GOŁDAP	olej lekki (zaw.siarki nie większa niż 0,5%)	4,62	Mg
9	IRYD SP. Z O.O.	Gołdap, EKONOMICZNA 5, 19-500 GOŁDAP	kocioł z rusztem stałym, z ciągiem naturalnym o mocy cieplnej <=5 MW	40,5	Mg
10	IRYD SP. Z O.O.	Gołdap, EKONOMICZNA 5, 19-500 GOŁDAP	olej lekki (zaw.siarki nie większa niż 0,5%)	21,68	Mg
11	WOKAS SPÓŁKA AKCYJNA	BŁONIE 5a, 08-200 ŁOSICE	kotły opalane drewnem o mocy cieplnej <= 5 MW	10	Mg
12	WOKAS SPÓŁKA AKCYJNA	BŁONIE 5a, 08-200 ŁOSICE	olej napędowy	1,04	Mg
13	Nadleśnictwo Gołdap	1 Maja 33, 19-500 Gołdap	olej lekki (zaw.siarki nie większa niż 0,5%)	14,98	Mg
14	PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI KOMUNALNEJ SP. Z O.O.	Gołdap, KONSTYTUCJI 3 MAJA 1A, 19-500 GOŁDAP	kotły opalane drewnem o mocy cieplnej <= 5 MW	22	Mg

15	USŁUGI SPRZĘTOWO - TRANSPORTOWE I WYWÓZ NIECZYSTOŚCI JÓZEF BRZEZIŃSKI	Gołdap, ZATOROWA 1, 19-500 GOŁDAP	kocioł z rusztem stałym, z ciągiem naturalnym o mocy cieplnej <=5 MW	1	Mg
16	PPHU "WUTEH" SP. Z O.O.	Gołdap, WOJSKA POLSKIEGO 11, 19-500 GOŁDAP	kotły opalane drewnem o mocy cieplnej <= 5 MW	90	Mg
17	PPHU "WUTEH" SP. Z O.O.	Gołdap, WOJSKA POLSKIEGO 11, 19-500 GOŁDAP	olej lekki (zaw.siarki nie większa niż 0,5%)	22,2	Mg
18	X-YACHTS COMPOSITES SP. Z O.O. (poprzednio: BORDER YACHTS SP Z O.O.)	STREFOWA 2, 19-500 GOŁDAP	gaz płynny propan-butan, o mocy cieplnej <=5 MW	168,154	Mg
19	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI W GOŁDAPI	Gołdap, SIKORSKIEGO 9A, 19-500 GOŁDAP	olej lekki (zaw.siarki nie większa niż 0,5%)	10,5	Mg
20	WSPÓLNOTA MIESZKANIOWA BUDYNKU 20B	Gołdap, Grabowo 20B, 19-500 GOŁDAP	kotły opalane drewnem o mocy cieplnej <= 5 MW	344	Mg

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego, według rejestru opłat środowiskowych za 2023

Do sieci cieplnych występujących na terenie miasta Gołdap zaliczają się sieci w technologii tradycyjnej: kanałowe dwuprzewodowe i czteroprzewodowe oraz sieci w technologii nowoczesnej: preizolowane.

Sieć cieplna z kotłowni Spółdzielni zbudowana jest z następujących systemów: systemu cieplnego kotłowni ul. Żeromskiego – 347 mb trasy sieci kanałowej dwuprzewodowej (sieci preizolowanej czteroprzewodowej); systemu cieplnego kotłowni ul. Górna 5 - 114 mb trasy sieci kanałowej dwuprzewodowej (sieci preizolowanej czteroprzewodowej); systemu cieplnego kotłowni ul. E. Plater - 336 mb trasy sieci czteroprzewodowej, kanałowej c.o., c.w. i cyrkulacji oraz systemu cieplnego kotłowni ul. Armii Krajowej - 1430 mb trasy sieci czteroprzewodowej, kanałowej c.o., c.w. i cyrkulacji.

Sieć cieplna z kotłowni PEC uległa przebudowie podczas modernizacji kotłowni. Przy kotłowniach na ul. Wąskiej i Żeromskiego ułożono preizolowane czteroprzewodowe sieci cieplne. Sieć cieplna podłączona do kotłowni przy ul. Armii Krajowej 32A Rominckiej SM stanowi sieć kanałową czteroprzewodową.

Na obszarze wiejskim gminy Gołdap gospodarka cieplna oparta jest na kotłowniach lokalnych, osiedlowych i indywidualnych źródłach ciepła (na paliwo stałe). Na osiedlach byłych PGR w miejscowościach Boćwinka, Grabowo i Kozaki funkcjonują również kotłownie obsługujące budynki wielorodzinne.

Łączna długość sieci cieplnej przesyłowej i rozdzielczej na terenie miejskim oraz wiejskim gminy Gołdap w 2023 roku wynosiła 10,6 km, natomiast długość przyłączy do budynków wynosiła 2,6 km. Dostęp mieszkań do centralnego ogrzewania w 2023 roku wynosił 87,9%, z czego w mieście było to 91,5%, a na terenie wiejskim 78,1%.

Według danych z centralnej ewidencji emisyjności budynków na 2023 rok na terenie gminy znajdowało się 4 557 źródeł ciepła, z czego 37% zasilane było drewnem kawałkowym, 37% węglem i paliwami węglopodobnymi, 16% peletem drzewnym, 7% olejem opałowym, 2% gazem, a 1% innym rodzajem biomasy.

Ryc. 36 Sieć ciepłownicza na terenie gminy Gołdap

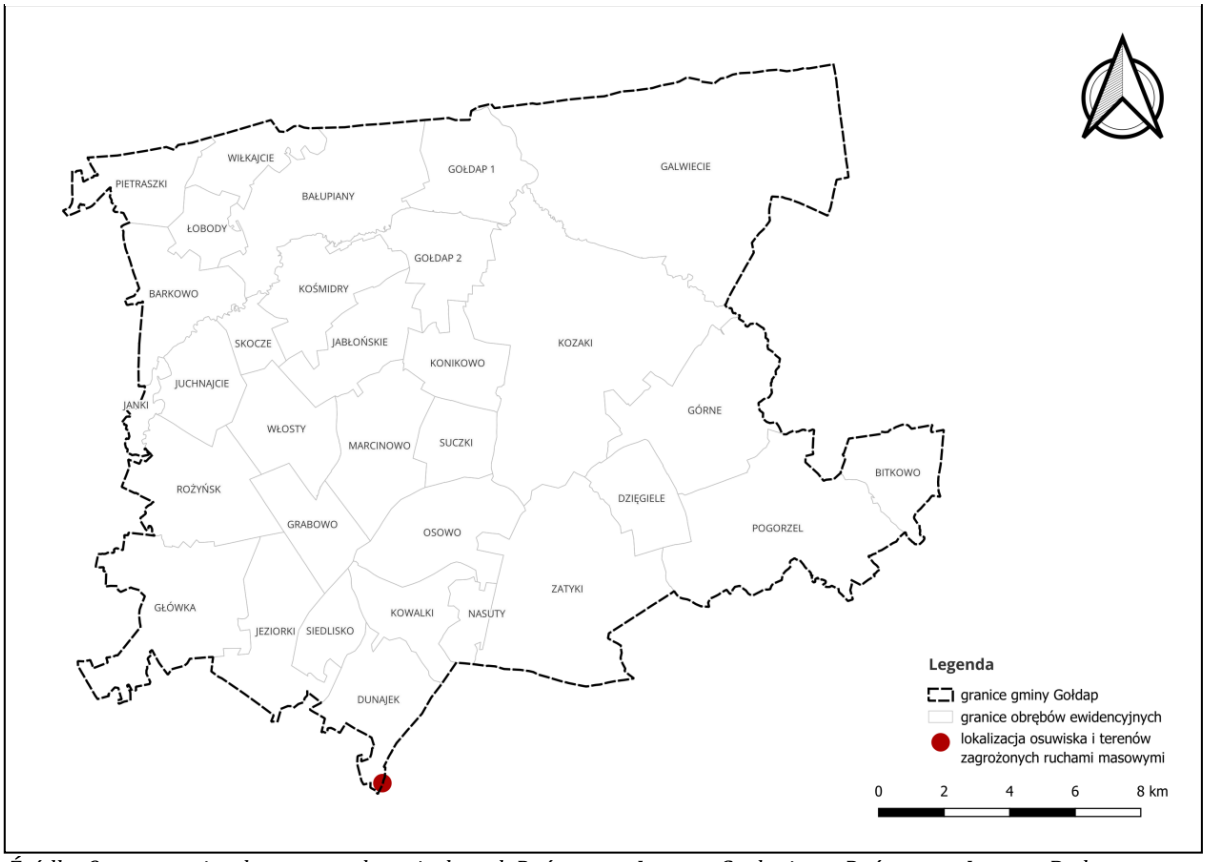
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Gołdapi

3.6. Zagrożenie ruchami masowymi ziemi

W południowej części gminy Gołdap, przy granicy z gminą Kowale Oleckie występuje obszar osuwiska o numerze 128128 KRO Golubie Wężewskie – Kowale Oleckie. Znajdująca się tam forma ukształtowania terenu jest typu czoło osuwiska i akumulacyjny próg wewnątrzosuwiskowy, zaliczona jest do niskich form o wysokości do 3 m z wyraźnym stanem zachowania formy. Jest to nieaktywny obszar osuwiska.

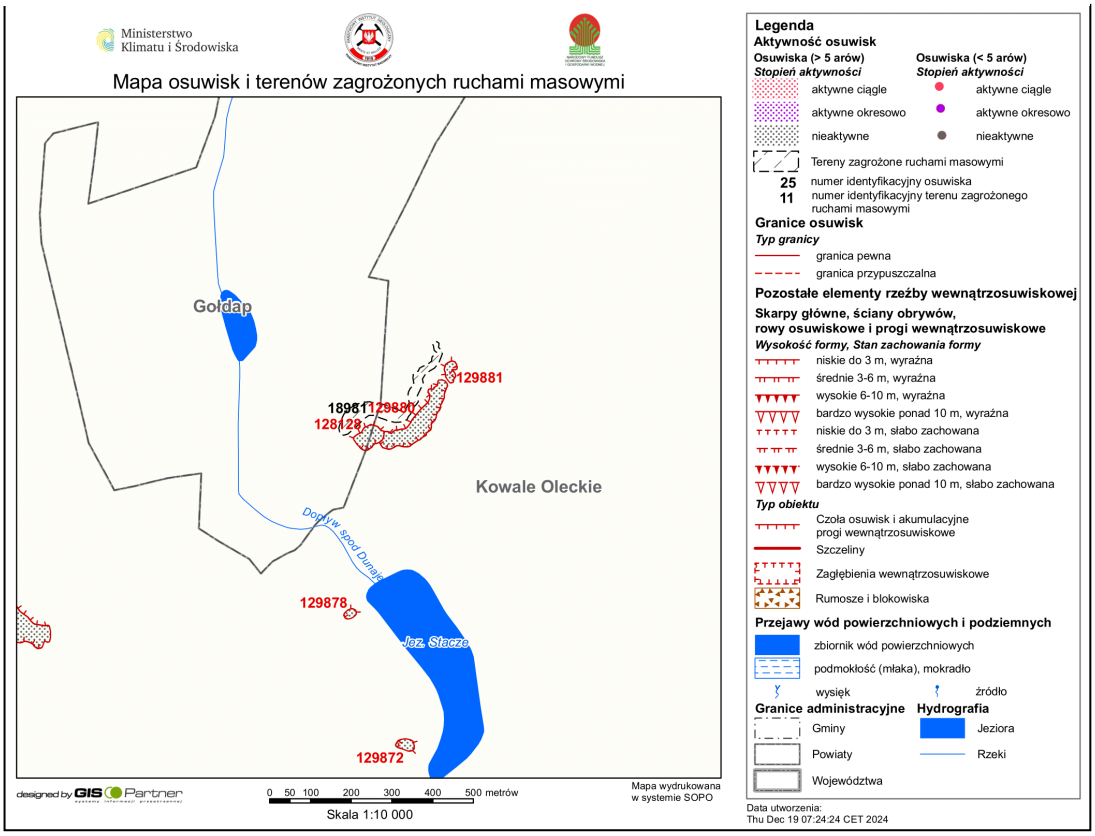
Na obszarze gminy Gołdap występuje również teren zagrożony ruchami masowymi o numerze 18981 KRTZ, znajduje się on nad wyżej opisanym obszarem osuwiska. Lokalizacja osuwiska i terenów zagrożonych ruchami masowymi na tle gminy Gołdap została przedstawiona na rycinie poniżej.

Ryc. 37 Lokalizacja osuwiska i terenów zagrożonych ruchami masowymi w gminie Gołdap

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy System Osłony Przeciwosuwiskowej

Ryc. 38 Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi na terenie gminy Gołdap

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy System Osłony Przeciwosuwiskowej

3.7. Hałas

Największe zagrożenie akustyczne dla obszaru gminy Gołdap dotyczy hałasu komunikacyjnego. Na jego poziom mają wpływ zwłaszcza natężenie ruchu, struktura ruchu (udział pojazdów ciężkich), stan techniczny pojazdów, rodzaj i jakość nawierzchni, organizacja ruchu oraz zabudowa przylegająca do ciągów komunikacyjnych. Ciągami komunikacyjnymi mającymi wpływ na klimat akustyczny na obszarze gminy są głównie: droga krajowa nr 65 oraz drogi wojewódzkie nr 650 i 651. Przez teren przebiega również linia kolejowa nr 41 Ełk – Gołdap, po której aktualnie regularny ruch pociągów nie jest prowadzony (stan na 2023 rok). Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Polskie Koleje Państwowe, na terenie gminy Gołdap nie występują tereny zagrożone hałasem ani objęte ochroną akustyczną ze względu na hałas emitowany przez kolej. Dla obszaru gminy zgodnie ze stanem na rok 2023 nie opracowano przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad strategicznych map hałasu.

Działające na terenie gminy Gołdap zakłady przemysłowe są nieliczne, nie występują również duże zakłady, co za tym idzie oddziaływanie przemysłu na klimat akustyczny gminy jest niewielkie. Uciążliwość akustyczna przemysłu występuje jedynie lokalnie w najbliższym otoczeniu tych terenów.

Istotnym źródłem hałasu w skali lokalnej są natomiast elektrownie wiatrowe zlokalizowane na terenie gminy Gołdap. Jeżeli użytkowanie gruntu nie było utrwalone to nowe przeznaczenia w zakresie zabudowy akustycznie chronionej były wyznaczane mając na uwadze możliwe potencjalne oddziaływanie związane ze zwiększonym poziomem ciśnienia akustycznego w pobliżu ww. obiektów.

3.8. Promieniowanie elektromagnetyczne

Oceny poziomów promieniowania pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w ramach PMŚ, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska. W rozumieniu ustawy pola elektromagnetyczne (PEM) są to pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach z zakresu od 0 Hz do 300 GHz.

Głównymi źródłami sztucznie wytwarzanych pól elektromagnetycznych są:

- Elektromagnetyczne linie wysokiego napięcia o częstotliwości 50 Hz;
- Instalacje radiokomunikacyjne tj. stacje bazowe telekomunikacji ruchomej (w tym telefonii komórkowej, internetowej) i stacje nadające programy radiowe i telewizyjne.

Na terenie gminy Gołdap źródłami promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego są m.in.:

- linie i stacje elektroenergetyczne wysokich napięć (110 kV);
- urządzenia radiokomunikacyjne;
- urządzenia radionawigacyjne;
- urządzenia radiolokacyjne.

Na obszarze gminy nie występują punkty stałej sieci pomiarowej ani punkty monitoringu badawczego pól elektromagnetycznych, stąd też brak jest aktualnych informacji dotyczących przekroczeń.

3.9. Podsumowanie

W opracowanej prognozie na potrzeby planu ogólnego zmiany zachodzące w środowisku na analizowanym terenie oceniono na poziomie średnio intensywnym. Uznano, że przekształceniu do tej pory uległy:

- wody powierzchniowe – stan ogólny wszystkich 7 JCWP rzecznych dla których były dane określono jako zły, a stan chemiczny jako poniżej dobrego. Jest to spowodowane głównie: działalnością rolniczą, nawożeniem i depozycją, rozwojem obszarów zurbanizowanych oraz odprowadzaniem ścieków do rzek lub rowów melioracyjnych bez wystarczającego oczyszczenia. Stan JCWP jeziornych określono jedynie dla jeziora Gołdap i tutaj również stan ogólny oceniono na zły;
- Ukształtowanie terenu – na obszarze występują eksploatowane złoża surowców takich jak torfy, piaski i żwiry oraz surowce ilaste ceramiki budowlanej, co ma lokalnie wpływ na przekształcenie rzeźby terenu. Pozostały teren jest zajęty pod lasy, tereny traw i upraw rolnych oraz tereny zabudowane, co nie spowodowało znacznych zmian rzeźby terenu. Ogólny stopień przekształcenia rzeźby terenu oceniono na znikomy ze względu na skalę tych przekształceń;
- Stan zanieczyszczenia powietrza – w roku 2023 stwierdzono przekroczenie poziomu docelowego stężenia B(a)P (ze względu na zdrowie ludzi) zawartego w pyle zawieszonym PM10. Jest to spowodowane emisją zanieczyszczeń z indywidualnych źródeł ciepła i przestarzałych kotłowni. Stwierdzono również przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu (ze względu na ochronę roślin);
- Wody podziemne – część obszaru opracowania znajduje się w granicach GZWP Sandr Gołdap, który określony został jako bardzo podatny na antropopresję, która może być spowodowana w szczególności skutkami działalności rolniczej i nieodpowiedniej gospodarki odpadami i ściekami;
- Gleby – są nawożone i poddawane zabiegom agrotechnicznym, co może powodować ich pogorszenie oraz przekształcenia chemiczne i fizyczne;
- Szata roślinna i świat zwierzęcy – rolnicze użytkowanie terenu sprzyjało upraszczaniu składu gatunkowego szaty roślinnej oraz sukcesji gatunków o niskich tolerancjach środowiskowych;

- Klimat akustyczny – związany jest przede wszystkim z ruchem pojazdów, w szczególności na drodze krajowej i drogach wojewódzkich;
- fizjonomia krajobrazu – krajobraz naturalny został nieznacznie przekształcony w wyniku zagospodarowania terenu. W celu zachowania jego walorów należy w ramach projektowanych funkcji wprowadzać powierzchnie biologicznie czynne i zieleń urządzoną.

4. Charakterystyka ustaleń projektu planu

W projekcie planu ogólnego ustalono następujące przeznaczenia terenów, które wynikają bezpośrednio z Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów:

Tab. 28. Tablica wzorcowa z charakterystyką stref planistycznych

Lp.	Symbol literowy	Nazwa strefy planistycznej	Profil funkcjonalny strefy planistycznej		Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej [%][1)]
			podstawowy[2)]	dodatkowy[2)]	
1	SW	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej[3)]	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
2	SJ	strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej[3)]	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
3	SZ	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej[3)]	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
4	SU	strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej[3)]	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
5	SH	strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej[3)]	teren usług, teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
6	SP	strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej[3)]	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20

7	SR	strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej[3)]	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
8	SI	strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
9	SN	strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej[3)]	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu	50
10	SC	strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej[3)]	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
11	SG	strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobycia, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej[3)]	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	-
12	SO	strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej[3)]	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	-
13	SK	strefa komunikacyjna[4)]	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej[3)]	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód	-

[1)] Określony dla strefy planistycznej minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej nie dotyczy terenów komunikacji, dla których wskaźnik ten wynosi 0 %.
[2)] Profil podstawowy i dodatkowy obejmuje tereny wskazane w tabeli oraz odpowiadające im tereny klas niższego poziomu, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r., poz. 538 ze zm.).
[3)] Dotyczy:
1) terenów telekomunikacji;
2) innych terenów infrastruktury technicznej o powierzchni nie większej niż 5000 m^2.
[4)] Strefę komunikacyjną można wyznaczyć dla obiektów istniejących oraz planowanych, których lokalizacja jest potwierdzona ustaleniem linii rozgraniczających teren.

Źródło: Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów oraz jego zmiana z 22 listopada 2024 r.

Należy zauważyć, że katalog przeznaczeń został dostosowany do potrzeb i uwarunkowań gminy, czyli nie wszystkie przeznaczenia z profilu podstawowego musiały zostać wybrane, aby określić uwarunkowania gminy. To samo dotyczy profilu dodatkowego, z którego nie wszystkie opcje wymagają sankcjonowania w planie.

W przypadku form chronionych, gdzie nie odnotowano ingerencji inwestycyjnej stosuje się zazwyczaj oznaczenia SR, SO, SN, które pomagają zachować naturalny charakter terenów. W zakresie POG oraz w zgodności z obliczeniami przedstawionymi w uzasadnieniu wyznaczono:

- strefy SW i SJ jednocześnie w ramach istniejących funkcji i zabudowy, określonych również w planach miejscowych jak i na obszarach w pobliżu istniejącej zabudowy (uzupełnione enklawy), poza ustalonymi obszarami zabudowy mieszkaniowej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w ramach obszarów uzupełnienia zabudowy;

- strefy SZ – uwzględniono zabudowę istniejącą, a w ramach zgłoszonych wniosków oraz informacjach gminnych o prowadzonej działalności rolniczej wyznaczono wymagane strefy. W przypadku wniosków o rozwój gospodarstw strefy te zostały wyznaczone w oparciu o rozszerzenie obszarów uzupełnienia zabudowy oraz nie zawsze na ich terenie obowiązywał miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

- strefy SU - wyznaczono na obszarach istniejącej zabudowy usługowej, a także na nowych obszarach w celu zapewnienia wielofunkcyjnego rozwoju poszczególnych miejscowości lub jako uzupełnienie istniejących funkcji. W tym przypadku posiłkowano się również potrzebami zawartymi we wnioskach. Do wyznaczenia tej strefy nie jest wymagane bilansowanie oparte o chłonność;

- strefy SP - zostały wyznaczone na obszarach istniejącej zabudowy produkcyjnej oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. Strefy te rezerwują obszary mogące potencjalnie stać się podwaliną do rozwoju gospodarczego regionu. Do wyznaczenia tej strefy nie jest wymagane bilansowanie oparte o chłonność;

- strefy SR - zostały wyznaczone na terenach istniejącej produkcji w gospodarstwach rolnych oraz terenach wynikających z uwzględnienia wniosków złożonych w procedurze planistycznej. Tereny przeznaczone pod strefy produkcji rolniczej mają za zadanie umożliwić rozwój istniejących gospodarstw rolnych i działalności rolniczej. Do wyznaczenia tej strefy nie jest wymagane bilansowanie oparte o chłonność;

- strefy SI - zostały wskazane na obszarach istniejących terenów infrastruktury technicznej oraz na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. Należy wskazać, że każda z wyznaczonych stref posiada w swoim

profilu możliwość realizacji infrastruktury o pow. nie większej niż 5000 m^2 oraz telekomunikacyjnej bez konieczności wydzielania odrębnych stref SI;

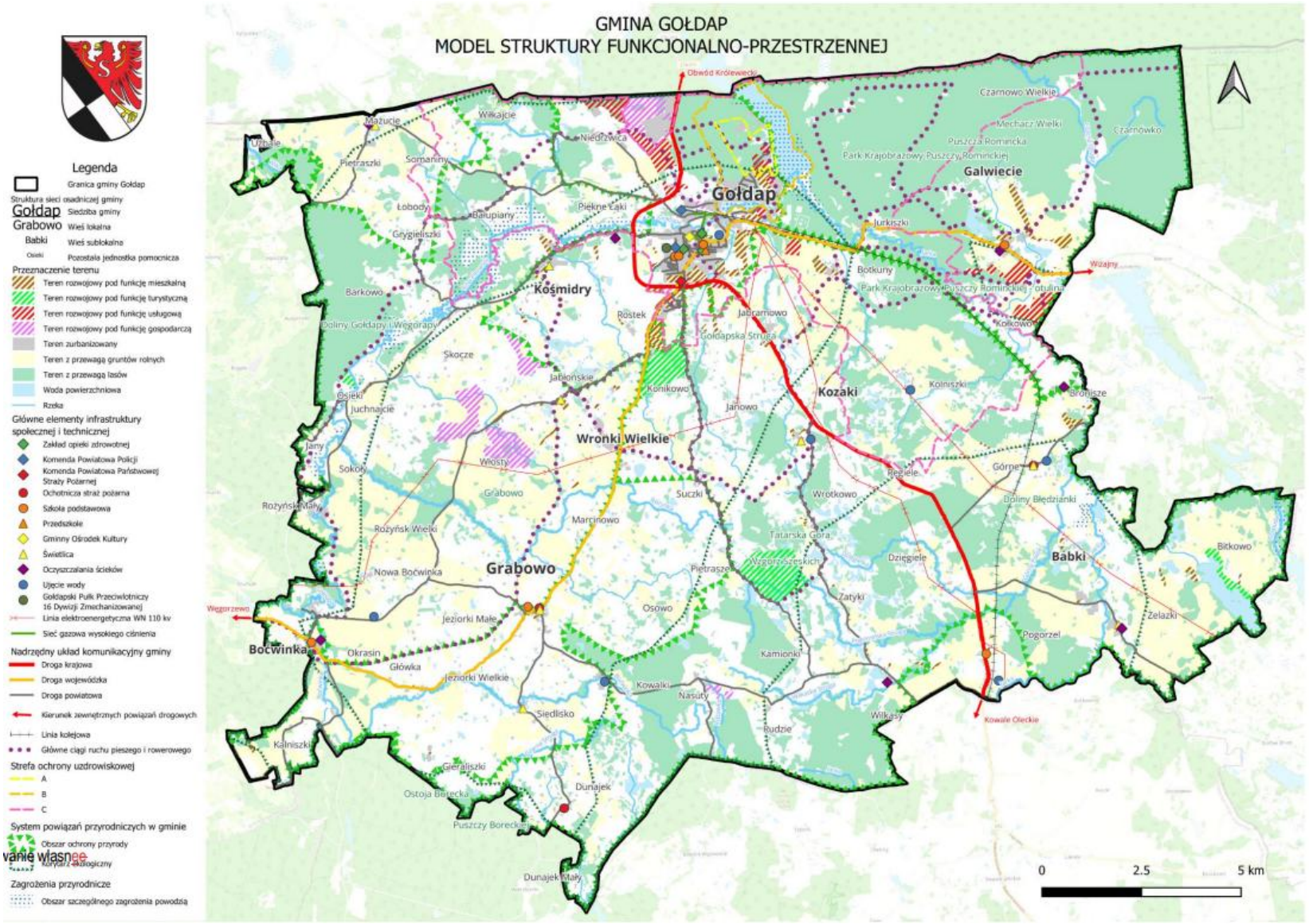
- strefy SN – zostały wyznaczone w oparciu o istniejące użytkowanie lub wnioski mieszkańców. W ramach powyższego utrzymano również możliwość realizacji i rozwoju obszarów turystycznych będących wizytówką gminy. Strefy te znalazły też swoje miejsce w tkance miasta jako sposób na zachowanie skwerów i parków;

- w zależności od uwarunkowań – strefy: SK, SC, SG, SO – wynika to z ukształtowanego już sposobu użytkowania terenu, obwiązujących aktów planistycznych, wniosków mieszkańców oraz w przypadku strefy SO – jej funkcji ochronnej przed nadmierną ekspansją zabudowy.

4.1. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia projektu planu ogólnego winny uwzględniać politykę przestrzenną określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego oraz ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Gmina posiada sporządzoną w 2022 roku (przed nowelizacją przepisów z 24.09.2023 r.) strategię rozwoju społeczno-gospodarczego do roku 2030 – aktualizacja w lutym 2026 r. Plan ogólny nie odbiega od jej ustaleń i uwzględnia główne założenia z dostosowaniem ich do ewidencyjnego i fizycznie możliwego przebiegu przeznaczeń.

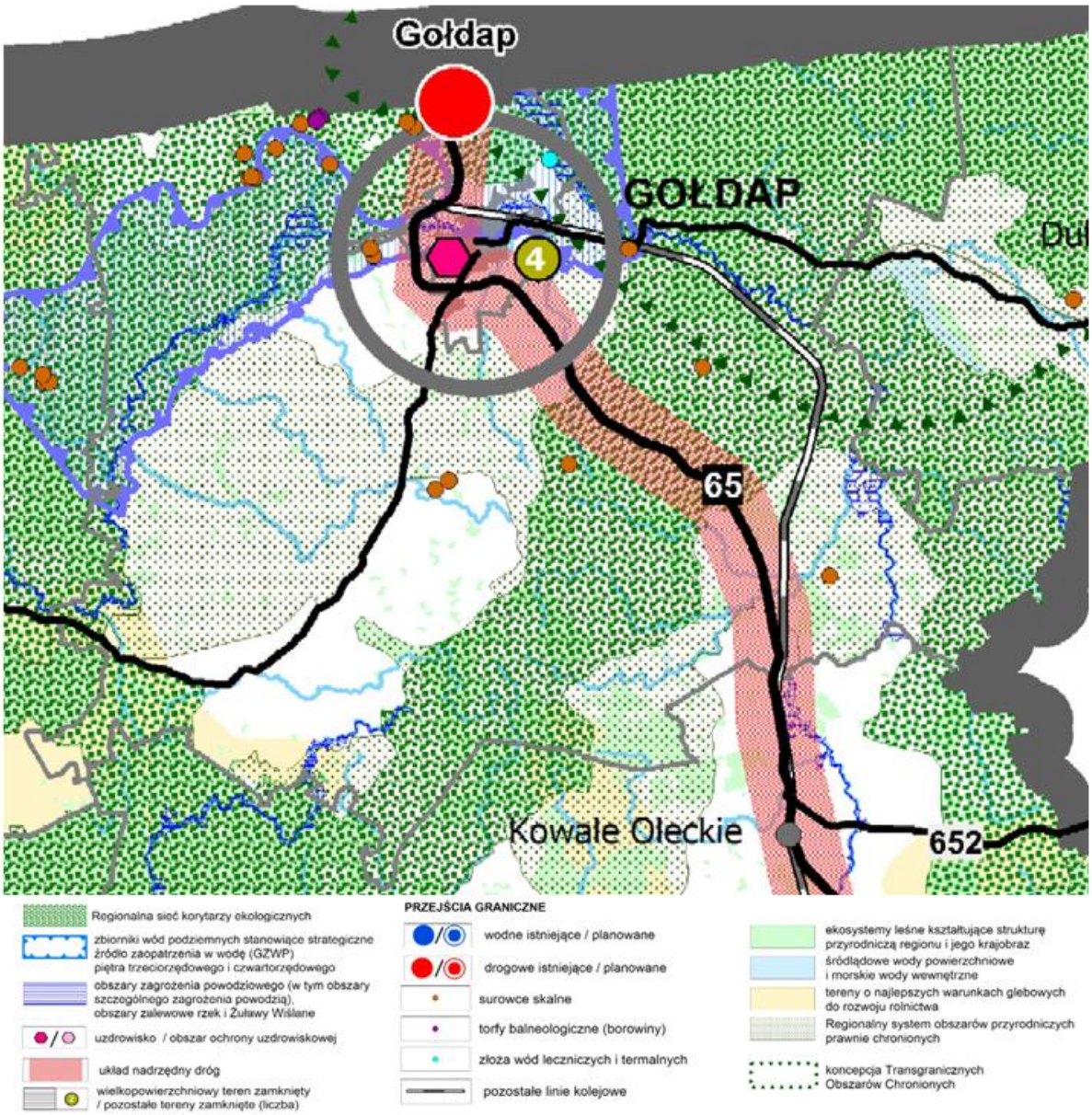
Ryc. 39. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej dla gminy Gołdap

Źródło: Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Gołdap do 2030 roku

Plan ogólny opiera się także o ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego. W opracowaniu wojewódzkim określono istniejące uwarunkowania – od środowiskowych po komunikacyjne. Sporządzany plan ogólny zawiera te ustalenia z dostosowaniem wyznaczonych przeznaczeń do ewidencji gruntów i budynków.

Ryc. 40 Fragment części graficznej do planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwalony Uchwałą Nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.

Zgodnie z nowelizacją ustawy plan ogólny gminy w swoim założeniu ma zastąpić studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W związku z tym nie wskazuje się na konieczność zgodności ówcześnie wyznaczonych założeń w studium, które zostanie zastąpione tymi określonymi w planie ogólnym. Ponadto sporządzany dokument stanowić będzie akt prawa miejscowego, czyli jego moc prawna będzie znacząco różnić się od Studium, wpływając tym samym na kształtowanie przestrzeni. Jednocześnie Plan ogólny jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej. Uchwalenie planu ogólnego ureguluje rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i zasady zagospodarowania, z uwzględnieniem walorów krajobrazowych, wymogów ładu przestrzennego i ochrony środowiska.

5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Na obszarze będącym przedmiotem opracowania planistycznego występują wyznaczone tereny podlegające ochronie prawnej, z tego względu mogą pojawiać się potencjalne konflikty na tle inwestycyjnym w ich pobliżu.

Wśród istniejących i potencjalnych problemów ochrony środowiska w gminie, które dotyczą także terenu objętego opracowaniem, wymienić należy m. in.:

- zanieczyszczenie pochodzenia antropogenicznego wód podziemnych i powierzchniowych spowodowane głównie: działalnością rolniczą, rozwojem obszarów zurbanizowanych oraz odprowadzaniem ścieków do rzek lub rowów melioracyjnych bez wystarczającego oczyszczenia;
- występowanie charakterystycznych dla terenów zabudowanych gleb antropogenicznych – przekształconych w wyniku działalności człowieka powiązane ze zmianą flory lokalnej;
- hałas generowany przez działalność elektrowni wiatrowych;

- zanieczyszczenia powietrza i wód oraz zagrożenia związane z generowaniem hałasu z terenów komunikacyjnych i zabudowanych;
- emisję zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, głównie indywidualnych źródeł ogrzewania i przestarzałych kotłowni w szczególności w sezonie grzewczym.

Opracowywany dokument odnosi się do obszaru położonego w jednostce administracyjnej miejscowo zurbanizowanej, gdzie dokonano już przekształcenia środowiska. Znaczne niezagospodarowane na chwilę obecną tereny zielone i rolne, w tym lasy oraz tereny łąk przebiegające wzdłuż głównych cieków wodnych plan zakłada zachować. Dla jednostek osadniczych, gdzie plan zakłada wyznaczenie stref związanych z zabudową i zainwestowaniem najistotniejsze jest ograniczenie zanieczyszczeń przenikających do gleby i powietrza oraz zapewnienie maksymalnej możliwej różnorodności biologicznej. Projekt planu dla poszczególnych terenów wprowadza wymogi i ograniczenia, które zachowują ich harmonię z otoczeniem oraz nawiązują do obecnie obowiązujących przepisów oraz standardów ochrony środowiska.

Sporządzając prognozę pochylono się nad problemami, które mogłyby utrudnić lub uniemożliwić realizację projektowanego dokumentu w kontekście potencjalnych zagrożeń dla środowiska. Plan ogólny obejmuje obszary o ustalonych formach ochrony przyrody na mocy obowiązujących przepisów. Ponadto północno-zachodnia część gminy znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych „Sandr Gołdap". Wobec powyższego, ograniczenia w sposobie użytkowania omawianego terenu wynikają również z konieczności ochrony zasobów wód podziemnych zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 Prawo wodne. Gmina Gołdap graniczy od strony północnej z Obwodem Kaliningradzkim, jednakże ze względu na zawarte w planie kierunki i zasięgi nowych form zagospodarowania terenu wyklucza się wystąpienie transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W przypadku nowego i istniejącego zainwestowania należy respektować w pełni zasady ochrony zawarte w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz aktach prawnych ustanawiających poszczególne formy ochrony. Projektowany plan pozostaje w zgodności z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony przyrody. Realizacja planu związana jest z wystąpieniem takich zagrożeń jak: zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych w związku z przeznaczeniem części terenu pod lokalizację nowych zabudowań oraz zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów stałych i ścieków.

Planowane działania inwestycyjne nie wpłyną negatywnie na obszary Natura 2000, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz pomniki przyrody i nie naruszą obowiązującego dla parku krajobrazowego Puszczy Rominckiej planu ochrony. Sytuacja ta będzie miała miejsce przy założeniu przestrzegania takich przepisów przez wszystkie strony procesów inwestycyjnych.

Kwestie z zakresu ochrony środowiska i możliwości użytkowania jego zasobów, znaczące także dla przedmiotowego projektu planu, określa i reguluje Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska. Według art. 72 ust. 1 niniejszej ustawy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska przez:

- ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalin, i racjonalnego gospodarowania gruntami;
- uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż;
- zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy miast i wsi, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni;
- uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej;
- zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych;
- uwzględnianie potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom;
- uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Plan ogólny może w swoich zapisach wskazywać zmianę zagospodarowania na terenach rolnych i leśnych, jednakże faktyczne przeznaczenie ich na cele nierolnicze i nieleśne musi odbyć się w procedurze sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stanowiącego akt prawa miejscowego (zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych).

Zaproponowane w planie zagospodarowanie terenu uwzględnia stan istniejący oraz określa zasady dalszego kierunku rozwoju obszaru w granicach gminy.

6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020 m.in.: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych.

Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych i wskazanych w ramach tych celów kierunków działań w odniesieniu do analizowanego projektu zmiany studium poprzez m.in.:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska

- Kierunek działań 1.1- Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu, które ma na celu usprawnienie funkcjonowania sektora w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody.

Zaproponowane działania zapewnią usprawnienie systemu gospodarowania wodami, ułatwią dostęp do wody dobrej jakości, ograniczą negatywne skutki susz i powodzi, pozwolą na poprawę i utrzymanie dobrego stanu wód i ekosystemów od wód zależnych (w tym prowadzenie działań polegających na ochronie wód śródlądowych przed eutrofizacją) oraz poprawią bezpieczeństwo i efektywność ekonomiczną gospodarki wodnej.

- Kierunek działań 1.3 – Dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu

Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i cieplną, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. Istotne będzie także wykorzystanie odnawialnych źródeł energii: energii słonecznej, wiatrowej, biomasy i energii wodnej.

- Kierunek działań 1.4 – Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu.

Ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu jest niezmiernie ważnym zagadnieniem, ponieważ problem utraty bioróżnorodności narasta wraz z postępującymi zmianami klimatu. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów.

- Kierunek działań 1.5 – Adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie.

Działania w tym zakresie powinny zmierzać do objęcia całego terytorium kraju skutecznym systemem planowania przestrzennego zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych takich jak Geoportal. Jednocześnie, w sektorze budownictwa konieczne będzie uwzględnienie potencjalnego oddziaływania zjawisk ekstremalnych spowodowanych zmianami klimatu.

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu

- Kierunek działań 4.2 – Miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu

Działania dotyczące polityki przestrzennej uwzględniają konsekwencje zmian klimatycznych dla miast. Ich wynikiem powinna być m.in. adaptacja instalacji sanitarnych i sieci kanalizacyjnych do zwiększonych opadów nawalnych, mała retencja miejska oraz zwiększenie obszarów terenów zieleni i wodnych w mieście, wymiana szczelnych powierzchni gruntu na przepuszczalne.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnego działania w dziedzinie polityki wodnej

Celem niniejszej dyrektywy jest ustalenie ram dla ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych, które:

- zapobiegają dalszemu pogarszaniu oraz chronią i poprawiają stan ekosystemów wodnych oraz w odniesieniu do ich potrzeb wodnych, ekosystemów lądowych i terenów podmokłych bezpośrednio uzależnionych od ekosystemów wodnych;
- promują zrównoważone korzystanie z wód oparte na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych;
- dążą do zwiększonej ochrony i poprawy środowiska wodnego między innymi poprzez szczególne środki dla stopniowej redukcji zrzutów, emisji i strat substancji priorytetowych oraz zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych;
- zapewniają stopniową redukcję zanieczyszczenia wód podziemnych i zapobiegają ich dalszemu zanieczyszczaniu, oraz przyczyniają się do zmniejszenia skutków powodzi i susz, a przez to przyczyniają się do:
    - zapewnienia odpowiedniego zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, które jest niezbędne dla zrównoważonego, i sprawiedliwego korzystania z wód,
    - znacznej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych,
    - ochrony wód terytorialnych i morskich, oraz osiągnięcia celów odpowiednich umów międzynarodowych, w tym mających za zadanie ochronę i zapobieganie zanieczyszczaniu środowiska morskiego, poprzez wspólnotowe działanie na mocy art. 16 ust. 3, celem zaprzestania lub stopniowego wyeliminowania zrzutów, emisji i strat priorytetowych substancji niebezpiecznych, z ostatecznym celem osiągnięcia w środowisku morskim stężeń bliskich wartościom tła dla substancji występujących naturalnie i bliskich zeru dla syntetycznych substancji wytworzonych przez człowieka.

W Planie Gospodarki Odpadami Województwa Warmińsko-Mazurskiego wskazano do osiągnięcia do 2028 następujące cele główne w stosunku do gospodarki odpadami komunalnymi:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB;
- znaczne zmniejszenie całkowitej ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności odpadów niebezpiecznych, redukcji wytwarzanych odpadów z rokiem 2018 jako punktem odniesienia – o 5% do 2030 r., 10% do 2035 oraz 15% do 2040 r.;
- ograniczenie marnotrawienia żywności;
- wzmocnienie obiegu zamkniętego w środowisku wolnym od substancji toksycznych, w tym minimalizowanie obecności substancji problematycznych dla zdrowia i środowiska w materiałach pochodzących z recyklingu i wytworzonych z nich wyrobach;
- stworzenie dobrze funkcjonującego rynku wysokiej jakości surowców wtórnych;
- ograniczenie uciążliwości dla środowiska instalacji do zbierania i przetwarzania odpadów, głównie poprzez ograniczanie emisji gazów i pyłów oraz ścieków;
- wysoki poziom selektywnego zbierania odpadów, głównie odpadów niebezpiecznych, odpadów włókienniczych i odpadów przeznaczonych do recyklingu, utrzymanie czystych strumieni odpadów poddawanych recyklingowi;
- wysoki poziom ponownego użycia produktów, w tym wyrobów włókienniczych;
- wysoki udział przygotowania do ponownego użycia i recyklingu, w tym odpadów włókienniczych;
- osiągnięcie poziomu recyklingu surowców krytycznych na poziomie odpowiadającym co najmniej 15 proc. rocznego zużycia w 2030 r.;
- składowanie odpadów ograniczone do minimum;
- termiczne przekształcanie odpadów ograniczone wyłącznie do odpadów, których nie można poddać ponownemu użyciu i recyklingowi;
- remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym nielegalnych i nieczynnych składowisk odpadów;

- wyeliminowanie praktyk nielegalnego postępowania z odpadami, w tym zaśmiecania środowiska;
- wzmocnienie nadzoru nad przedsiębiorcami w zakresie rozszerzonej odpowiedzialności producenta;
- wysoka świadomość ekologiczna mieszkańców województwa.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018 roku

Cel strategiczny zagospodarowania przestrzennego województwa to: „Ład przestrzenny i zrównoważony rozwój jako podstawa kształtowania polityki przestrzennej województwa".

W ramach tego celu wyodrębnia się cele cząstkowe - szczegółowe:

- Cel 1. „Dążenie w gospodarowaniu przestrzenią do uporządkowania i harmonii pomiędzy różnymi elementami i funkcjami tej przestrzeni dla ochrony ładu przestrzennego, jako niezbędnego wyznacznika równoważenia rozwoju."
- Cel 2. „Podwyższenie konkurencyjności regionu, w szczególności poprzez podnoszenie innowacyjności i atrakcyjności jego głównych ośrodków miejskich.".
- Cel 3. „Poprawa jakości wewnętrznej regionu poprzez promowanie integracji funkcjonalnej i tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, z wykorzystaniem potencjałów wewnętrznych."
- Cel 4. „Poprawa dostępności terytorialnej regionu w relacjach zewnętrznych i wewnętrznych poprzez rozwijanie systemów infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej."
- Cel 5. „Zachowanie i odtwarzanie wysokiej jakości struktur przyrodniczo-kulturowych i krajobrazowych regionu oraz zrównoważone korzystanie z zasobów środowiska, stanowiące istotny element polityki rozwoju województwa."
- Cel 6. „Zwiększenie odporności przestrzeni województwa na zagrożenia naturalne i antropogeniczne oraz utratę bezpieczeństwa energetycznego, a także uwzględnianie w polityce przestrzennej regionu potrzeb obronnych państwa."

Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030 przyjęta Uchwałą Nr XIV/243/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18 lutego 2020 r.

Strategia przyjmuje następującą wizję województwa w roku 2030: „Warmia i Mazury regionem, w którym warto żyć", która będzie realizowana poprzez cztery wzajemnie powiązane cele strategiczne:

- Cel strategiczny 1. Kompetencje przyszłości,
- Cel strategiczny 2. Inteligentna produktywność,
- Cel strategiczny 3. Kreatywna aktywność,
- Cel strategiczny 4. Mocne Fundamenty.

Celem głównym Strategii województwa jest: spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy, przy czym:

- spójność ekonomiczna oznacza wzrost gospodarczy umożliwiający osiągnięcie i utrzymanie przez województwo udziału własnego w produkcie krajowym brutto na poziomie co najmniej 3%;
- spójność przestrzenna to włączenie się województwa (formalne i jakościowe) do głównej sieci infrastruktury transportowej w Polsce oraz w transeuropejską sieć korytarzy transportowych;
- spójność społeczna rozumiana jest jako tworzenie miejsc pracy wysokiej jakości i wzrost przedsiębiorczości (oferta nowych miejsc pracy skierowana zostanie przede wszystkim do ludzi młodych z uwagi na ich naturalną aktywność, mobilność, otwartość na zdobywanie nowych kwalifikacji), a także poprawę warunków życia ludności (w szczególności dostępu do usług publicznych oraz rewitalizację obszarów zdegradowanych) zbliżającą do standardów życia występujących w Unii Europejskiej.

U podstaw rozwoju województwa wskazano mieszkańców i tworzony przez nich kapitał społeczny pobudzający jakość życia. Zostało to przypisane do celu strategicznego „mocne fundamenty" i jest to jego pierwsza składowa. Drugim elementem fundamentu rozwoju jest środowisko przyrodnicze, w którym odbywają się procesy społeczno-gospodarcze. Wyjątkowy charakter środowiska przyrodniczego województwa warmińsko-mazurskiego nakazuje z jednej strony traktować je jako niepowtarzalny

zasób, z drugiej zaś wykorzystywać je jako trwały czynnik pobudzania innowacyjności i kreowania nowatorskich rozwiązań w dbaniu o wysoką jakość życia.

Trzecim elementem fundamentu rozwoju jest infrastruktura, której rozwój integruje zagadnienia społeczne i społeczno-gospodarcze z zagadnieniami środowiskowymi. Konieczność dalszego rozwoju szeroko rozumianej infrastruktury wynika z oceny aktualnego stanu spójności przestrzennej Warmii i Mazur z otoczeniem oraz spójności wewnętrznej. Nowoczesnej infrastruktury wymagają mieszkańcy chcący aktywnie uczestniczyć w globalnej wymianie wiedzy, chcący mieć otwarte możliwości przemieszczania się zarówno wewnątrz regionu jak i w relacjach zewnętrznych.

Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030

Ważnym dokumentem określającym cele ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu wojewódzkim, jest „Program Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030". Zawiera on opis uwarunkowań zewnętrznych wynikających z polityki ekologicznej państwa oraz zapisy dotyczące ochrony środowiska zawarte w uchwalonych przez Sejmik Województwa dokumentach, strategiach i programach. Zamieszczony jest w nim opis województwa warmińsko-mazurskiego, a także kierunki ochrony środowiska.

Głównymi obszarami interwencji i celami ochrony środowiska na terenie województwa warmińsko-mazurskiego są:

1) Ochrona klimatu i jakości powietrza:
    - poprawa jakości powietrza, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.
2) Zagrożenia hałasem:
    - poprawa klimatu akustycznego poprzez obniżenie hałasu do poziomu obowiązujących standardów.
3) Pola elektromagnetyczne
    - utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych.
4) Gospodarowanie wodami:
    - osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych.
5) (JCWP) – rzecznych, jeziornych, przejściowych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) GW.II.

- ochrona przed niedoborami wody i powodziami poprzez zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wodnych i zmniejszenie ryzyka powodziowego.

6) Gospodarka wodno-ściekowa:
   - prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej.
7) Zasoby geologiczne:
   - racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin.
8) Gleby:
   - ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu gleb.
9) Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów:
   - gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa warmińsko-mazurskiego
10) Zasoby przyrodnicze:
   - ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej,
   - prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
   - zwiększanie lesistości.
11) Zagrożenia poważnymi awariami:
   - ograniczanie zagrożeń poważnymi awariami i minimalizacja ich skutków.

Audyt Krajobrazowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania oraz ochrony krajobrazów priorytetowych i krajobrazów w obrębie: rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, Rezerwatu Biosfery UNESCO (MaB), parku kulturowego i obszaru proponowanego do umieszczenia na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO w odniesieniu do poziomu regionalnego są wyrazem polityki przestrzennej województwa prowadzonej przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Odnoszą się zasadniczo do głównych celów i kierunków polityki przestrzennej oraz ogólnych zasad dotyczących kształtowania i ochrony krajobrazu na poziomie regionalnym. Zostały określone w odniesieniu do całej przestrzeni województwa warmińsko-mazurskiego i należy je rozpatrywać z uwzględnieniem indywidualnych cech fizyczno-geograficznych, struktury użytkowania oraz wykorzystania przestrzeni poszczególnych krajobrazów.

1) Przywrócenie, utrzymanie i kształtowanie ładu przestrzennego, w szczególności poprzez:

a) kształtowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych z poszanowaniem walorów krajobrazowych,

b) zapobieganie skutkom zainwestowania negatywnie oddziałującego na krajobraz oraz ich niwelowanie,

c) ochronę terenu przed zagospodarowaniem powodującym wprowadzanie dysharmonijnych elementów i form w krajobrazie,

d) zachowanie i ochronę wyróżniających się cech krajobrazu stanowiących o tożsamości miejsca,

e) kształtowanie przestrzeni w strefach podmiejskich z uwzględnieniem działań mających na celu m.in.: zmniejszanie negatywnych skutków suburbanizacji, ograniczanie konfliktów przestrzennych, wzmacnianie powiązań przyrodniczych między miastem a obszarami otaczającymi,

f) racjonalne zagospodarowywanie obszarów miejskich z uwzględnieniem spójności ekologicznej i walorów widokowych.

2) Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego, w szczególności poprzez:

a) zrównoważone zarządzanie przestrzenią przyrodniczą poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska z uwzględnieniem stosowania zintegrowanego podejścia do środowiskowych, ekonomicznych i społecznych aspektów korzystania z zasobów ekosystemowych,

b) kształtowanie spójności terytorialnej i funkcjonalnej przestrzeni przyrodniczej, w tym zachowanie obszarów i obiektów objętych ochroną prawną, podnoszenie ich rangi, obejmowanie ochroną prawną cennych obszarów, weryfikacja ich granic, celów i przedmiotu ochrony,

c) kształtowanie przestrzeni z uwzględnieniem ochrony i zachowania najcenniejszych zasobów środowiska przyrodniczego oraz ochrony i odbudowy różnorodności biologicznej,

d) realizację celów ochrony środowiska zgodnie z zasadami wysokiego poziomu ochrony, przezorności, stosowania działań zapobiegawczych (zasada prewencji), naprawiania szkód u źródła i zasadą „zanieczyszczający płaci”,

e) utrzymanie ciągłości Regionalnej sieci korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie jej fragmentacji,

f) racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska w zakresie wód, lasów, gleb, bioróżnorodności,

g) ochronę podmokłych łąk, torfowisk, bagien i innych obszarów utrzymujących wysoką zdolność retencyjną,

h) racjonalne korzystanie z zasobów i walorów przyrodniczych oraz krajobrazowych dla potrzeb rozwoju osadnictwa oraz funkcji turystycznych, rekreacyjnych i uzdrowiskowych.

3) Ochrona dziedzictwa kulturowego i kształtowanie tożsamości regionalnej,

w szczególności poprzez:

a) zachowanie, zabezpieczanie, ochronę i utrzymanie zasobów dziedzictwa kulturowego,

b) przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom mającym wpływ na stan obiektów i zespołów zabytków oraz zapobieganie dewastacji przestrzeni i dysharmonijnym zmianom krajobrazu w otoczeniu obiektów zabytkowych,

c) podtrzymywanie tradycji miejsca, kontynuację rozwiązań historycznych bądź nawiązywanie do nich,

d) zagospodarowanie obiektów zabytkowych w sposób efektywny

i racjonalny,

z dopuszczeniem nowych funkcji, pod warunkiem wykluczenia rozwiązań dysharmonijnych,

e) wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego dla rozwoju turystyki, edukacji kulturowej, promocji ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu krajobrazowego.

4) Rozwój i sprawne funkcjonowanie infrastruktury technicznej, w szczególności poprzez:

a) prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej w celu poprawy stanu czystości wód,

b) budowę i modernizację infrastruktury technicznej z uwzględnieniem walorów krajobrazowych oraz z zachowaniem ciągłości systemu przyrodniczego,

c) lokalizowanie instalacji odnawialnych źródeł energii

z uwzględnieniem przepisów odrębnych oraz ochrony

i poszanowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

6.1 Uwzględnienie założeń ochrony środowiska w planie ogólnym

Realizacja powyższych założeń pośrednio znajduje odzwierciedlenie w zadaniach przewidzianych do realizacji w planie ogólnym gminy Gołdap. Dokument ten, mimo że w pierwszej kolejności nie zakłada rezultatów z zakresu ochrony środowiska, to spełnia wymagania i zasady zawarte w dokumentach wyższego rzędu w tym zakresie (POG w znacznej mierze dotyczy przekształceń w przestrzeni, które pośrednio wpływać będą na poprawę stanu środowiska w gminie).

Działania ujęte w POG, wpływające pozytywnie na poszczególne komponenty środowiska oraz mieszkańców zostały opisane w rozdziale 4 i 7.

7. Przewidywane znaczące oddziaływania ustaleń planu na środowisko przyrodnicze

7.1 Oddziaływanie na klimat

Zaplanowane w planie ogólnym zmiany w przestrzeni nie dają podstaw do przewidywania niekorzystnych zmian w klimacie, czy mikroklimacie obszaru. POG zakłada w większości uwzględnienie istniejącego zagospodarowania z ograniczeniem rozlewania się zabudowy.

7.2 Oddziaływanie na powietrze

Przewidywany, niekorzystny wpływ realizacji planu na stan jakości powietrza wiąże się przede wszystkim ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego (możliwe zwiększenie liczby zabudowań), dlatego też potencjalnym źródłem zanieczyszczeń powietrza mogą być tereny komunikacji. Należy jednak podkreślić, iż ruch, który będzie się odbywał po drogach na obszarze opracowania będzie miał głównie charakter lokalny. Przed ewentualnymi uciążliwościami związanymi z emisją zanieczyszczeń powietrza, tj. spalinami lub pyleniem wywołanym ruchem pojazdów chronić może odpowiednia szerokość pasa drogowego, jego właściwe zagospodarowanie oraz stosowanie m.in. nasadzenia zieleni wysokiej. Znaczna powierzchnia gminy pokryta jest lasami oraz terenami zadrzewionymi, co stwarza sprzyjające warunki do neutralizacji zanieczyszczeń powietrza.

Do lokalnych źródeł zanieczyszczeń powietrza można zaliczyć także punktowe emisje w okresie grzewczym na terenach przeznaczonych w planie pod zabudowę. Pod warunkiem zastosowania odpowiednich urządzeń grzewczych oraz używanego paliwa, nie prognozuje się w perspektywie długoterminowej zauważalnego wpływu inwestycji na jakość powietrza.

Oddziaływanie skutków realizacji projektu POG na powietrze atmosferyczne, w perspektywie krótko i średnioterminowej, wiązało się będzie z pracą maszyn budowlanych oraz transportem materiałów na place budowy (w możliwych do powiększenia strefach inwestycyjnych). Będzie to jednak oddziaływanie jedynie okresowe, trwające tylko przez czas realizacji zabudowy.

W związku z powyższym wprowadzenie w życie ustaleń zawartych w projekcie nie będzie miało istotnego znaczenia na jakość powietrza. W miarę możliwości gmina może ograniczać dowolność stosowania źródła ogrzewania poprzez stosowanie odpowiednich zapisów w planach miejscowych, ograniczając je do źródeł ekologicznych.

Zgodnie z danymi udostępnionymi w Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za 2023 rok na obszarze strefy warmińsko-mazurskiej na terenie której położona jest gmina Gołdap wystąpiło przekroczenie poziomu docelowego stężenia B(a)P (ze względu na zdrowie ludzi) zawartego w pyle zawieszonym PM10. Ten rodzaj zanieczyszczenia jest głównie skutkiem niskich emisji (do 40 m) z indywidualnych źródeł ciepła oraz przestarzałych kotłowni. W celu zmniejszenia emisji tego rodzaju zanieczyszczeń należy podjąć działania zmierzające do likwidacji indywidualnych źródeł ogrzewania wykorzystujących paliwo stałe oraz zastosowania ogrzewania bez emisyjnego i niskoemisyjnego.

7.3 Oddziaływanie na jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych

Zgodnie z podziałem kraju na jednolite części wód podziemnych (w skrócie: JCWPd), analizowany teren zlokalizowany jest w obrębie JCWPd nr PLGW700021 w dorzeczu Pregoły oraz nr PLGW200032 w dorzeczu Wisły.

Cele środowiskowe dla wód podziemnych i powierzchniowych ustalone na mocy art. 4 Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r., zwanej Ramową Dyrektywą Wodną są następujące:

- dla JCWPd:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem, a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

- dla JCWP:
  - niepogarszanie się stanu wód powierzchniowych oraz ochrona i przywrócenie dobrego stanu JCW;
  - osiągnięcie, co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego wód powierzchniowych;
  - stopniowe eliminowanie, a w rezultacie zaprzestanie zrzutów do wód powierzchniowych substancji priorytetowych i niebezpiecznych, a także zapobieganie dopływowi zanieczyszczeń do wód podziemnych;
  - odwrócenie każdej znaczącej i ciągłej tendencji wzrostu stężenia każdego zanieczyszczenia wynikającego z wpływu działalności człowieka w celu stopniowej redukcji zanieczyszczenia wód podziemnych;
  - osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi w ustawodawstwie wspólnotowym dla obszarów chronionych.

Cele środowiskowe dla wód podziemnych i powierzchniowych na obszarze dorzecza Wisły zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300). Poszczególne cele środowiskowe dla JCWP dotyczą m.in. możliwości migracji organizmów wodnych na odcinku cieku istotnego, stanu ekologicznego i jego poziomu oraz potencjału ekologicznego i jego poziomu. Natomiast dla JCWPd celem głównym jest utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu chemicznego i ilościowego wód.

Cele środowiskowe dla wód podziemnych i powierzchniowych na obszarze dorzecza Pregoły zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoły. Dla JCWP cele te dotyczą m.in. stanu ekologicznego i jego poziomu, potencjału ekologicznego i jego poziomu, a także zapewnienia drożności cieku dla migracji gatunków zwierząt wodnych, ichtiofauny i gatunków chronionych. Głównym celem

środowiskowym JCWPd na obszarze dorzecza Pregoły jest utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu chemicznego i ilościowego wód.

Jeżeli planowane przedsięwzięcie na obszarze objętym planem ogólnym realizowane będzie zgodnie z obowiązującym prawem i normami środowiskowymi oraz zastosowane zostaną środki i zalecenia ochronne przedstawione w niniejszym opracowaniu, to nie pogorszy ono stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Realizacja przedsięwzięcia zgodnie z zasadami ochrony środowiska oraz zgodnie z założeniami projektowymi, nie spowoduje wystąpienia negatywnych oddziaływań na jednolite części wód podziemnych (JCWPd) nr 32 oraz nr 21. Nie przyczyni się do pogorszenia stanu chemicznego ani ilościowego wód występujących w ich obrębach. Nie będzie również stanowić zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoły.

7.4 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną i krajobraz, rzeźbę terenu i świat roślin i zwierząt

Realizacja ustaleń planu może skutkować zmianami krajobrazu na obszarze opracowania. Istniejąca przestrzeń terenów niezagospodarowanych, użytkowanych do tej pory rolniczo, może ulec przekształceniu w krajobraz o charakterze zabudowanym. Plan ogólny wyznacza takie tereny w pobliżu wykształconych już obszarów zurbanizowanych ograniczając możliwość rozlewania się zabudowy (zgodnie z zamysłem ustawodawcy). W związku z tym ingerencja w krajobraz, faunę i florę będzie utrzymana w granicach wyznaczonych przeznaczeń, co za tym idzie, nie wskazuje się ponadnormatywnych zmian w tych strukturach.

W zakresie kształtowania krajobrazu oraz zachowania ładu przestrzennego istotne znaczenie mają ustalenia planu dotyczące kształtowania zabudowy, wartości wskaźników oraz struktury funkcjonalno-przestrzennej terenu. Pod względem kształtowania estetyki omawianego terenu, planowane zagospodarowanie należy ocenić pozytywnie.

Obszar objęty planem należy do terenów o typowej dla regionu bioróżnorodności. Realizacja ustaleń planu, w szczególności dotycząca powiększenia obszarów pod zabudowę kosztem terenów obecnie użytkowanych rolniczo może miejscowo spowodować zubożenie różnorodności biologicznej.

Ocenia się, że realizacja założeń planu wraz z uwzględnieniem nakazów, zakazów i ograniczeń dotyczących obszarów chronionych, nie będzie wywierać negatywnego oddziaływania o charakterze znaczącym na cele ochrony parku krajobrazowego Puszczy Rominckiej oraz na inne tereny prawnie chronione na terenie gminy (Obszary Natura 2000, rezerwaty przyrody, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe).

Gmina charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu, jednakże największe skupiska zabudowy, które będą w ramach planu poszerzane znajdują się na terenach względnie płaskich oraz nizinnych. Wobec powyższego przekształcenia powierzchni ziemi mogą występować, ale w niewielkim zakresie – zazwyczaj służyć one będą dopasowaniu rzędnych posadowienia budynków.

Tereny zabudowane stanowią zazwyczaj niekorzystne warunki do życia zwierząt, jednakże ograniczenia powierzchni zabudowy zawarte w planie nie pozwolą na nieprzemyślane „rozlewanie się" terenów zurbanizowanych. W celu ograniczenia kubatury na terenie gminy wskazuje się zachowanie odpowiedniej powierzchni biologicznie czynnej, która zawarta jest w odpowiednich parametrach przypisanych do każdej ze stref planistycznych.

7.5 Oddziaływanie na walory przyrodnicze

Nie stwierdza się istotnych problemów ochrony przyrody występujących na obszarze opracowania rezerwatów przyrody, parku krajobrazowego, obszarów chronionego krajobrazu, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, ustanowionych obszarów Natura 2000 oraz korytarzy ekologicznych z perspektywy realizacji projektowanego dokumentu. Projekt planu ogólnego wskazuje ww. obszary oraz określa zasady gospodarowania zgodnie z przepisami o ochronie przyrody i ochronie środowiska.

7.6 Oddziaływanie na gospodarkę odpadową

Plan ogólny wyznacza tereny istniejącego zagospodarowania oraz dopuszcza powiększenie obszarów inwestycyjnych w oparciu o restrykcyjne wytyczne. W efekcie na terenie gminy będzie mogła powstać nowa zabudowa, co wpłynie na zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów. Jednakże ze względu na objęcie systemem odbioru odpadów wszystkich mieszkańców gminy, obowiązek segregacji odpadów oraz

prowadzoną selektywną zbiórkę odpadów, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania ustaleń planu na środowisko.

7.7 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Plan ogólny uwzględnia obszary przeznaczone do eksploatacji kruszywa naturalnego. Szczegółowe informacje na temat złóż, w tym m.in. ich status, powierzchnia, rodzaje kopalin oraz kierunki rekultywacji po zakończeniu eksploatacji są ujawnione w rejestrach PIG. Sposób wydobycia kopalin, ich przetwarzania oraz przeprowadzenia późniejszej rekultywacji terenu został określony w przepisach odrębnych. Nie przewiduje się powiększenia bazy wydobywczej m.in. ze względu na występujące na obszarze opracowania liczne tereny prawnie chronione. Plan ogólny wskazuje na racjonalną gospodarkę powierzchnią ziemi, w tym na terenach złóż zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (art. 72 ust. 1 pkt 2). W związku z powyższym, nie prognozuje się znacząco negatywnego oddziaływania zapisów planu na zasoby naturalne.

7.8 Oddziaływanie na klimat akustyczny

W okresie budowy i realizacji inwestycji będzie miała miejsce emisja hałasu. Związane to będzie z pracą maszyn budowlanych i samochodów ciężarowych. Przy prawidłowo i sprawnie prowadzonych robotach oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i nie będzie miało większego znaczenia dla środowiska.

W celu zminimalizowania oddziaływania hałasu komunikacyjnego podczas budowy lub remontu dróg, można uwzględnić rozwiązania łagodzące te oddziaływanie w postaci zastosowania nasadzeń zieleni izolacyjnej.

Podsumowując, planowane przeznaczenia i zagospodarowanie obszaru opracowania nie spowoduje znaczącego długotrwałego oddziaływania na klimat akustyczny w granicach opracowania, ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Opracowanie uwzględnia istniejące uwarunkowania i jeżeli te stanowią potencjalne źródło hałasu, to muszą odpowiadać warunkom określonym w przepisach odrębnych. Należy mieć na uwadze również istniejący teren kolejowy (gdzie ruch może zostać wznowiony), a także tereny wojskowe w sąsiedztwie których należy unikać lokalizowania zabudowy chronionej akustyczne.

7.9 Oddziaływanie na tereny bezpośrednio sąsiadujące z obszarem objętym planem ogólnym

Realizacja ustaleń planu ogólnego nie powinna powodować istotnego negatywnego oddziaływania na tereny bezpośrednio sąsiadujące z obszarem objętym opracowaniem, w tym na tereny położone poza granicami gminy. Przyjęte rozwiązania planistyczne mają charakter porządkujący strukturę funkcjonalno-przestrzenną oraz ograniczający możliwość niekontrolowanego lub konfliktowego zagospodarowania terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie granicy.

Istotne znaczenie ma wprowadzenie wzdłuż granicy pas strefy infrastrukturalnej SI, wyznaczonej w celu umożliwienia rozbudowy oraz zabezpieczenia potrzeb związanych z infrastrukturą obronną państwa. Strefa ta pełni jednocześnie funkcję buforową i separacyjną, ograniczając możliwość lokalizacji zagospodarowania mogącego pozostawać w kolizji z funkcjami istotnymi z punktu widzenia bezpieczeństwa państwa oraz z użytkowaniem terenów przygranicznych. Wyznaczenie strefy SI sprzyja uporządkowaniu sposobu zagospodarowania pasa przygranicznego, zmniejsza ryzyko konfliktów przestrzennych i funkcjonalnych, a także ogranicza możliwość powstawania oddziaływań na tereny bezpośrednio sąsiadujące z obszarem objętym planem.

Dodatkowo, w miejscach występowania złóż kopalin położonych w bezpośrednim sąsiedztwie granicy wyznaczono strefę otwartej SO o szerokości około 20 m. Strefa ta została wprowadzona w celu ograniczenia możliwości prowadzenia eksploatacji złóż w bezpośredniej bliskości granicy państwowej. Rozwiązanie to ma znaczenie porządkujące i zabezpieczające, ponieważ zapobiega lokalizacji robót wydobywczych oraz przekształceń terenu w pasie przygranicznym, gdzie mogłyby one powodować konflikty przestrzenne, techniczne lub funkcjonalne.

Wyznaczenie strefy SO ogranicza możliwość ingerencji w teren przy samej granicy, w szczególności poprzez prowadzenie wykopów, eksploatację kopalin lub inne działania związane z wydobyciem. Tym samym strefa ta pełni funkcję buforową wobec terenów sąsiednich oraz wzmacnia kontrolę nad sposobem zagospodarowania obszarów, na których występują złoża kopalin w rejonie granicy.

Z uwagi na wyznaczone w projekcie planu ogólnego kierunki oraz zasięgi nowych rodzajów zagospodarowania terenu, nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania na tereny sąsiednie. Wprowadzone strefy stanowią rozwiązanie minimalizujące potencjalne konflikty przestrzenne i środowiskowe, w szczególności w rejonie granicy państwowej oraz w sąsiedztwie terenów złóż kopalin.

7.10 Oddziaływanie na zdrowie ludzi

Określone w planie rozwiązania wykluczają możliwość realizacji inwestycji i obiektów mogących w sposób negatywny wpłynąć na środowisko i zdrowie mieszkańców gminy. Ustalenia planu przewidują stworzenie głównie zabudowy o funkcji podobnej oraz uzupełniającej do już występującej, co pozwoli na zachowanie otoczenia charakterystycznego dla gminy. Realizując nową zabudowę należy mieć na uwadze konieczność spełnienia wymagań szeregu przepisów odrębnych. Dotyczy to także sytuacji przybliżania zabudowy do obiektów potencjalnie mogących zaszkodzić zdrowiu ludzkiemu (np. zabudowa cmentarna, czy znacząco lub potencjalnie oddziaływująca na środowisko – jeżeli występuje lub będzie występować).

7.11 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Plan ogólny zakłada zachowanie obiektów objętych rejestrem oraz gminną ewidencją zabytków. Uwzględnienie elementów zabytkowych i ich zabezpieczenie w przestrzeni scedowane zostało na miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W ustaleniach planu nie przewiduje się ingerencji w strukturę zabytków, a jedynie ujęcie ich w strefach o konkretnym profilu. W związku z tym nie przewiduje się występowania negatywnego oddziaływania na zabytki i dobra materialne.

7.12 Ocena przewidywanego oddziaływania

Poniższa tabela przedstawia ocenę przewidywanego znaczącego oddziaływania w zależności od typów oddziaływań w kontekście potencjalnego nowego zainwestowania.

Tab. 29. Ocena przewidywanego oddziaływania

Lp.	Typ oddziaływań	Etap realizacji inwestycji	Etap funkcjonowania
1.	**Bezpośrednie**	➢ Zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z maszyn pracujących na budowie, zapylenie, ➢ Wzrost poziomu hałasu oraz lokalne uciążliwości związane z pracami budowlanymi, ➢ Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej oraz powierzchni obszarów niezainwestowanych.	➢ Wytwarzanie odpadów, ➢ Wzrost ilości odprowadzanych ścieków opadowych z powierzchni szczelnych, ➢ Rozszerzenie strefy oddziaływania hałasu „komunalno-bytowego”, ➢ Pogorszenie, jakości powietrza spowodowanego sezonowym dogrzewaniem, ➢ Zmiana dotychczasowego krajobrazu.
2.	**Pośrednie**	➢ Nie występują lub brak znaczących oddziaływań.	➢ Poprawa jakości infrastruktury, ➢ Zmniejszenie hałasu komunikacyjnego, ➢ Generowanie ruchu pojazdów na terenach nowo zainwestowanych, ➢ Poprawienie jakości wód powierzchniowych i gruntowych oraz gleb po wprowadzeniu systemu kanalizacji.
3.	**Wtórne**	➢ Nie występują lub brak znaczących oddziaływań.	➢ Nie występują lub brak znaczących oddziaływań.
4.	**Skumulowane**	➢ Nie występują lub brak znaczących oddziaływań.	➢ Nie występują lub brak znaczących oddziaływań.
5.	**Krótkoterminowe**	➢ Hałas budowlany, ➢ Zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi, ➢ Odpady budowlane, ➢ Pylenie z sypkich materiałów budowlanych.	➢ Nie występują lub brak znaczących oddziaływań w stosunku do stanu aktualnego zagospodarowania.
6.	**Długoterminowe**	➢ Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej.	➢ Lokalne zmiany jakości krajobrazu, ➢ Zmniejszenie powierzchni obszarów niezainwestowanych, ➢ Zmiany fizykochemiczne gleb w obszarze inwestycji infrastrukturalnych i nowej zabudowy.
7.	**Stałe**	➢ Zmiana ukształtowania powierzchni terenów.	➢ Powiększenie się obszarów przekształconych antropogenicznie, ➢ Lokalne zmiany jakości krajobrazu, ➢ Zmniejszenie powierzchni obszarów niezainwestowanych, ➢ Zmiany fizykochemiczne gleb w obszarze inwestycji infrastrukturalnych, nowej zabudowy oraz terenu cmentarnego.
8.	**Chwilowe**	➢ Powstawanie odpadów „budowlanych” oraz gruntu z wykopów.	➢ Możliwe zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego.

Źródło: Opracowanie własne

Analizując zanotowane w tabeli wyniki z przeprowadzonej oceny wpływu realizacji planu i nowej zabudowy na poszczególne komponenty środowiska należy stwierdzić, że planowane zmiany funkcji i zagospodarowania terenu na całym obszarze objętym opracowaniem spowodują w niewielkim stopniu ingerencję w środowisko przyrodnicze, głównie ze względu na zastosowane wskaźniki ograniczające kubaturę i powierzchnię obiektów, ograniczone tereny inwestycyjne oraz ukształtowane istniejące zagospodarowanie. Wprowadzenie jakiejkolwiek zabudowy na terenie dotychczas niezagospodarowanym zawsze wiąże się minimalną zmianą systemu przyrody i ich potencjalne zagrożenie.

Powyższe zmiany nie będą miały bezpośredniego wpływu na zasoby przyrodnicze i walory krajobrazowe chronione w ramach obszarów Natura 2000 oraz innych form ochrony przyrody w których obrębie położony jest obszar opracowania, gdyż znajdują się poza ich strefami ochronnymi.

Na etapie realizacji inwestycji należy eliminować ich ujemny wpływ na środowisko poprzez dobór i zastosowanie nowoczesnych, przyjaznych środowisku technologii i materiałów budowlanych. W trakcie budowy należy przestrzegać następujących zasad:

- Teren budowy ograniczyć do niezbędnego minimum;
- Roboty ziemne prowadzić w sposób nienaruszający stosunków gruntowo-wodnych;
- Z powstałymi odpadami postępować zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami;
- Stosować materiały budowlane nieszkodliwe dla środowiska.

Oddziaływanie środowiskowe realizacji planu ogólnego w warunkach normalnej jej eksploatacji wynikać będzie z faktu funkcjonowania istniejącej zabudowy oraz potencjalnie nowej, w stopniu ograniczonym przez ustawę. Będzie się to wiązało z:

- Wytwarzaniem odpadów komunalnych;
- Odprowadzaniem ścieków bytowych i przemysłowych;
- Emisją hałasu.

W wyniku realizacji planu fragmenty terenów dotychczas użytkowanych rolniczo mogą zostać przekształcone. Zmiana lub dodanie nowych funkcji w planie w niewielkim

stopniu przyczyni się do powstrzymania na danym obszarze degradacji chemicznej i fizycznej gleby wynikającej z ciągłych zabiegów agrotechnicznych i nawożenia. Dodatkowo ograniczona zostanie emisja substancji (zanieczyszczeń) do środowiska, które bezpośrednio lub poprzez glebę mogą trafiać do wód powierzchniowych i podziemnych.

Podsumowując, w przypadku przestrzegania zapisów planu, nie powinny nastąpić znaczące zmiany w funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego obszaru, a występowanie kolizji z celami ochrony powinno być minimalizowane. Projekt planu zakłada restrykcyjne ustalenia w sposobie zagospodarowania terenu oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, mające na celu kształtowanie zamierzonego zagospodarowania w sposób planowy i racjonalny z punktu widzenia zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. Teren gminy posiada optymalny charakter względem zagospodarowania z koncentracją zabudowy w miejscach niezagrożonych osuwiskami czy powodzią.

8. Wpływ przewidzianych oddziaływań na rezerwaty przyrody, park krajobrazowy, obszary chronionego krajobrazu i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Obszar gminy Gołdap znajduje się w zasięgu następujących form ochrony przyrody: rezerwatu przyrody Torfowisko na Tatarskiej Górze, rezerwatu przyrody Mechacz Wielki, rezerwatu przyrody Czarnówko, Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Gołdapy i Węgorapy, Obszaru Chronionego Krajobrazu Grabowo, Obszaru Chronionego Krajobrazu Wzgórz Szeskich, Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Jarki, Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Rominckiej, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Gołdapska Struga, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego Tatarska Góra oraz parku krajobrazowego Puszczy Rominckiej.

Park krajobrazowy Puszczy Rominckiej posiada plan ochronny wprowadzony Rozporządzeniem nr 49 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 4 grudnia 2006 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2006 r. Nr 192, poz. 2679).

Ustalenia projektu planu ogólnego nie naruszają zapisów określających warunki ochrony wyżej wymienionych, cennych przyrodniczo obszarów. Plan nie ingeruje również w strukturę i cele ochrony parku krajobrazowego Puszczy Rominckiej. Wyznaczone w planie przeznaczenia odpowiadają istniejącemu użytkowaniu, a rozwój zabudowy i infrastruktury winien opierać o założenia i cele ochrony obszarów prawnie chronionych.

9. Wpływ przewidzianych oddziaływań na obszar Natura 2000

Teren gminy znajduje się w granicach następujących obszarów: Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Puszcza Romincka, Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk Ostoja Borecka i Obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Puszcza Borecka. Obszary te posiadają powiązania ekologiczne z innymi jednostkami administracyjnymi. Plan ogólny uwzględnia istniejące zagospodarowanie i dopuszcza niewielkie jego powiększenie. Tym samym uwzględnia się założenia form ochrony przyrody, których kształt, zagospodarowanie czy bieżące użytkowanie zostało uwzględnione w ramach dokumentu. Powyższe Obszary Natura 2000 nie posiadają planów zadań ochronnych.
Projekt planu ogólnego uwzględnia ochronę obszarów Natura 2000 i innych obszarów chronionych oraz nie przewiduje bezpośrednich negatywnych oddziaływań na te elementy środowiska. Planowana inwestycja nie powoduje naruszeń art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody:
„1. Zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt,
2) dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
3) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,
4) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami."

10. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu planu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska pod pojęciem kompensacji przyrodniczej *rozumie się zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych.*

Mając na uwadze art. 75 ust. 3 tej ustawy naprawienie wyrządzonych szkód, a tym samym kompensacji przyrodniczej dokonuje się wówczas, gdy ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa. Projekt planu nie zawiera rozwiązań stanowiących kompensację przyrodniczą, gdyż jego realizacja nie spowoduje utraty zasobów przyrodniczych, może jedynie wpłynąć na te elementy, w określony sposób modyfikując je.

W celu zapobiegania lub ograniczenia niekorzystnego wpływu na środowisko będącego efektem realizacji planu należy uwzględnić:

- Ustalenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej o wartości określonej według ustaleń szczegółowych dla poszczególnych terenów,
- Określenie maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy,
- Określenie katalogu stref dostosowanego do istniejącego użytkowania terenu,
- Określenie sposobu zaopatrzenia w wodę (przyłączenie do gminnej sieci wodociągowej).

W planach miejscowych sporządzonych w oparciu o ustalenia planu ogólnego można ponadto uszczegółowić zapisy w zakresie m.in. stosowanego źródła ogrzewania, utrzymania obowiązujących norm dotyczących ochrony poszczególnych komponentów

środowiska, w szczególności w zakresie klimatu akustycznego, w celu ograniczenia szkodliwej emisji hałasu - zasadzenie zieleni izolacyjnej na styku terenów przeznaczonych do zainwestowania, przestrzegania przepisów sanitarnych, ustalenia obowiązku przyłączenia się do sieci kanalizacji zbiorczej.

Plan ogólny w swoim założeniu nie ma wpływu na przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz na integralność tych obszarów, a także na inne obszary prawnie chronione obejmujące swoim zasięgiem gminę Gołdap.

11. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 3b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie planu podyktowany jest potrzebą ochrony obszarów Natura 2000 i ich integralności.

Analiza dokumentów i materiałów planistycznych pozwala stwierdzić, iż realizacja projektu planu obejmującego teren gminy nie będzie znacząco oddziaływać na środowisko i tym samym nie wpłynie na najbliższe obszary Natura 2000, gdyż nie przewiduje w swym zakresie ingerencji w ich strukturę. Przyjęte w projekcie planu rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenów, sposobu ich zagospodarowania są zgodne z kierunkami rozwoju przyjętymi przez gminę oraz ukształtowaną strukturą przestrzenną.

Gmina Gołdap od północy graniczy z Obwodem Kaliningradzkim, jednakże ze względu na wyznaczone w projekcie planu ogólnego kierunki i zasięgi nowych rodzajów zagospodarowania terenu transgraniczne oddziaływanie na środowisko nie wystąpi. Nie określa się także widocznego wpływu mogącego negatywnie oddziaływać na strukturę przyrodniczą gminy ze strony Federacji Rosyjskiej.

Projekt planu uwzględnia cele ochrony środowiska i jest zgodny z polityką przestrzenną gminy, a także przepisami prawa w zakresie m.in. ochrony środowiska, ochrony przyrody, ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz innymi przepisami szczególnymi.

Ze względu na brak negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska, nie zachodzi konieczność przedstawienia rozwiązań alternatywnych.

12. Spis rycin

Ryc. 1 Gmina Gołdap na tle województwa warmińsko-mazurskiego i powiatu gołdapskiego 16
Ryc. 2 Obręby ewidencyjne na terenie gminy Gołdap 17
Ryc. 3 Mezoregiony na terenie gminy Gołdap 19
Ryc. 4 Rzeźba terenu na terenie gminy Gołdap 20
Ryc. 5 Jednostki morfogenetyczne na terenie gminy Gołdap 21
Ryc. 6 Klasyfikacja przydatności gruntów na terenie gminy Gołdap 23
Ryc. 7 Istniejący stan zagospodarowania i użytkowania terenu opracowania 25
Ryc. 8 Grunty rolne na terenie gminy Gołdap 27
Ryc. 9 Mapa glebowo-rolnicza obszaru gminy Gołdap 28
Ryc. 10 Dorzecza rzek na terenie gminy Gołdap 30
Ryc. 11 Zlewnie JCWP rzek na terenie gminy Gołdap 31
Ryc. 12 Zlewnie JCWP jeziornych na terenie gminy Gołdap 33
Ryc. 13 JCWPd i główne zbiorniki wód podziemnych w granicach gminy Gołdap 36
Ryc. 15 Lasy na terenie gminy Gołdap 40
Ryc. 14 Nadleśnictwa zlokalizowane na terenie gminy Gołdap 40
Ryc. 16 Lasy ochronne na terenie gminy Gołdap 42
Ryc. 17 Złoża bilansowe i wybilansowane na terenie gminy Gołdap 44
Ryc. 18 Obszary Natura 2000 na terenie gminy Gołdap 49
Ryc. 19 Obszary rezerwatów na terenie gminy Gołdap 51
Ryc. 20 Parki krajobrazowe na terenie gminy Gołdap 53
Ryc. 21 Obszary Chronionego Krajobrazu na terenie gminy Gołdap 57
Ryc. 22 Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe na terenie gminy Gołdap 59
Ryc. 23 Pomniki przyrody na terenie gminy Gołdap 62
Ryc. 24 Korytarze ekologiczne na terenie gminy Gołdap 63
Ryc. 25 Granice stref ochronnych uzdrowiska Gołdap 67
Ryc. 26 Zabytki nieruchome i stanowiska archeologiczne ujęte w rejestrze zabytków .. 74
Ryc. 27 Lokalizacja zabytków nieruchomych i stanowisk archeologicznych ujętych w ewidencji zabytków 93
Ryc. 28 Ryzyko możliwości wystąpienia powodzi w granicach gminy Gołdap 103

Ryc. 29 Obszary zmeliorowane oraz urządzenia melioracyjne na terenie gminy Gołdap 105
Ryc. 30 Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Gołdap 113
Ryc. 31 Sieć wodociągowa na terenie gminy Gołdap 115
Ryc. 32 Sieć gazowa na terenie gminy Gołdap 116
Ryc. 33 Lokalizacja wiatraków i stref wyłączonych z zabudowy mieszkaniowej na terenie gminy 120
Ryc. 34 Sieć elektroenergetyczna na terenie gminy Gołdap 121
Ryc. 35 Sieć telekomunikacyjna na terenie gminy Gołdap 121
Ryc. 36 Sieć ciepłownicza na terenie gminy Gołdap 125
Ryc. 37 Lokalizacja osuwiska i terenów zagrożonych ruchami masowymi w gminie Gołdap 126
Ryc. 38 Mapa osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi na terenie gminy Gołdap 127
Ryc. 39. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej dla gminy Gołdap 134
Ryc. 40 Fragment części graficznej do planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego 135

13. Spis tabel

Tab. 1. Klasyfikacja przydatności gruntów wraz z warunkami budowlanymi na terenie gminy Gołdap 22
Tab. 2. Zestawienie gruntów rolnych na terenie gminy Gołdap 26
Tab. 3. Zestawienie powierzchni kompleksów przydatności rolniczej na terenie gminy Gołdap 28
Tab. 4. JCWPd na terenie gminy Gołdap 35
Tab. 5. Informacje dotyczące GZWP na terenie gminy Gołdap 35
Tab. 6. Typy ochronne lasów na terenie gminy Gołdap 41
Tab. 7. Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Gołdap 43
Tab. 8. Cele ochrony przyrody Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej 53
Tab. 9. Pomniki przyrody na terenie gminy Gołdap 60
Tab. 10. Zespoły i obiekty wpisane do rejestru zabytków 71
Tab. 11. Zabytki ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków 75
Tab. 12. Zabytki archeologiczne Gminnej Ewidencji Zabytków 83
Tab. 13. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2023 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi 96
Tab. 14. Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2023 w województwie warmińsko – mazurskim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia ludzi 97
Tab. 15. Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2023 w województwie warmińsko–mazurskiej z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony roślin 97
Tab. 16. Zestawienie oceny stanu JCWP rzecznych 98
Tab. 17. Zidentyfikowane presje znaczące na JCWP rzecznych 99
Tab. 18. Zestawienie oceny stanu JCWP jeziornych 100
Tab. 19. Zidentyfikowane presje znaczące na JCWP jeziornych 101
Tab. 20. Zestawienie ilości odpadów odebranych w gminie Gołdap z podziałem na rodzaje w latach 2020-2023 107
Tab. 21. Ilość odpadów odebranych w gminie Gołdap na 1 mieszkańca z podziałem na rodzaje w latach 2020-2023 108
Tab. 22. Odpady komunalne zebrane w ciągu roku 108

Tab. 23. Dane dotyczące sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Gołdap....110
Tab. 24. Korzystający z sieci kanalizacyjnej w latach 2014-2023....111
Tab. 25. Dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie gminy Gołdap....114
Tab. 26. Korzystający z sieci wodociągowej w latach 2014-2023....114
Tab. 27. Wykaz kotłowni na terenie gminy Gołdap....123
Tab. 28. Tablica wzorcowa z charakterystyką stref planistycznych....130
Tab. 29. Ocena przewidywanego oddziaływania....157

14. Spis wykresów

Wykres 1 Zestawienie klas gruntów ornych na terenie gminy Gołdap..... 24

15. Spis załączników

Załącznik nr 1 Oświadczenie Głównego Projektanta……170
Załącznik nr 2 Informacje o składzie zespołu autorskiego……171
Załącznik nr 3 Mapa z uwarunkowaniami przyrodniczymi……172
Załącznik nr 4 Mapa uwarunkowań antropogenicznych……173

ul. Noniewicza 85B/IV, 16-400 Suwałki, tel. 603-312-222, fax. 87 565 7675,

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że jako kierująca zespołem autorów opracowujących „Prognozę oddziaływania na środowisko" do „Planu ogólnego gminy Gołdap" spełniam wymogi zawarte art. 74a Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U z 2024 r. poz. 1112 ze zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Główny Projektant
specjalista
ds. urbanistyki i planowania przestrzennego
dr inż. Ludmiła Pietrzak

Informacja o składzie zespołu autorskiego

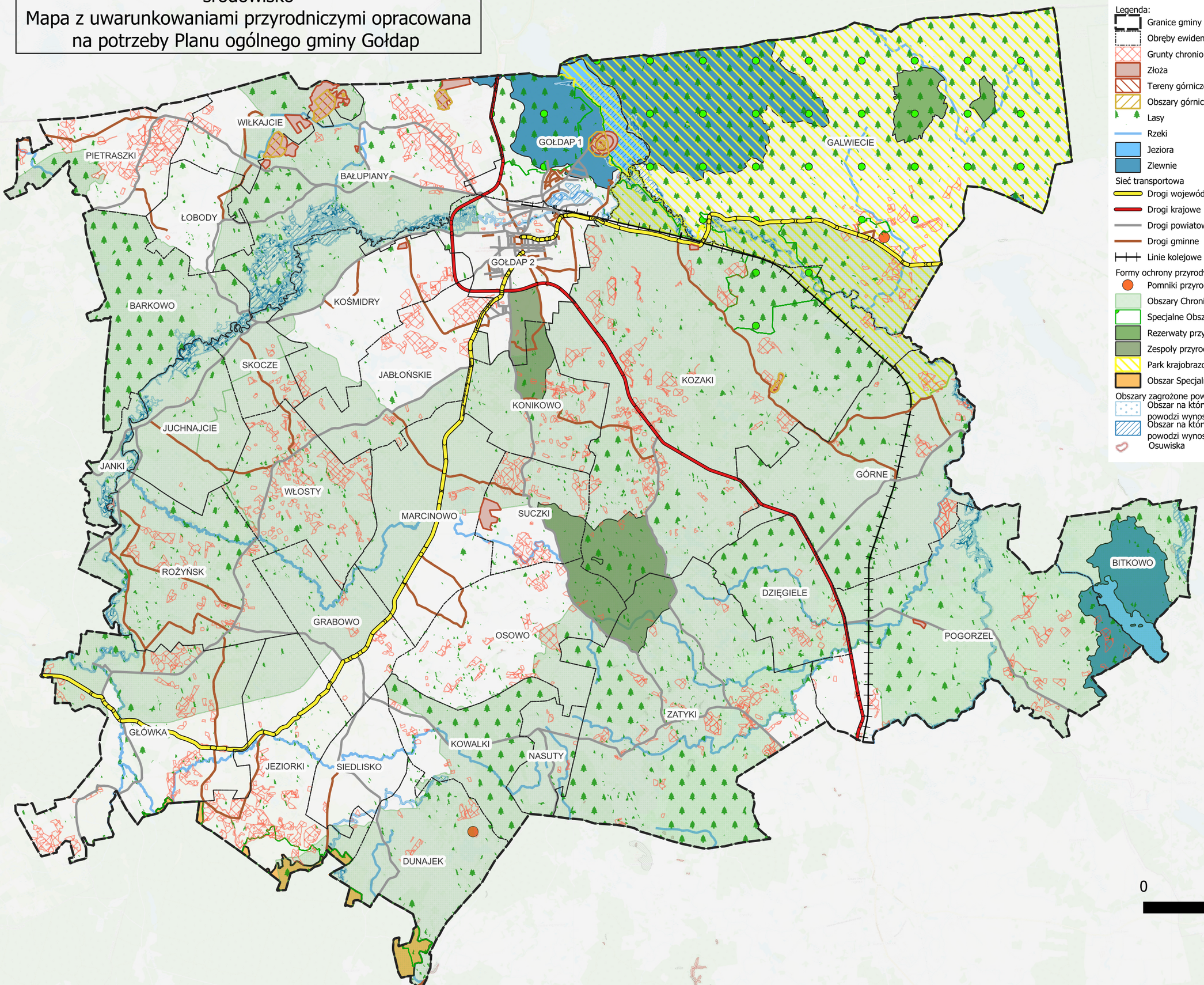
Prognozy oddziaływania na środowisko do

„Planu ogólnego gminy Gołdap"

Opracowanie wykonał zespół w składzie:

Lp	Imię i nazwisko	Podpis
1	dr inż. Ludmiła Pietrzak - główny projektant	
2	mgr inż. Olga Chmielewska	
3	mgr Dominik Derda	
4	mgr inż. Justyna Dębowska	
5	mgr inż. arch. Paweł Fiann	
6	mgr inż. Elżbieta Hawrus	
7	mgr inż. Tadeusz Kościuk	
8	mgr inż. Bartosz Patkowski	
9	Justyna Perkowska	
10	mgr inż. Joanna Pietrzak	

Załącznik nr 3 do Prognozy oddziaływania na środowisko
Mapa z uwarunkowaniami przyrodniczymi opracowana na potrzeby Planu ogólnego gminy Gołdap

Legenda:
- Granice gminy
- Obręby ewidencyjne
- Grunty chronione
- Złoża
- Tereny górnicze
- Obszary górnicze
- Lasy
- Rzeki
- Jeziora
- Zlewnie

Sieć transportowa
- Drogi wojewódzkie
- Drogi krajowe
- Drogi powiatowe
- Drogi gminne
- Linie kolejowe

Formy ochrony przyrody:
- Pomniki przyrody
- Obszary Chronionego Krajobrazu
- Specjalne Obszary Ochrony Natura 2000
- Rezerwaty przyrody
- Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
- Park krajobrazowy
- Obszar Specjalnej Ochrony

Obszary zagrożone powodzią:
- Obszar na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi 1%
- Obszar na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi 10%
- Osuwiska

0 1.25 2.5 km

Załącznik nr 4 do Prognozy oddziaływania na środowisko
Mapa uwarunkowań antropogenicznych sporządzona na potrzeby Planu ogólnego gminy Gołdap

WIŁKAJCIE
PIETRASZKI
BAŁUPIANY
GOŁDAP 1
GALWIECIE
ŁOBODY
GOŁDAP 2
BARKOWO
KOŚMIDRY
SKOCZE
JABŁOŃSKIE
KOZAKI
KONIKOWO
JUCHNAJCIE
JANKI
WŁOSTY
GÓRNE
MARCINOWO
SUCZKI
ROŻYŃSK
BITKOWO
GRABOWO
DZIĘGIELE
OSOWO
POGORZEL
ZATYKI
GŁÓWKA
KOWALKI
NASUTY
JEZIORKI
SIEDLISKO
DUNAJEK

Legenda

- Granice gminy
- Obręby ewidencyjne

Dziedzictwo kulturowe:
- Zabytki nieruchome (ogółem)
- Zabytki archeologiczne (ogółem)
- Zabytki nieruchome wpisane do Woj.Rej.Zab.
- Zabytki nieruchome liniowe wpisane do Woj.Rej.Zab.
- Stanowiska archeologiczne wpisane do Woj.Ew.Zab.
- Stanowiska archeologiczne wpisane do Woj.Rej.Zab.
- Zabytki nieruchome wpisane do Woj.Ew.Zab.
- Zabytki nieruchome obszarowe wpisane do Woj.Rej.Zab.

Drogi publiczne:
- drogi gminne
- drogi krajowe
- drogi powiatowe
- drogi wojewódzkie

0 1,25 2,5 km